

รายงาน ผลการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ 3 ปี

ภายใต้แผนพัฒนาฯ
ฉบับที่ 13

สารบัญ

สรุปผู้บริหาร

ก

ส่วนที่ 1

สถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายหลักของ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

1

ส่วนที่ 2

ความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ
ตามเป้าหมายหลักของแผนฯ

80

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อนและข้อเสนอแนะ

120

ภาคผนวก

ตารางผลการพัฒนาตามเป้าหมายของแผน

127

สรุปผู้บริหาร

สรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 เป็นระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแผนระดับที่ 2 ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาประเทศ เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมีการกำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนา 5 ประการ ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคไปสู่ความยั่งยืน และ (5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

ที่ผ่านมา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้มีการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี สำหรับปี 2568 การติดตามประเมินผลการพัฒนา ในปีที่ 3 ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1 สถานการณ์การพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักทั้ง 5 เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

มีผลการพัฒนาในช่วง 3 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ดังนี้

1.1 เป้าหมายที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม พบว่า รายได้ประชาชาติ (Gross National Income: GNI) ของไทย ในปี 2567 มีมูลค่า 512,540 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขยายตัวร้อยละ 1.66 จาก 504,159 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2566 โดยรายได้ประชาชาติต่อหัว (Per capita GNI) ในปี 2567 อยู่ที่ 7,300 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่มีมูลค่า 7,198 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี อย่างไรก็ตาม แม้รายได้ประชาชาติต่อหัวจะปรับตัวเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่กลับเข้าสู่ระดับก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยในปี 2562 รายได้ประชาชาติต่อหัวอยู่ที่ประมาณ 7,577 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 7 ปี สะท้อนว่าการฟื้นตัวของรายได้ประชาชาติต่อหัวยังไม่สามารถชดเชยการลดลงที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาได้ทั้งหมด จึงยังมีความจำเป็นจะต้องเร่งผลักดันการปรับโครงสร้างหลายด้านอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ สรอ. ในปี 2570 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1 ผลิภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการมากขึ้น สอดคล้องกับการลงทุนของไทยด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ในขณะที่ผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนมีแนวโน้มลดลง ในช่วงปี 2567 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.54 เติบโตจากร้อยละ 2.0 ในปี 2566 โดยการขยายที่เพิ่มขึ้นนี้ เป็นผลมาจากผลิตภาพการผลิตรวม ซึ่งสะท้อนถึงการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.13 เทียบกับร้อยละ 1.04 ในปี 2566 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ในขณะที่ผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2567 ผลิตภาพของปัจจัยแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 0.16 ลดลงจากร้อยละ 0.60 ในปี 2566 และผลิตภาพของปัจจัยทุนอยู่ที่ร้อยละ 0.26 ในปี 2567 ลดลงจากร้อยละ 0.38 ในปี 2566

นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพกระจุกตัวอยู่ในภาคบริการเป็นหลักที่ร้อยละ 3.07 ในปี 2567 ตามการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวและการบริโภค ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเพิ่งเริ่มฟื้นตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.38 ในปี 2567 จากที่หดตัวร้อยละ 3.11 ในปี 2566 และภาคเกษตรยังหดตัวร้อยละ 0.98 สะท้อนว่าผลิตภาพรวมยังมิได้เกิดจากการยกระดับเทคโนโลยีของฐานการผลิตทั่วทั้งระบบ

ทั้งนี้ ผลิตภาพการผลิตรวมที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวสอดคล้องกับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยพบว่า ในปี 2568 การคาดประมาณค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ มีมูลค่า 174,158 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 172,263 ล้านบาท ในปี 2567 อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของไทยเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GERD/GDP) อยู่ที่ร้อยละ 0.92 ในปี 2568 ลดลงจากร้อยละ 0.93 ในปี 2567

1.1.2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังสามารถสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้ไม่เต็มที่ บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมชะลอตัวลง โดยสัดส่วน GDP SME ต่อ GDP รวม ลดลงสู่ร้อยละ 34.8 ในปี 2568 มูลค่า 6,606,631 ล้านบาท ขณะที่ Non-SME อยู่ที่ 12,367,078 ล้านบาท หรือร้อยละ 65.2 จากร้อยละ 34.9 ในปี 2567 และร้อยละ 35.2 ในปี 2566 และอัตราการเติบโตที่แท้จริงชะลอลงเหลือร้อยละ 2.4 ในปี 2568 จากร้อยละ 3.1 ในปี 2567 ได้รับแรงกดดันจากภาระหนี้ครัวเรือนสะสมที่สูงถึงร้อยละ 86.7 ของ GDP ภาวะเงินเฟ้อติดลบต่อเนื่อง การท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวช้า โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนที่หดตัวร้อยละ 33.5 การแข่งขันรุนแรงจากสินค้านำเข้าราคาถูก และความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อธุรกิจจนยอดสินเชื่อระยะยาวของ MSME หดตัวร้อยละ 14.9 ส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องและต้องพึ่งพาหนี้ในระบบสูงขึ้น ในเชิงโครงสร้าง แม้ผู้ประกอบการ MSME จะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 99.5 ของประเทศ แต่มูลค่า GDP สาขาการผลิตกว่าร้อยละ 63.6 ในปี 2568 เกิดจากธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่ MSME สร้างมูลค่าได้เพียงร้อยละ 36.4 (ลดลงจากร้อยละ 46.1 ในปี 2567) สะท้อนว่าผู้ประกอบการท้องถิ่นส่วนใหญ่มีสถานะเป็นเพียงผู้รับจ้างผลิตช่วง (Subcontractor) หรือผลิตชิ้นส่วนขั้นพื้นฐานที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย และเผชิญความเสี่ยงจากการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) รวมถึงยังจำกัดอยู่เพียงการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้นที่ผันผวนตามฤดูกาล

1.1.3 ภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลง ขณะที่ขีดความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงตัว การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) มีมูลค่าสูงขึ้น สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Gross Domestic Expenditure on R&D: GERD) เพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) กลับลดลง ขณะเดียวกัน ประเทศไทยยังคงพึ่งพาการซื้อและนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างชาติเป็นหลัก สะท้อนจากค่าขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ในปี 2568 จำนวน 8,354 คำขอ เป็นคำขอของผู้ยื่นสัญชาติไทยเพียงร้อยละ 10.9 ขณะที่ร้อยละ 89.1 เป็นของต่างชาติ ประกอบกับการขาดดุลค่าบริการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 มีรายจ่ายค่าลิขสิทธิ์เทคโนโลยีแก่ต่างประเทศสูงถึง 229,323.06 ล้านบาท ขณะที่มีรายรับเพียง 11,535.76 ล้านบาท หรือขาดดุลสุทธิ 217,787.30 ล้านบาท ส่งผลให้อันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ปี 2568 ของไทยลดลงสู่อันดับที่ 30 จากอันดับ 25 ในปี 2567 โดยโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีร่วงลงถึง 7 อันดับ สู่อันดับ 32 สวนทางกับด้านวิทยาศาสตร์ที่ขยับขึ้นสู่อันดับ 37

ปรากฏการณ์นี้ชี้ชัดถึงปัญหาคอขวดในการแปลงงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ ซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงทำให้ผลผลิตภาพการผลิตรวมภาคอุตสาหกรรมยังฟื้นตัวได้จำกัด

1.2 เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ พบว่า ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปรับตัวดีขึ้นจาก 0.6391 ในปี 2567 มาอยู่ที่ 0.6439 ในปี 2568 (ตัวเลขจากการคำนวณขั้นต้น อาจมีการปรับปรุงอีกครั้งเมื่อได้รับข้อมูลล่าสุดจากแหล่งอื่นเพิ่มเติม) โดยดัชนีย่อยปรับตัวสูงขึ้น 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษา การคมนาคมและการสื่อสาร ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และการมีส่วนร่วม ขณะที่ชีวิตครอบครัวและชุมชน สุขภาพ เศรษฐกิจ และชีวิตการทำงานปรับตัวลดลง เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาคนในเชิงพื้นที่ พบว่า ความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ยังคงปรากฏอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ศูนย์กลางเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะพร้อม เช่น กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออก และภาคกลาง ยังคงมีระดับการพัฒนาคนสูงกว่าพื้นที่ห่างไกล ขณะที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการพัฒนาต่ำที่สุดในปี 2567 ที่ 0.6174 และ 0.6225 ตามลำดับ ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่เดียวที่ค่าดัชนีฟื้นตัวจาก 0.6673 ในปี 2566 เป็น 0.6718 ในปี 2567 ขณะที่ภูมิภาคส่วนใหญ่ยังคงลดลง โดยเฉพาะภาคเหนือที่ลดลงมากที่สุดจาก 0.6330 ในปี 2565 เหลือ 0.6174 ในปี 2567 สะท้อนข้อจำกัดด้านรายได้ การศึกษา สุขภาพ โครงสร้างเศรษฐกิจ และการเข้าถึงบริการสาธารณะของพื้นที่ห่างไกล

ความแตกต่างดังกล่าวทำให้ช่องว่างระหว่างพื้นที่ที่มีระดับการพัฒนาสูงสุดและต่ำสุดขยายจาก 0.0433 จุดในปี 2565 เป็น 0.0544 จุดในปี 2567 สะท้อนว่าความเหลื่อมล้ำไม่ได้เกิดเพียงจากพื้นที่ที่มีระดับการพัฒนาต่ำติดโตช้า แต่ยังเกิดจากทิศทางการพัฒนาที่สวนทางกันระหว่างพื้นที่ศูนย์กลางกับพื้นที่ห่างไกล แม้ประเทศไทยจะมีความก้าวหน้าในด้านที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และโอกาสทางเศรษฐกิจ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านสุขภาพ ครอบครัวและชุมชน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และคุณภาพการทำงาน อย่างไรก็ตาม ผลการพัฒนาที่สำคัญในเป้าหมายที่ 2 มีดังนี้

1.2.1 คนไทยได้รับการพัฒนาทักษะและศักยภาพอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านคุณภาพการเรียนรู้และความพร้อมของกำลังคน โดยคะแนนเฉลี่ย O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นเป็น 32.08 คะแนนในปีการศึกษา 2568 แต่ยังต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ขณะที่ผลการจัดอันดับ IMD ปี 2568 ด้านการศึกษาอยู่ที่อันดับ 55 จาก 69 เขตเศรษฐกิจ จำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาลดลงเหลือประมาณ 880,000 คนในปี 2568 ส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาทวิภาคีในปีการศึกษา 2568 ลดลงเหลือ 153,427 คน ขณะที่ผู้สูงอายุยังมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน

1.2.2 ตลาดแรงงานไทยมีอัตราการว่างงานลดลง แต่ทักษะแรงงานยังไม่ตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน โดยในปี 2568 อัตราการว่างงานลดลงเหลือร้อยละ 0.8 แต่อัตราส่วนผู้มีงานทำต่อประชากรลดลงเหลือร้อยละ 66.6 ขณะที่ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 ยังต่ำกว่าเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี นอกจากนี้ ค่าจ้างเฉลี่ยต่อชั่วโมงฟื้นตัวเป็น 89 บาท แต่ยังคงมีความแตกต่างด้านรายได้ระหว่างสาขาเศรษฐกิจ

1.2.3 คนไทยมีหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมดีขึ้น แต่การคุ้มครองแรงงานนอกระบบยังเป็นความท้าทาย โดย ณ เดือนธันวาคม 2568 มีผู้ประกันตนรวม 24.87 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 62.76 เมื่อเทียบกับผู้มีงานทำเฉลี่ยทั้งปี ขณะที่แรงงานนอกระบบยังมีจำนวน 20.9 ล้านคน หรือร้อยละ 52.4 ของผู้มีงานทำ รวมทั้งคนไทยสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้ครอบคลุมมากขึ้น ผ่านโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและนโยบาย “30 บาทรักษาทุกที่” ซึ่งขยายครบ 77 จังหวัดในปี 2568

1.3 เป้าหมายที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ในปี 2567 ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (ด้านรายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 เท่ากับ 5.22 เท่า สะท้อนการพัฒนาที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2566 ที่มีความแตกต่างกัน 5.28 เท่า เป็นผลจากการดำเนินการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบางอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนดว่าความแตกต่างของความเป็นอยู่ (ด้านรายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 ต่ำกว่าร้อยละ 5 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.3.1 กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจำนวนกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่อัตราการเข้าเรียนของเด็กจากครัวเรือนยากจนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าลดลง ประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านสุขภาพครอบคลุมเกือบทั้งหมด แต่การมีหลักประกันทางสังคมและการเข้าถึงการคุ้มครองด้านกระบวนการยุติธรรมยังต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.3.2 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้น แต่มีการเข้าถึงสินเชื่อลดลง และยังต้องพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยสัดส่วน SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคลต่อ SME ทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 28.9 ในปี 2568 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 26.2 ในปี 2565 ในขณะที่สัดส่วน SME ที่จดทะเบียนพาณิชย์ต่อ SME ทั้งหมดในปี 2568 เท่ากับร้อยละ 5.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.4 ในปี 2566 นอกจากนี้ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SME ในปี 2568 ลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือเพียงร้อยละ 62.48 และการเข้าถึงสินเชื่อของ SME ต่อสินเชื่อรวมลดลงเหลือร้อยละ 44.0 ในปี 2568 จากร้อยละ 45.5 ในปี 2566 นอกจากนี้ ระดับทักษะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการไทยยังมีแนวโน้มลดลง

1.3.3 การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในด้านการลงทุนในภูมิภาคต่างๆ ดีขึ้น ช่วยให้สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น โดยความแตกต่างด้านรายได้ของประชาชนในแต่ละพื้นที่ปรับตัวดีขึ้น การกระจายโอกาสและความเจริญทางเศรษฐกิจลงสู่พื้นที่ผ่านการส่งเสริมการลงทุนมีแนวโน้มดีขึ้น การจ้างงานในประเทศยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศ แต่ยังไม่สามารถเพิ่มการจ้างงานในภูมิภาคได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ อาจเป็นเพราะโครงสร้างของธุรกิจที่จ้างงานในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง คือ ภาคบริการ การเงิน และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงการจัดสรรทรัพยากรยังไม่สมดุลเพียงพอ

1.4 เป้าหมายที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน จากรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศล่าสุดปี 2565 พบว่า ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้เพิ่มขึ้นจาก 60.33 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 10.87 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ) ในปี 2564 เป็น 65.23 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 11.75 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ) ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น แต่ยังไม่ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติในปี 2570 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.4.1 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติมีประสิทธิภาพลดลง พื้นที่ป่าไม้ปรับตัวลดน้อยลง
การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มดีขึ้นและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มลดลง พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยของดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) ลดลง และพื้นที่ป่าไม้ของไทยลดลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 31.43 ของพื้นที่ทั้งหมด การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า มีผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.54 ในปี 2563 เป็นร้อยละ 9.86 ในปี 2567 ส่วนการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า ปริมาณขยะมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 27.20 ล้านตันในปี 2567 เป็น 27.76 ล้านตันในปี 2568

1.4.2 ระบบนิเวศทางธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ด้วยการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองรวม 11 แห่ง (ปี 2539-2568) และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาและขยายเครือข่ายนักอนุรักษ์รุ่นใหม่

1.4.3 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้นเล็กน้อย แต่ค่าเฉลี่ย PM2.5 ยังอยู่ในระดับสูง
ในปี 2568 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้นด้วยค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 ที่ 17.8 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 19.8 แต่เทียบกับเกณฑ์องค์การอนามัยโลกแล้วยังถือว่าสูงกว่าเกณฑ์

1.4.4 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเริ่มมีแนวโน้มลดลง ในปี 2568 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานของประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 239.6 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 1.5 จากปี 2567 ที่ปล่อยก๊าซ CO₂ อยู่ที่ 245.7 ล้านตัน และทุกภาคเศรษฐกิจมีอัตราการปล่อยก๊าซ CO₂ ลดลงในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคการผลิตไฟฟ้ามีการปล่อยก๊าซ CO₂ น้อยที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 7.2

นอกจากนี้ มีการกำหนดมาตรการส่งเสริมการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) โดยมีปริมาณการใช้คาร์บอนเครดิตอยู่ในระดับต่ำ ไม่ถึง 10% ของปริมาณการรับรองคาร์บอนเครดิตในประเทศ

1.5 เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ จากการติดตามผลการดำเนินงานในรอบ 3 ปีแรก (พ.ศ. 2566–2568) พบว่า ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของไทยในสองปีแรกอยู่ในระดับ "ดี" โดยอยู่ที่ร้อยละ 88.23 ในปี 2566 และเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 89.73 ในปี 2567 การวิเคราะห์ดัชนีย่อยในช่วงเวลาดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความท้าทายจากการถดถอยอย่างมีนัยสำคัญของประสิทธิภาพภาครัฐและความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ซึ่งสวนทางกับการเร่งขยายบริการภาครัฐผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลภาครัฐ โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.5.1 การให้บริการภาครัฐแบบดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลภาครัฐขยายตัว
รวดเร็วรองรับหลักการ "ให้ข้อมูลเพียงครั้งเดียว" ในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐได้นางานบริการภาครัฐกว่า 2,600 งานเข้าสู่แพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง เพื่อมุ่งสู่การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว แอปพลิเคชัน

"ทางรัฐ" เพิ่มบริการใหม่กว่า 270 งานจาก 55 หน่วยงานภายในปีเดียว ทำให้มีบริการสะสมรวมเป็น 465 งานจาก 129 หน่วยงาน ขณะที่ Biz Portal เปิดให้บริการใบอนุญาตออนไลน์เกือบ 300 รายการ นอกจากนี้ยังมีการเปิดบริการจัดแจ้งออนไลน์เพิ่มเติมและเชื่อมโยงข้อมูลนิติบุคคลระหว่างหน่วยงาน ซึ่งทำให้สามารถยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารสำคัญบางประเภทได้ ส่วนในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐเกือบ 1,200 แห่ง ใช้บริการคลาวด์กลางภาครัฐ และชุดข้อมูลเปิดของภาครัฐเพิ่มขึ้นเป็นเกือบ 40,000 ชุด โดยมีผู้ใช้งานสะสมกว่า 45 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 70 จากปีก่อนหน้า ขณะที่ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐมีปริมาณการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานสะสมกว่า 420 ล้านครั้ง สะท้อนการเปลี่ยนผ่านจากการวางโครงสร้างพื้นฐานไปสู่การใช้งานจริง

1.5.2 ประเทศไทยผ่านเกณฑ์คุณสมบัติเบื้องต้นของ Open Government Partnership (OGP) เป็นครั้งแรกในปี 2568 ประเทศไทยมีคะแนนด้านหลักเกณฑ์คุณสมบัติหลักร้อยละ 94 และเริ่มนำกรอบ OGP มาจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติด้านความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วมของประชาชน และการต่อต้านการทุจริต นับเป็นพัฒนาการเชิงสถาบันที่สำคัญ แม้ว่าการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมของประเทศจะยังอยู่ในทิศทางที่ต้องเร่งยกระดับก็ตาม

1.5.3 ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการออนไลน์ลดลงท่ามกลางความกังวลด้านข้อมูลส่วนบุคคล ความพึงพอใจโดยรวมต่อบริการภาครัฐทรงตัวใกล้เคียงปีก่อน แต่ยังต่ำกว่าเป้าหมาย ความพึงพอใจต่อบริการออนไลน์กลับลดลงอย่างชัดเจนในปี 2568 โดยมีสาเหตุสำคัญจากความกังวลเรื่องการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล

๒ ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อนและข้อเสนอแนะ

2.1 การขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ยังต่ำกว่าเป้าหมาย ขณะที่การยกระดับผลิตภาพด้วยนวัตกรรมยังไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เต็มศักยภาพ เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.4 ชะลอลงจากร้อยละ และรายได้ประชากรติดต่อกันในปี 2567 อยู่ที่ 7,300 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี ซึ่งยังห่างจากเป้าหมาย 9,300 ดอลลาร์ สรอ. แม้ผลิตภาพการผลิตรวมมีบทบาทต่อการขยายตัวมากขึ้น แต่สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ลดลงต่อเนื่อง สะท้อนว่าการลงทุนวิจัย โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี มาตรฐานการทดสอบ และการถ่ายทอดเทคโนโลยียังเชื่อมต่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และการยกระดับผู้ประกอบการไทยได้ไม่เพียงพอ จึงควรเร่งปรับปรุงการบริหารจัดการการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้วยการ 1) ยกระดับการผลิตด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ เปลี่ยนจากเกษตรดั้งเดิม รวมทั้งผลักดันผู้ให้บริการทางการเกษตรในชุมชนดำเนินการให้เกษตรกรรายย่อยเข้าถึงเครื่องจักรกลได้อย่างทั่วถึง 2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการดำเนินงานด้านการตลาด การบริหารจัดการข้อมูล และการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย 3) ยกระดับเทคโนโลยีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศ เร่งรัดการจัดทำกฎหมายมาตรฐาน และระบบตรวจสอบรับรองให้ทันต่อเทคโนโลยี จัดทำฐานข้อมูลกลางด้านเทคโนโลยีและระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ 4) เร่งพัฒนาระบบนิเวศด้านการวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ให้สามารถเชื่อมโยงตั้งแต่การวิจัย การพัฒนา การทดสอบ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการประยุกต์ใช้แนวทางกำกับดูแลที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์รูปแบบใหม่ 5) ส่งเสริมการลงทุนจากการเพิ่มปริมาณการลงทุนสู่การยกระดับคุณภาพการลงทุน และกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่มีมูลค่าสูง อาทิ IC Design, Advanced Packaging, Photonics และการวิจัยและพัฒนา พร้อมเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการทดสอบมาตรฐาน ห้องปฏิบัติการ ทรัพยากรทางปัญญา และกลไกถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักลงทุนและบริษัทขนาดใหญ่สู่ SME และผู้ประกอบการในภูมิภาค

2.2 คุณภาพการเรียนรู้และระบบพัฒนาทักษะ ยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน แม้พัฒนาการเด็กปฐมวัยและผลการเรียนรู้บางด้านดีขึ้น แต่เด็กยังมีข้อจำกัดด้านภาษา และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำ ขณะเดียวกัน ยังมีประชาชนที่มีทักษะการรู้หนังสือ ทักษะดิจิทัล และทักษะทางอารมณ์และสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ และสัดส่วนนักศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่เข้าร่วมการศึกษาทวิภาคีและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอยู่ไม่ถึงร้อยละ 30 สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำของคุณภาพแหล่งเรียนรู้ จึงต้องปฏิรูประบบการเรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัยถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการ เร่งขยายการดูแลเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ลดการใช้หน้าจอและเพิ่มปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ยกระดับการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะดิจิทัลผ่านการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินที่วัดการนำความรู้ไปใช้จริง ขยายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและรูปแบบ “1 โรงเรียน 3 รูปแบบ” ควบคู่กับ Thailand Zero Dropout เพื่อค้นหา ช่วยเหลือ และจัดเส้นทางเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นแก่เด็กนอกระบบ รวมทั้งเชื่อมระบบธนาคารหน่วยกิตและแหล่งเรียนรู้คุณภาพให้ประชาชนทุกพื้นที่ที่สะสมและเทียบโอนผลการเรียนรู้ได้จริง จัดทำ Skill Mapping รายอุตสาหกรรมและรายพื้นที่ กำหนดสมรรถนะพื้นฐานร่วมและมาตรฐานวิชาชีพที่ภาคเอกชนยอมรับ ขยายทวิภาคี CWIE หลักสูตรระยะสั้น คุปองพัฒนาทักษะ และการฝึกอบรมในสถานประกอบการ

โดยให้ความสำคัญกับทักษะพื้นฐาน ดิจิทัล และ Soft Skills พร้อมติดตามผลหลังการฝึกอบรมถึงการได้งาน รายได้ ผลผลิตภาพ และความก้าวหน้าในอาชีพ และสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการรายย่อยร่วมลงทุนพัฒนา ทักษะผ่านกลไก Levy-grant หรือมาตรการทางภาษีที่เหมาะสม

2.3 การเข้าสู่สังคมสูงวัยกระทบกำลังแรงงาน ความมั่นคงทางรายได้ และความยั่งยืนของ ระบบคุ้มครองทางสังคม ประเทศไทยมีประชากรสูงอายุที่ทำงานทำงาน 5.41 ล้านคน หรือร้อยละ 36.8 ของ ผู้สูงอายุทั้งหมด ประกอบกับการลดลงของประชากรวัยแรงงาน นอกจากนี้ ผู้เข้าถึงประกันสังคมมาตรา 33 39 และ 40 มี จำนวน 24,869,211 คน คิดเป็นร้อยละ 62.76 โดย มีแรงงานนอกระบบ 20.9 ล้านคนที่ไม่ได้ เข้าสู่ระบบประกันสังคม แสดงถึงความไม่พร้อมในวัยเกษียณของคนไทย จึงยังเป็นความท้าทายในการส่งเสริม ให้เกิดความตระหนักรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้คนไทยมีระบบบำนาญที่เพียงพอเป็นรูปธรรมใน อนาคต จึงควรเร่งออกแบบระบบคุ้มครองทางสังคมและการรองรับสังคมสูงวัยให้เชื่อมโยงและครอบคลุม บูรณาการสิทธิประโยชน์และฐานข้อมูลสวัสดิการ ลดความซ้ำซ้อนและช่องว่างระหว่างแรงงานในระบบกับ แรงงานนอกระบบ ส่งเสริมการออมและระบบบำนาญที่ถ่ายโอนสิทธิได้ พัฒนาบริการดูแลระยะยาวที่บ้านและ ชุมชน ระบบแจ้งเหตุสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง และกำลังคน Caregiver/Care Manager ควบคู่กับการ ส่งเสริมงานที่เหมาะสม เช่น การทำงานต่อหลังเกษียณ การกลับเข้าสู่ตลาดงาน อาชีพที่สอง และการเป็น ผู้ประกอบการสูงวัย โดยคุ้มครองสิทธิ ความปลอดภัย และสุขภาวะในการทำงาน และใช้แนวทางการทำงาน ร่วมกันระหว่างคนหลายรุ่น

2.4 ประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และพื้นที่ รวมทั้ง การเชื่อมโยงการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางยังไม่สมบูรณ์ โดยความแตกต่างด้านรายจ่ายของประชากรมีถึง 5.22 เท่า ขณะที่อัตราการเข้าเรียนของเด็กจากครัวเรือนยากจนลดลง การเข้าถึงหลักประกันทางสังคม กระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงบริการสาธารณะ อาทิ บริการโทรคมนาคม รวมทั้งการกระจุกตัวของการจ้าง งานที่อยู่ในกรุงเทพฯ และภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ การเชื่อมโยงข้อมูลกลุ่มเปราะบางระหว่าง หน่วยงานยังอยู่ระหว่างพัฒนาไม่สามารถติดตามและส่งต่อความช่วยเหลือแบบรายบุคคลได้อย่างครบถ้วน จึง ควรดำเนินการลดความเหลื่อมล้ำแบบมุ่งเป้ารายบุคคลและเชิงพื้นที่ ด้วยการเร่งเชื่อมฐานข้อมูลเด็กนอกระบบ คนพิการ ผู้สูงอายุ แรงงาน และข้อมูลสิทธิของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้หลักคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อระบุ ปัญหา ส่งต่อบริการ และติดตามผลลัพธ์ของครัวเรือนเปราะบางอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการคงอยู่ใน ระบบการศึกษาของเด็กยากจน การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองแรงงานนอกระบบ และบริการ สุขภาพเชิงป้องกัน พร้อมลงทุนโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล น้ำ ไฟฟ้า การเดินทาง และบริการสาธารณะในพื้นที่ ที่ยังมีช่องว่าง รวมทั้งกระจายงบประมาณและอำนาจให้ท้องถิ่นออกแบบบริการตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งควร ออกแบบระบบคุ้มครองทางสังคมและการรองรับสังคมสูงวัยให้เชื่อมโยงและครอบคลุม บูรณาการสิทธิ ประโยชน์และฐานข้อมูลสวัสดิการ ลดความซ้ำซ้อนและช่องว่างระหว่างแรงงานในระบบกับแรงงานนอกระบบ ส่งเสริมการออมและระบบบำนาญที่ถ่ายโอนสิทธิได้ พัฒนาบริการดูแลระยะยาวที่บ้านและชุมชน ระบบแจ้ง เหตุสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง และกำลังคน Caregiver/Care Manager ควบคู่กับการส่งเสริมงานที่เหมาะสม เช่น การทำงานต่อหลังเกษียณ การกลับเข้าสู่ตลาดงาน อาชีพที่สอง และการเป็นผู้ประกอบการสูงวัย โดย คุ้มครองสิทธิ ความปลอดภัย และสุขภาวะในการทำงาน และใช้แนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างคนหลาย รุ่น

2.5 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เข้าถึงเงินทุนที่จำกัด สัดส่วน GDP ของ SME เพียงร้อยละ 34.8 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนก็ลดลง สัดส่วนสินเชื่อ SME ต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 44.0 ขณะเดียวกัน ความสามารถด้านเทคโนโลยีของประเทศลดลงต่อเนื่อง ผู้ประกอบการรายย่อยจำนวนมากยังขาดข้อมูลทางธุรกิจ หลักประกัน ทักษะดิจิทัล และความพร้อมด้านมาตรฐาน จำเป็นต้องยกระดับ SME แบบบูรณาการและเชื่อมผู้ประกอบการท้องถิ่นเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่า เชื่อม SME One ID ข้อมูลธุรกรรมและ PromptBiz ข้อมูลภาษี และข้อมูลการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประเมินศักยภาพและส่งต่อความช่วยเหลือโดยไม่ซ้ำซ้อน ใช้ข้อมูลทางเลือกในการพิจารณาสินเชื่อ พัฒนาผลิตภัณฑ์การเงินและการค้าประกันที่เหมาะสมกับขนาดและวงจรธุรกิจ และส่งเสริมช่องทางระดมทุน เช่น Crowdfunding และ LiVEx ควบคู่กับบริการที่ปรึกษาด้านดิจิทัล AI มาตรฐาน ESG/คาร์บอน การตลาด และทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาค รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขการส่งเสริมการลงทุนให้เกิดการจัดซื้อในประเทศ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเชื่อมโยง SME กับผู้ประกอบการรายใหญ่

2.6 การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำยังเป็นความท้าทายของประเทศ เพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2050 หรือปี พ.ศ. 2593 พบว่าการออกแบบมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกยังมีข้อจำกัด ระบบตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ มาตรฐานคาร์บอนฐานข้อมูลรายสาขา และกลไกกำหนดราคาคาร์บอนยังต้องเร่งพัฒนา ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SMEs ต้องแบกรับต้นทุนในการปรับตัวต่อมาตรการทางการค้าและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เช่น CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) และ EUDR เนื่องจากยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี เงินทุน และบริการรับรองมาตรฐานได้ นอกจากนี้ ตลาดคาร์บอนในไทยยังเป็นภาคสมัครใจ ซึ่งหากมาตรการ CBAM มีผลบังคับใช้จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าที่ไทยส่งออกไปยังประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าในอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง อาทิ เหล็ก ซีเมนต์ อลูมิเนียม ควรมุ่งเน้นการจัดทำบัญชีกระแสเงินสดและมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียนตามมาตรฐานสากล พัฒนาด้านการบริโภควัสดุในประเทศและการหมุนเวียนวัสดุ และกำหนดเป้าหมายลดใช้-ใช้ซ้ำ-รีไซเคิลรายสาขา ผลักดันความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต การแยกขยะต้นทาง ตลาดวัสดุทุติยภูมิ และระบบจัดการขยะของท้องถิ่น ควบคู่กับการฟื้นฟูป่าและระบบนิเวศ การจัดการไฟฟ้าและการเผาในที่โล่ง การนำเศษวัสดุเกษตรไปใช้ประโยชน์ และการควบคุม PM2.5 จากเกษตร อุตสาหกรรม และคมนาคมด้วยข้อมูลแหล่งกำเนิดและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

2.7 ระบบบริหารจัดการภัยพิบัติและมลพิษยังไม่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 22 ของโลกเมื่อพิจารณาผลกระทบสะสมระยะยาว รวมทั้งมีผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ 6.77 ล้านคนได้รับผลกระทบจากอุทกภัย แม้แผนป้องกันความเสี่ยงระดับจังหวัด สถานิเตือนภัย และเครือข่ายชุมชนจะมีการเพิ่มขึ้น แต่การเชื่อมข้อมูล การเตือนภัยถึงประชาชน การบูรณาการสำหรับการปรับตัวระดับท้องถิ่นยังไม่สม่ำเสมอ นอกจากนี้สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ของประเทศอยู่ที่ 17.8 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยไม่มีจังหวัดใดผ่านเกณฑ์รายปีขององค์การอนามัยโลก ปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงกับการเผาในที่โล่ง ไฟป่า รูปแบบการผลิตและบริโภค และข้อจำกัดของการจัดการขยะระดับท้องถิ่น ควรยกระดับการบริหารความเสี่ยงให้เชื่อมตั้งแต่ระดับชาติถึงชุมชนให้สามารถลดความสูญเสียได้จริง ขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติให้เป็นแผนลงทุนรายพื้นที่ เชื่อม Climate Risk Map ข้อมูลดาวเทียมแบบจำลองน้ำ ผังเมือง-ผังน้ำ และระบบเตือนภัยหลายช่องทางที่ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงได้ สนับสนุนกองทุนความเสี่ยง ประกันภัยพืชผลและภัยพิบัติ กลไก Loss and Damage และโครงสร้างพื้นฐานที่อาศัยธรรมชาติพร้อมเพิ่มศักยภาพ อปท. อาสาสมัคร และชุมชนในการเตรียมพร้อมและฟื้นฟู สำหรับภาวะฉุกเฉินด้าน

สุขภาพ ควรจัดงบประมาณและระบบระดมทรัพยากรที่ชัดเจน รักษาความต่อเนื่องของบริการ และฝึกซ้อมรับมือโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน เหตุสารเคมี รั่วสึ และภัยอุบัติใหม่อย่างสม่ำเสมอ

2.8 การพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัลยังพบข้อจำกัด ทั้งด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ความเชื่อมั่น การมีส่วนร่วม และความมั่นคงปลอดภัยของบริการ ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลลดลงเหลืออยู่ในอันดับ 38 จาก 69 เขตเศรษฐกิจ ขณะที่ดัชนีย่อยด้านประสิทธิภาพของรัฐบาลลดลงเหลือร้อยละ 68.52 และอันดับประสิทธิภาพภาครัฐของ IMD ลดลง 8 อันดับมาอยู่ที่อันดับ 32 ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการภาครัฐอยู่ที่ร้อยละ 83.20 ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 90 โดยคะแนนบริการออนไลน์ลดลงจากความกังวลด้านข้อมูลส่วนบุคคล ขณะที่ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ลดจากอันดับ 18 ในปี 2565 เป็นอันดับ 42 ในปี 2567 นอกจากนี้ แม้ไทยมีอันดับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อยู่ในกลุ่มชั้นนำ แต่เหตุคุกคามมีจำนวนและความซับซ้อนเพิ่มขึ้น สะท้อนว่าการเชื่อมโยงข้อมูล กฎหมาย โครงสร้างเชิงสถาบัน ทักษะบุคลากร และกลไกรับผิดชอบยังไม่เปลี่ยนผ่านพร้อมกัน จำเป็นต้องเร่งพลิกโฉมภาครัฐจากการเพิ่มช่องทางดิจิทัลไปสู่การเปลี่ยนโครงสร้าง กระบวนงาน และวัฒนธรรมการทำงาน โดยยึดผลลัพธ์ต่อประชาชน ความโปร่งใส ความปลอดภัย และความรับผิดชอบต่อเป็นหลัก

2.8.1 ออกแบบบริการดิจิทัลแบบครบวงจรตามเหตุการณ์ชีวิตและธุรกิจ ใช้หลักยื่นข้อมูลครั้งเดียว (Once Only) เชื่อมแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” Biz Portal ระบบอนุญาต และศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลให้ผู้ใช้ติดตามสถานะ ชำระเงิน และรับผลบริการได้ในช่องทางเดียว พร้อมจัดช่องทางช่วยเหลือประชาชนที่มีข้อจำกัดด้านทักษะหรือการเข้าถึงดิจิทัล

2.8.2 ทบทวนบทบาทและโครงสร้างหน่วยงาน ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายและใบอนุญาตที่ซ้ำซ้อน ใช้การกำกับดูแลตามระดับความเสี่ยง และถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่น เอกชน หรือภาคสังคมดำเนินการได้ดีกว่า โดยกำหนดมาตรฐานบริการ งบประมาณ บุคลากร และระบบตรวจสอบควบคุมกัน

2.8.3 ยกระดับธรรมาภิบาลข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ กำหนดเจ้าของข้อมูลมาตรฐาน คุณภาพ สิทธิการเข้าถึง การแลกเปลี่ยน และวงจรชีวิตข้อมูลให้ชัดเจน บังคับใช้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและแนวทาง Zero Trust พัฒนาการเฝ้าระวังและตอบสนองเหตุการณ์ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และกำกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และไม่เลือกปฏิบัติ

2.8.4 สร้างรัฐบาลเปิดและการมีส่วนร่วมที่เชื่อมกับการตัดสินใจ เปิดเผยข้อมูลงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และผลการดำเนินงานในรูปแบบที่นำไปใช้ได้ ลดการใช้ดุลพินิจด้วยระบบดิจิทัล และจัดให้มีวงจรรับฟัง-ตอบกลับ-ชี้แจงว่าความเห็นของประชาชนถูกนำไปใช้หรือไม่อย่างไร เพื่อยกระดับความไว้วางใจและป้องกันการทุจริต

2.8.5 ปรับระบบบริหารบุคลากรและการประเมินผลภาครัฐให้รองรับการเปลี่ยนผ่านพัฒนาทักษะข้อมูล ดิจิทัล AI การออกแบบบริการ และการทำงานข้ามหน่วยงาน ดึงดูดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเปลี่ยนตัวชี้วัดจากจำนวนกิจกรรมหรือระบบที่พัฒนาไปสู่เวลาและต้นทุนที่ประชาชนลดลง อัตราการใช้บริการ ความพึงพอใจ ความปลอดภัย คุณภาพข้อมูล และผลลัพธ์เชิงนโยบายที่ตรวจสอบได้

ส่วนที่ 1

.....

สถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายหลัก
ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

1. เป้าหมายหลัก 1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

เป้าหมายหลักที่ 1 ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 คือ การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยมุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม ทั้งนี้ ได้กำหนดตัวชี้วัดเป้าหมาย คือ รายได้ประชาชาติต่อหัวของไทยเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ สหรัฐ ในปี 2570

การพัฒนาในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อบรรลุเป้าหมายหลักที่ 1 พิจารณาจากประเด็นการพัฒนาสำคัญ 3 ด้านตามจุดเน้นของเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ (1) ด้านการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (2) ด้านการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย และ (3) ด้านการพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

1.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม

เศรษฐกิจไทยในภาพรวมในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ชะลอตัวลง เนื่องจากการขยายตัวลดลงของการใช้จ่ายด้านการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนและภาครัฐ และภาคบริการบางสาขา ในปี 2568 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขยายตัวในระดับต่ำกว่าเป้าหมาย โดยขยายตัวร้อยละ 2.4 ชะลอลงจากร้อยละ 2.9 ในปี 2567 แม้เศรษฐกิจจะได้รับแรงสนับสนุนจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจและการเร่งรัดการใช้จ่ายภาครัฐ แต่แรงส่งจากอุปสงค์ภายในประเทศเริ่มลดลง โดยเฉพาะการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวชะลอลง ประกอบกับภาคบริการบางสาขาที่เคยเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญมีการขยายตัวลดลง ส่งผลให้เศรษฐกิจไม่สามารถรักษาแรงส่งจากช่วงปลายปี 2567 ได้อย่างต่อเนื่อง

ในด้านอุปสงค์ภายในประเทศ การบริโภคภาคเอกชนชะลอตัวลงอย่างมีนัยสำคัญมาอยู่ที่ร้อยละ 2.7 ในปี 2568 เทียบกับร้อยละ 4.4 ในปี 2567 เช่นเดียวกับการอุปโภคบริโภคภาครัฐบาลที่ขยายตัวร้อยละ 0.6 ชะลอลงจากร้อยละ 2.6 ในปีก่อนหน้า สะท้อนว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ มีผลช่วยประคองกำลังซื้อได้เพียงชั่วคราว แต่ไม่สามารถชดเชยแรงกดดันจากปัญหานี้สินครัวเรือนสะสมในระดับสูงและความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อรายย่อย ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการฟื้นตัวของการบริโภคสินค้าคงทน

อย่างไรก็ตาม แรงฉุดจากการบริโภคได้รับการชดเชยบางส่วนจากการฟื้นตัวของการลงทุนและการเร่งตัวของภาคการส่งออก โดยการลงทุนรวมกลับมาขยายตัวได้ถึงร้อยละ 4.9 จากที่หดตัวร้อยละ 0.3 ในปี 2567 เป็นผลจากการลงทุนภาครัฐที่เร่งตัวขึ้นเป็นร้อยละ 8.9 ภายหลังพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีผลบังคับใช้ ควบคู่กับการลงทุนภาคเอกชนที่กลับมาขยายตัวร้อยละ 3.5 ขณะที่การส่งออกสินค้าขยายตัวอย่างก้าวกระโดดถึงร้อยละ 12.8 เร่งขึ้นจากร้อยละ 5.9 ในปี 2567 โดยมีปัจจัยหนุนสำคัญจากวัฏจักรขาขึ้นของสินค้ากลุ่มเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และโครงสร้างพื้นฐาน AI ของโลก และการเร่งส่งออกสินค้าล่วงหน้าเพื่อลดความเสี่ยงจากมาตรการภาษีทางการค้าของสหรัฐฯ

ภาพรวมการประเมินผลในช่วงครึ่งแรกของแผนฯ จึงสะท้อนให้เห็นว่า โครงสร้างแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยกำลังเปลี่ยนผ่านจากการพึ่งพาการบริโภคภาคเอกชนและการท่องเที่ยว ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยการลงทุนและการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแรงส่งด้านการส่งออกส่วนหนึ่งเกิดจากปัจจัยชั่วคราวภายนอกประเทศ ขณะที่กำลังซื้อฐานรากภายในประเทศยังเปราะบาง จึงส่งผลให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมในปี 2568 จึงชะลอตัวลง และสะท้อนการเติบโตในระยะต่อไปจำเป็นต้องเร่งยกระดับประสิทธิภาพและรายได้ที่แท้จริงของประเทศ

เมื่อพิจารณาการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในปี 2568 มีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ โดยภาคเกษตร และภาคบริการโดยเฉพาะสาขาการก่อสร้างภาครัฐ มีบทบาทสนับสนุนการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ 3.7 เติบโตจากร้อยละ 1.9 ในปี 2567 และร้อยละ 2.4 ในปี 2566 ตามการฟื้นตัวของผลผลิตหลังผ่านพ้นภัยแล้ง ขณะที่ภาคบริการ สาขาการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 6.6 เติบโตจากร้อยละ 1.7 ในปี 2567 สะท้อนการฟื้นตัวของการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐอย่างชัดเจน

ในทางตรงกันข้าม ภาคอุตสาหกรรมยังคงฟื้นตัวในระดับต่ำ และเผชิญปัญหาการผลิตที่ไม่สมดุลและไม่ส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยขยายตัวเพียงร้อยละ 0.4 ในปี 2568 ชะลอลงจากร้อยละ 0.9 ในปี 2567 แม้จะดีขึ้นจากการหดตัวร้อยละ 1.7 ในปี 2566 โดยเฉพาะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ขยายตัวเพียงร้อยละ 0.5 สะท้อนความไม่สมดุลของการผลิต แม้การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์จะเติบโตสูงตามวัฏจักรโลก แต่กิจกรรมการผลิตส่วนใหญ่เป็นการประกอบชิ้นส่วนที่พึ่งพาวัตถุดิบนำเข้าสูงและมีมูลค่าเพิ่มในประเทศต่ำ ประกอบกับอุตสาหกรรมหลักที่ใช้แรงงานในประเทศสูง เช่น ยานยนต์และปิโตรเคมี ยังคงชะลอตัว

สำหรับภาคบริการ แม้ยังคงเป็นฐานขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจ แต่แรงส่งโดยรวมเริ่มแผ่วลง โดยขยายตัวร้อยละ 3.2 ในปี 2568 ชะลอลงจากร้อยละ 4.1 ในปี 2567 และร้อยละ 4.4 ในปี 2566 ทั้งนี้ สาขาการขนส่งและขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์ ยังขยายตัวได้ร้อยละ 6.0 เติบโตจากร้อยละ 3.2 ในปี 2567 ขณะที่สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีแรงส่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารชะลอลงเป็นร้อยละ 2.5 ในปี 2568 จากร้อยละ 12.0 ในปี 2567 และสาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าชะลอลงเป็นร้อยละ 4.0 ในปี 2568 จากร้อยละ 10.1 ในปี 2567 สะท้อนการเข้าสู่ภาวะปกติของการท่องเที่ยวและการปรับลดการใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ในด้านรายได้ปฐมภูมิสุทธิจากต่างประเทศ (NPI) พบว่า ไทยมีรายได้ปฐมภูมิสุทธิติดลบอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 มีมูลค่าติดลบ 15,755 ล้านดอลลาร์ สรอ. จากรายรับ 17,273 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่มียาจ่ายสูงถึง 33,027 ล้านดอลลาร์ สรอ.¹ โดยมีรายจ่ายผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นองค์ประกอบสำคัญ สะท้อนว่ารายได้จากปัจจัยการผลิตที่จ่ายให้แก่ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศสูงกว่ารายได้ที่ไทยได้รับจากต่างประเทศ ส่งผลให้รายได้ประชาชาติมีระดับต่ำกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

เมื่อพิจารณารายได้ประชาชาติ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญของเป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พบว่ารายได้ประชาชาติของไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2566-2567 แต่ระดับรายได้และอัตราการเพิ่มขึ้นยังไม่เพียงพอที่จะลดช่องว่างจากค่าเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว โดยในปี 2567 รายได้ประชาชาติมีมูลค่า 512,540 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขยายตัวร้อยละ 1.66 จาก 504,159 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2566

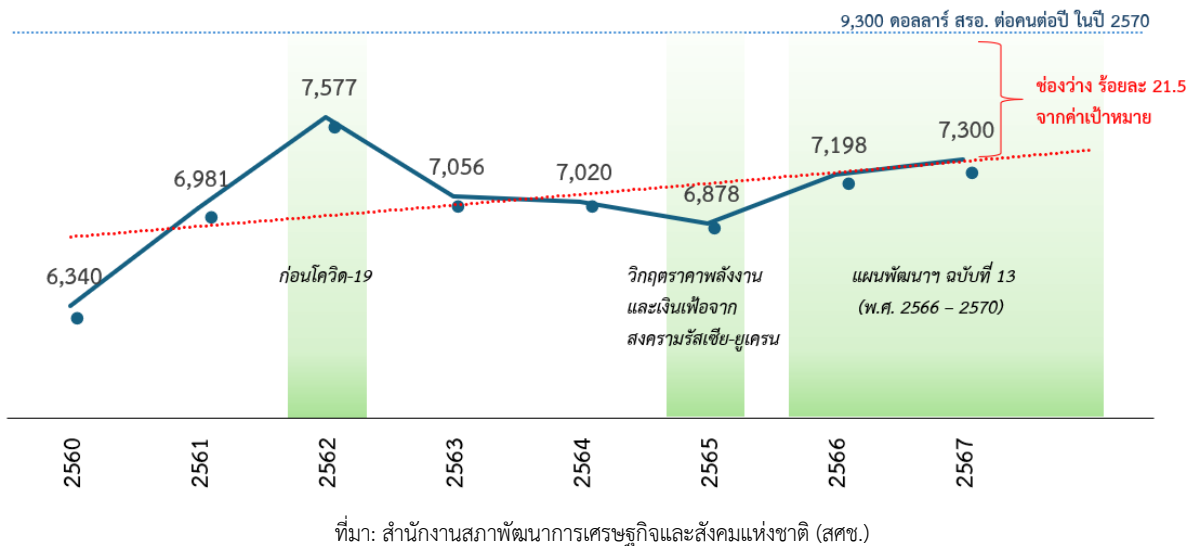
¹ ส่วนสถิติภาคต่างประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทย ตาราง EC_XT_048 ดุลการชำระเงิน 1/

ขณะที่รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capita)² เพิ่มขึ้นเป็น 7,300 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีในปี 2567 จาก 7,198 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี ในปี 2566 อย่างไรก็ตาม แม้รายได้ประชาชาติต่อหัวจะปรับตัวเพิ่มขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าระดับก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยในปี 2562 รายได้ประชาชาติต่อหัวอยู่ที่ประมาณ 7,577 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 7 ปี สะท้อนว่าการฟื้นตัวของรายได้ประชาชาติต่อหัวยังไม่สามารถชดเชยการลดลงที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาได้ทั้งหมด

ด้วยเหตุนี้ เมื่อเทียบกับเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดให้รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีในปี 2570 พบว่า ณ ปี 2567 ไทยมีรายได้ประชาชาติต่อหัวคิดเป็นร้อยละ 78.5 ของค่าเป้าหมาย และยังมีช่องว่างประมาณ 2,000 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี โดยรายได้ประชาชาติต่อหัวจะต้องเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 8.4 ต่อปีในช่วงปี 2568–2570 จึงจะบรรลุเป้าหมาย

แผนภาพที่ 1.1 รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capita)

หน่วย : ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี

1.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 1

การพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระยะ 3 ปีของแผนฯ จะนำเสนอความก้าวหน้าของการดำเนินงานต่างๆ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายหลักที่ 1 โดยแบ่งตามจุดเน้นของเป้าหมาย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (2) ด้านการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและ

² รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capita) ในหน่วยดอลลาร์ สรอ. คำนวณโดยแปลงค่ารายได้ประชาชาติต่อหัวในหน่วยบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยรายปี (บาทต่อดอลลาร์ สรอ.) ของแต่ละปี ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ (1) การเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติ (2) จำนวนประชากร และ (3) อัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งต้องนำมาพิจารณาร่วมกันในการประเมินแนวโน้มในระยะต่อไป

ผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย และ (3) ด้านการพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 การส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

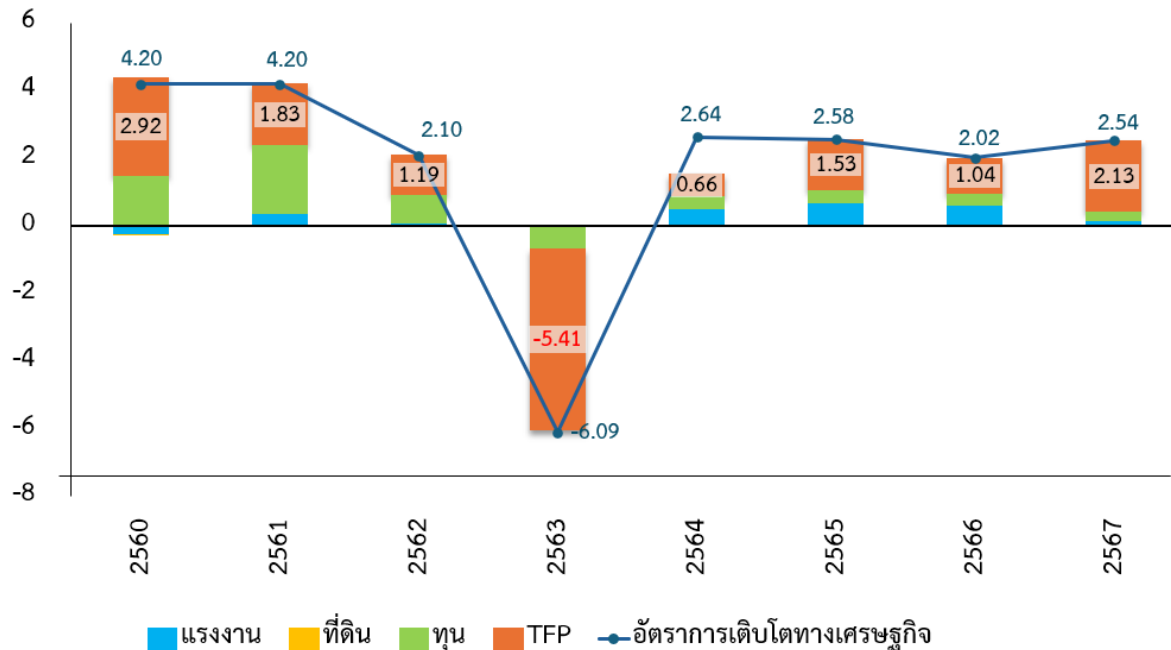
การขับเคลื่อนการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตภายในประเทศ ผ่านการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) การปรับตัวของโครงสร้างการลงทุนสู่อุตสาหกรรมสีเขียวและตลาดทุนเพื่อความยั่งยืน ตลอดจนพัฒนาการของเศรษฐกิจดิจิทัลผ่านการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดความก้าวหน้าในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ดังนี้

1) การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) เป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย

ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) มีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย โดยในปี 2567 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.54 ขณะที่ผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ 2.13 เติบโตจากร้อยละ 1.04 ในปี 2566 ในทางตรงกันข้าม ปัจจัยแรงงานขยายตัวเพียงร้อยละ 0.16 ชะลอลงจากร้อยละ 0.60 ในปีก่อนหน้า และปัจจัยทุนขยายตัวร้อยละ 0.26 ชะลอลงจากร้อยละ 0.38 สะท้อนว่า การขยายตัวของเศรษฐกิจในปี 2567 มีแรงสนับสนุนจากการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพมากขึ้น ขณะที่แรงสนับสนุนจากปัจจัยแรงงานและทุนลดลงจากปีก่อนหน้า

เมื่อพิจารณาพัฒนาการในระยะที่ผ่านมา พบว่า ผลิตภาพการผลิตรวมมีความผันผวนตามภาวะเศรษฐกิจ โดยหดตัวร้อยละ 5.41 ในปี 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ก่อนกลับมาขยายตัวร้อยละ 0.66 ในปี 2564 และร้อยละ 1.53 ในปี 2565 จากนั้นชะลอลงเหลือร้อยละ 1.04 ในปี 2566 และเร่งขึ้นเป็นร้อยละ 2.13 ในปี 2567 (แผนภาพที่ 1.2) ขณะที่ปัจจัยแรงงานและทุนในช่วงสองปีล่าสุดมีอัตราการขยายตัวชะลอลง โดยปัจจัยแรงงานลดลงจากร้อยละ 0.60 ในปี 2566 เหลือร้อยละ 0.16 ในปี 2567 และปัจจัยทุนลดลงจากร้อยละ 0.38 เหลือร้อยละ 0.26 ในช่วงเดียวกัน พัฒนาการดังกล่าวจึงสะท้อนถึงความสำคัญของการยกระดับผลิตภาพในการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ ท่ามกลางแรงสนับสนุนจากการเพิ่มปัจจัยการผลิตที่ลดลง

แผนภาพที่ 1.2 แหล่งที่มาของการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทย จำแนกตามปัจจัยการผลิตและผลิตภาพรวม
ผลิตภาพการผลิต (ร้อยละ)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

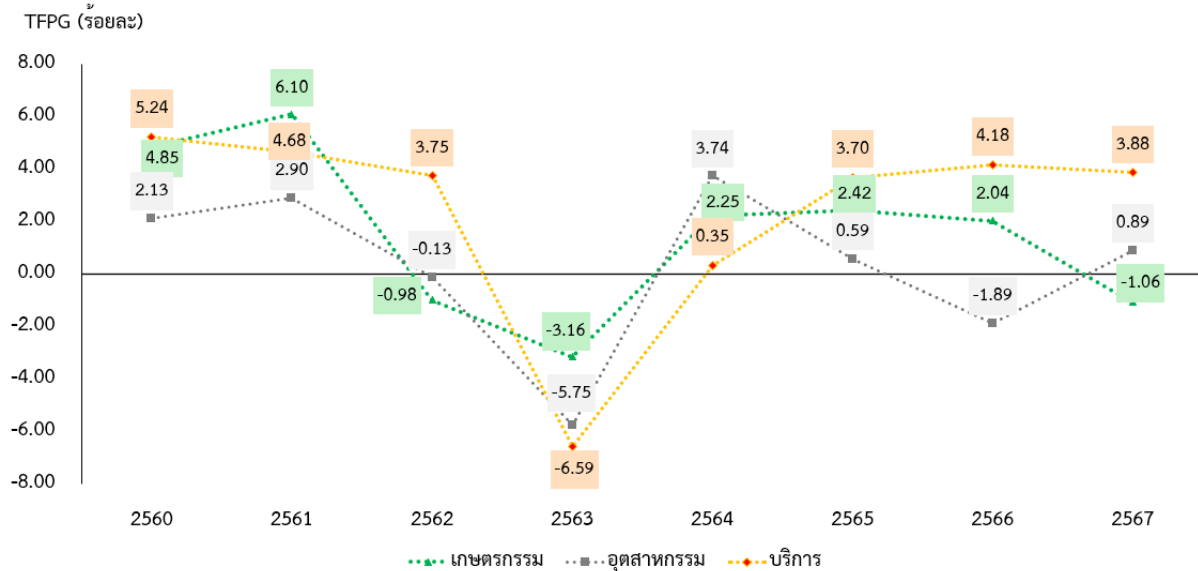
อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวมยังมีความแตกต่างกันระหว่างภาคการผลิต โดยในปี 2567 ภาคบริการมีผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ 3.07 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 2.63 ในปี 2566 และเป็นภาคที่มีการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมสูงที่สุด ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีผลิตภาพการผลิตรวมกลับมาขยายตัวร้อยละ 0.38 หลังจากหดตัวร้อยละ 3.11 ในปี 2566 ส่วนภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตรวมหดตัวร้อยละ 0.98 พลิกจากการขยายตัวร้อยละ 1.07 ในปีก่อนหน้า จึงสะท้อนว่า การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวมในภาพรวมมีแรงสนับสนุนสำคัญจากภาคบริการ ขณะที่ผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมเพิ่งเริ่มฟื้นตัว และภาคเกษตรยังมีข้อจำกัดในการยกระดับผลิตภาพ

ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวมไม่ได้สะท้อนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพียงอย่างเดียว แต่ยังสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตในหลายด้าน ดังนั้น แม้การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวมในปี 2567 จะสะท้อนพัฒนาการเชิงบวกของผลิตภาพโดยรวม แต่เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างภาคการผลิตแล้ว ยังไม่อาจสรุปได้ว่าการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพดังกล่าวสะท้อนการยกระดับฐานการผลิตของประเทศอย่างทั่วถึง หรือเกิดจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เข้มข้นขึ้นเพียงอย่างเดียว

เมื่อพิจารณาร่วมกับตัวชี้วัดด้านเทคโนโลยี พบว่า การพัฒนาเทคโนโลยีภายในประเทศยังมีข้อจำกัด โดยประเทศไทยมีรายจ่ายค่าบริการทรัพย์สินทางปัญญาแตกต่างประเทศสูงกว่ารายรับอย่างต่อเนื่อง และในปี 2568 มีรายจ่าย 229,323.06 ล้านบาท เทียบกับรายรับ 11,535.76 ล้านบาท หรือขาดดุลสุทธิประมาณ 217,787 ล้านบาท สะท้อนว่าเศรษฐกิจไทยยังมีการจ่ายเพื่อใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจากต่างประเทศสูงกว่ารายได้ที่ได้รับจากการให้ต่างประเทศใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของไทยอย่างมาก เมื่อประกอบกับความแตกต่างของการเพิ่มขึ้นของ TFP ระหว่างภาคการผลิต จึงยังไม่อาจสรุปได้ว่า TFP

ที่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งแรกของแผนฯ สะท้อนการยกระดับฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายในประเทศอย่างทั่วถึง

แผนภาพที่ 1.3 อัตราการขยายตัวของผลิตภาพรวม (TFPG) จำแนกตามภาคเศรษฐกิจ

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

2) มูลค่าการลงทุนของอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงครึ่งแรกของแผนฯ 13 แต่มีอัตราการเติบโตลดลง

2.1) การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมถือเป็นกลไกหลักตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในการยกระดับผลิตภาพและปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศไปสู่ความยั่งยืน โดยในช่วง 3 ปีแรกของแผนฯ (พ.ศ. 2566–2568) พบว่า มูลค่าการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG)³ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2568 มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในกลุ่ม BCG อยู่ที่ 191,940 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.05 จาก 172,840 ล้านบาทในปี 2567 และเมื่อพิจารณาย้อนกลับไปในปี 2566 ซึ่งมีมูลค่า 96,980 ล้านบาท พบว่าในปี 2567 มูลค่าการลงทุนขยายตัวสูงถึงร้อยละ 78.22 สะท้อนว่า แม้มูลค่าการลงทุนในกลุ่ม BCG ยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตลอดช่วง 3 ปีแรกของแผนฯ แต่อัตราการขยายตัวในปี 2568 ชะลอลงจากการขยายตัวในระดับสูงของปีก่อนหน้า ขณะที่ จำนวนโครงการมีทิศทางแตกต่างจากมูลค่าการลงทุน โดยในปี 2568 มีโครงการที่ได้รับการออกบัตรส่งเสริมจำนวน 813 โครงการ ลดลงร้อยละ 10.26 จาก 906 โครงการในปี 2567 หลังจากที่มีจำนวนโครงการในปี 2567 เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.03 จาก 647 โครงการในปี 2566 (แผนภาพที่ 1.4)

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทุนในอุตสาหกรรม BCG ในปี 2568 มีลักษณะเป็นการลงทุนที่มีมูลค่าต่อโครงการสูงขึ้น โดยมีมูลค่าการลงทุนเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 236.09 ล้านบาท

³ BCG หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) คือ โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวทางการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปยกระดับความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้กับ 4 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-curves) ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมพลังงานและวัสดุ อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ต่อโครงการ เพิ่มขึ้นจาก 190.77 ล้านบาทต่อโครงการ ในปี 2567 ซึ่งการชะลอตัวของอัตราดอกเบี้ยและจำนวนโครงการในกลุ่ม BCG มีสาเหตุที่สำคัญ ดังนี้

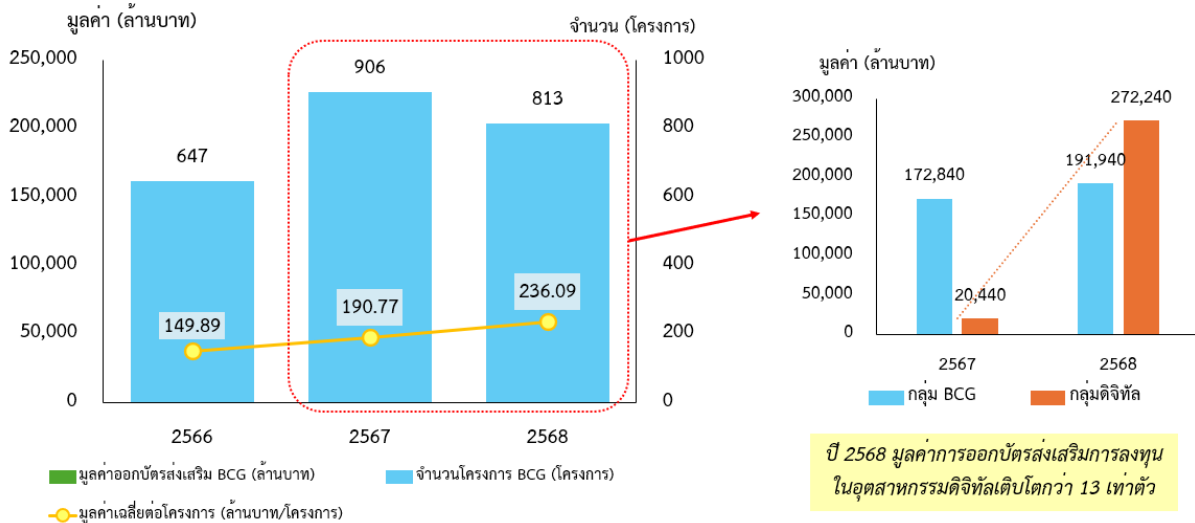
(1) **การจัดสรรเงินลงทุนไปยังโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล** โดยกลุ่มทุนขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศได้โยกย้ายเงินลงทุนไปยังอุตสาหกรรมดิจิทัลเป็นจำนวนมาก สอดรับกับนโยบายของ BOI ในการผลักดันประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัลของอาเซียน (Digital Innovation Hub) ส่งผลให้มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมดิจิทัลเติบโตแบบก้าวกระโดดกว่า 13 เท่าตัว หรือร้อยละ 1,231.90 จาก 20,440 ล้านบาท ในปี 2567 เป็น 272,240 ล้านบาท ในปี 2568 โดยเฉพาะการลงทุนในศูนย์ข้อมูล (Data Center) และบริการคลาวด์ขนาดใหญ่

(2) **การปรับเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ที่เข้มงวดขึ้น** จากนโยบายส่งเสริมการลงทุนได้มุ่งเน้นการให้สิทธิประโยชน์ระดับสูงแก่กลุ่มเทคโนโลยีประมวลผลขั้นสูง พร้อมทั้งยกระดับเกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพด้านพลังงานและการบริหารจัดการน้ำอย่างเข้มงวด ควบคู่กับการปรับลดหรือยกเลิกสิทธิประโยชน์ในโครงการ BCG รูปแบบพื้นฐาน เช่น การติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ (Solar Rooftop) ทั่วไป ส่งผลให้โครงการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่ม BCG มีข้อจำกัดในการยื่นขอรับการส่งเสริมและมีจำนวนลดลง

(3) **ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนชะลอตัว** สืบเนื่องจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักอย่างจีนและสหรัฐอเมริกาในปี 2568 ได้ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานและการตัดสินใจลงทุนในกลุ่มเกษตรแปรรูปและพลังงานชีวภาพ ประกอบกับโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน และเทคโนโลยีสีเขียวต้องอาศัยเงินลงทุนในเครื่องจักรและเทคโนโลยีขั้นสูงค่อนข้างสูง ภาคเอกชนบางส่วนจึงชะลอโครงการใหม่ออกไปเพื่อรอประเมินสถานการณ์

(4) **ข้อจำกัดเชิงกายภาพและโครงสร้างพื้นฐาน** โดยผู้ประกอบการพลังงานสะอาดและอุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio) ประสบปัญหาคอขวดด้านโครงสร้างพื้นฐานรองรับ เช่น ขีดความสามารถในการเชื่อมต่อระบบสายส่งไฟฟ้าพลังงานสะอาด (Green Grid) และข้อจำกัดด้านผังเมืองในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปทางชีวภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของคำขอรับการส่งเสริมและการดำเนินโครงการใหม่ในปี 2568

แผนภาพที่ 1.4 จำนวนโครงการและมูลค่าการลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ในอุตสาหกรรม BCG

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

หมายเหตุ : เป็นโครงการที่ได้รับการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนแล้ว

2.2) ภาครัฐมุ่งส่งเสริมการลงทุนในตลาดทุนเพื่อความยั่งยืนที่คำนึงถึงมิติสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental Social and Governance: ESG) อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนากลไกและสภาพแวดล้อมของตลาดทุนให้เอื้อต่อการระดมทุนและการลงทุนเพื่อความยั่งยืน ซึ่งในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีพัฒนาการสำคัญ ดังนี้

(1) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(1.1) การยกระดับมาตรฐานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้พัฒนาเกณฑ์และกลไกเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ของบริษัทจดทะเบียนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจัดทำรายชื่อบริษัทยั่งยืน (Thailand Sustainability Investment: THSI) ตั้งแต่ปี 2558 และปรับเป็น SET ESG Ratings ในปี 2566 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้าน ESG ของบริษัทจดทะเบียนใน 4 ระดับ ได้แก่ AAA, AA, A และ BBB⁴ ควบคู่กับการจัดทำดัชนี SETESG เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน

ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับ SET ESG Ratings เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จาก 190 บริษัทในปี 2566 เป็น 219 บริษัทในปี 2567 และ 265 บริษัทในปี 2568 จากบริษัทที่เข้าร่วมการประเมินทั้งหมด 365 บริษัท โดยบริษัทที่ได้รับ SET ESG Ratings ในปี 2568 มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมกว่า 11.5 ล้านล้านบาท คิดเป็นประมาณ

⁴ เกณฑ์ SET ESG Ratings แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ AAA (90–100 คะแนน), AA (80–89 คะแนน), A (65–79 คะแนน) และ BBB (50–64 คะแนน) โดยต้องมีคะแนนในแต่ละมิติ (E, S, G) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 และผ่านเกณฑ์คุณสมบัติด้านการกำกับดูแลกิจการและผลประกอบการตามที่กำหนด, เอกสารประกอบการประกาศผลประเมินหุ้นยั่งยืน SET ESG Ratings ปี 2568 (ณ 12 ธันวาคม 2568)

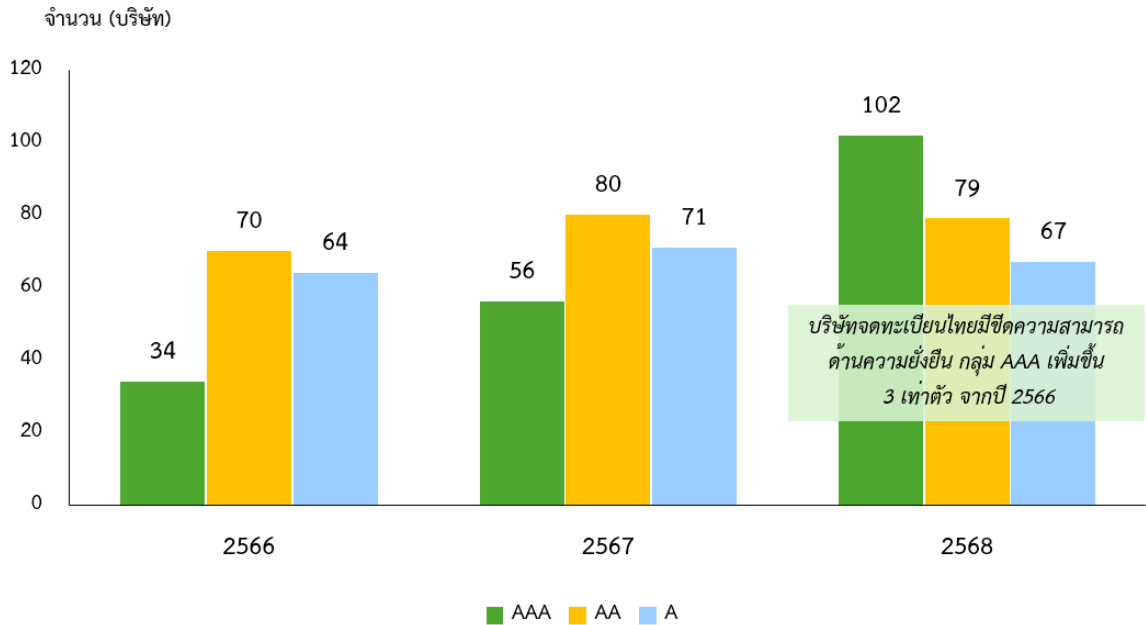
ร้อยละ 70 ของมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมของ SET และ mai⁵ สะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของบริษัทจดทะเบียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้าน ESG ในตลาดทุนไทย

เมื่อพิจารณาระดับผลการประเมิน พบว่า **บริษัทที่ได้รับ SET ESG Ratings ในระดับ AAA มีจำนวนเพิ่มขึ้น** จาก 34 บริษัทในปี 2566 เป็น 56 บริษัทในปี 2567 และ 102 บริษัทในปี 2568 ขณะเดียวกัน ผลการประเมินในปี 2568 พบว่า กลุ่มหุ้นยั่งยืนมีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 3 มิติอยู่ที่ร้อยละ 83 โดยมีดีสิ่งแวดล้อมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89 ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนครอบคลุมการกำหนดบทบาทของคณะกรรมการและผู้บริหารในการกำกับดูแลความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก Scope 1 และ Scope 2⁶ การกำหนดเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) รวมถึงการบริหารจัดการความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน

⁵ สถิติจำนวนบริษัทที่ผ่านการประเมิน SET ESG Ratings ย้อนหลัง อ้างอิงตามฐานข้อมูลบทวนล่าสุดของฝ่ายพัฒนาการลงทุนอย่างยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ปี 2566 จำนวน 190 บริษัท, ปี 2567 จำนวน 219 บริษัท และปี 2568 จำนวน 265 บริษัท ซึ่งต่อมามีบริษัทที่คงสถานะคุณสมบัติสมบูรณ์ในการจัดทำ universe ณ วันที่ 5 มกราคม 2569 จำนวน 263 บริษัท โดยมีบริษัทในระดับ AAA จำนวน 101-102 บริษัท), เอกสารประกอบการประกาศผลประเมินหุ้นยั่งยืน SET ESG Ratings ปี 2568 (ณ 12 ธันวาคม 2568)

⁶ Scope 1 และ Scope 2 คือการวัดและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กร โดย Scope 1 คือการปล่อยก๊าซทางตรงจากกิจกรรมของบริษัทเอง เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิงและรถยนต์ของบริษัท ส่วน Scope 2 คือการปล่อยก๊าซทางอ้อมจากการซื้อพลังงานมาใช้ เช่น การใช้ไฟฟ้าหรือไอน้ำ

แผนภาพที่ 1.5 บริษัทที่ได้รับการประกาศผลประเมินหุ้นยั่งยืน SET ESG Ratings ตามการจัดอันดับเรตติ้ง

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(1.2) การเชื่อมโยงเกณฑ์ด้านความยั่งยืนกับการลงทุนใน

ตลาดทุน โดยผลการประเมิน SET ESG Ratings นำมาใช้ประกอบการกำหนดหลักทรัพย์ที่สามารถลงทุนได้ของกองทุนที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน โดยเฉพาะกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (Thailand ESG Fund: Thai ESG)⁷ ซึ่ง ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2568 มีจำนวน 140 กองทุน ภายใต้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน 16 แห่ง และมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิรวม 78,292 ล้านบาท นอกจากนี้ กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง⁸ ซึ่งมีนโยบายการลงทุนให้ความสำคัญกับหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีการดำเนินงานด้านความยั่งยืน และนำผลการประเมินด้าน ESG มาใช้ประกอบการพิจารณาลงทุน มีมูลค่าการลงทุนในหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนกว่า 155,809 ล้านบาท พัฒนาการดังกล่าวสะท้อนถึง การเชื่อมโยงเกณฑ์การประเมินด้าน ESG ของบริษัทจดทะเบียนกับผลิตภัณฑ์และกลไกการลงทุนในตลาดทุน ซึ่งช่วยเพิ่มช่องทางในการจัดสรรเงินลงทุนไปยังหลักทรัพย์ที่มีคุณสมบัติด้านความยั่งยืนตามเกณฑ์ที่กำหนด

(1.3) การเปลี่ยนผ่านจาก SET ESG Ratings สู่ FTSE

Russell ESG Scores ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเตรียมเปลี่ยนผ่านการประเมินความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนจาก SET ESG Ratings ไปสู่ FTSE Russell ESG Scores ตั้งแต่ปี 2569 เป็นต้นไป โดยปี 2568 เป็นปีสุดท้ายของการประกาศผล SET ESG Ratings ก่อนนำ FTSE Russell ESG Scores มาใช้ ซึ่งเป็นการ

⁷ กองทุน Thai ESG เป็นกองทุนรวมที่มีนโยบายลงทุนในสินทรัพย์ในประเทศไทยทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ธนาคารนี้, ธนาคารทุน เป็นต้น โดยคำนึงถึงหลัก ESG (Environment, Social และ Governance) ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ต้องการลงทุนระยะยาวในกิจการที่เน้นความยั่งยืน

⁸ กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1) คือกองทุนรวมผสมแบบเปิดสภาพยาว ที่กระทรวงการคลังถือหุ้นใหญ่ มีเป้าหมายเพื่อช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย พัฒนาตลาดทุน และเพิ่มทางเลือกในการออมให้ประชาชน โดยมีกลไกคุ้มครองผลตอบแทนและลำดับการจ่ายเงินที่ชัดเจน มีนโยบายลงทุนทั้งในตราสารหนี้และตราสารทุน โดยเน้นลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียนที่มีปัจจัยพื้นฐานดี มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี และดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ในการพิจารณาการลงทุนในตราสารทุน กองทุนอาจพิจารณาหลักทรัพย์ใน SET100 ที่ได้รับ SET ESG Ratings ระดับ A ขึ้นไป รวมถึงหลักทรัพย์นอก SET100 ที่ได้รับ SET ESG Ratings ในระดับสูง จึงเป็นตัวอย่างของการนำผลการประเมินด้าน ESG มาใช้ประกอบการพิจารณาการลงทุนในตลาดทุน

ประเมินตามกรอบของ FTSE Russell และใช้ข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยต่อสาธารณะ (Public Disclosures) เป็นหลัก ทั้งนี้ การประเมินจะแสดงผลเป็นคะแนนตั้งแต่ 0.0–5.0 และครอบคลุมตัวชี้วัดด้าน ESG มากกว่า 300 ตัวชี้วัด การเปลี่ยนผ่านดังกล่าว เป็นการปรับกรอบการประเมินของตลาดทุนไทยให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการประเมินที่ใช้ในระดับสากลมากขึ้น และเพิ่มผลของการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียน

(2) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(ก.ล.ต.) ได้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันและพัฒนากฎเกณฑ์เพื่อรองรับนวัตกรรมทางการเงินสีเขียว โดยครอบคลุมทั้งกองทุนรวมเพื่อความยั่งยืนและตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืน เพื่อเป็นกลไกระดมทุนตรงสู่ภาคธุรกิจ ดังนี้

(2.1) การพัฒนาหลักเกณฑ์กองทุนรวมเพื่อความยั่งยืน

(Sustainable and Responsible Investing Fund: SRI Fund) ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติม โดยในปี 2567 มีการขยายขอบเขตและเพิ่มความยืดหยุ่นในการลงทุนของ Thai ESG และในปี 2568 ก.ล.ต. ได้ออกหลักเกณฑ์รองรับกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืนแบบพิเศษ (Thailand ESG Extra Fund: Thai ESGX) รวมถึงปรับปรุงหลักเกณฑ์ SRI Fund ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2568 โดยเพิ่มมาตรฐานด้านการกำกับดูแลและการเปิดเผยข้อมูล กำหนดวัตถุประสงค์ด้านความยั่งยืนของกองทุนให้ชัดเจนขึ้น และลดความเสี่ยงจากการฟอกเขียว (Greenwashing)⁹ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน การพัฒนารอบนโยบายดังกล่าวส่งผลให้ ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2569 มีจำนวน SRI Fund ในตลาดทุนไทยรวมทั้งสิ้น 219 กองทุน คิดเป็นมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (AUM) 134,000 ล้านบาท โดยมี กองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (Thailand ESG Fund: Thai ESG)¹⁰ เป็นแกนหลักสำคัญ โดยมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ 64,713.70 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 48.29 ของมูลค่า SRI Fund ทั้งหมด

(2.2) ตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน (ESG Bond)¹¹ ก.ล.ต. ได้

พัฒนาหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ด้านความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) ตราสารหนี้เพื่อพัฒนาสังคม (Social Bond) ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) และตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond: SLB) โดยกำหนดหลักเกณฑ์ด้านการเปิดเผยข้อมูลและแนวทางการเสนอขายให้สอดคล้องกับลักษณะของตราสารแต่ละประเภท เพื่อรองรับการระดมทุนของภาครัฐและภาคธุรกิจที่มีเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ตลาดตราสารหนี้ด้านความยั่งยืนมีการออกตราสารหลายรูปแบบ เฉพาะในปี 2568 มีมูลค่าการออก ESG Bond 208,400 ล้านบาท โดยพบการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญ คือ การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของ ตรา

⁹ การฟอกเขียว (Greenwashing) หมายถึง การอ้างเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่รับผิดชอบต่อสังคมและรักษ์โลกแก่บริษัท แต่อาจไม่ได้มีการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจริง

¹⁰ กองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (Thailand ESG Fund: Thai ESG) เป็นกองทุนรวมที่มุ่งเน้นการลงทุนในตราสารหนี้หรือหุ้นของบริษัทไทยที่มีการดำเนินงานด้าน ESG โดดเด่นตามเกณฑ์ที่กำหนด

¹¹ ตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน (ESG Bond) ในที่นี้ครอบคลุมตราสารหนี้ 4 ประเภท ได้แก่ (1) Green Bond สำหรับการระดมทุนเพื่อโครงการด้านสิ่งแวดล้อม (2) Social Bond สำหรับโครงการด้านสังคม (3) Sustainability Bond สำหรับโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และ (4) Sustainability-Linked Bond (SLB) ซึ่งไม่ได้กำหนดการใช้เงินไปเฉพาะโครงการ แต่เชื่อมโยงลักษณะหรือเงื่อนไขทางการเงินของตราสารกับผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมายด้านความยั่งยืนของผู้ออกตราสาร

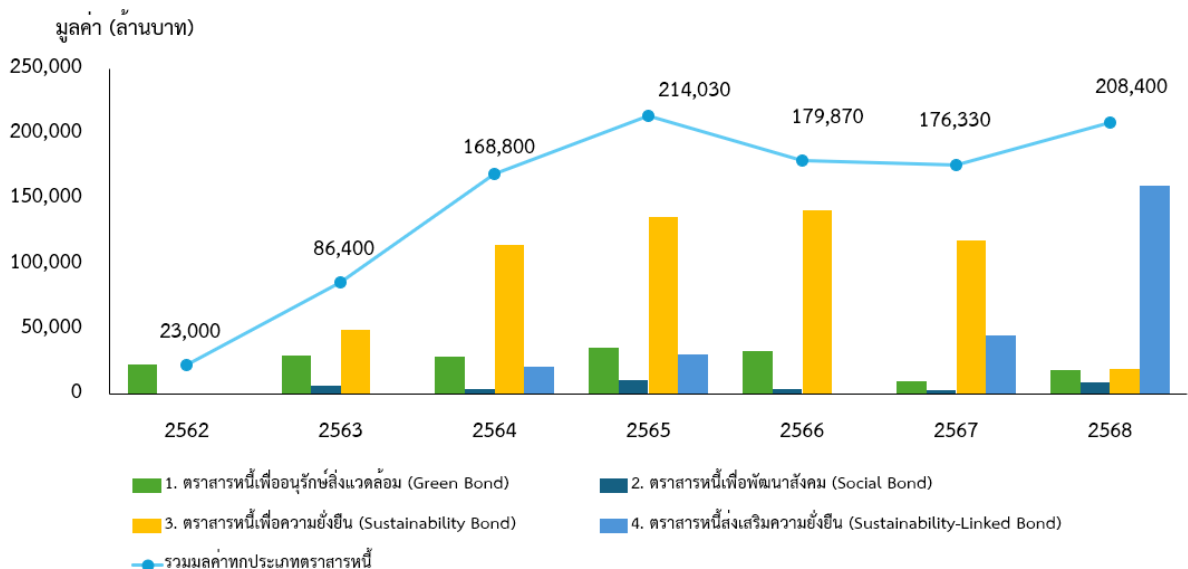
สารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond: SLB) ซึ่งครองสัดส่วนสูงสุดกว่า 3 ใน 4 ของมูลค่าการออกทั้งหมด ประมาณ 160,259.60 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 76.90 ขณะที่ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืนมีสัดส่วนร้อยละ 9.60 ตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 9.20 และตราสารหนี้เพื่อพัฒนาสังคม ร้อยละ 4.30 ตามลำดับ

(2.3) ปัจจัยสนับสนุนการเติบโตแบบก้าวกระโดดของตราสาร

หนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (SLB) เป็นอีกกลไกหนึ่งซึ่งช่วยเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนด้านความยั่งยืน โดยแตกต่างจากตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์การใช้เงินสำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่เข้าเกณฑ์ เนื่องจาก ตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน เชื่อมโยงเงื่อนไขทางการเงินของตราสารกับผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด และเป้าหมายด้านความยั่งยืนของผู้ออกตราสารหรือบริษัทในเครือ จึงเปิดโอกาสให้ผู้ออกสามารถนำเงินที่ระดมได้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของกิจการ โดยยังมีภาระผูกพันกับเป้าหมายด้านความยั่งยืนที่กำหนดไว้

ก.ล.ต. ออกหลักเกณฑ์รองรับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน ตั้งแต่ปี 2564 และมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยในเดือนพฤศจิกายน 2568 ได้ปรับหลักเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและสอดคล้องกับพัฒนาการของตลาดต่างประเทศ หลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่เปิดให้ผู้ออกกำหนดเงื่อนไขผลตอบแทนทางการเงินโดยเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด และเป้าหมายด้านความยั่งยืนของผู้ออกหรือบริษัทในเครือ รวมถึงรองรับโครงสร้างผลตอบแทนที่หลากหลายมากขึ้นโดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2568 การปรับหลักเกณฑ์ดังกล่าวช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการออกตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน ขณะที่ยังคงข้อกำหนดด้านการเปิดเผยข้อมูลและการคุ้มครองผู้ลงทุน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาตลาดตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน

แผนภาพที่ 1.6 มูลค่าตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน (ESG Bond) ที่ออกใหม่ในแต่ละปี

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3) **มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทยในปี 2567 ขยายตัวอย่างก้าวกระโดด** โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 153.31 จากปี 2566 สะท้อนการปรับตัวสู่เศรษฐกิจดิจิทัลของภาคการค้าและบริการ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นอีกส่วนหนึ่งของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยข้อมูลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ. หรือ ETDA) พบว่า ในปี 2567 ประเทศไทยมีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) รวมประมาณ 14.73 ล้านล้านบาท เทียบกับ 5.82 ล้านล้านบาทในปี¹² โดยโครงสร้างและการกระจายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทยในปี 2567 มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

(1) **ภาคการค้าปลีกและการค้าส่งเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก** เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่มีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สูงที่สุด โดยในปี 2567 มีสัดส่วนร้อยละ 56.14 ของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด สะท้อนบทบาทของช่องทางดิจิทัลในกิจกรรมการค้า ทั้งนี้ ช่องทางการจำหน่ายที่มีสัดส่วนสูง ได้แก่ เว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มของผู้ประกอบการเอง (Own Website/Platform) ร้อยละ 40.63 และตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ (Domestic E-Marketplace) ร้อยละ 22.11 ตามลำดับ

(2) **ธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุมทั้งการค้ากับผู้บริโภคและการค้าระหว่างภาคธุรกิจ** โดยธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภค (Business-to-Consumer: B2C) มีมูลค่าสูงที่สุดประมาณ 7.94 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.87 ของมูลค่ารวม รองลงมาเป็นธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับธุรกิจ (Business-to-Business: B2B) ประมาณ 6.18 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 41.93 ขณะที่ธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับภาครัฐ (Business-to-Government: B2G) มีมูลค่าประมาณ 0.61 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 4.20 โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนว่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการซื้อขายสินค้าและบริการของผู้บริโภค แต่ครอบคลุมธุรกรรมระหว่างภาคธุรกิจในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงด้วย

ภาพรวมดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายรูปแบบ โดยเฉพาะภาคการค้าและบริการ และสอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าและยกระดับภาคบริการ

1.2.2 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจให้เกิดการกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึงตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง (MSME) เข้ากับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการของประเทศ เนื่องจาก MSME มีจำนวนประมาณ 3.28 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจทั้งหมด และมีการจ้างงานกว่า 13.60 ล้านคน หรือร้อยละ 69.2 ของการจ้างงานรวม ซึ่งกระจายตัวอยู่ในทุกภูมิภาค

ด้วยบทบาทดังกล่าว ความสามารถของ MSME ในการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่การผลิตและการค้า ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ จึงเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณาว่าการขยายตัวของภาค

¹² อัตราการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปี 2567 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) ได้ปรับปรุงระเบียบวิธีวิจัย โดยขยายกรอบการสำรวจและเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ กลุ่มสุขภาพของมนุษย์และงานสังคมสงเคราะห์ และกลุ่มการเงิน รวมถึงเพิ่มการสุ่มตัวอย่างในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ให้ครอบคลุมระบบนิเวศเศรษฐกิจดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

การผลิตและบริการสามารถเชื่อมโยงไปสู่ผู้ประกอบการและเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ได้มากขึ้นเพียงใด โดยในช่วงครั้งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีพัฒนาการสำคัญ ดังนี้

1) **บทบาทการสร้างมูลค่าเพิ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีแนวโน้มชะลอตัวลง** โดยในปี 2568 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP SME) ขยายตัว ร้อยละ 2.4 ชะลอลงจากร้อยละ 3.1 ในปี 2567 ขณะที่สัดส่วน GDP SME ต่อ GDP รวมอยู่ที่ร้อยละ 34.8 ลดลงต่อเนื่องจากร้อยละ 34.9 ในปี 2567 และร้อยละ 35.2 ในปี 2566 (แผนภาพที่ 1.6) สะท้อนว่า แม้ MSME ยังมีส่วนสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจ แต่สัดส่วนของ SME ในโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวมยังไม่ได้เพิ่มขึ้นในช่วง 3 ปีแรกของแผนฯ

เมื่อพิจารณาตามขนาดวิสาหกิจในปี 2568 พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางเป็นกลุ่มที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุด จำนวน 3,404,752 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.0 ของ GDP และขยายตัวร้อยละ 2.5 ชะลอลงจากร้อยละ 3.2 ในปี 2567 รองลงมา ได้แก่ วิสาหกิจขนาดย่อม มีมูลค่าเพิ่ม 2,720,547 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.3 ของ GDP และขยายตัวร้อยละ 2.2 ชะลอลงจากร้อยละ 3.2 ในปีก่อนหน้า ขณะที่วิสาหกิจรายย่อยมีมูลค่าเพิ่ม 481,332 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.5 ของ GDP และขยายตัวร้อยละ 2.4 เร่งขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 2.3 ในปี 2567 ส่งผลให้ MSME มีมูลค่าเพิ่มรวม 6,606,631 ล้านบาท หรือประมาณหนึ่งในสามของ GDP ประเทศ ขณะที่ภาคส่วนที่ไม่ใช่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Non-SME)¹³ มีสัดส่วนร้อยละ 65.2 ของ GDP

การขยายตัวของ GDP SME ในปี 2568 เกิดขึ้นท่ามกลางข้อจำกัดของอุปสงค์ภายในประเทศและภาวะสินเชื่อกำลังตึงตัวสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก โดยสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ณ ไตรมาส 4 ปี 2568 อยู่ที่ร้อยละ 86.7 แม้อัตราลดลงจากระดับร้อยละ 88.4 ณ สิ้นปี 2567 ขณะที่สินเชื่อธุรกิจ SMEs ของระบบธนาคารพาณิชย์ยังหดตัวต่อเนื่อง ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยระบุว่าเกี่ยวข้องกับความต้องการสินเชื่อที่ลดลงและความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินจากความเสี่ยงด้านเครดิตที่อยู่ในระดับสูง ภาวะดังกล่าวจึงเป็นข้อจำกัดต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ MSME และความสามารถในการลงทุนเพื่อปรับตัวและยกระดับธุรกิจ

2) **การสร้างมูลค่าเพิ่มของ MSME ยังมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการ** แม้ MSME จะมีบทบาทสำคัญต่อจำนวนกิจการและการจ้างงานของประเทศ แต่การสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจยังมีข้อจำกัด โดยในปี 2568 MSME สร้างมูลค่าเพิ่ม ร้อยละ 34.8 ของ GDP ประเทศ ขณะที่จำนวนกิจการคิดเป็นร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างดังกล่าวควรพิจารณาร่วมกับโครงสร้างและขนาดของกิจการ เนื่องจาก MSME ประกอบด้วยกิจการขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยจำนวนมาก การประเมินบทบาทของ MSME จึงจำเป็นต้องพิจารณาความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มและการเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละสาขาประกอบกัน

ในภาคการผลิต วิสาหกิจขนาดใหญ่ยังคงมีบทบาทในการสร้างมูลค่าเพิ่มค่อนข้างสูง โดยในปี 2568 MSME มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มในภาคการผลิตประมาณร้อยละ 36.4 ขณะที่ส่วนที่

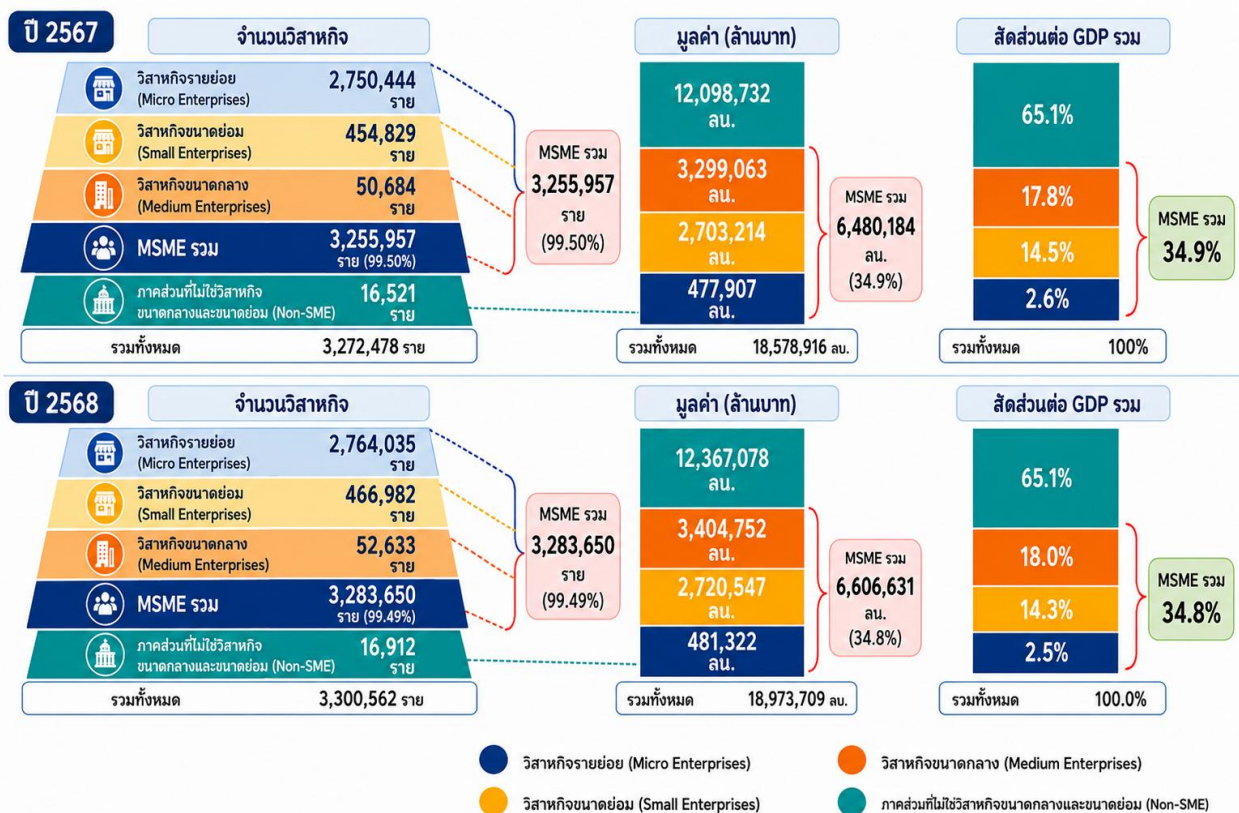
¹³ ภาคส่วนที่ไม่ใช่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Non-SME) หมายถึง วิสาหกิจขนาดใหญ่ (Large Enterprises) และ ภาคส่วนรัฐบาล (Government Sector) ซึ่งอยู่ในหมวดการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ ตามมาตรฐานการจัดประเภทอุตสาหกรรม (TSIC) หมวดใหญ่

เหลือร้อยละ 63.6 มาจากกิจการที่ไม่ใช่ MSME ทั้งนี้ โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนความท้าทายในการเพิ่มบทบาทของ MSME ในภาคการผลิต โดยเฉพาะการยกระดับจากกิจกรรมการผลิตและการรับช่วงผลิตไปสู่กิจกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและโครงสร้างอุตสาหกรรม เช่นการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานเดิมต้องปรับตัวทั้งด้านเทคโนโลยี กระบวนการผลิต และทักษะแรงงาน

สำหรับภาคการค้าและบริการ MSME มีบทบาทในการสร้างมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันตามประเภทกิจกรรม โดยในปี 2568 MSME มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มร้อยละ 48.0 ในภาคบริการ และร้อยละ 21.7 ในภาคการค้า สะท้อนว่า MSME มีบทบาทค่อนข้างสูงในกิจกรรมบริการบางประเภท อย่างไรก็ตาม การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของ MSME ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการพัฒนาสินค้าและบริการ การใช้เทคโนโลยี การเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น และการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าของธุรกิจขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพและรายได้ของผู้ประกอบการในระยะต่อไป

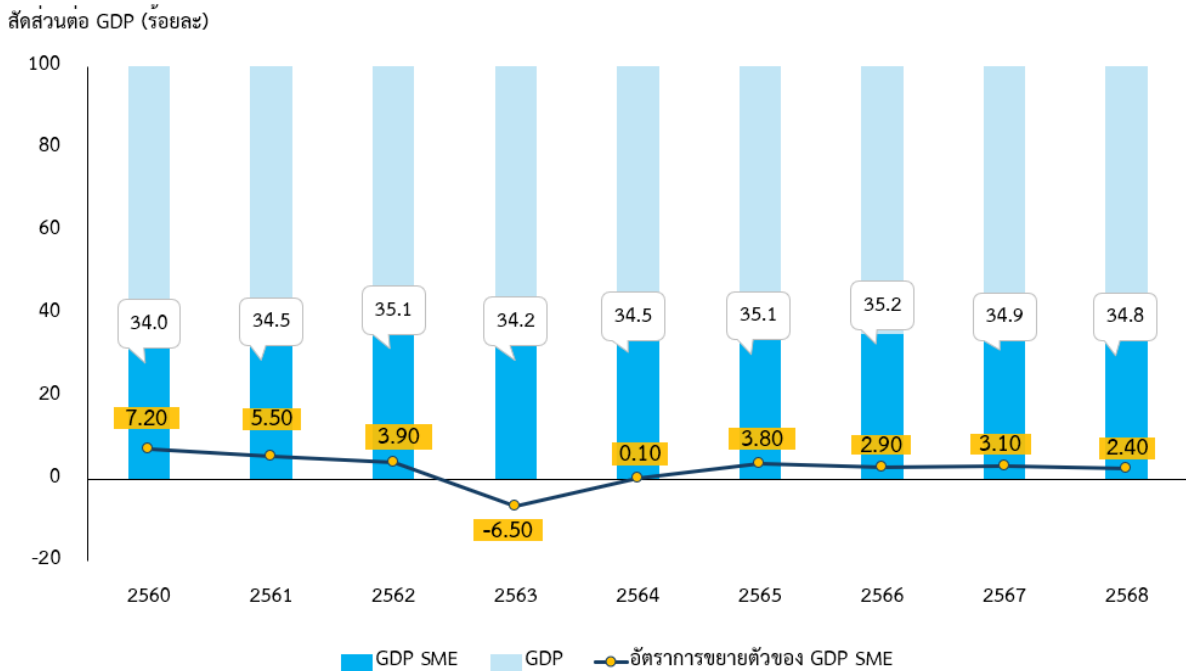
ในด้านการค้าระหว่างประเทศ MSME ยังเผชิญความท้าทายจากการขยายตัวของการนำเข้าที่สูงกว่าการส่งออก โดยข้อมูลภาพรวมของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) แสดงให้เห็นว่าในปี 2568 การส่งออกสินค้าของ MSME มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ขณะเดียวกัน การนำเข้าเพิ่มขึ้นในระดับสูง ส่งผลให้ MSME ยังคงมีสถานะขาดดุลการค้า ภาวะดังกล่าวสะท้อนถึงความจำเป็นในการพิจารณาโครงสร้างสินค้าและตลาดของ MSME เพิ่มเติม ทั้งในด้านการความสามารถในการส่งออก การพึ่งพาสินค้านำเข้า ตลอดจนการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าภายในประเทศและระหว่างประเทศ

แผนภาพที่ 1.7 โครงสร้างวิสาหกิจของประเทศไทย ปี 2567-2568 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนภาพที่ 1.8 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2.3 การพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการปรับโครงสร้างสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม จำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัย พัฒนา และการลงทุนของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งการสนับสนุนงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาเทคโนโลยี และการนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการผลิตและบริการ

ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 การพัฒนาระบบนิเวศดังกล่าวพิจารณาจากพัฒนาการใน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ (1) การจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) ซึ่งสะท้อนการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมของภาครัฐ (2) สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GERD/GDP) ซึ่งสะท้อนระดับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ และ (3) ความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย เมื่อเทียบกับนานาชาติ ซึ่งสะท้อนพัฒนาการของปัจจัยสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยมีผลการพัฒนา ดังนี้

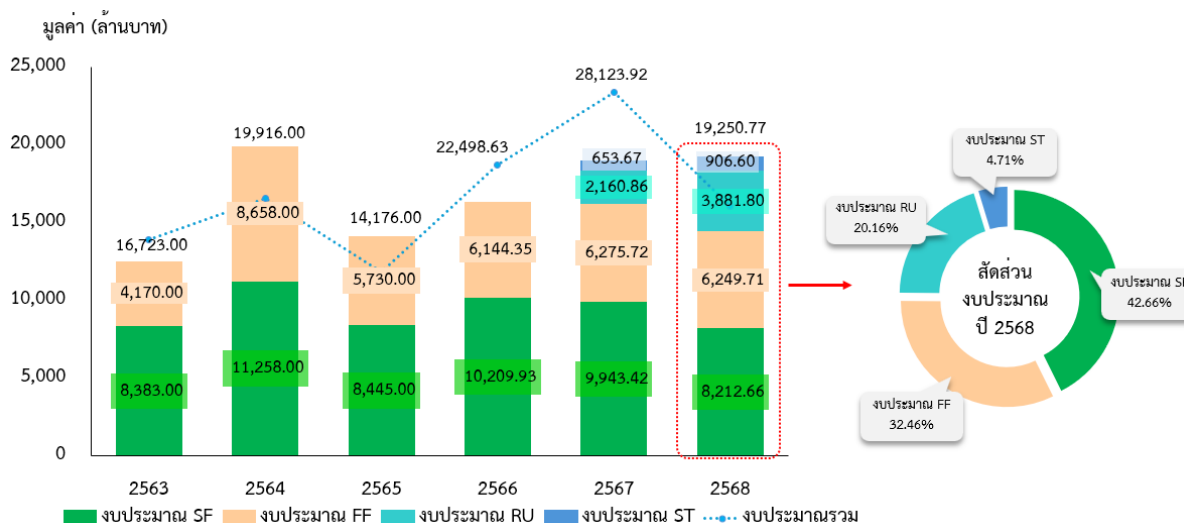
1) การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

กองทุนส่งเสริม ววน. เป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ครอบคลุมการวิจัยทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ ตลอดจนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ในปีงบประมาณ 2568 กองทุนส่งเสริม ววน. ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวม 19,250.77 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.14 จากปีงบประมาณ 2567

เมื่อพิจารณาโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณในปี 2568 พบว่า **ทุนสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Fund: SF)** ยังคงได้รับการจัดสรรงบประมาณในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 8,212.66 ล้านบาท หรือร้อยละ 42.66 ของงบประมาณกองทุนฯ แม้อัตราลดลง 17.41 จากปี 2567 รองลงมา ได้แก่ ทุนสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund: FF) จำนวน 6,249.71 ล้านบาท หรือร้อยละ 32.46 ซึ่งใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า ขณะที่ **ทุนเพื่อการนำงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (Research Utilization Fund: RU)** และ**ทุนโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science & Technology Fund: ST)** มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น โดย RU ได้รับการจัดสรร 3,881.80 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.16 เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.64 จากปี 2567 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีการจัดสรรทุนประเภทดังกล่าว ส่วน ST ได้รับการจัดสรร 906.60 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.71 เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.69 จากปีก่อนหน้า

โครงสร้างการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในปี 2568 กองทุนส่งเสริม ววน. มีการเพิ่มงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์และการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยงบประมาณ RU และ ST รวมกันคิดเป็นร้อยละ 24.87 ของงบประมาณกองทุนฯ ทั้งหมด ทั้งนี้ ภายใต้ทุน ST มีการจัดสรรงบประมาณราว 572.94 ล้านบาท หรือร้อยละ 63.2 ของงบประมาณ ST สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ

แผนภาพที่ 1.9 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ในปี 2560 – 2568

ที่มา :รายงานสถานการณ์วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี 2566 – 2567

2) สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ของไทยลดลง ขณะที่โครงสร้างการลงทุนมีสัดส่วนของภาครัฐเพิ่มขึ้น สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GERD/GDP) ของไทยลดลงเนื่องจากช่วงปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มาจนถึงช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 โดยลดลงจากร้อยละ 1.16 ในปี 2565 เหลือร้อยละ 0.92 ในปี 2568 สะท้อนว่า ระดับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจของประเทศลดลงในช่วงเวลาดังกล่าว

เมื่อพิจารณาโครงสร้างค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาจำแนกตามภาคส่วน พบว่าภาคเอกชนยังคงมีสัดส่วนสูงกว่าภาครัฐ แต่สัดส่วนลดลงจากช่วงก่อนหน้านี้ โดยภาคเอกชนมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเป็นร้อยละ 66 ในปี 2568 จากร้อยละ 77 ในปี 2565 เหลือ ขณะที่สัดส่วนของภาครัฐเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 37 ในปี 2568 จากร้อยละ 23 ในปี 2567 (แผนภาพที่ 1.9) พัฒนาการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้ภาครัฐมีบทบาทในโครงสร้างค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนกลับลดลง และยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดให้สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐอยู่ที่ 75 : 25 ภายในปี 2570 สะท้อนความท้าทายในการกระตุ้นให้ภาคเอกชนเพิ่มบทบาทในการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายของประเทศ

ในด้านโครงสร้างการวิจัยและพัฒนา ภาคเอกชนยังมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับภาคการผลิตและบริการ โดยในปี 2568 ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนในภาคการผลิตกระจุกตัวในอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ อาหาร เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์จากการกลั่นปิโตรเลียม อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมถึงคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่ภาคบริการมีการลงทุนในสาขาการเงิน การบริหาร และสุขภาพเป็นสำคัญ ขณะที่ การวิจัยและพัฒนาของภาครัฐครอบคลุมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการตอบโต้ภัยด้านสังคมและบริการสาธารณะ อาทิ การแพทย์และสุขภาพ ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ การผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร การพัฒนาทักษะและนวัตกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการบริหารจัดการน้ำและปัญหาฝุ่น PM2.5 โครงสร้างดังกล่าวสะท้อน

บทบาทที่แตกต่างกันของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยภาคเอกชนยังเป็นแหล่งค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาหลักและเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยตรง ขณะที่ภาครัฐมีบทบาทครอบคลุมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อตอบโจทย์สาธารณะ และการสร้างสภาพแวดล้อมและแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรม ผ่านกลไกการให้ทุน มาตรการจูงใจทางภาษี การพัฒนาบุคลากร และการเชื่อมโยงงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์

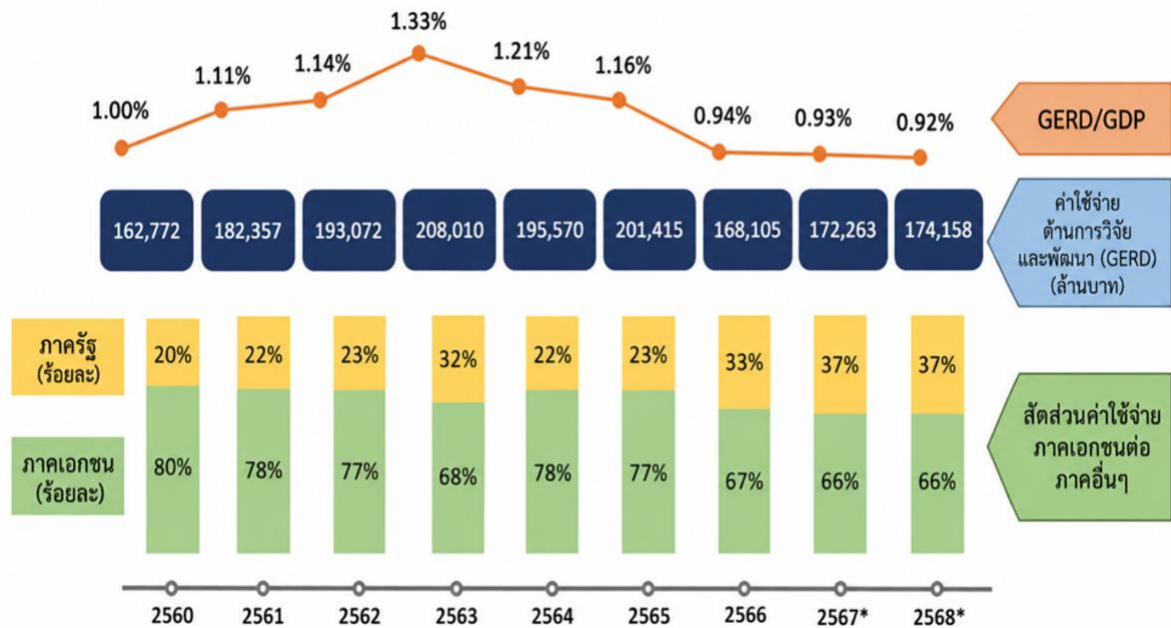
อย่างไรก็ตาม การลดลงของ GERD/GDP จากร้อยละ 1.16 ในปี 2565 เหลือร้อยละ 0.92 ในปี 2568 แสดงให้เห็นว่า ระดับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศเมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจยังเป็นประเด็นที่ต้องติดตามในระยะต่อไป พร้อมกับสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนที่ลดลง โดยส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้บริบทที่ภาคธุรกิจเผชิญความผันผวนทางเศรษฐกิจและความไม่แน่นอนของต้นทุนทำให้ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารสภาพคล่องมากขึ้น ขณะที่เครื่องมือจูงใจบางส่วนยังขาดความต่อเนื่องโดยเฉพาะมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ซึ่งผลการติดตามของ สอวช. พบว่า การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนลดลงภายหลังมาตรการภาษี R&D 300% สิ้นสุดลง¹⁴

พัฒนาการดังกล่าวจึงสะท้อนว่า แม้ทิศทางของนโยบายที่มุ่งให้ภาครัฐทำหน้าที่สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ภาคเอกชนเพิ่มการลงทุนและนํางานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์จะสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ แต่การส่งผ่านกลไกสนับสนุนไปสู่การลงทุนของภาคเอกชนยังเผชิญข้อจำกัด ทั้งจากภาวะเศรษฐกิจ ความต่อเนื่องของมาตรการจูงใจ และข้อจำกัดของระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรม จึงยังไม่ปรากฏผลชัดเจนในระดับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศในช่วงครึ่งแรกของแผนฯ¹⁵

¹⁴ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) รายงานผลการติดตามมาตรการยกเว้นภาษี R&D 300% ว่า การดำเนินมาตรการในช่วงปี 2558–2562 สามารถกระตุ้นการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน และก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อกำไร ยอดขาย และการจ้างงาน ขณะที่ภายหลังมาตรการสิ้นสุดลง การลงทุน R&D ของภาคเอกชนลดลงต่อเนื่อง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศลดลง

¹⁵ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่า การเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนยังเผชิญความท้าทายจากความผันผวนทางเศรษฐกิจและความไม่แน่นอนของต้นทุนการผลิต ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในโครงการวิจัยและพัฒนา นอกจากนี้ การบรรลุเป้าหมายยังต้องอาศัยมาตรการทางการเงินและการคลัง การผลักดันการใช้ประโยชน์งานวิจัยเชิงพาณิชย์ การปรับปรุงกฎระเบียบ การพัฒนาบุคลากร และการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศนวัตกรรม

แผนภาพที่ 1.10 ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและ
สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐ (งบประมาณแผ่นดิน) ต่อภาคเอกชน
ปี 2560 – 2568

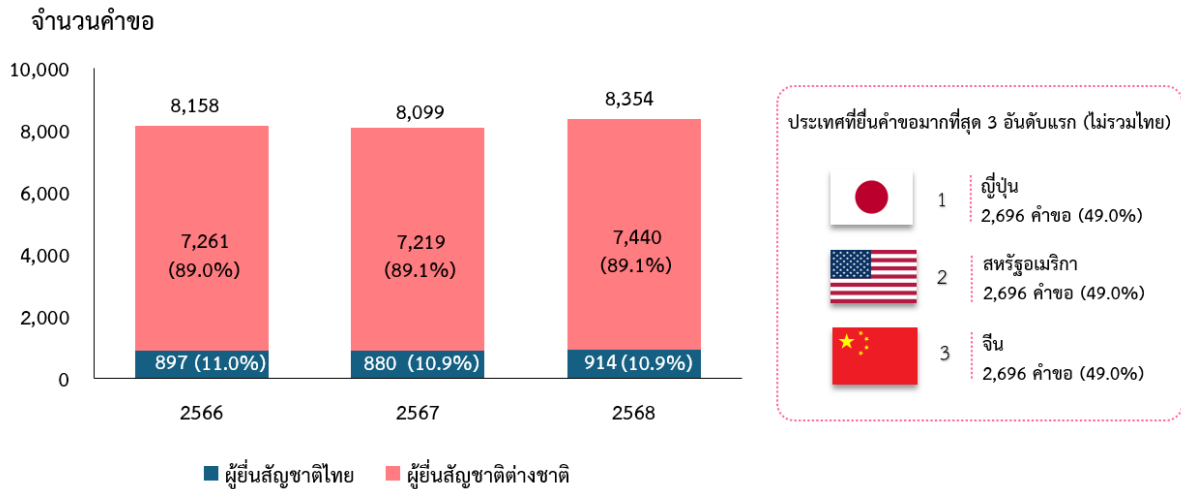
ที่มา : สำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.)

หมายเหตุ : * ข้อมูลประมาณการโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

3) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายในประเทศยังมีข้อจำกัด ขณะที่ระบบการผลิตยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศในระดับสูง แม้ผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) จะมีบทบาทต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 แต่เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดด้านการสร้างสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีภายในประเทศ พบว่า ผู้ยื่นสิทธิขาดไทยยังมีสัดส่วนค่าขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์ค่อนข้างต่ำ โดยในปี 2568 มีการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ในประเทศไทยรวม 8,354 คำขอ ในจำนวนนี้เป็นคำขอของผู้ยื่นสิทธิขาดไทย 914 คำขอ หรือร้อยละ 10.9 ขณะที่ผู้ยื่นสิทธิขาดต่างชาติมีจำนวน 7,440 คำขอ หรือร้อยละ 89.1 โดยประเทศที่มีจำนวนคำขอสูง ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน

โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนว่า คำขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการประดิษฐ์ในประเทศไทยส่วนใหญ่มาจากผู้ยื่นสิทธิขาดต่างชาติ ขณะที่คำขอของผู้ยื่นสิทธิขาดไทยยังมีสัดส่วนประมาณหนึ่งในสิบของคำขอทั้งหมด ซึ่งชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านการสร้างผลงานประดิษฐ์ที่เข้าสู่ระบบสิทธิบัตรของผู้ยื่นไทย และเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาควบคู่กับระดับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศที่ลดลงเมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 1.11 ค่าขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์ จำแนกตามสัญชาติของผู้ยื่นคำขอ

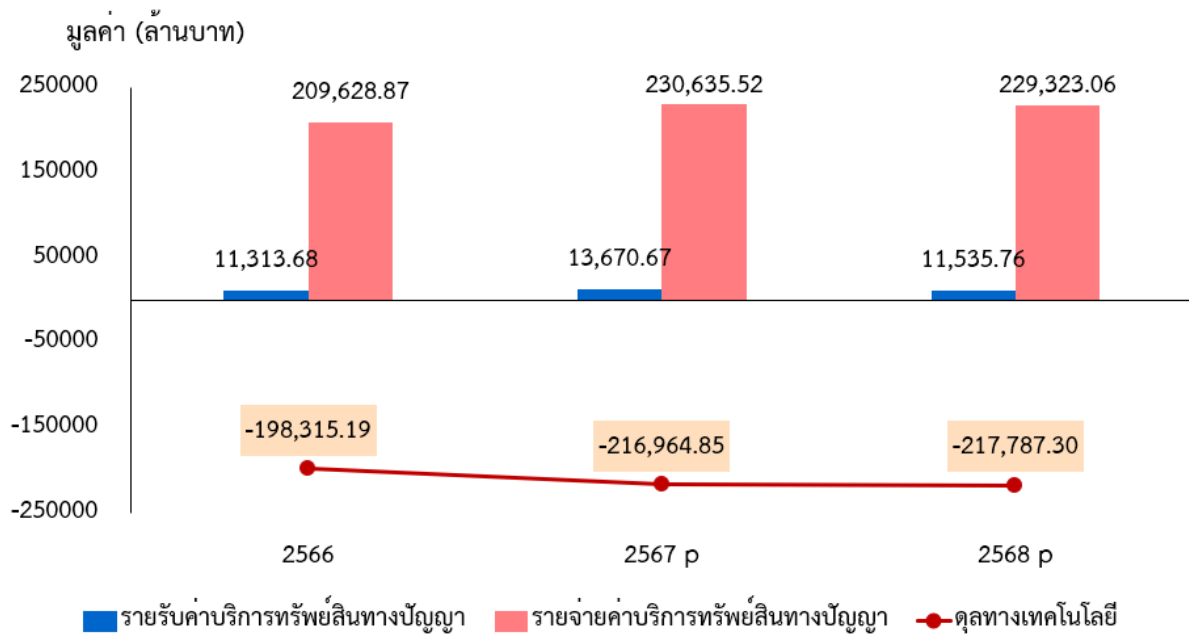

ที่มา: กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์, สถิติคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ปี 2566–2568

ขณะเดียวกัน ข้อมูลดุลการชำระเงินแสดงให้เห็นว่าไทยมีรายจ่ายจากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาจากต่างประเทศสูงกว่ารายรับอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 ประเทศไทยมีรายจ่ายค่าบริการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีได้จัดไว้ในประเภทอื่นจำนวน 229,323.06 ล้านบาท ขณะที่มีรายรับ 11,535.76 ล้านบาท ส่งผลให้ขาดดุลสุทธิประมาณ 217,787 ล้านบาท เมื่อพิจารณาย้อนหลังในช่วงปี 2566–2568 พบว่ารายจ่ายอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องที่ 209,628.87 ล้านบาท 230,635.52 ล้านบาท และ 229,323.06 ล้านบาท ตามลำดับ ขณะที่รายรับอยู่ที่ 11,313.68 ล้านบาท 13,670.67 ล้านบาท และ 11,535.76 ล้านบาท ตามลำดับ สะท้อนว่าไทยมีการจ่ายค่าตอบแทนสำหรับการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจากต่างประเทศสูงกว่ารายได้จากการให้ต่างประเทศใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของไทยอย่างมาก

เมื่อพิจารณาพร้อมกับสัดส่วนคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์ของผู้ยื่นสัญชาติไทยที่ยังอยู่ในระดับต่ำ และสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ที่ลดลง ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนข้อจำกัดด้านการสร้างและต่อยอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีภายในประเทศ แม้การนำเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาจากต่างประเทศมาใช้จะมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมการผลิตและการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ แต่ความสามารถในการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถสร้างรายได้จากต่างประเทศยังมีขนาดจำกัดเมื่อเทียบกับรายจ่ายเพื่อใช้สิทธิจากต่างประเทศ ดังนั้น การยกระดับผลิตภาพในระยะต่อไปจึงควรพิจารณาควบคู่กับการเพิ่มความสามารถในการ พัฒนา รับ ถ่ายทอด และต่อยอดเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และมูลค่าเพิ่มภายในประเทศมากขึ้น

แผนภาพที่ 1.12 บริการทรัพย์สินทางปัญญา (รายรับ รายจ่าย และดุลทางเทคโนโลยีสุทธิ)

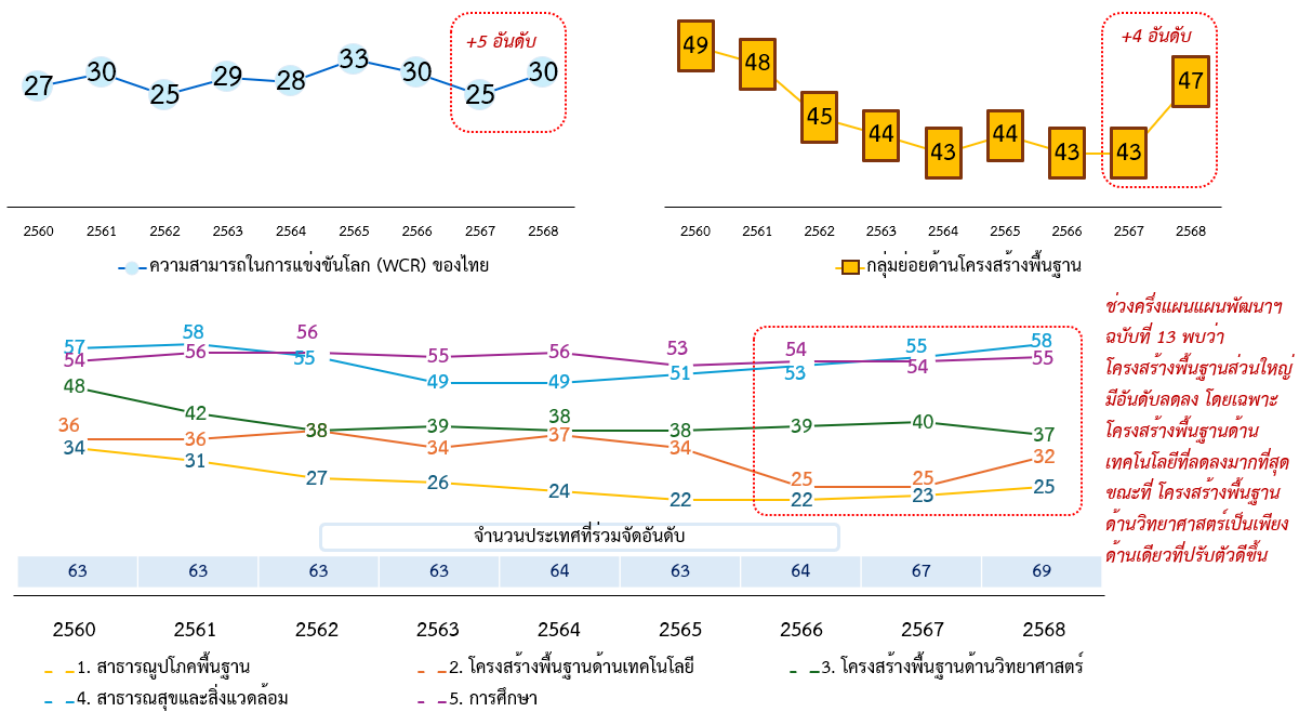

ที่มา: สถิติดุลการชำระเงิน รายการค่าบริการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีได้จัดไว้ในประเภทอื่น ปี 2566–2568 ¹⁶

4) **ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยเมื่อเทียบกับ** นานาชาติยังมีข้อจำกัด โดยด้านเทคโนโลยีปรับตัวลดลง ขณะที่ด้านวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการดีขึ้น เมื่อพิจารณาความสามารถในการแข่งขันของไทยในระดับนานาชาติ พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ปรากฏพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 โดยผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD พบว่า อันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยปรับลดลงจากอันดับที่ 43 ในปี 2566 มาอยู่ที่อันดับ 47 ในปี 2568 สำหรับการพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปี 2568 พบว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีปรับตัวลดลง 7 อันดับ จากอันดับที่ 25 ในปี 2567 มาอยู่ที่อันดับ 32 ในปี 2568 ขณะที่โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ ปรับดีขึ้น 3 อันดับ จากอันดับที่ 40 เป็นอันดับที่ 37 พัฒนาการดังกล่าวสะท้อนว่าความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยยังมีทิศทางที่แตกต่างกันโดยด้านวิทยาศาสตร์ปรับตัวดีขึ้นในปีล่าสุด ขณะที่ด้านเทคโนโลยีปรับตัวลดลงและเป็นประเด็นที่ต้องติดตามในระยะต่อไป

¹⁶ ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 2569 โดยข้อมูลปี 2567–2568 เป็นข้อมูลเบื้องต้น (p) และสัดส่วนค่าข้อสิทธิบัตรจำแนกตามสัญชาติและดุลสุทธิคำนวณโดยกองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภาพที่ 1.13 อันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (World Competitiveness Ranking : WCR)

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2025

โดยสรุป การบรรลุเป้าหมายหลักด้านการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ในช่วงครึ่งแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 พบว่า รายได้ประชาชาติต่อหัวของไทยมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงต้นแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 แต่ยังคงต้องผลักดันการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรมโดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่

เป้าหมายที่ 2 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มุ่งให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม กำหนดเป้าหมายให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) อยู่ที่ 0.7209 ในปี 2570 ซึ่งสะท้อนถึงการยกระดับความก้าวหน้าของคนที่ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ไปสู่ความก้าวหน้าของคนในระดับสูง โดยการติดตามผลการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายหลัก แบ่งเป็นภาพรวมการบรรลุเป้าหมาย และผลการพัฒนา 3 ด้านตามจุดเน้นของเป้าหมาย ได้แก่ (1) การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม (2) การเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพ และ (3) การสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

2.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม

แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ได้กำหนดให้ “ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)” เป็นตัวชี้วัดของการบรรลุเป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ซึ่งค่าดัชนีจะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและจุดเด่น-จุดด้อยของการพัฒนาคนในมิติและในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด โดยแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ได้กำหนดเป้าหมายให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) อยู่ที่ 0.7209 ในปี 2570

โดยประเทศไทยมีการพัฒนาคนและสังคมอย่างต่อเนื่อง สะท้อนได้จากค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ซึ่งแม้จะชะลอตัวลงจาก 0.6416 ในปี 2566 มาอยู่ที่ 0.6391 ในปี 2567 แต่ได้ปรับตัวดีขึ้นเป็น 0.6439 ในปี 2568 (ตัวเลขจากการคำนวณขั้นต้น อาจมีการปรับปรุงอีกครั้งเมื่อได้รับข้อมูลล่าสุดจากแหล่งอื่นเพิ่มเติม) อย่างไรก็ตาม ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายของแผนฯ 13 ที่กำหนดไว้ที่ 0.7209 (ระดับสูง) ในปี 2570 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และด้านชีวิตการทำงานที่มีค่าดัชนีสูงกว่าเป้าหมายของแผนฯ ดัชนีย่อยที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นมี 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษา การคมนาคมและการสื่อสาร ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และการมีส่วนร่วม โดยด้านการศึกษาและด้านการมีส่วนร่วมแม้ว่าจะมีการปรับตัวของค่าดัชนีดีขึ้น แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำสุด ขณะที่ดัชนีย่อยอีก 4 ด้าน ได้แก่ ชีวิตครอบครัวและชุมชน สุขภาพ เศรษฐกิจ และชีวิตการทำงาน ปรับตัวลดลง สะท้อนว่าแม้ประเทศไทยมีความก้าวหน้าด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และการเข้าถึงบริการมากขึ้น แต่การพัฒนาทุนมนุษย์ทั้งด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาวะ และความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนยังเผชิญข้อจำกัดสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

ดัชนีย่อยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่

- **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร:** มีค่าดัชนีในปี 2567 อยู่ที่ 0.8109 เพิ่มขึ้นจาก 0.8062 ในปี 2566 และเป็นด้านที่มีระดับความก้าวหน้าสูงสุด รวมทั้งเป็นหนึ่งในสองด้านที่บรรลุค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 แล้ว สอดคล้องกับการขยายตัวของโครงข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์มือถือโดยเฉพาะสมาร์ตโฟน และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเข้าสู่ระบบดิจิทัล ปัจจัยสนับสนุนสำคัญคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารที่ครอบคลุมมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การศึกษา การรับข้อมูลข่าวสาร และการเข้าถึงบริการของรัฐ ตลอดจนนโยบายให้ความช่วยเหลือหรือจัดสวัสดิการผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งกระตุ้นให้ประชาชนเข้าถึงและใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล การค้าออนไลน์ การชำระเงินดิจิทัล และบริการแบบตามความต้องการ ยังทำให้เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนสำคัญของการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีด้านการสื่อสารยังมีความก้าวหน้าสูงกว่าด้านการคมนาคมอย่างชัดเจน โดยยังมีข้อจำกัดด้านคุณภาพและความปลอดภัยของถนน สภาพถนนสายหลักในบางพื้นที่ และอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน อีกทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานยังคงกระจุกตัวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และจังหวัดขนาดใหญ่

- **ด้านการศึกษา:** ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 0.5130 ในปี 2566 เป็น 0.5282 ในปี 2567 นับเป็นด้านที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นในปีเดียวกัน ส่วนหนึ่งเกิดจากคะแนน O-NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องภายหลังสถานการณ์โควิด 19 รวมถึงอัตราการคงอยู่ในระบบการศึกษาที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการติดตามและแก้ไขปัญหาเด็กหลุดออกจากระบบ ตลอดจนโอกาสในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นที่ปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้านการศึกษายังคงมีค่าดัชนีต่ำที่สุดใน 8 ด้าน และต่ำกว่าเป้าหมายปี 2570 ถึง 0.1927 สะท้อนว่าค่าดัชนีที่เพิ่มขึ้นในปี 2567 ยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่สะสมมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ ความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ ขนาดโรงเรียน และสังกัด ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนในจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาสูงส่วนใหญ่มีบุคลากรงบประมาณ และอุปกรณ์การศึกษาที่พร้อมกว่า ส่งผลให้คุณภาพการศึกษากระจุกตัวอยู่ในบางพื้นที่

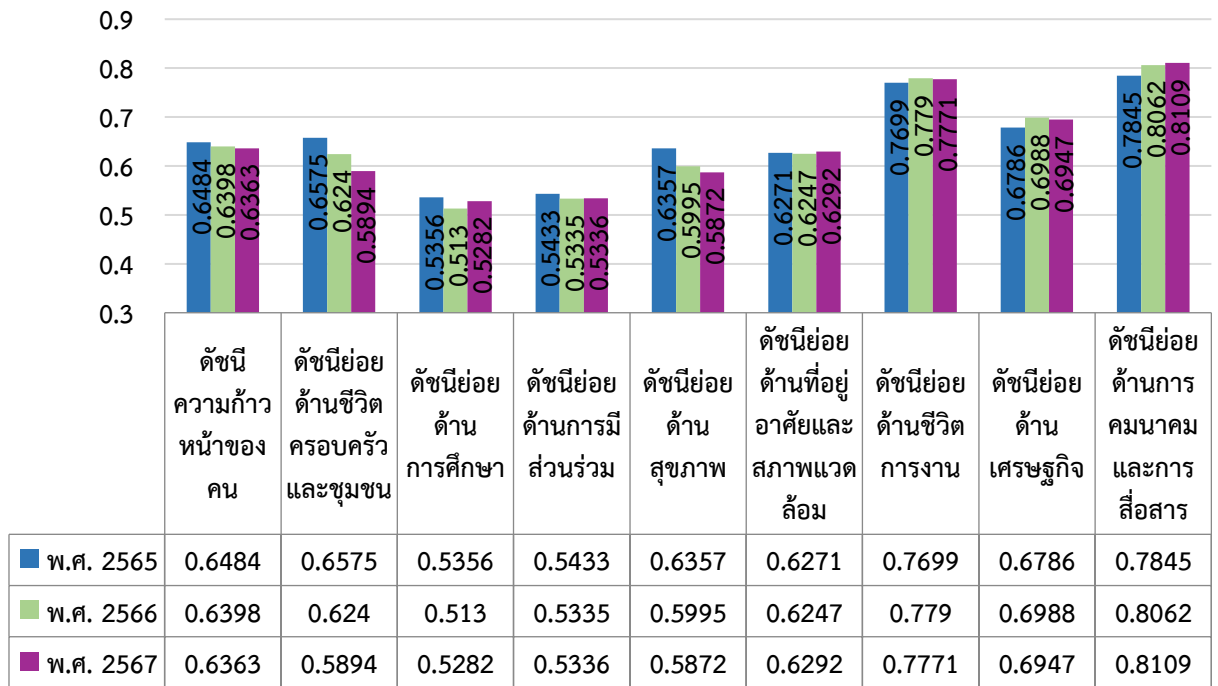
- **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม:** จาก 0.6247 ในปี 2566 เป็น 0.6292 ในปี 2567 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการสนับสนุนให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เช่น การลดค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนอง การลดหย่อนภาษีสำหรับการก่อสร้างที่อยู่อาศัย การผ่อนคลายเกณฑ์สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน หรือ LTV และการสนับสนุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง สำหรับปัจจัยคุณภาพอากาศในปี 2567 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน โดยเฉพาะปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่ลดลงจึงมีส่วนช่วยให้ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น

- **ด้านการมีส่วนร่วม:** ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจาก 0.5335 เป็น 0.5336 ในปี 2567 โดยมีปัจจัยบวกจากจำนวนองค์กรชุมชนและบทบาทของภาคประชาสังคมที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำเป็นอันดับ 2 รองจากด้านการศึกษา และต่ำกว่าเป้าหมายปี 2570 ถึง 0.1873 จึงสะท้อนว่าความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะยังเป็นข้อจำกัดสำคัญของความก้าวหน้าของคน

ดัชนีย่อยที่ปรับตัวลดลง ได้แก่

- ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน:** เป็นมิติที่ลดลงมากที่สุด จาก 0.6240 ในปี 2566 เหลือ 0.5894 ในปี 2567 ลดลง 0.0345 ซึ่งเป็นการลดลงมากที่สุดใน 8 ด้าน และเป็นค่าต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2558 สะท้อนความไม่เข้มแข็งของความมั่นคงในครอบครัว ความปลอดภัยในชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครัวเรือน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ค่าดัชนีที่ปรับตัวลดลง คือ การเพิ่มขึ้นของการแจ้งความคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน นับตั้งแต่ปี 2563 รวมถึงจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เพิ่มขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนความเสี่ยงด้านอาชญากรรม พฤติกรรมรุนแรง ยาเสพติด และความปลอดภัยในชุมชนที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ขณะเดียวกัน แรงกดดันทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพส่งผลต่อโครงสร้างครอบครัว โดยสมาชิกวัยแรงงานบางส่วนต้องย้ายถิ่นไปทำงานหารายได้ ทำให้ครอบครัวต้องแยกกันอยู่ หรือเกิดครัวเรือนแหวกกลางที่เด็กอาศัยกับปู่ย่าตายาย ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย ความสัมพันธ์และการสื่อสารภายในครอบครัวลดลง นอกจากนี้ จำนวนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังยังเพิ่มขึ้นตามการเข้าสู่สังคมสูงวัย จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบดูแลครอบครัวและชุมชนที่ครอบคลุมทั้งเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และครัวเรือนเปราะบาง
- ด้านสุขภาพ:** ลดลงจาก 0.5995 ในปี 2566 เป็น 0.5872 ในปี 2567 และมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องในระยะยาว จาก 0.7023 ในปี 2558 สะท้อนว่าปัญหาสุขภาพของประชาชนไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเจ็บป่วยทางกาย แต่ครอบคลุมถึงสุขภาพจิต ภาวะพึ่งพิง และความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรสาธารณสุขด้วย โดยในปี 2567 พบการเพิ่มขึ้นของโรคติดต่อที่สำคัญ มีผู้ป่วยโรคปอดอักเสบประมาณ 3.98 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.2 จากปีก่อน และผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ประมาณ 6.51 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 55.2 นอกจากนี้ ยังพบการเพิ่มขึ้นของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหรือ NCDs ซึ่งสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภค การออกกำลังกาย และโครงสร้างประชากรสูงวัย
- ด้านเศรษฐกิจ:** มีค่าดัชนีลดลงจาก 0.6988 ในปี 2566 เป็น 0.6947 ในปี 2567 แม้จะยังเป็นด้านที่มีระดับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับหลายมิติ แต่ยังคงต่ำกว่าเป้าหมายปี 2570 ปัจจัยสำคัญคือเศรษฐกิจไทยในปี 2567 ขยายตัวเพียงร้อยละ 2.5 ประกอบกับหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงและหนี้เสียที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความสามารถในการจับจ่าย ชำระหนี้ และสะสมทรัพย์สินของประชาชนลดลง การชะลอตัวดังกล่าวยังเชื่อมโยงไปสู่การจ้างงาน รายได้ และความมั่นคงของครอบครัว สะท้อนว่าการขยายตัวของรายได้และผลผลิตยังไม่สามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ครัวเรือนได้อย่างทั่วถึง
- ด้านชีวิตการทำงาน:** ลดลงเล็กน้อยจาก 0.7790 ในปี 2566 แต่ยังเป็นด้านที่มีระดับสูงเป็นอันดับ 2 และสูงกว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ความก้าวหน้าในระยะยาวเกิดจากการขยายความครอบคลุมของหลักประกันทางสังคม โดยเฉพาะการส่งเสริมแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมตามมาตรา 40 ภายหลังสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก 0.7042 ในปี 2558 เป็น 0.7771 ในปี 2567 อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีที่ลดลงในปีล่าสุดสัมพันธ์กับการจ้างงานที่ลดลง โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรม รวมถึงภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวต่ำ แม้ตัวชี้วัดด้านหลักประกันสังคมจะดีขึ้น แต่ตัวชี้วัดด้านโอกาสการมีงานทำ การทำงานต่ำระดับ และการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงานมีแนวโน้มทรงตัว แสดงว่าคุณภาพการจ้างงานยังไม่ได้ปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ตลาดแรงงานยังเผชิญความท้าทายจากผลิตภาพแรงงานต่ำ ทักษะแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการขยายตัวของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ซึ่งแม้สร้างโอกาสในการทำงานและรายได้รูปแบบใหม่ แต่แรงงานบางส่วนยังขาดความมั่นคงทางรายได้ และการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางสังคมยังไม่ครบถ้วน

แผนภาพที่ 1.14 ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2567

ที่มา : กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 1 (ยิ่งค่าดัชนีเข้าใกล้ 1 ยิ่งดี)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาคนในเชิงพื้นที่ตลอดระยะ 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ระหว่างปี 2565-2567 พบว่า ความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ยังคงปรากฏอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในปี 2567 โดยพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ มีฐานการผลิตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีโครงสร้างพื้นฐานกับบริการสาธารณะค่อนข้างพร้อม ยังคงมีระดับความก้าวหน้าของคนสูงกว่าพื้นที่ห่างไกล คือ คนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคที่ห่างไกลออกไปมีระดับการพัฒนาที่ต่ำกว่า โดยเฉพาะในภาคเหนือซึ่งมีค่าดัชนีต่ำที่สุด (0.6174) รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (0.6225) ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ในปี 2567 ช่องว่างความแตกต่างระหว่างพื้นที่ที่มีระดับการพัฒนาคนสูงสุดและต่ำสุดยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีระดับการพัฒนาที่ปรับตัวสูงขึ้น สวนทางกับภูมิภาคอื่นๆ อย่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ระดับการพัฒนายังคงปรับตัวลดลง มีรายละเอียดดังนี้

- **กรุงเทพมหานคร** เป็นพื้นที่ที่มีระดับการพัฒนาคนสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ ตลอดช่วง 3 ปี โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6763 ในปี 2565 ก่อนลดลงเป็น 0.6673 ในปี 2566 และปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 0.6718 ในปี 2567 แม้ค่าดัชนีในปีล่าสุดจะยังต่ำกว่าปี 2565 เล็กน้อย แต่การฟื้นตัวของค่าดัชนีของกรุงเทพฯ ในปี 2567 สวนทางกับแนวโน้มของประเทศและภูมิภาคส่วนใหญ่ที่ยังคงปรับตัวลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การจ้างงาน การศึกษา การแพทย์ เทคโนโลยี และบริการสาธารณะ ซึ่งช่วยให้พื้นที่สามารถรองรับและฟื้นตัวจากความผันผวนทางเศรษฐกิจและสังคมได้ดีกว่าภูมิภาคอื่น
- **ภาคตะวันออก** ในภาพรวมโครงสร้างเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออก และส่งผลให้มีระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและชีวิตการทำงานสูงกว่าภูมิภาคที่พึ่งพาภาคเกษตรกรรมและบริการมาก ซึ่งภาคตะวันออกก็มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ เนื่องจากเป็นฐานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และเป็น

ที่ตั้งของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือ EEC ส่งผลให้มีโอกาสทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และโครงสร้างพื้นฐานสูงกว่าหลายพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาคตะวันออกลดลงต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2567 ค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6526 ลดลงจาก 0.6559 ในปี 2566 และ 0.6629 ในปี 2565 สะท้อนว่า ความได้เปรียบด้านเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอที่จะรักษาระดับความก้าวหน้าของคนในทุกมิติ โดยเฉพาะเมื่อพื้นที่ต้องเผชิญความผันผวนทางเศรษฐกิจ ปัญหาคุณภาพชีวิตของแรงงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม

- **ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)** ในปี 2567 ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนของภาคกลางมีระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ แต่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2567 มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6482 ลดลงจาก 0.6525 และ 0.6627 ในปี 2566 และปี 2565 ตามลำดับ หรือลดลงรวม 0.0145 แสดงให้เห็นว่า ความได้เปรียบจากการอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร การมีนิคมอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคมหลัก ไม่ได้กระจายผลประโยชน์ไปยังทุกจังหวัดในภูมิภาคได้อย่างเท่าเทียมกัน ระดับการพัฒนาของคนภายในภาคยังมีความแตกต่างสูงระหว่างคนที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการกับจังหวัดที่ยังพึ่งพาเกษตรกรรมหรือมีข้อจำกัดด้านรายได้ สุขภาพ และคุณภาพการศึกษา

- **ภาคใต้ 11 จังหวัด** มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในปี 2567 อยู่ที่ 0.6312 ลดลงจาก 0.6412 ในปี 2566 และ 0.6420 ในปี 2565 เป็นที่น่าสังเกตว่า ในปี 2567 ภาคใต้ 11 จังหวัดมีระดับการพัฒนาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่ 0.6363 ขณะที่ในปี 2566 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ แต่ในปี 2565 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ

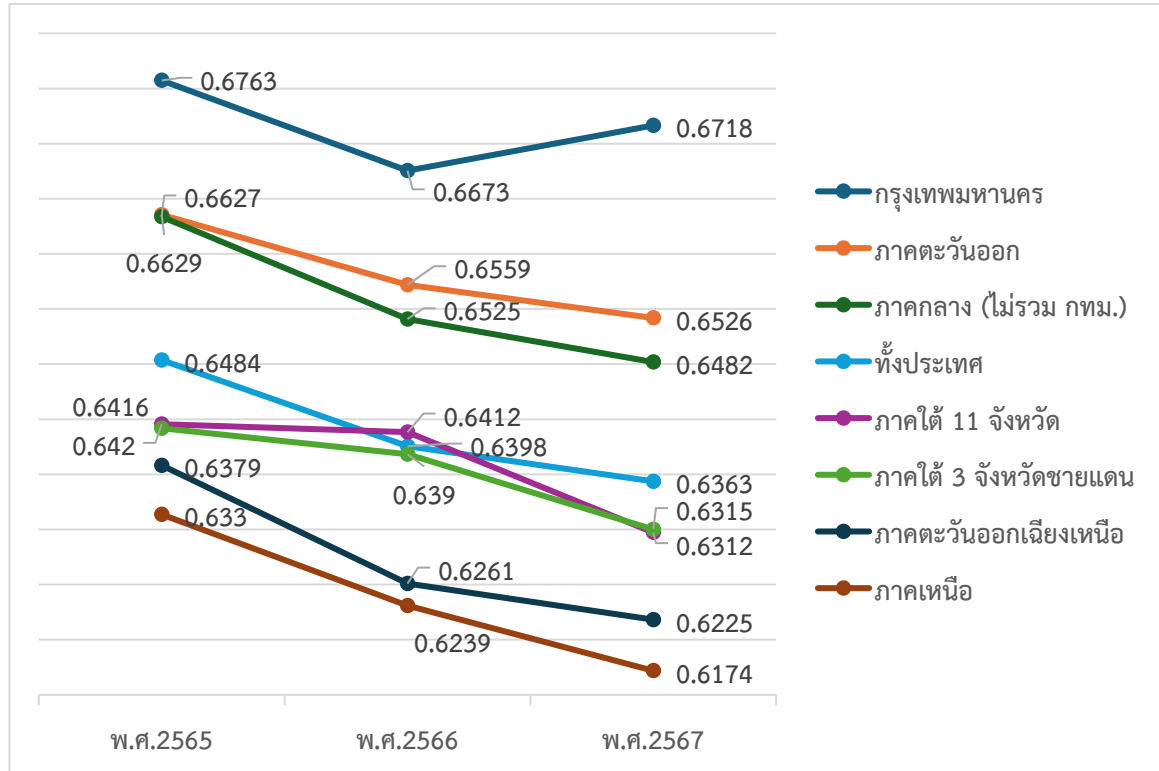
- **3 จังหวัดชายแดนภาคใต้** มีค่าดัชนีในปี 2567 อยู่ที่ 0.6315 ลดลงจาก 0.6390 ในปี 2566 และ 0.6416 ในปี 2565 โดยเมื่อพิจารณาในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พบว่า ค่าดัชนีของพื้นที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศทั้งในปี 2567 ปี 2566 และปี 2565 เมื่อพิจารณาในช่วงระยะ 3 ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ในปี 2565 ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย แต่ลดลงจนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศในปี 2566 และ 2567

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มีค่าดัชนีในปี 2567 อยู่ที่ 0.6225 ลดลงจาก 0.6261 ในปี 2566 และ 0.6379 ในปี 2565 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศในปีล่าสุด 0.0138 แม้ระดับการพัฒนาในปี 2567 จะสูงกว่าภาคเหนือเล็กน้อย แต่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตลอด 3 ปีที่ผ่านมา สอดคล้องกับข้อจำกัดด้านรายได้และผลิตภาพภาคเกษตร ความยากจนและหนี้สินครัวเรือน การย้ายถิ่นของแรงงาน ตลอดจนความแตกต่างในการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขระหว่างจังหวัดศูนย์กลางกับจังหวัดที่อยู่ห่างไกล นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ยังเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีค่า HAI ต่ำที่สุดในปี 2567 โดยมีปัญหาสำคัญคือ ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา

- **ภาคเหนือ** เป็นภาคที่มีระดับการพัฒนาคนต่ำที่สุดในประเทศ และลดลงต่อเนื่องตลอดช่วง 3 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2567 ค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6174 ลดลงจาก 0.6239 ในปี 2566 และ 0.6330 ในปี 2565 เป็นการลดลงมากที่สุดในทุกภูมิภาค ทั้งยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศในปี 2567 ถึง 0.0189 สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดเชิงพื้นที่และเชิงโครงสร้าง ทั้งการกระจายตัวของประชากร พื้นที่ภูเขาและพื้นที่ห่างไกล การเข้าถึงบริการสาธารณสุขและ

การศึกษาที่ไม่ทั่วถึง ตลอดจนโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาภาคเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ทำให้ประชาชนในหลายจังหวัดมีความเปราะบางต่อความผันผวนทางเศรษฐกิจภัยพิบัติ และปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็กและไฟฟ้า

แผนภาพที่ 1.15 แนวโน้มค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับภาค ปี 2565 - 2567

ที่มา : กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 1 (ยิ่งค่าดัชนีเข้าใกล้ 1 ยิ่งดี)

เมื่อเปรียบเทียบภูมิภาคที่มีระดับความก้าวหน้าการพัฒนาของคนสูงสุด (กรุงเทพมหานคร) และต่ำสุด (ภาคเหนือ) พบว่า มีค่าดัชนีแตกต่างกันขยายกว้างมากขึ้นตลอด 3 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2567 มีความแตกต่าง 0.0544 เพิ่มขึ้นจาก 0.0434 ในปี 2566 และ 0.0433 ในปี 2565 เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงปี 2565-2566 ความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนาคนระหว่างพื้นที่ที่มีความก้าวหน้าสูงสุดและต่ำสุดแทบไม่เปลี่ยนแปลง แต่ในปี 2567 ความเหลื่อมล้ำได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว สาเหตุสำคัญมาจากการที่กรุงเทพมหานครเริ่มฟื้นตัวหลังจากวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ขณะที่ภาคเหนือกลับยังไม่ฟื้นตัวและยังคงมีระดับการพัฒนาลดลงต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป ประเทศไทยมีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนเด่นชัดในด้านที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน แต่ยังเผชิญความถดถอยในด้านที่เป็นรากฐานของทุนมนุษย์และทุนทางสังคม โดยเฉพาะสุขภาพ ครอบครัวและชุมชน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และคุณภาพการทำงาน ดังนั้น การขับเคลื่อนในช่วงที่เหลือของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จำเป็นต้องมุ่งเน้นทั้งการเร่งยกระดับการพัฒนาคนในด้านที่ยังต่ำกว่าเป้าหมาย และการรักษาความก้าวหน้าของด้านที่บรรลุเป้าหมายแล้ว โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและการเติบโตทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงไปสู่คุณภาพชีวิต สุขภาวะ ความเข้มแข็งของครอบครัว และความเท่าเทียมระหว่างพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 2

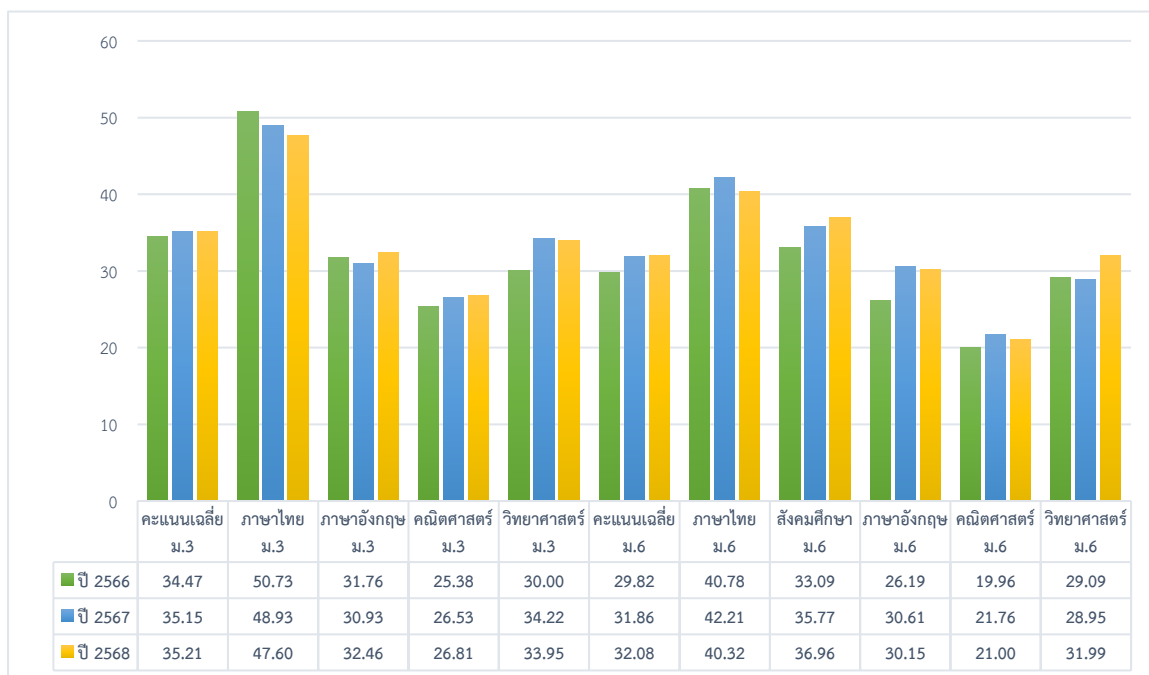
ในระยะ 3 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักที่ 2 ในประเด็นการพัฒนาสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม (2) การเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพ และ (3) การสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต โดยมีรายละเอียดความก้าวหน้าการพัฒนาในแต่ละประเด็นดังนี้

2.2.1 การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม

1) พัฒนาการด้านการศึกษาและศักยภาพของเด็กและเยาวชนไทยดีขึ้น

ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ (พ.ศ. 2566–2568) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาปรับตัวขึ้นบางส่วน แต่ฐานสมรรถนะยังต่ำ โดยผลการทดสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สะท้อนแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2568 อยู่ที่ 32.08 เพิ่มขึ้นจาก 31.86 คะแนนในปีการศึกษา 2567 และ 29.82 คะแนนในปีการศึกษา 2566 ซึ่งในปีการศึกษา 2568 วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา เพิ่มขึ้น จาก 35.77 คะแนน เป็น 36.96 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์จาก 28.95 คะแนน เป็น 31.99 คะแนน ขณะที่ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชา พบว่า ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ซึ่งเป็นข้อจำกัดเชิงโครงสร้างสำหรับการยกระดับสู่เศรษฐกิจฐานสมรรถนะและนวัตกรรม นอกจากนี้ ข้อมูลการขับเคลื่อน Thailand Zero Dropout พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา อายุ 3–18 ปี ลดลงจากกว่า 1.02 ล้านคนในปี 2566 เหลือประมาณ 880,000 คนในปี 2568 ซึ่งเป็นผลจากความก้าวหน้าของการบูรณาการข้อมูลและการช่วยเหลือรายกรณี แต่เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ยังคงเป็นกลุ่มเป้าหมายใหญ่ ที่ต้องเร่งนำกลับเข้าสู่การศึกษาหรือการเรียนรู้ที่เหมาะสม

แผนภาพที่ 1.16 คะแนน O-NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2566 – 2568

ที่มา: ระบบสอบตามค่าสถิติพื้นฐานทั่วประเทศ (ทุกระดับ) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

เมื่อพิจารณาสถานการณ์ด้านการศึกษาของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ จากผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบัน IMD ปี 2568 พบว่า ปัจจัยย่อยด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 55 จาก 69 เขตเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีอันดับค่อนข้างต่ำ สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนไทยที่แม้ปรับตัวดีขึ้นบางส่วน แต่ยังมีข้อจำกัดด้านคุณภาพการเรียนรู้และสมรรถนะพื้นฐาน โดยเฉพาะทักษะด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การคิดวิเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของไทยอยู่ที่อันดับ 37 และโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีอยู่ที่อันดับ 32 สะท้อนว่าความพร้อมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศยังไม่ได้นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึง ขณะเดียวกัน ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารภาคธุรกิจในงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2025 ระบุว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจเพียงร้อยละ 9.5 ที่มองว่าการมีประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นปัจจัยดึงดูดสำคัญของประเทศไทย ซึ่งเป็นสัดส่วนต่ำที่สุดในบรรดาปัจจัยดึงดูดที่สำรวจ สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่าระบบการศึกษาไทยยังต้องเร่งสร้างความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

นอกจากนี้ เยาวชนไทยได้สร้างผลงานและแสดงศักยภาพบนเวทีระดับโลกอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2566–2568 โดยเริ่มต้นจากความสำเร็จในเวทีประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก Regeneron ISEF 2025 ณ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเยาวชนไทยสามารถกวาดรางวัลได้ รวม 11 รางวัล โดยได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 (Grand Award) ในสาขาเทคโนโลยีส่งเสริมศิลปะจากโครงงานนวัตกรรมแป้นพิมพ์อักษรเบรลล์อัจฉริยะ (iBraille) และรางวัลอื่นๆ ต่อเนื่องด้วยความสำเร็จในเวทีการทดสอบฝีมือแรงงานนานาชาติ โดยในระดับภูมิภาคเอเชีย (WorldSkills Asia Taipei 2025) เยาวชนไทยทำผลงานยอดเยี่ยมคว้ารวม 12 เหรียญรางวัล ประกอบด้วย 3 เหรียญทอง 5 เหรียญเงิน 3 เหรียญทองแดง และ 1 เหรียญฝีมือยอดเยี่ยม สูงเป็นอันดับสองของภูมิภาค และในระดับอาเซียน

(WorldSkills ASEAN Manila 2025) ได้รับรางวัลรวม 22 รางวัล ประกอบด้วย 5 เหรียญทอง 4 เหรียญเงิน 3 เหรียญทองแดง และ 10 เหรียญฝีมือยอดเยี่ยม ทำคะแนนรวมเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน ขณะเดียวกันในเวทีโอลิมปิกวิชาการ ประจำปี 2568เยาวชนไทยสามารถคว้ารางวัลใน 5 วิชาหลักรวม 23 รางวัล ประกอบด้วย 4 เหรียญทอง 10 เหรียญเงิน 8 เหรียญทองแดง และ 1 เกียรติคุณประกาศ ซึ่งความสำเร็จเหล่านี้นอกจากจะสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าเยาวชนไทยมีศักยภาพระดับสากลที่สามารถต่อยอดสู่การเป็นกำลังคนสมรรถนะสูงของประเทศในอนาคต

2) แรงงานได้รับการพัฒนาทักษะรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ผ่านการปฏิรูปการจัดการศึกษาโดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษา ควบคู่กับการเร่ง Upskill/Reskill อย่างต่อเนื่อง

ในช่วงปี 2566–2568 ประเทศไทยมีการยกระดับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง จากเดิมที่เน้นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเป็นรายแห่ง ไปสู่การขับเคลื่อนในลักษณะเชิงระบบมากขึ้น โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลอาชีวศึกษาทวิภาคี (DVE-DATA) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลผู้เรียน สถานศึกษา สถานประกอบการ การฝึกอาชีพ และการนิเทศไว้ในระบบเดียว ช่วยให้การบริหารจัดการและการติดตามการจัดการศึกษาทวิภาคีมีความเป็นระบบและสามารถกำกับคุณภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยภาครัฐได้ยกระดับการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาทวิภาคีในรูปแบบทวิภาคีเข้มข้นโดยกำหนดพื้นที่นำร่อง 22 จังหวัด และมุ่งขยายการจัดการศึกษาทวิภาคี โดยเฉพาะในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ควบคู่กับการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการมากขึ้น แนวทางดังกล่าวทำให้การเรียนอาชีวศึกษาเชื่อมโยงกับการทำงานจริงมากขึ้น ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะและประสบการณ์ในสถานประกอบการระหว่างเรียน และช่วยให้การผลิตกำลังคนมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากกว่าการจัดการเรียนการสอนที่แยกออกจากภาคการผลิตและบริการ

นอกจากนี้ ในปี 2568 การพัฒนาระบบทวิภาคีให้ความสำคัญกับการยกระดับไปสู่ทวิภาคีคุณภาพสูงที่เน้นคุณภาพของการฝึกอาชีพ การจัดการศึกษาในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ตลอดจนการขยายโอกาสการเรียนรู้ทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส. ส่งผลให้สถานประกอบการมีบทบาทในการพัฒนากำลังคนร่วมกับสถานศึกษามากขึ้น ตั้งแต่การกำหนดสมรรถนะที่จำเป็น การฝึกปฏิบัติในสถานที่ทำงานจริง ไปจนถึงการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน มุ่งเชื่อมโยงการศึกษากับการทำงานให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการด้านทักษะของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาฝีมือแรงงานที่เน้นการเพิ่มจำนวนผู้ผ่านการอบรมเพียงด้านเดียวไม่เพียงพออีกต่อไป จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพ โดยการปรับเนื้อหาและรูปแบบการพัฒนาแรงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์หรือ AI ระบบอัตโนมัติ การวิเคราะห์ข้อมูล เทคโนโลยีดิจิทัล และความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งกำลังกระทบต่อเปลี่ยนแปลงลักษณะงานและสมรรถนะที่นายจ้างต้องการอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ทั้งนี้ World Economic Forum ระบุว่า นายจ้างในประเทศไทยร้อยละ 89 คาดว่าเทคโนโลยี AI และการประมวลผลข้อมูลจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงธุรกิจภายในปี 2573 ขณะที่ทักษะที่มีแนวโน้มเพิ่มสำคัญสูง ได้แก่ AI และ Big Data ร้อยละ 93 การคิดเชิงวิเคราะห์ร้อยละ 72 การคิดเชิงสร้างสรรค์ร้อยละ 71 และเครือข่ายและความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ร้อยละ 67 สะท้อนว่าการพัฒนากำลังคนของไทยจำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

ในมิติของทักษะดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการทำงานในยุคปัจจุบัน ไทยมีการขับเคลื่อนการพัฒนาและยกระดับทักษะของกำลังคนอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลของ World Economic Forum ระบุว่า นายจ้างไทยร้อยละ 62 เห็นว่าช่องว่างด้านทักษะในตลาดแรงงานเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร และอีกร้อยละ 62 ระบุว่าไม่สามารถดึงดูดบุคลากรเข้าสู่อุตสาหกรรมเป็นอุปสรรคสำคัญ ขณะเดียวกัน นายจ้างไทยร้อยละ 89 มีแผนยกระดับและพัฒนาทักษะบุคลากรเดิมให้สามารถทำงานร่วมกับ AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยร้อยละ 75 มีแผนจ้างบุคลากรที่มีทักษะในการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือ AI และร้อยละ 64 มีแผนจ้างบุคลากรที่มีทักษะในการทำงานร่วมกับ AI สะท้อนว่าการพัฒนาฝีมือแรงงานในระยะต่อไปควรให้ความสำคัญกับคุณภาพและความตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน มากกว่าการขยายจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ในปี 2568 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้ขับเคลื่อน Digital Skill Roadmap และมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงในปี 2568 ต่อไป โดยเฉพาะการประเมินจำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะดิจิทัล เทียบกับผลลัพธ์ด้านการจ้างงานและผลิตภาพ

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทักษะดิจิทัลเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอ หากไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่สมรรถนะที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ของการเชื่อมโยงการศึกษากับการทำงาน พบว่า ยังมีช่องว่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยสัดส่วน บัณฑิตฐานสมรรถนะ ซึ่งหมายถึงผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้เพื่อทำงานได้จริงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.9 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 26.87 ในปี 2567 ก่อนลดลงเป็นร้อยละ 25.99 ในปี 2568 ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ร้อยละ 30

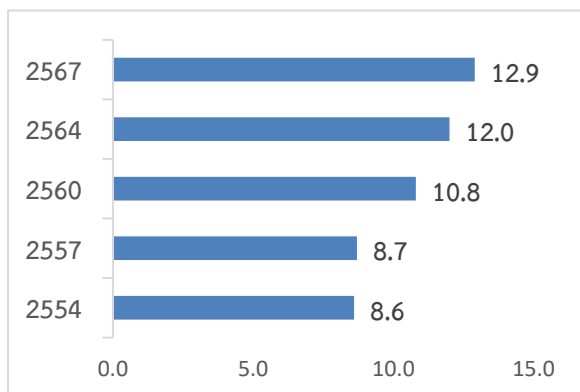
แม้ว่ารัฐบาลจะมีความพยายามเร่งรัดการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและตลาดแรงงานแล้ว อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยังสวนทางกับความพยายามในการพัฒนา สะท้อนได้จาก ผลิตภาพแรงงานที่ยังต่ำและมีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 3.0 ในปี 2567 เป็นร้อยละ 2.4 ในปี 2568 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของแผนฯ 13 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ผลการพัฒนาดังกล่าวอาจเกิดจากการพัฒนาแรงงานที่ผ่านมามุ่งเน้นเพียงด้านปริมาณ ด้วยการขยายจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของแรงงานมากเท่าที่ควร ส่งผลให้คุณภาพและผลิตภาพของแรงงานยังต่ำ และบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

3) ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาสมรรถนะและมีระบบความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกยุคใหม่ได้อย่างมีคุณภาพที่ดี

ในปี 2568 ประเทศไทยมีผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 14.68 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ของประชากรทั้งหมด ในภาพรวมผู้สูงอายุในประเทศไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพแข็งแรงและกระตือรือร้นกว่าร้อยละ 37.2 ยังคงมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน และมีผู้สูงอายุที่ทำงาน 5.41 ล้านคน หรือร้อยละ 36.8 ของผู้สูงอายุทั้งหมด เพิ่มขึ้นประมาณ 0.15 ล้านคนจากปี 2567 นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะที่ดี ด้วยการเข้าถึงและการรู้สึกรับรู้คุณค่าในตนเอง สอดคล้องกับภาวะที่ประเทศไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยมีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 12.0 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 12.9 ในปี 2567

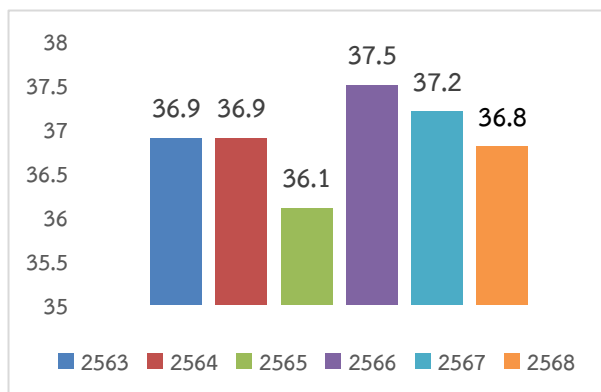
แผนภาพที่ 1.17 จำนวนผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังและที่ทำงาน

ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังเพียงคนเดียว

ที่มา: สรุปผลที่สำคัญการทำงานของสูงอายุในประเทศไทย สสช

สัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงานต่อผู้สูงอายุทั้งหมด

ที่มา: การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย สสช.

นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นควบคู่กับการลดลงของประชากรวัยแรงงาน เป็นความท้าทายต่อทั้งระบบเศรษฐกิจ ตลาดแรงงาน และระบบคุ้มครองทางสังคม โดยข้อมูลปรากฏในรายงาน IMD ปี 2568 ระบุว่า ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 71.62 ล้านคน มีกำลังแรงงานประมาณ 40.12 ล้านคน และมีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.87 ขณะที่อัตราการเติบโตของประชากรติดลบสะท้อนแนวโน้มที่จำนวนประชากรวัยแรงงานอาจลดลงในระยะต่อไป ซึ่งการลดลงของประชากรวัยแรงงานจะส่งผลต่อกำลังการผลิต การจัดเก็บรายได้ของรัฐ และความสามารถในการสนับสนุนระบบบำนาญ การรักษาพยาบาล และสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ขณะเดียวกัน ผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีความจำเป็นหรือมีความต้องการทำงานต่อ ทั้งเพื่อสร้างรายได้ รักษาความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และมีส่วนร่วมทางสังคม ดังนั้น การส่งเสริมการทำงานของสูงอายุควรดำเนินการควบคู่กับการคุ้มครองสิทธิ ความปลอดภัย และสุขภาวะในการทำงาน โดยไม่ควรพิจารณาเพียงจำนวนผู้สูงอายุที่มีงานทำเท่านั้น

ที่ผ่านมา รัฐบาลมีความพยายามในการรองรับผลกระทบจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามช่วงอายุแล้ว ยังมีโครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย สำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนหรือมีที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและเอื้อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตในบ้านและชุมชนของตนเองได้อย่างปลอดภัย ขณะเดียวกันยังดำเนินโครงการสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ผู้สูงอายุ ซึ่งให้การสนับสนุนครอบครัวที่รับดูแลผู้สูงอายุในอัตรา 2,000 บาทต่อผู้สูงอายุหนึ่งคนต่อเดือน เพื่อเป็นอีกกลไกหนึ่งในการดูแลผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลหรืออยู่ในภาวะเปราะบาง แทนการพึ่งพาสถานสงเคราะห์เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ในปี 2568 ภาครัฐยังให้ความสำคัญกับแนวทางการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุกมากขึ้น โดยเน้นการทำให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยกระทรวงแรงงานดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ ทั้งการจัดหางาน สืบถามความต้องการทำงาน และการจ้างผู้สูงอายุทำงานในหน่วยงานภาครัฐ จะเห็นได้ว่าแนวทางและมาตรการรองรับสังคมสูงวัยของภาครัฐได้ปรับเปลี่ยนไป โดยขยายจากการให้เงินสงเคราะห์เพียงด้านเดียว ไปสู่การสร้างระบบสนับสนุนที่ครอบคลุมทั้งรายได้ การทำงาน ที่อยู่อาศัย และการดูแลในชุมชน ซึ่งมีความสำคัญมากขึ้นท่ามกลางจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นและความสามารถของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มลดลง

2.2.2 การเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพ

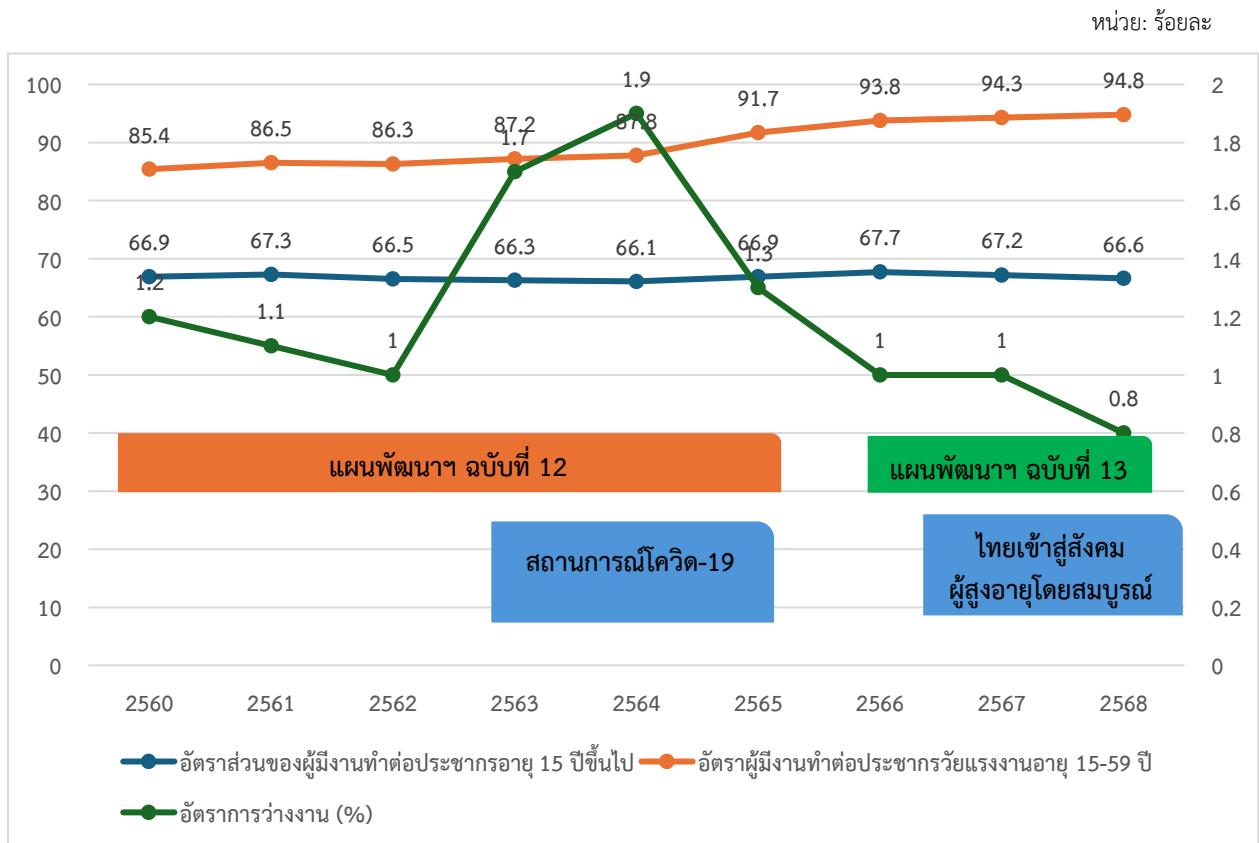
ตลาดแรงงานไทยในช่วงปี 2566–2568 ในภาพรวมปรับตัวดีขึ้นในด้านการว่างงาน แต่ยังมีข้อจำกัดที่สะท้อนถึงความจำเป็นในการเร่งพัฒนาคุณภาพกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยในปี 2568 จำนวนผู้ว่างงานเฉลี่ยลดลงเหลือประมาณ 327,800 คน ส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลงเหลือร้อยละ 0.8 ของกำลังแรงงานทั้งหมด จากร้อยละ 1.0 หรือประมาณ 402,200 คนในปี 2567 อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนผู้มีงานทำต่อประชากร¹⁷ กลับลดลงต่อเนื่องจากร้อยละ 67.7 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 67.2 ในปี 2567 และร้อยละ 66.6 ในปี 2568 เมื่อพิจารณาควบคู่กับ อัตราส่วนผู้มีงานทำต่อประชากรวัยแรงงานอายุ 15–59 ปี¹⁸ พบว่าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 93.8 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 94.3 ในปี 2567 และร้อยละ 94.8 ในปี 2568 สะท้อนให้เห็นว่า แม้สัดส่วนผู้มีงานทำเมื่อเทียบกับประชากรรวมจะลดลง แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะฐานประชากรวัยแรงงาน สัดส่วนผู้มีงานทำกลับเพิ่มสูงขึ้น ความแตกต่างของแนวโน้มดังกล่าวส่วนหนึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยเฉพาะการลดลงของประชากรวัยแรงงาน และการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ ซึ่งทำให้ฐานประชากรที่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานมีขนาดเล็กลง ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากการที่ประชากรบางกลุ่มออกจากกำลังแรงงาน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษา ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประชากรวัยแรงงานลดลง ทำให้แม้อัตราการว่างงานจะอยู่ในระดับต่ำ แต่ประเทศอาจเผชิญข้อจำกัดด้านจำนวนกำลังแรงงานและการจัดหาแรงงานเข้ามาทดแทนแรงงานไทยในตลาดแรงงานที่จะลดลงอย่างมากในระยะต่อไป ปัญหาของตลาดแรงงานจึงไม่ได้มีเพียงการสร้างงานและการจ้างงานให้เพียงพอ แต่ยังคงให้ความสำคัญกับ การรักษาระดับจำนวนกำลังแรงงานและการเพิ่มคุณภาพของแรงงานที่มีอยู่ โดยการส่งเสริมให้กลุ่มประชากรที่ยังมีศักยภาพเข้าสู่ตลาดแรงงานตลอดจนการพัฒนากำลังคนให้มีทักษะตรงกับความต้องการของนายจ้าง เพื่อให้สามารถรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹⁷ อัตราส่วนของผู้มีงานทำต่อประชากร อยู่ภายใต้ตัวชี้วัด (KILM 2) ของ International Labour Organization (ILO) โดยใช้สูตร

$$\left(\frac{\text{จำนวนผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป}} \right)$$

¹⁸ อัตราส่วนผู้มีงานทำต่อประชากรวัยแรงงาน = $\left(\frac{\text{จำนวนผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{จำนวนประชากรอายุ 15–59 ปี}} \right)$ คำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานอายุ 15–59 ปี โดยนิยามประชากรวัยแรงงานอ้างอิงตามสำนักงานสถิติแห่งชาติ (Statistical Yearbook Thailand)

แผนภาพที่ 1.18 อัตราส่วนของผู้มีงานทำต่อประชากร และอัตราการว่างงาน

ที่มา: ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2568 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ในการใช้ประโยชน์จากกำลังแรงงาน พบว่า จำนวนผู้ทำงานต่ำระดับด้านชั่วโมงการทำงานลดลงจาก 168,800 คนในปี 2566 และ 162,600 คนในปี 2567 เหลือ 142,900 คนในปี 2568 โดยอัตราการทำงานต่ำระดับด้านชั่วโมงทรงตัวที่ร้อยละ 0.4 ในช่วงปี 2566-2568 อย่างไรก็ตาม แรงงานบางกลุ่มไม่สามารถเข้าสู่ตำแหน่งงานใหม่ได้อย่างรวดเร็วจากปัญหาการจับคู่ระหว่างแรงงานกับตำแหน่งงาน (job matching) โดยสัดส่วนผู้ว่างงานระยะยาวเกิน 1 ปี¹⁹ ต่อผู้ว่างงานทั้งหมดเพิ่มจากร้อยละ 18.5 ในปี 2567 เป็นร้อยละ 20.1 ในปี 2568 แม้อัตราการว่างงานระยะยาวต่อกำลังแรงงานรวมจะลดลงจากร้อยละ 0.18 เหลือร้อยละ 0.16 ในช่วงเดียวกัน การที่ผู้ว่างงานระยะยาวยังมีสัดส่วนประมาณหนึ่งในห้าของผู้ว่างงานทั้งหมด อาจสะท้อนถึงความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะ ประสบการณ์ หรือคุณสมบัติของแรงงานกับงานที่ตลาดต้องการ หากปัญหาดังกล่าวดำเนินต่อเนื่อง อาจทำให้ทักษะของผู้ว่างงานเสื่อมถอยลงเมื่อไม่ได้ใช้งานเป็นเวลานาน และเป็นข้อจำกัดต่อการเคลื่อนย้ายกำลังคนไปสู่อุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี ในปี 2568 มีอัตราการว่างงานร้อยละ 5.0 แม้ลดลงจากร้อยละ 5.6 ในปี 2567 แต่ยังคงสูงกว่าอัตราการว่างงานรวมของประเทศที่ร้อยละ 0.8 อย่างมาก โดยเยาวชนหญิงมีอัตราการว่างงานร้อยละ 5.8 สูงกว่าเยาวชนชายที่ร้อยละ 4.4 สถานการณ์ดังกล่าว สะท้อนข้อจำกัดในช่วงเปลี่ยนผ่านจากระบบการศึกษาสู่การทำงาน และมีความเสี่ยงว่าทักษะหรือคุณสมบัติของผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานรุ่นใหม่อาจยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้างบางส่วน

¹⁹การว่างงานระยะยาว (Long-term unemployment) เป็นตัวสะท้อนถึงระยะเวลาที่บุคคลว่างงาน ไม่ได้ทำงานและกำลังหางาน ซึ่งอัตราการว่างงานในระยะยาวนั้น วัดจากการว่างงานที่นานกว่า 1 ปีขึ้นไป ต่อกำลังแรงงาน โดยตัวชี้วัดนี้อยู่ภายใต้ตัวชี้วัดของ ILO (KILM 11)

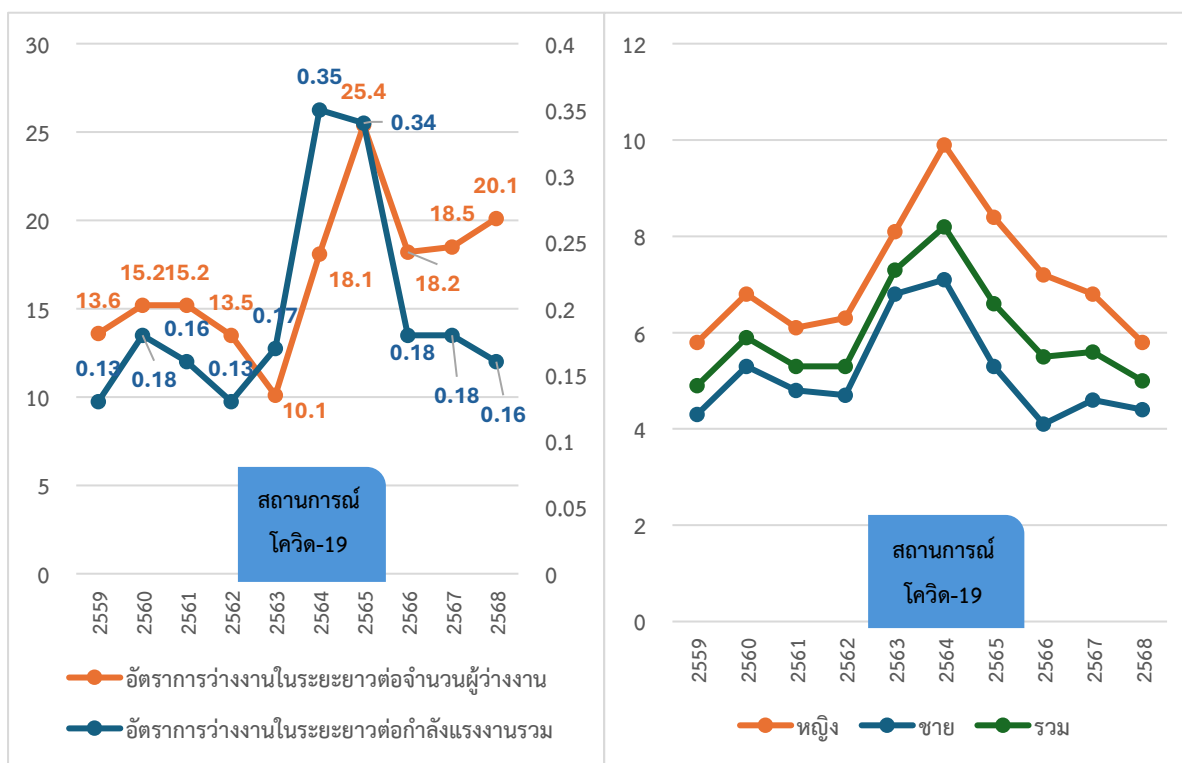
แผนภาพที่ 1.19 อัตราการว่างงานรวมระยะยาวและอัตราการว่างงานของเยาวชนอายุ 15-24 ปี

อัตราการว่างงานระยะยาว

อัตราการว่างงานของเยาวชนอายุ 15-24 ปี

หน่วย: ร้อยละ

หน่วย: ร้อยละ

ที่มา: ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2568 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำหรับการพัฒนาทักษะแรงงานไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยภาคการผลิตและบริการ เป้าหมายที่มีศักยภาพในช่วงปี 2566 – 2568 ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร โดยสถานการณ์ด้านทักษะแรงงานในปัจจุบันของไทย มีดังนี้

1) **ทักษะที่แรงงานและนักศึกษาไทยให้ความสำคัญและความต้องการของตลาดแรงงานไทยยังไม่สอดคล้องกับทิศทางของตลาดแรงงานโลก** รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 จัดทำโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่า แม้แรงงานและนักศึกษาไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของ Soft Skills ในการเพิ่มโอกาสการจ้างงาน แต่ทักษะที่พวกเขาให้ความสำคัญกลับสวนทางกับความต้องการในเวทีโลก และจากรายงานของ World Economic Forum ทักษะแห่งอนาคตที่สำคัญที่สุดคือ การคิดวิเคราะห์ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และความเป็นผู้นำ แต่แรงงานไทยยังคงมุ่งเน้นไปที่ทักษะเพื่อการทำงานในปัจจุบัน เช่น การบริการลูกค้าและการทำงานเป็นทีม โดยมองว่าการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอยู่ในลำดับท้ายๆ ยิ่งไปกว่านั้น ความเข้าใจใน Soft Skills ที่ผู้ประกอบการต้องการยังคงคลาดเคลื่อน โดยมีแรงงานและนักศึกษาประมาณร้อยละ 82 ที่มีความเข้าใจในระดับต่ำหรือไม่มีความเข้าใจเลย รวมทั้งสถานประกอบการก็ยังไม่ให้ความสำคัญกับทักษะนี้ โดยสถานประกอบการกว่าหนึ่งในสามไม่เคยจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะเหล่านี้เลย นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังระบุว่าการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวได้น้อย ทำให้แรงงานและนักศึกษาต้อง

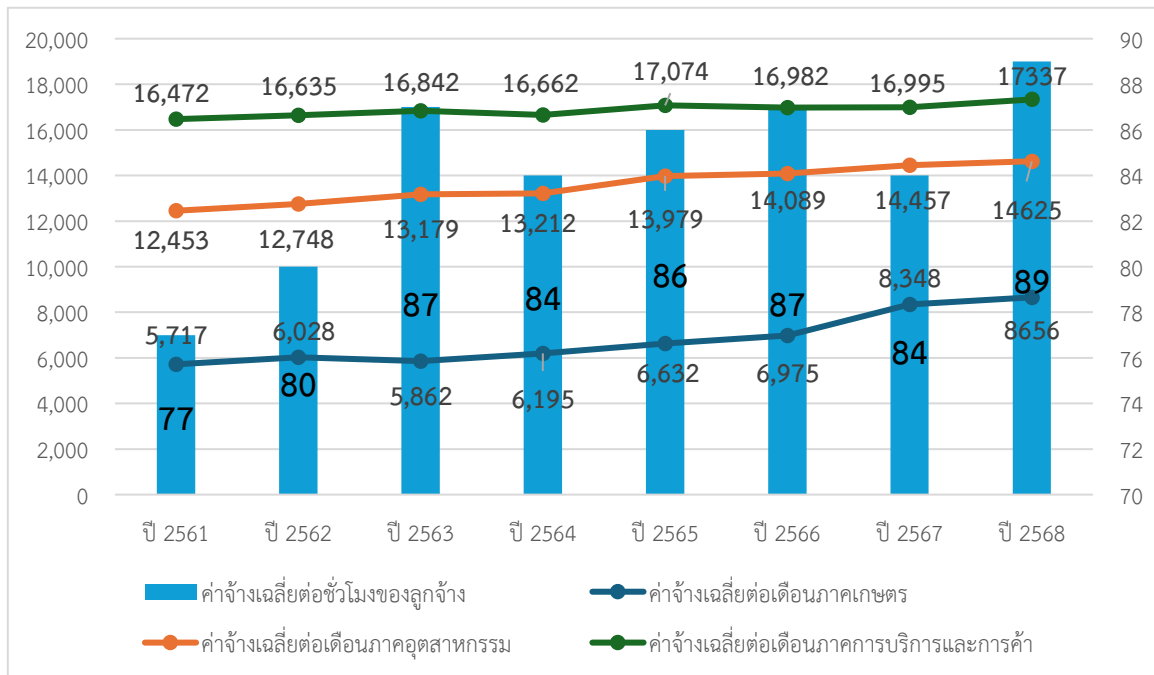
เรียนรู้พัฒนาทักษะด้วยตนเองเป็นหลัก ส่งผลให้ทักษะที่พัฒนาจากสถานศึกษาไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของตลาด

นอกจากนี้ ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ IMD ปี 2568 ยังสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านความสอดคล้องระหว่างทักษะของกำลังคนกับความต้องการของตลาดแรงงาน แม้ว่าปัจจัยย่อยด้านตลาดแรงงานของไทยจะอยู่อันดับค่อนข้างดี คือ อยู่อันดับ 17 จาก 69 เขตเศรษฐกิจ แต่ปัจจัยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพอยู่อันดับต่ำมาโดยตลอดหลายปี และในปี 2568 อยู่อันดับ 39 สะท้อนว่าความได้เปรียบของตลาดแรงงานไทยยังไม่สามารถนำไปสู่ผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารภาคธุรกิจในงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2025 ซึ่งพบว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจเพียงร้อยละ 45.7 ที่มองว่าแรงงานมีทักษะเป็นหนึ่งในปัจจัยดึงดูดสำคัญของประเทศไทย โดยส่วนใหญ่กลับเห็นว่าปัจจัยดึงดูดสำคัญของไทย คือ ปัจจัยด้านทัศนคติที่เปิดกว้างและเป็นบวก (ร้อยละ 69.5) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (ร้อยละ 64.8) ความสามารถในการแข่งขันด้านต้นทุน (ร้อยละ 53.3) และโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อถือได้ (ร้อยละ 50.5) แสดงให้เห็นว่า แม้ประเทศไทยจะมีฐานแรงงานที่เป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุนในระดับหนึ่ง แต่คุณภาพและความพร้อมของกำลังคนทักษะสูงยังไม่ได้รับการยอมรับในระดับเดียวกับข้อได้เปรียบด้านต้นทุนและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่า การพัฒนากำลังคนจำเป็นต้องให้ความสำคัญมากกว่าการเพิ่มจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ผ่านการฝึกอบรม โดยต้องมุ่งให้ผู้เรียนและแรงงานมีสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง

2) **แม้ว่ารายได้เฉลี่ยของแรงงานจะสูงขึ้น แต่ค่าจ้างเฉลี่ยต่อชั่วโมงกลับผันผวน**
ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของลูกจ้างทั่วราชอาณาจักรเพิ่มขึ้น จาก 15,341 บาทในปี 2566 เป็น 15,377 บาทในปี 2567 และปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 15,723 บาทในปี 2568 (ขยายตัวร้อยละ 2.2 จากปี 2567) เมื่อพิจารณารายสาขาในปี 2568 ลูกจ้างภาคบริการและการค้ามีค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดที่ 17,337 บาทต่อเดือน ส่วนภาคอุตสาหกรรมอยู่ที่เฉลี่ย 14,625 บาทต่อเดือน ขณะที่ภาคเกษตรกรรมมีค่าจ้างเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ 8,656 บาทต่อเดือน สะท้อนช่องว่างรายได้ที่ห่างกันเกือบ 2 เท่า อย่างไรก็ตาม ค่าจ้างเฉลี่ยต่อชั่วโมงของแรงงานมีสัญญาณฟื้นตัวดีขึ้นหลังการชะลอตัว โดยปรับลดลงจาก 87 บาท ในปี 2566 เป็น 86 บาท ในปี 2567 ก่อนจะขยับขึ้นมาอยู่ที่ 89 บาทต่อชั่วโมง ในปี 2568

แผนภาพที่ 1.20 ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของลูกจ้าง จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
และค่าจ้างเฉลี่ยต่อชั่วโมงของลูกจ้าง พ.ศ. 2561 – 2568

หน่วย: บาท

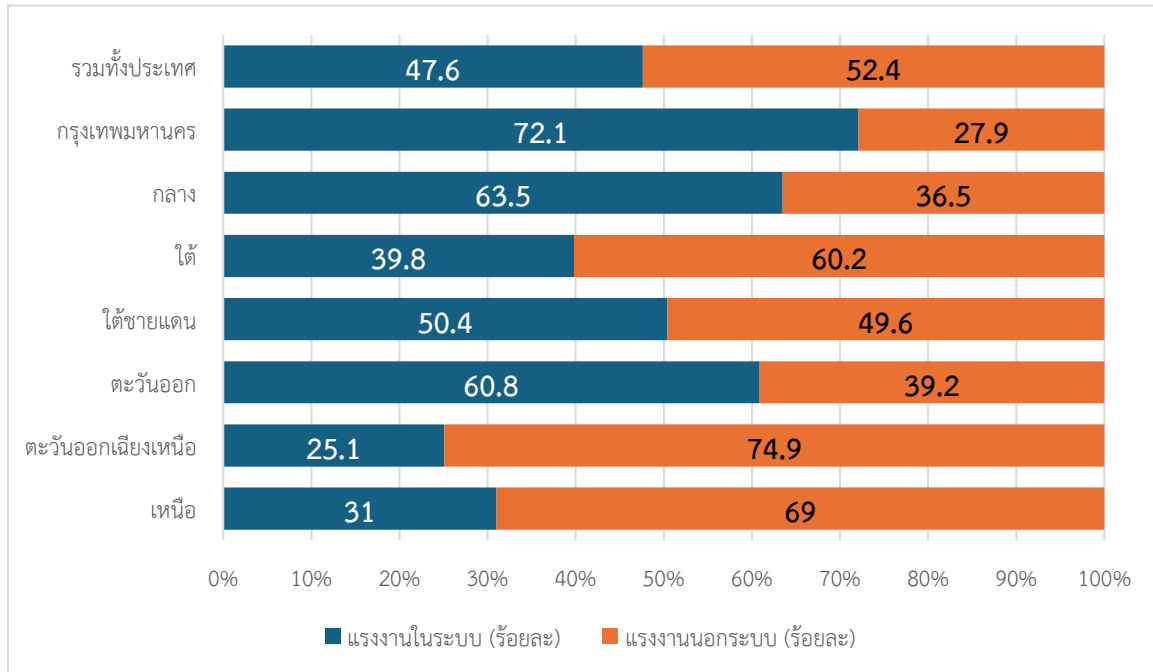
ที่มา : ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2568 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

2.2.3 การสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

ภาครัฐให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ผ่านระบบประกันสังคม ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการให้ความคุ้มครองทางสังคมแก่ประชาชน โดยสัดส่วนผู้ได้รับการคุ้มครองในระบบประกันสังคมต่อผู้มีงานทำทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.75 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 62.33 ในปี 2567 และ ณ เดือนธันวาคม 2568 มีผู้ประกันตนมาตรา 33 มาตรา 39 และมาตรา 40 รวม 24,869,211 คน แบ่งเป็น 12,183,749 คน 1,650,427 คน และ 11,035,035 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 62.76 เมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำเฉลี่ยปี 2568 จำนวน 39.62 ล้านคน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโครงสร้างแรงงานในระดับพื้นที่ พบว่ายังมีความแตกต่างระหว่างภูมิภาคอย่างชัดเจน โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีสัดส่วนแรงงานนอกระบบสูงถึงร้อยละ 74.9 และ 69.0 ของผู้มีงานทำในแต่ละภูมิภาค ตามลำดับ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 52.4 ขณะที่ข้อมูลผู้ประกันตน ณ เดือนธันวาคม 2568 พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้ประกันตนรวม 2.91 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 1.76 ล้านคน หรือร้อยละ 60.5 ของผู้ประกันตนในภูมิภาค ส่วนภาคเหนือมีผู้ประกันตนรวม 2.39 ล้านคน โดยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 1.29 ล้านคน หรือร้อยละ 54.1 สะท้อนให้เห็นว่ามาตรา 40 มีบทบาทสำคัญในการขยายหลักประกันทางสังคมไปยังกลุ่มแรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแรงงานนอกระบบเป็นสัดส่วนสูง อย่างไรก็ตาม การที่แรงงานนอกระบบยังมีจำนวนมากกว่าสองในสามของผู้มีงานทำในสองภูมิภาคดังกล่าว สะท้อนถึงความจำเป็นในการส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบความคุ้มครองทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนารูปแบบสิทธิประโยชน์และการส่งเงินสมทบให้เหมาะสมกับลักษณะการประกอบอาชีพและรายได้ของแรงงานนอกระบบมากยิ่งขึ้น

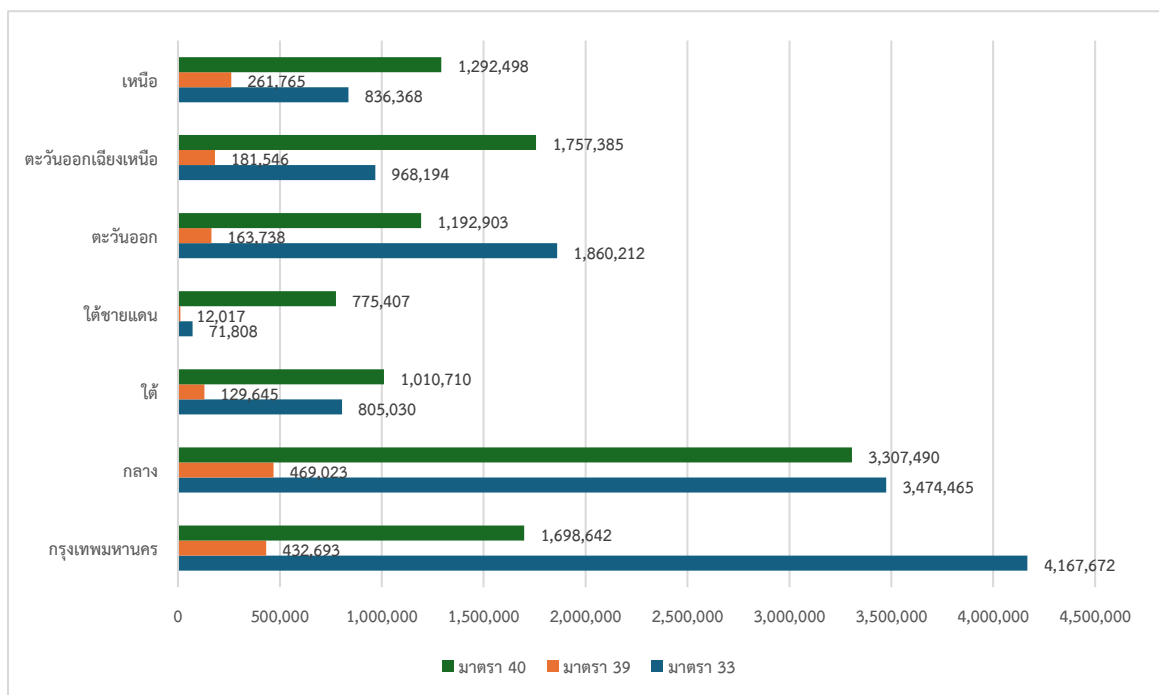
แผนภาพที่ 1.21 สัดส่วนของแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2568

หน่วย: ร้อยละ

ที่มา: การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ.2568 โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพที่ 1.22 จำนวนผู้ประกันตน มาตรา 33, 39, 40 จำแนกตามภาค ปี 2568

ที่มา: กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2568)

นอกจากนี้ ภาครัฐยังมุ่งสร้างหลักประกันให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐอย่างครอบคลุม เกิดความมั่นคงในชีวิตอย่างแท้จริง ผ่านนโยบายและสวัสดิการที่หลากหลาย เช่น โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ช่วยแบ่งเบาภาระค่าครองชีพให้กับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งในปี 2568 มีผู้มีสิทธิไม่เกิน 13.4 ล้านคน และได้รับวงเงินเพิ่ม 850 บาทต่อคนต่อเดือนในเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม รวม 1,700 บาทต่อคน ใช้งบประมาณ 22,780 ล้านบาท และยังมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย “30 บาท รักษาทุกโรค” ให้เป็น “30 บาทรักษาทุกที่” ด้วยบัตรประชาชนใบเดียว ซึ่งขยายครบ 77 จังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 โดยในปีงบประมาณ 2568 มีประชาชนเข้าถึงบริการ 13,490,900 คน รวม 45,423,976 ครั้ง ช่วยยกระดับสิทธิการรักษาพยาบาลนอกหน่วยบริการประจำ อำนวยความสะดวกให้ผู้เดินทางหรือทำงานต่างถิ่นสามารถเข้าถึงสถานบริการในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และไม่มีอุปสรรคด้านค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

โดยสรุป ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2568) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่มีความก้าวหน้าในบางมิติ ไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนเยาวชนที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้รับการฝึกอบรม (NEET) ที่อยู่ที่ร้อยละ 12.63 ในปี 2568 การขยายตัวของการคุ้มครองในระบบประกันสังคม และความสำเร็จของเยาวชนไทยในเวทีประกวดทักษะวิชาชีพและวิชาการระดับโลก อย่างไรก็ตาม การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนอย่างเต็มศักยภาพยังเผชิญกับข้อจำกัดสำคัญ โดยเฉพาะดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2567 ที่ปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ 0.6363 สะท้อนความถดถอยในมิติชีวิตครอบครัว สุขภาพ เศรษฐกิจ และชีวิตการทำงาน รวมถึงคะแนนเฉลี่ย O-NET ม.6 ปีการศึกษา 2568 ที่แม้จะเพิ่มขึ้นเป็น 32.08 คะแนน แต่ยังคงอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ ตลาดแรงงานยังคงประสบปัญหาทักษะแรงงานที่ไม่ตรงเป้าหมาย อัตราส่วนการทำงานที่ลดลงตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสู่สังคมสูงวัย และความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาคนระหว่างพื้นที่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งปฏิรูประบบการเรียนรู้และการฝึกอบรมตามสมรรถนะที่ตอบโจทย์งานจริง ยกย่องระดับเทคโนโลยีและทักษะดิจิทัลของแรงงาน พร้อมทั้งขยายโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคมที่ยั่งยืนทางการคลังเพื่อสร้างสังคมที่เท่าเทียมและมีภูมิคุ้มกัน

3. เป้าหมายหลักที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

เป้าหมายที่ 3 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม โดยกำหนดเป้าหมายให้ความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 มีความแตกต่างกันต่ำกว่า 5 เท่า ในปี 2570

การประเมินผลการพัฒนาตามเป้าหมายหลักที่ 3 ในรายงานนี้ประเมินผลการพัฒนา 4 ด้านตามจุดเน้นของเป้าหมายหลักที่ 3 ได้แก่ (1) กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (2) มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ทั่วถึง และเท่าเทียมในทุกพื้นที่ (3) เพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม และ (4) กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่

3.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม

ในเป้าหมายที่ 3 การพัฒนาประเทศไปสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม สศช. จะมีการชี้วัดด้วยการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของประเทศจากมิติด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค เนื่องจากมีข้อมูลที่มีการรายงานผลเป็นประจำทุกปี พบว่า ในปี 2567 ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 เท่ากับ 5.22 เท่า สะท้อนการพัฒนาดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2566 ที่มีความแตกต่างกัน 5.28 เท่า และ ปี 2565 แตกต่างกัน 5.47 เท่า (ตารางที่ 1.4) ทั้งนี้ เป็นผลจากการดำเนินการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบางอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสังเกตว่าในทุกกลุ่มประชากรมีการใช้จ่ายที่ลดลง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความไม่มั่นใจในความผันผวนทางเศรษฐกิจ จึงทำให้เกิดความระมัดระวังในการใช้จ่ายเงิน สะท้อนถึงความแตกต่างในการเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดีระหว่างคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและต่ำที่ลดลง

ตารางที่ 1.1 รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยคนต่อเดือนจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย
(Decile by Expenditure) ปี 2560-2566

กลุ่มประชากรตามระดับ รายจ่าย	รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของประชากร (บาท/คน/เดือน)							
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
กลุ่ม 10% ที่ 1 (รายจ่ายน้อย ที่สุด)	2,028	2,021	2,194	2,161	2,233	2,461	2,696	2,590
กลุ่ม 10% ที่ 2	2,818	2,817	3,010	2,998	3,101	3,391	3,653	3,570
กลุ่ม 10% ที่ 3	3,427	3,428	3,615	3,649	3,764	4,113	4,406	4,331
กลุ่ม 10% ที่ 4	4,065	4,057	4,248	4,319	4,435	4,867	5,169	5,082
กลุ่ม 10% ที่ 5	4,810	4,798	4,972	5,068	5,194	5,675	6,045	5,899
กลุ่ม 10% ที่ 6	5,692	5,684	5,846	5,969	6,144	6,658	7,064	6,857
กลุ่ม 10% ที่ 7	6,759	6,779	6,932	7,070	7,324	7,883	8,340	8,067
กลุ่ม 10% ที่ 8	8,209	8,269	8,392	8,561	8,844	9,476	9,946	9,669
กลุ่ม 10% ที่ 9	10,563	10,652	10,623	10,896	11,184	12,024	12,394	12,138
กลุ่ม 10% ที่ 10 (รายจ่ายมาก ที่สุด)	18,955	18,767	18,464	18,612	19,227	20,288	21,003	20,311
รวม	6,733	6,727	6,830	6,930	7,145	7,684	8,072	7,851
ความแตกต่างของความ เป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่าง กลุ่มประชากรที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสูงสุด ร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 (เท่า)	6.15	6.09	5.65	5.67	5.68	5.47	5.28	5.22

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

รายจ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (เช่น ภาษี เงินบริจาค เงินทำบุญ ค่าเบี้ยประกัน สลาก
กินแบ่ง ดอกเบี้ยเช่า ฯลฯ)

3.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 3

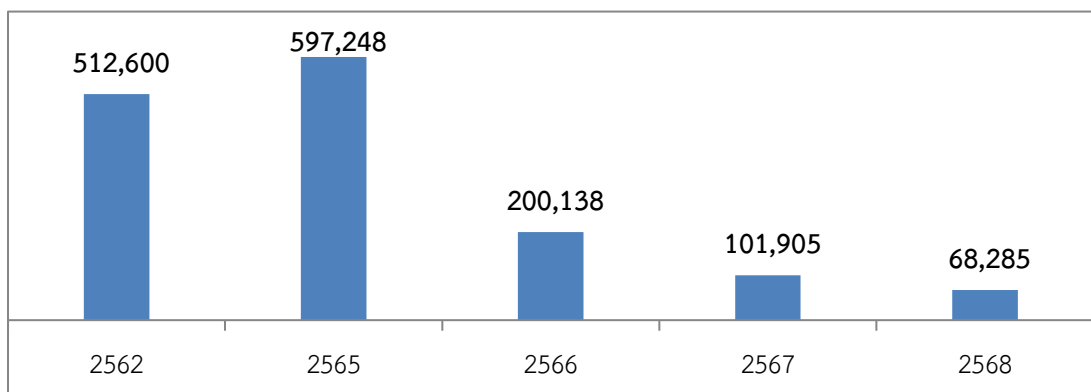
ประเมินผลในเป้าหมายที่ 3 แบ่งเป็น 4 ประเด็นตามจุดเน้นการพัฒนาของเป้าหมายที่ 3 ได้แก่ (1) กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (2) มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ทั้งถึง และเท่าเทียมในทุกพื้นที่ (3) เพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ให้เปิดกว้างและเป็นธรรม และ (4) กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่

3.2.1 กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

1) **กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสมีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นลดลงอย่างต่อเนื่อง** โดยปี 2568 ครัวเรือนที่มีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปสู่ลูกหลานมีจำนวน 68,285 ครัวเรือน ลดลงจาก 200,138 ครัวเรือนทั่วประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ในปี 2566 และ 101,905 ครัวเรือน ในปี 2567 โดยได้มีการบูรณาการช่วยเหลือต่างๆจากภาครัฐ ทั้งการฝึกอบรมทักษะอาชีพ ทักษะดิจิทัล ภาษาต่างประเทศ และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในระยะต่อไป (แผนภาพที่ 1.17)

แผนภาพที่ 1.23 จำนวนครัวเรือนที่มีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปสู่ลูกหลาน

หน่วย : ครัวเรือน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

นอกจากนี้พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.8 ของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 25.6 ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 25.2 ภาคใต้ชายแดน คิดเป็นร้อยละ 8.70 ภาคตะวันออก จำนวน 3,936 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.76 และภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.92 โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครัวเรือนไม่สามารถหลุดพ้นความยากจนข้ามรุ่น คือ การขาดความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีการออมเงิน

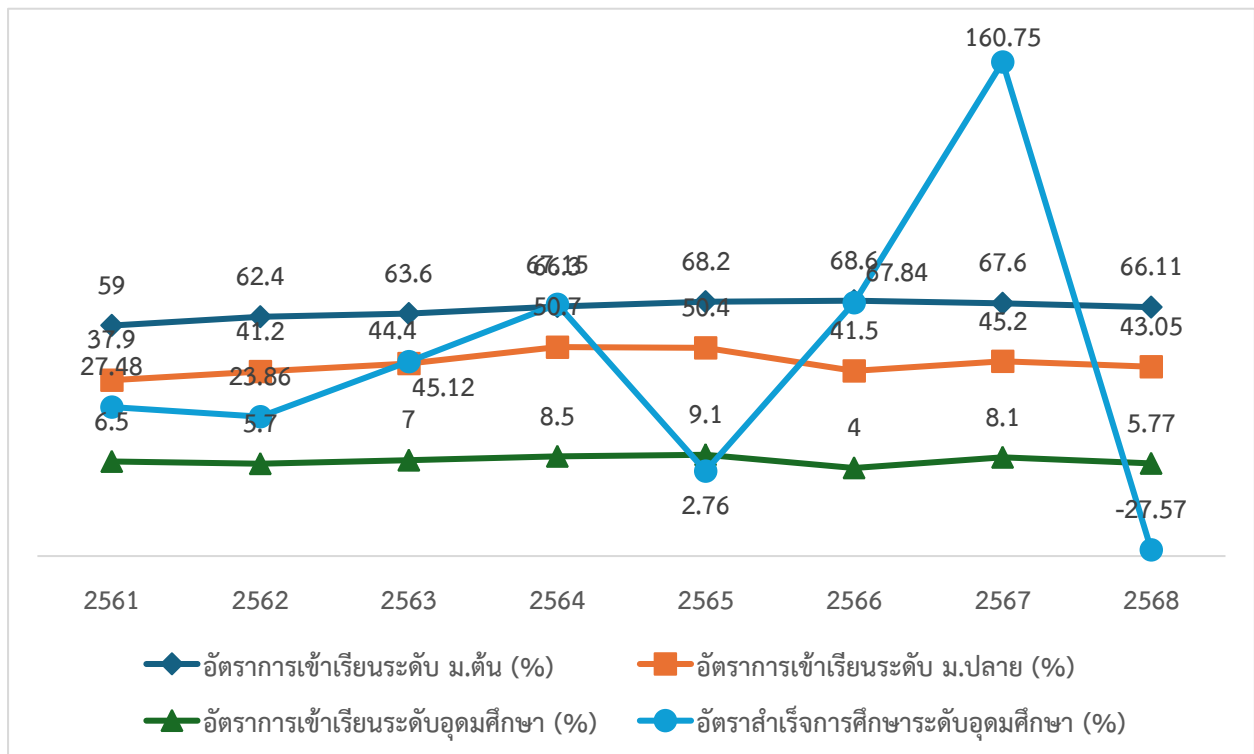
2) **อัตราการเข้าเรียนของเด็กจากครัวเรือนยากจนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับลดลงอย่างต่อเนื่อง** ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระดับอุดมศึกษาเริ่มมีแนวโน้มลดลง โดยจากรายงานอัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ (Adjusted Net Enrollment Rate: ANER) ของเด็กจากครัวเรือนยากจน²⁰ พบว่า มีอัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กจากครัวเรือนยากจนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นลดลง เหลือร้อยละ 66.11 ในปี 2568 จาก ร้อยละ 67.6 ในปี 2567 และร้อยละ 68.6 ในปี 2566 ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก

²⁰ ใช้สถานการณ์ของครัวเรือนยากจน เป็นตัวแทน (proxy) ของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เนื่องจากข้อมูลครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นยังอยู่ระหว่างการพัฒนา

โครงสร้างประชากรของไทยมีอัตราการเกิดของเด็กลดลง ประกอบกับปัจจัยด้านค่าครองชีพที่สูงขึ้น และค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบและการสอบคัดเลือกที่มีอัตราสูง ส่งผลต่อการศึกษาต่อของเด็กในครัวเรือนยากจน²¹

อย่างไรก็ตาม อัตราการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ลดลงจากร้อยละ 45.2 ในปี 2567 เหลือร้อยละ 43.5 ในปี 2568 รวมทั้งอัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าก็ปรับลดลงจากร้อยละ 8.1 ในปี 2567 เป็นร้อยละ 5.7 ในปี 2568

แผนภาพที่ 1.24 อัตราการเข้าเรียนและอัตราการสำเร็จการศึกษาของเด็กจากครัวเรือนยากจน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราเด็กจากครัวเรือนยากจนที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2567 แต่เริ่มลดลงในปี 2568 โดยในปี 2568 มีเด็กจากครัวเรือนยากจนสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 19,813 คน ลดลงจาก 2566-2567 มีเด็กจากครัวเรือนยากจนสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 27,353 คน และ 10,490 คน โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบูรณาการการดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอ.ว.) และที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ในการส่งต่อข้อมูลของนักเรียนที่ยากจนที่สามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา และจัดการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้สำเร็จการศึกษาได้ตามศักยภาพของนักเรียน²²แต่ที่ลดลงในปี 2568 อาจเป็นเพราะอัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาที่มีแนวโน้มลดลง

²¹ รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปี 2566 จัดทำโดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

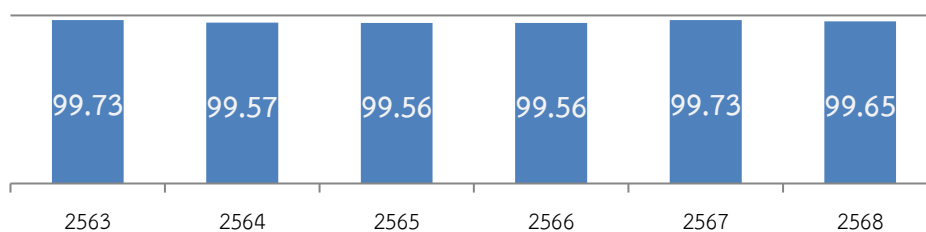
²² กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2568) บทความ “ร่วมสร้างหลักประกันแบบ ‘ไร้รอยต่อ’ สู่โลกที่ไม่มีเด็กคนใดต้องร่วงหล่นจากตาข่ายการศึกษา”

3) ประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านสุขภาพครอบคลุมเกือบทั้งหมด แต่การมีหลักประกันทางสังคมและการเข้าถึงการคุ้มครองด้านกระบวนการยุติธรรมยังต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม

3.1) คนไทยได้รับการคุ้มครองทางด้านสุขภาพผ่านการเข้าถึงสิทธิในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ ในปี 2568 ผู้เข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพมีจำนวนร้อยละ 99.65 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตลอด 3 ปีที่ผ่านมา ประชาชนเกือบทั้งประเทศ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขอย่างครอบคลุม และส่วนใหญ่อยู่ภายใต้สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) (แผนภาพที่ 1.20) โดยรัฐบาลได้มีนโยบาย 30 บาทรักษาทุกที่ด้วยบัตรประชาชนใบเดียว ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และลดภาระการรับใบส่งตัวในกรณีที่ต้องได้รับบริการข้ามเครือข่ายหน่วยบริการ รวมถึงสนับสนุนการรับบริการจากหน่วยนวัตกรรมภาคเอกชน เพื่อช่วยลดระยะเวลารอคอยในหน่วยบริการภาครัฐ

แผนภาพที่ 1.25 การเข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (Universal Health Coverage)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2567

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : สำนักบริหารสารสนเทศการประกัน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

หมายเหตุ : สิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประกอบด้วย สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม

สิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการการเมือง สิทธิพนักงานส่วนท้องถิ่น สิทธิอื่นๆ ได้แก่ สิทธิทหารผ่านศึก สิทธิครูเอกชน บุคคลที่มีปัญหาสถานะสิทธิ (ยังไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติได้) และคนพิการสิทธิประกันสังคม

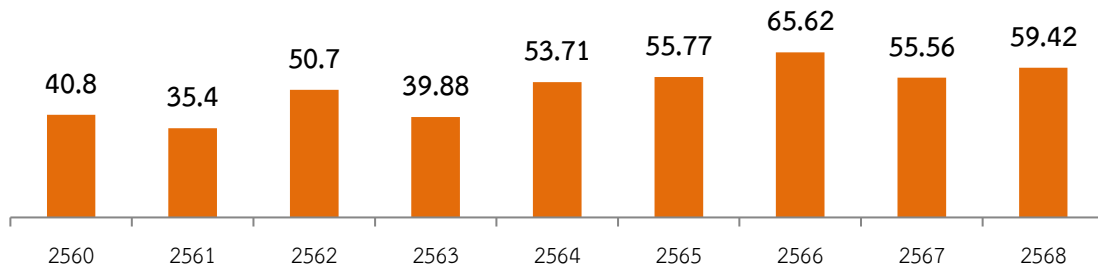
แม้ว่าการเข้าถึงความคุ้มครองด้านสุขภาพมีสัดส่วนที่สูงมาก แต่การเข้าถึงหลักประกันสังคมหรือการออมเมื่อยามชราภาพยังมีสัดส่วนที่น้อย โดย ประชาชนไทยที่ใช้สิทธิสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติหรือสิทธิบัตรทอง ประมาณ 46.87 ล้านคน คิดเป็นเกือบ 70% ของประชากรไทยทั้งประเทศ ซึ่งเป็นเพียงการคุ้มครองเฉพาะด้านสุขภาพเพียงอย่างเดียว ไม่มีการออมเพื่อเตรียมความพร้อมยามชราภาพ โดยเมื่อพิจารณาจำนวนผู้เข้าถึงประกันสังคมมาตรา 33 39 และ 40 มี จำนวน 24,869,211 คน คิดเป็นร้อยละ 62.76 โดยมีแรงงานนอกระบบ 20.9 ล้านคนที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม แสดงถึงความไม่พร้อมในวัยเกษียณของคนไทย จึงยังเป็นความท้าทายในการส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้คนไทยมีระบบบำนาญที่เป็นรูปธรรมในอนาคต

3.2) คนไทยบางส่วนยังเข้าไม่ถึงการคุ้มครองทางสังคมด้านกระบวนการยุติธรรม พบว่ากองทุนยุติธรรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลดช่องว่างและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย โดยให้ความช่วยเหลือคนยากจนและยากไร้ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีภารกิจหลักในการให้เงินช่วยเหลือประชาชน 4 ด้าน ได้แก่ การดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมาย พบว่าโดยในปี 2568 สัดส่วนการอนุมัติเงินกองทุนยุติธรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 59.42 จากร้อยละ

55.56 ในปี 2567 แต่เมื่อพิจารณาในช่วง 3 ปี มีเพียงปี 2565 ที่สัดส่วนการอนุมัติให้ความช่วยเหลือต่อจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมสูงถึงร้อยละ 65.62 ซึ่งพบว่ามีข้อจำกัดในกระบวนการพิจารณาคำขอ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือที่อาจมีความเข้มงวดมากเกินไป²³ (แผนภาพที่ 1.21)

แผนภาพที่ 1.26 สัดส่วนการอนุมัติให้ความช่วยเหลือต่อจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2567

หน่วย : ร้อยละ

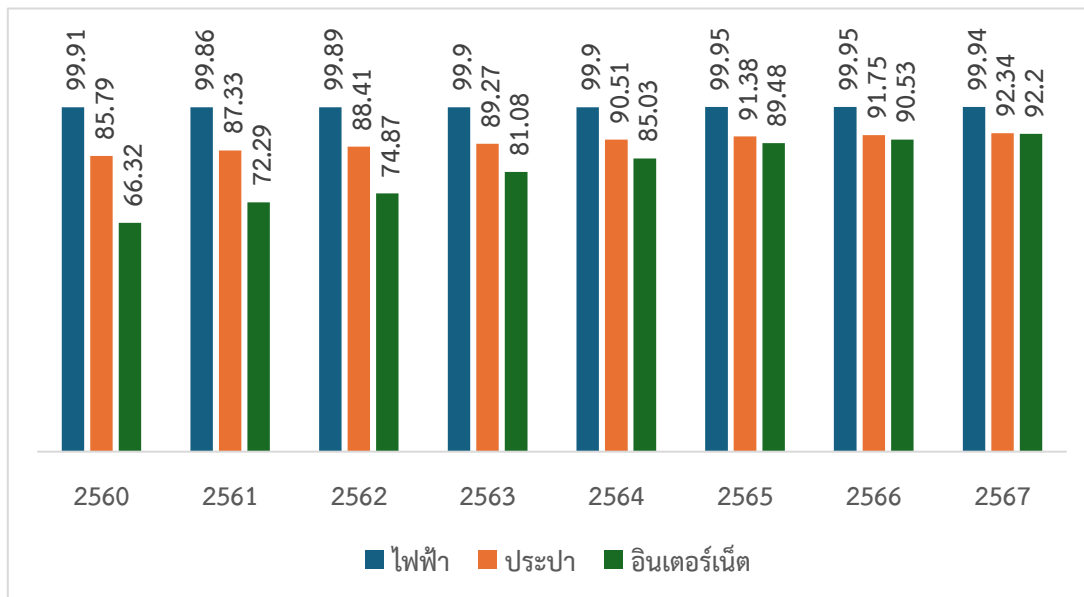
ที่มา : ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกองทุนยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

3.2.2 โครงสร้างพื้นฐานสาธารณะด้านไฟฟ้า ประปา และอินเทอร์เน็ต ครอบคลุมครัวเรือนเกือบทั้งประเทศ และคนไทยสามารถเข้าถึงได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2567 สัดส่วนจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการไฟฟ้าต่อครัวเรือนทั้งหมดในประเทศคิดเป็นร้อยละ 99.94 และครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปามีจำนวนร้อยละ 92.34 ของครัวเรือนทั้งประเทศ ส่วนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต มีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงได้ร้อยละ 92.20 ของครัวเรือนทั้งประเทศ ในปี 2567 (ตารางที่ 1.5) ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการพัฒนาและขยายโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งเขตไฟฟ้า พื้นที่บริการน้ำประปาและโครงข่ายระบบส่งน้ำ รวมถึงโครงการเน็ตประชารัฐและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกขึ้น

²³ สำนักงานกองทุนยุติธรรม, กระทรวงยุติธรรม. (2569). รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนภาพที่ 1.27 สัดส่วนจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการสาธารณะต่อครัวเรือนทั่วประเทศ

หน่วย : ร้อยละ

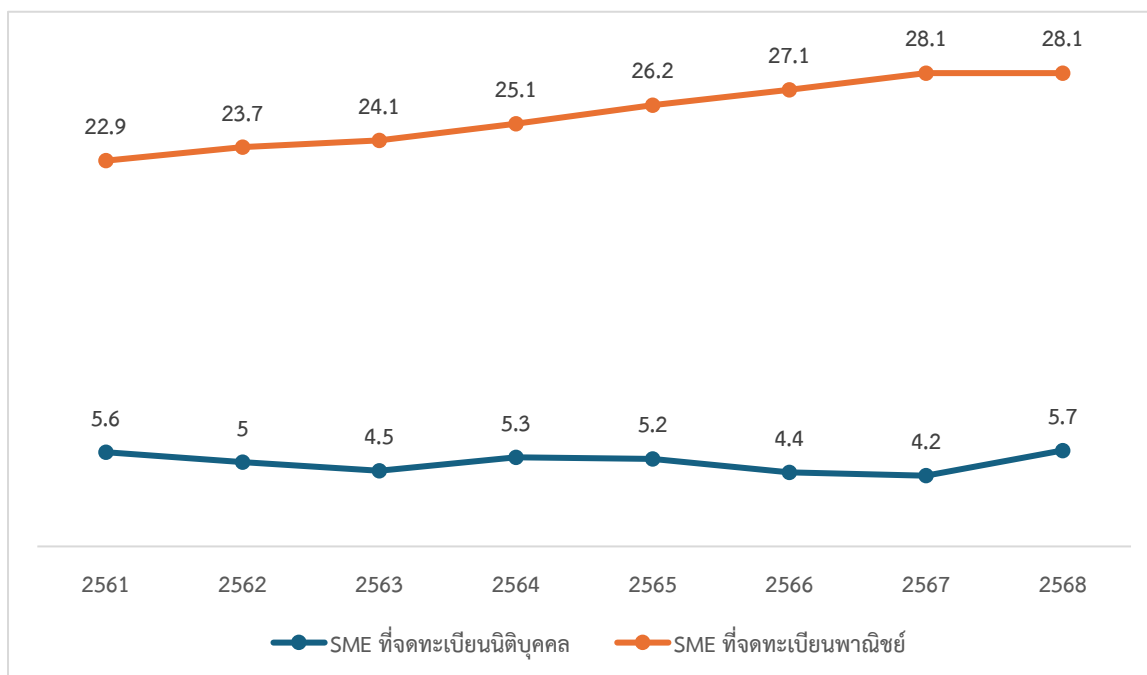
ที่มา : รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย สศช.

3.2.3 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้น แต่มีการเข้าถึงสินเชื่อลดลง และต้องพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ การจดทะเบียนนิติบุคคล และการจดทะเบียนพาณิชย์ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจและส่งผลกระทบต่อเข้าถึงสินเชื่อ และการระดมทุนของกิจการ มีสถานการณ์ที่สำคัญ ในด้านการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

1) **สัดส่วน SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคลต่อ SME ทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** โดยในปี 2568 มี SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคล จำนวน 949,039 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.9 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 28.1 ในปี 2567 และร้อยละ 27.1 ในปี 2566 และร้อยละ 26.2 ในปี 2565 และมีสัดส่วน SME ที่จดทะเบียนพาณิชย์ต่อ SME ทั้งหมด ในปี 2568 เท่ากับ ร้อยละ 5.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.2 ในปี 2567 และร้อยละ 4.4 ในปี 2566 เนื่องจากผู้ประกอบการ SME ยังมีความกังวลในเรื่องภาษี ขาดทักษะการเงินและทักษะการจัดการด้านภาษี SME จึงมีการจดทะเบียนพาณิชย์น้อยลง (แผนภาพที่ 1.22)

แผนภาพที่ 1.28 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ที่จดทะเบียนนิติบุคคล และจดทะเบียนพาณิชย์ ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

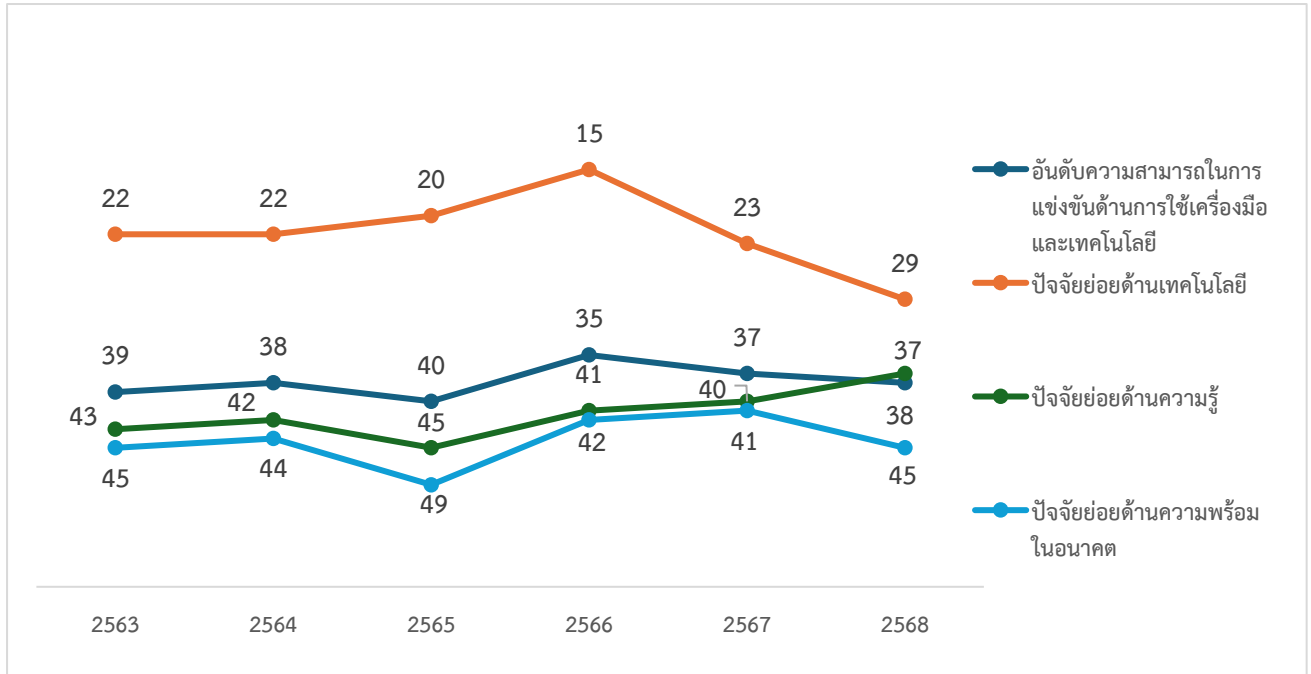
2) มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย โดยในปี 2568 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SME อยู่ที่ 1,671.77 ล้านบาท (เดือน มค. - ต.ค.68) โดยเมื่อเทียบมูลค่าการระดมทุนทั้งปี พบว่าปี 2568 การระดมทุนผ่านตลาดทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับตัวลดลงร้อยละ 62.48 ต่อเนื่องจากปี 2567 ที่ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 13.28 ปัจจัยที่ส่งผลคือ การขาดความพร้อมและความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การระดมทุนผ่านตลาดทุนของผู้ประกอบการ รวมถึงแรงจูงใจในการระดมทุนของนักลงทุนยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

นอกจากนี้ การเข้าถึงสินเชื่อของ SME ต่อสินเชื่อรวมปี 2568 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 44.0 ลดลงจาก 45.5 ในปี 2566 ลดลงจากร้อยละ 44.5 ในปี 2565 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อคือ ผลกระทบทางการเงินที่ไม่มีความหลากหลาย ระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิตและความรวดเร็วในการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงินที่ยังล่าช้า

3) ทักษะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการไทยยังมีการปรับตัวลดลง ทักษะของผู้ประกอบการด้านดิจิทัลจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งจัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) พบว่า ในปี 2568 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 37 จาก 69 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ลดลงจากปี 2567 ที่อยู่ในอันดับที่ 37 จาก 67 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ และปี 2566 ที่อยู่ในอันดับ 35 จาก 64 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ โดยเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย พบว่า ความสามารถด้านเทคโนโลยี มีอันดับลดลงมากที่สุด และลดลงอย่างต่อเนื่องจากอันดับ 15 ในปี 2566 เป็นอันดับที่ 23 ในปี 2567 และอันดับที่ 29 ในปี 2568 มีเพียงปัจจัยย่อยด้านความรู้ที่มีอันดับที่ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่า แม้โครงสร้างพื้นฐานของไทยจะอยู่ในระดับที่ดี แต่คุณภาพที่ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยี

นวัตกรรมยังไม่เพียงพอ ทำให้การพัฒนาเทคโนโลยีโดยรวมล่าช้า อันดับด้านความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของไทยที่ค่อย ๆ ลดลง (แผนภาพที่ 1.23)

แผนภาพที่ 1.29 ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทย
ระหว่างปี 2563 – 2567

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD)

3.2.4 การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในด้านการลงทุนในภูมิภาคต่างๆ ดีขึ้น ช่วยให้สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น

1) ความแตกต่างด้านรายได้ของประชาชนในแต่ละพื้นที่ปรับตัวดีขึ้น โดยความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างภาคต่างๆ ของประเทศลดลง สะท้อนจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคที่อยู่ที่ 0.417 ในปี 2566 ลดลง จาก 0.453 ในปี 2560 นอกจากนี้ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของทุกภาคปรับตัวลดลง เช่นเดียวกับความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เมือง (ในเขตเทศบาล) และนอกเมือง (นอกเขตเทศบาล) ที่มีการลดลงของค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ในเขตเทศบาล โดยในปี 2566 ที่มีค่า 0.407 ลดลงจาก 0.440 ในปี 2560 ในขณะที่พื้นที่นอกเขตเทศบาลค่าสัมประสิทธิ์ก็ปรับตัวลดลงเช่นกัน โดยมีค่า 0.399 ในปี 2566 จาก 0.429 ในปี 2560 ส่วนความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือนในปี 2567 มีค่า 0.189 ลดลงจาก 0.191 ในปี 2566

2) การกระจายโอกาสและความเจริญทางเศรษฐกิจลงสู่พื้นที่ผ่านการส่งเสริมการลงทุนมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในปี 2566-2568 มีมูลค่ารวมสะสม 1,125,227 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 232,735 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 350,807 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 541,685 ล้านบาท) การลงทุนในเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ มูลค่ารวมสะสม 262,726 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 66,070 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 91,180 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 105,476 ล้านบาท) และการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มูลค่าลงทุนรวม

ประมาณ 17,648.162 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 6,553.74 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 8,087.39 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 3,007.03 ล้านบาท) ซึ่งในปี 2568 มูลค่าการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนลดลง โดยคาดว่าส่วนหนึ่งเป็นผลจากสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งส่งผลให้ภาคเอกชนชะลอการเริ่มดำเนินการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมทั้งได้มีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนในพื้นที่

3) **การจ้างงานในประเทศมีการกระจายตัวดีขึ้น แต่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศ** โดยสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้มีงานทำทั้งหมดในภาคได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 13.21 ในปี 2566 เป็น ร้อยละ 14.19 ในปี 2568 ขณะที่ภาคเหนือเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.25 ในปี 2567 เป็น 15.26 ในปี 2568 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือปรับตัวลดลงจาก 23.89 ในปี 2567 เป็น 23.40 ในปี 2568 เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครปรับตัวลดลงจากร้อยละ 14.21 ในปี 2567 เป็นร้อยละ 14.19 ในปี 2568 (ตารางที่ 1.6)

อย่างไรก็ตามในภาพรวมก็ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้สัดส่วนผู้มีงานทำในกรุงเทพฯ ไม่เกินร้อยละ 13 และการจ้างงานในส่วนใหญ่ก็ยังคงกระจุกในภาคกลางที่มีสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้มีงานทำทั้งหมดจากร้อยละ 32.50 ในปี 2566 และเพิ่มเป็น ร้อยละ 33.74 ในปี 2568 แม้รัฐบาลจะมีความพยายามที่จะกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆของประเทศ แต่ก็ยังไม่สามารถเพิ่มการจ้างงานในภูมิภาคได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ อาจเป็นเพราะโครงสร้างของธุรกิจที่จ้างงานในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง คือ ภาคบริการ การเงิน และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมาก แสดงให้เห็นการจัดสรรทรัพยากรยังไม่สมดุลเพียงพอ

ตารางที่ 1.2 สัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้มีงานทำทั้งหมดในแต่ละภูมิภาค

หน่วย : ร้อยละ

ภาค	ปี 2566	ปี 2567	2568
เหนือ	15.52	15.25	15.26
กลาง	32.50	33.37	33.74
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.23	23.89	23.40
ใต้	13.21	13.28	13.39
กรุงเทพมหานคร	14.10	14.21	14.19

ที่มา : คำนวณจากการสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาในเป้าหมายที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ด้านการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ในช่วงปีที่ 3 ของแผนฯ พบว่า ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายของประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 มีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินมาตรการช่วยเหลือเยียวยาครัวเรือนกลุ่มเปราะบางอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ต่ำกว่าร้อยละ 5 นอกจากนี้ การดำเนินการตามประเด็นการพัฒนาที่เป็นจุดเน้นของเป้าหมายที่ 3 ที่สำคัญ มีทิศทางที่ดีขึ้นได้แก่ แนวโน้มการลดลงของครัวเรือนที่จะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปสู่ลูกหลาน การคุ้มครองด้านสุขภาพครอบคลุมประชาชนเกือบทั้งประเทศ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นสาธารณะครอบคลุมครัวเรือนมากขึ้น การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ดีขึ้นผ่านการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่และภูมิภาคต่าง ๆ อย่างไรก็ตามประเด็นที่ยังต้องพัฒนาให้ดีขึ้น ได้แก่ อัตราการเข้าเรียนต่อและสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็กจากครัวเรือนยากจน การเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมด้านกระบวนการยุติธรรม ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังต้องพัฒนาในเรื่องการเข้าถึงสินเชื่อ การระดมทุน และทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มากขึ้น และต้องเพิ่มการกระจายจ้างงานสู่ภูมิภาคอื่นๆ ให้มากขึ้น

4. เป้าหมายหลักที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดเป้าหมายหลักที่ 4 เพื่อมุ่งเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งลดการก่อกมลพิษ ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล เพื่อสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ โดยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608 ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติในปี 2570

การติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาตามเป้าหมายหลักที่ 4 ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จะรายงานผลการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักตามจุดเน้นของเป้าหมาย 4 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับระบบนิเวศ (3) ประเทศไทยก่อกมลพิษลดลง และ (4) การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศสู่สังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

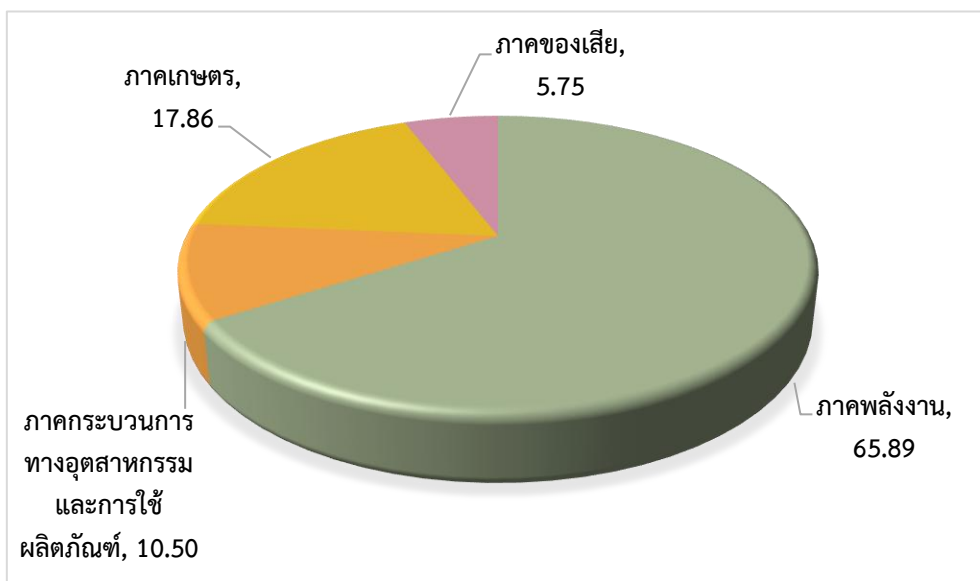
4.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลัก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กำหนดให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติในปี 2570 และจากรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศล่าสุดปี 2565 พบว่า ผลการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกมีความก้าวหน้าในด้านมาตรการลดการปล่อย แต่ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมของประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับสูง โดยข้อมูลล่าสุดที่สามารถเปรียบเทียบได้ในระดับประเทศยังอยู่ในช่วงปี 2564–2565 จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่าประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมภายในประเทศมีปริมาณเพิ่มขึ้น ข้อมูลจากรายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report: BTR1) (ฉบับประชาชน) ปี 2565 พบว่า ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด (ไม่รวมภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน) เพิ่มขึ้นจาก 251.42 MtCO₂eq (251,420.82 ktCO₂eq) ในปี 2564 เป็น 385.94 MtCO₂eq (385,941.14 ktCO₂eq) ในปี 2565 คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 65.14 โดยภาคพลังงานเป็นภาคที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุดของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 65.89 (254,307.21 ktCO₂eq) ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด รองลงมาเป็นภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 17.86 (68,933.75 ktCO₂eq) ภาคอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 10.50 (40,527.22 ktCO₂eq) และภาคของเสีย คิดเป็นร้อยละ 5.75 (22,172.97 ktCO₂eq) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 1.24)

แผนภาพที่ 1.30 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี 2565

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report: BTR1)
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

4.1.2 ประเทศไทยมีการดำเนินมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง และภาคพลังงานมีปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกสูงที่สุด ตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจก ภายใต้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี 2564–2573 ครอบคลุม 5 สาขาหลัก ได้แก่ พลังงาน คมนาคม กระบวนการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการจัดการของเสีย โดยมีการยกระดับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี 2593 (ค.ศ. 2050) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emission) ภายในปี 2608 (ค.ศ. 2065) รวมทั้ง กำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ร้อยละ 30-40 จากกรณีปกติ (Business As Usual: BAU) ภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) ซึ่งเป็นไปในทิศทางพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เนื่องจากข้อมูลจากรายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report: BTR1) (ฉบับประชาชน) ล่าสุดมีการเผยแพร่ถึงปี 2565 ดังนั้น การรายงานผลการพัฒนาในรายงานนี้จึงพิจารณาข้อมูลในช่วงปี 2564 และปี 2565 ซึ่งพบว่า ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้เพิ่มขึ้นจาก 60.33 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 10.87) ในปี 2564 เป็น 65.23 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 11.75) ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น โดยภาคพลังงานสามารถลดก๊าซเรือนกระจกสูงที่สุดทั้งสองปี คือ 49.59 คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) และ 54.03 คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) ตามลำดับ (ตารางที่ 1.7)

สำหรับการดำเนินมาตรการลดก๊าซเรือนกระจก ครอบคลุมการดำเนินงานใน 5 สาขาหลัก ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการส่งเสริมพลังงานที่ปล่อยคาร์บอนต่ำในสาขาพลังงาน การลดการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งในสาขาคมนาคมขนส่ง การปรับปรุงกระบวนการผลิตและ

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในสาขากระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ การจัดการขยะและของเสียเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในสาขาการจัดการของเสีย และการดำเนินมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมทางการเกษตรในสาขาเกษตรกรรม

ตารางที่ 1.3 การลดก๊าซเรือนกระจก ปี 2564-2565

สาขา	ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ (MtCO ₂ e)	
	2564	2565
พลังงาน	49.59	54.03
คมนาคมขนส่ง	0.30	0.44
กระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์	0.44	6.67
การจัดการของเสียชุมชน	6.09	0.84
เกษตร	3.95	3.25

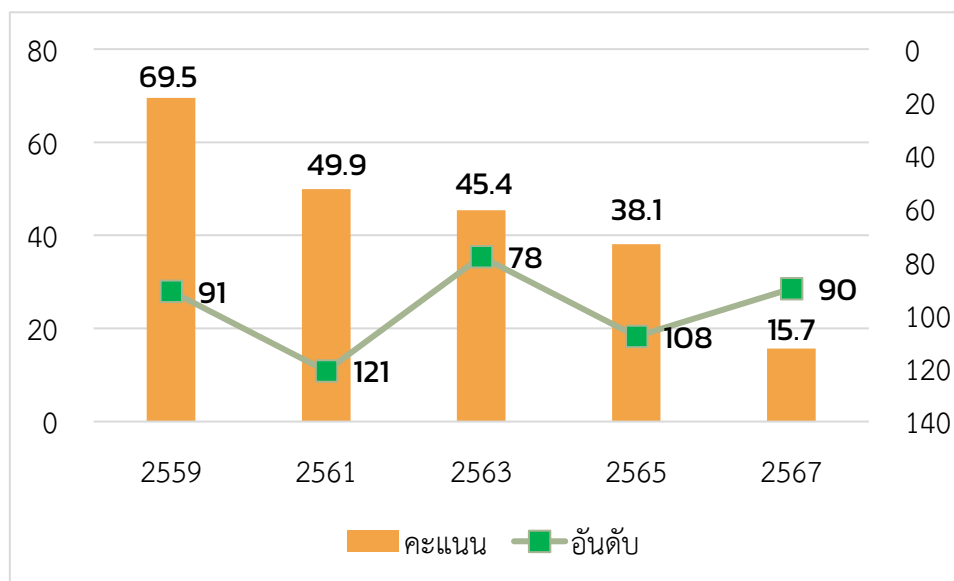
ที่มา : รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report : BTR1)
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

4.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 4

การพัฒนาภายใต้เป้าหมายหลักที่ 4 จะพิจารณาจากประเด็นหลัก 4 ด้าน ตามจุดเน้นของเป้าหมาย ได้แก่ (1) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ (3) ประเทศไทยมีการก่อกมลพิษลดลง และ (4) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

4.2.1 ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ในภาพรวมของประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่สะท้อนจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) เพื่อประเมินผลการจัดลำดับค่าคะแนนของประเทศต่างๆ 180 ประเทศ ในด้านการดำเนินการต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความร่วมมือของมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มีค่าคะแนน 0-100 ค่า EPI มีค่าเข้าใกล้ 100 หมายถึงมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดี แบ่งระดับการประเมินออกเป็น EPI ในภาพรวม วัตถุประสงค์เชิงนโยบาย (Policy objectives) รายการประเด็น (Issue categories) และรายตัวชี้วัด (Indicators) พบว่า สำหรับประเทศไทย ในปี 2565 มีคะแนน EPI ในภาพรวม 38.10 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 108 ของโลก ขณะที่ในปี 2567 ประเทศไทยมีคะแนน EPI ในภาพรวม 15.7 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 90 ของโลก โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 3 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์และบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 1 และ 2 ของภูมิภาค ทั้งนี้การเปรียบเทียบคะแนน EPI ระหว่างปี 2565 และ 2567 ควรพิจารณาควบคู่กับอันดับของประเทศไทยในแต่ละปี เนื่องจากอันดับเป็นผลจากการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของประเทศไทยกับประเทศอื่นที่เข้าร่วมการประเมินในปีนั้น

แผนภาพที่ 1.31 คะแนนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ปี 2559-2567

ที่มา : รายงานสถานการณ์ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 100

ประเทศเข้าร่วม 180 ประเทศ

สำหรับผลการประเมิน EPI Thailand ปี 2568 ได้คะแนนรวม 75.7 คะแนน ซึ่งมีค่าสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2567 โดยมีค่าคะแนน เพิ่มขึ้นในทุกวัตถุประสงค์เชิงนโยบาย ได้แก่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 57.2 คะแนน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 95.6 คะแนน และด้านความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ 66.4 คะแนน

ทั้งนี้ ในการพิจารณาประเด็นประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ จะพิจารณาจาก 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ด้านการผลิต และด้านการบริโภค โดยพิจารณาการผลิตและการบริโภคที่คำนึงถึงความยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้อย่างคุ้มค่า ดังนี้

1) **ทรัพยากรธรรมชาติด้านป่าไม้ที่มีอยู่ยังอยู่ปรับตัวลงเล็กน้อย** จากข้อมูลของกรมป่าไม้ พบว่า ในปี 2568 ไทยมีพื้นที่ป่าไม้ทั้งสิ้น 101,672,494.16 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.43 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ลดลงเล็กน้อยจาก ร้อยละ 31.46 ในปี 2567 และร้อยละ 31.47 ในปี 2566 สาเหตุที่พื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Change) จากพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนหรือสิ่งปลูกสร้าง บางส่วนเกิดจากปัญหาไฟป่าที่มีความรุนแรงขึ้น (Forest Fire) โดยในปี 2566-2568 พื้นที่ป่าไม้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 33

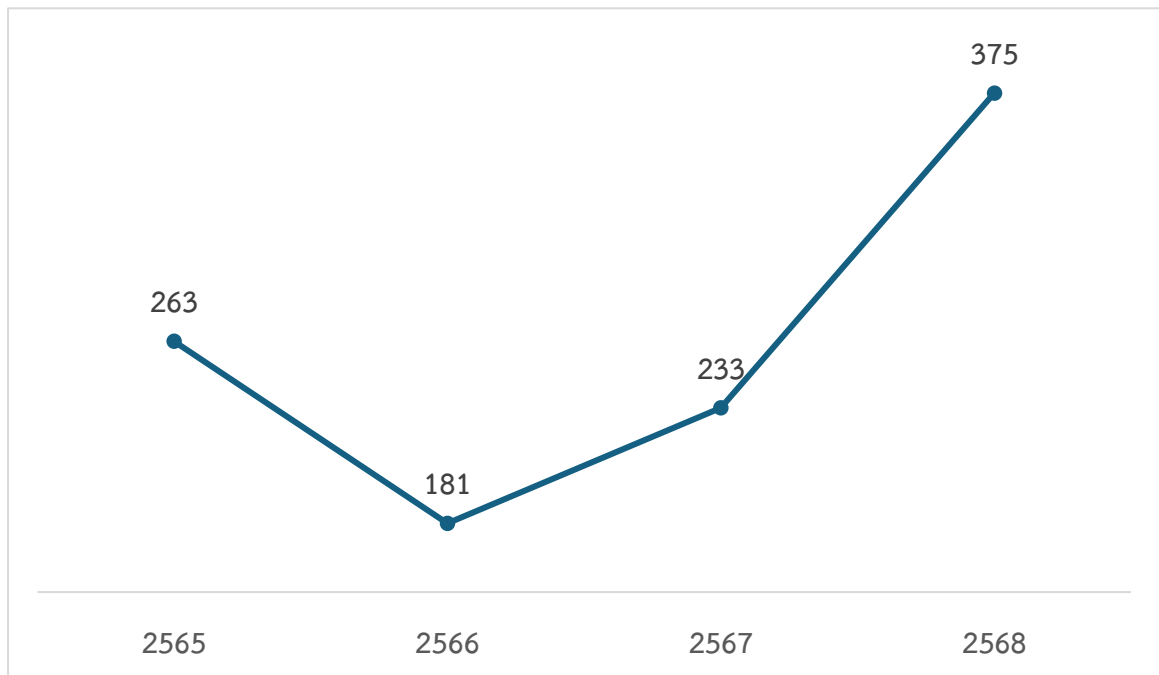
2) **การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มดีขึ้น** โดยพิจารณาจากผลกระทบตลอดทั้งวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การจัดจำหน่าย การใช้งาน จนถึงการกำจัดของเสียจากการผลิต ครอบคลุมตั้งแต่การเลือกใช้วัสดุที่คำนึงถึงความยั่งยืนและนำมารีไซเคิลได้ กระบวนการผลิตที่ประหยัดพลังงานและปล่อยมลพิษน้อย ไปจนถึงการออกแบบให้สามารถใช้ซ้ำ ซ่อมแซม และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ดังนั้น การวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะพิจารณาถึงการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน การส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green)

2.1) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับด้านการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืนดีขึ้น แม้ว่าจะมีคะแนนลดลงเล็กน้อย จากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) จัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปีโดยเครือข่ายการแก้ปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Solutions Network: SDSN) โดยพิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่กำหนดโดยสหประชาชาติ ซึ่งในปี 2568 ประเทศไทยมีคะแนนภาพรวม 75.4 คะแนน ลดลงจากปี 2567 ที่ได้คะแนน 75.66 และใกล้เคียงกับ ปี 2566 ที่ได้คะแนน 75.34 โดยได้รับการจัดอันดับด้าน SDGs อยู่ในอันดับที่ 43 ของโลก จากทั้งหมด 169 ประเทศ ดีขึ้นจากปีก่อนที่อยู่อันดับที่ 45 ของโลก จากทั้งหมด 167 ประเทศ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (ซึ่งอยู่ที่ 70.5 คะแนน)

2.2) การส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น สะท้อนผ่านการเพิ่มขึ้นของธุรกิจที่ได้รับตราสัญลักษณ์ G-Green²⁴ ซึ่งสัญลักษณ์นี้มุ่งส่งเสริมให้หน่วยงาน ธุรกิจ และสถานประกอบการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่า ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตั้งแต่ปี 2556 – 2564 มีหน่วยงานที่ได้รับการรับรองตราสัญลักษณ์ G-Green จำนวนทั้งสิ้น 2,062 ราย และผลลัพธ์ในภาพรวม พบว่า หน่วยงานและองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถลดค่าใช้จ่ายและลดมลพิษที่เกิดขึ้น หลังจากเข้าร่วมโครงการ และสร้างผลกระทบเชิงมูลค่าเท่ากับ 299 ล้านบาท หรือ 1.4 ล้านบาทต่อหน่วยงาน/องค์กร และจากปี 2565-2568 มีจำนวนองค์กร G-Green สะสมเพิ่มขึ้น 1,052 ราย มาตรการดังกล่าวช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับสถานประกอบการและองค์กรอื่นๆ ในการริเริ่มพัฒนานวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืนได้ในอนาคต

²⁴ G-Green ออกโดย กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น Green Hotel, Green Office, Green Production, Green National park, Green Restaurant, Green Religion, Green Upcycle, Green Upcycle Carbon Footprint, Green Card, Green Learning Center และ Green Airport

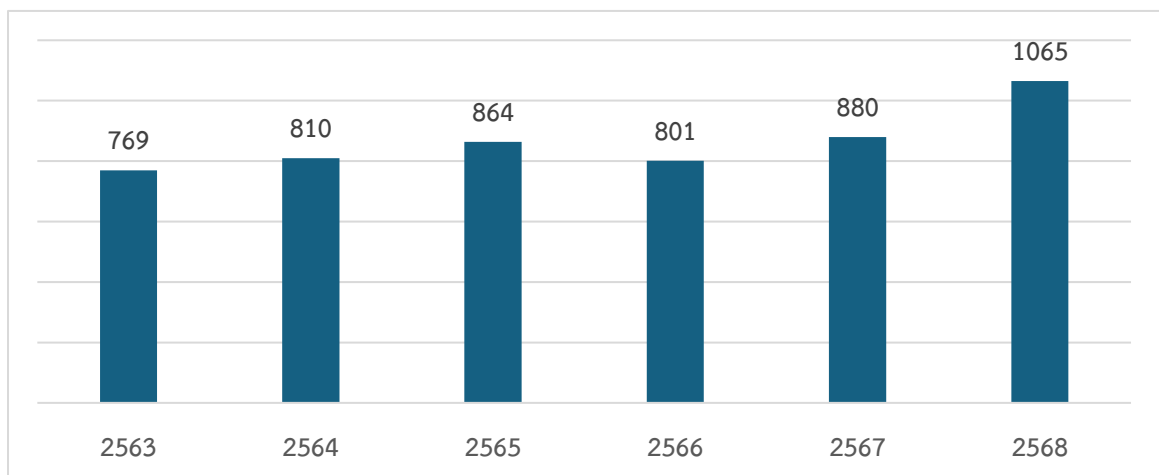
แผนภาพที่ 1.32 จำนวนองค์การ G-Green ที่ขึ้นทะเบียน ปี 2565-2568

ที่มา : กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

2.3) ผลิตรภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองผลิตรภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น โดยได้รับตราสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ฉลากเขียว สัญลักษณ์อุตสาหกรรมสีเขียว สัญลักษณ์ประหยัดไฟเบอร์ 5 เป็นต้น โดยในช่วงปี 2566-2568 สินค้าและบริการที่ได้รับสัญลักษณ์ “ฉลากเขียว (Green Label)” มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 2,746 รุ่น

แผนภาพที่ 1.33 ผลิตรภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิให้ใช้เครื่องหมายฉลากเขียว ช่วงปี 2563-2568

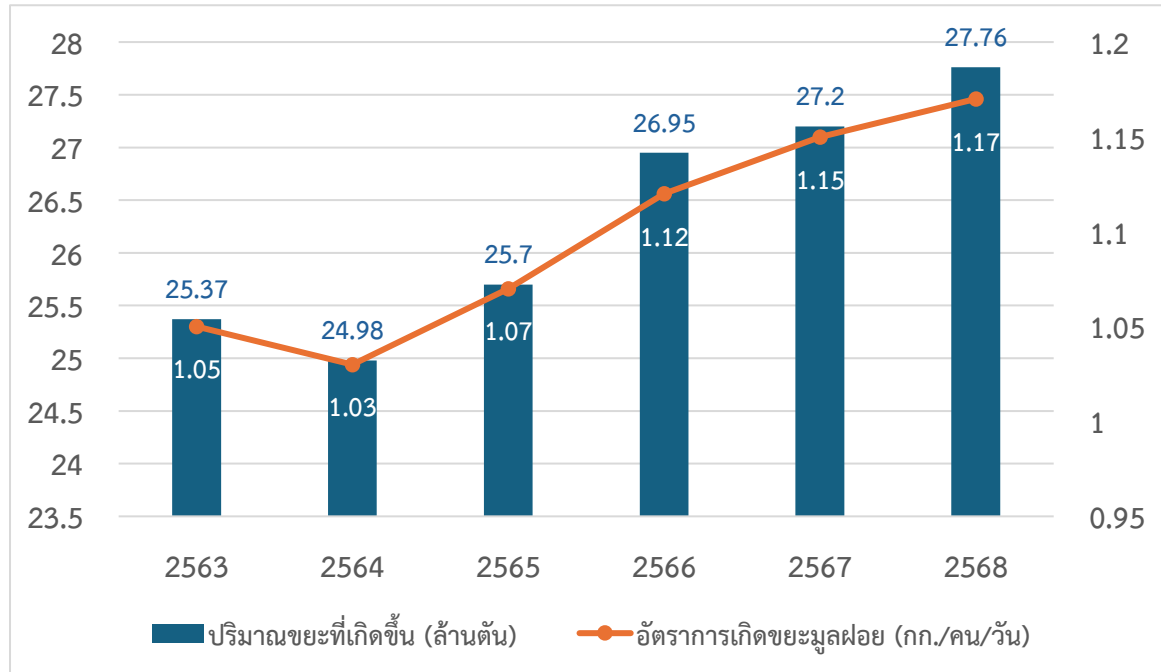

ที่มา : สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

3) การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2568 ประเทศไทย มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 27.76 ล้านตัน หรือปริมาณ 1.17 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน 27.20 ล้านตัน หรือประมาณ 74,529 ตัน/วัน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.15 กิโลกรัม/คน/วัน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2566 และคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 3.00 ซึ่งหากเทียบกับปี 2560 ซึ่งเป็นปีฐานของเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จะเห็นว่าปริมาณขยะต่อหัวของคนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.54 สวนทางกับค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ

ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ให้ภายในปี 2570 ปริมาณขยะต่อหัว ลดลงร้อยละ 10 จากปี 2560 ทั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นดังกล่าว เนื่องมาจากพฤติกรรมในการใช้และบริโภคสินค้าของคนไทยก็เปลี่ยนแปลงไป โดยดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ที่สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use-Plastics)

แผนภาพที่ 1.34 ปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ในช่วงปี 2563-2568

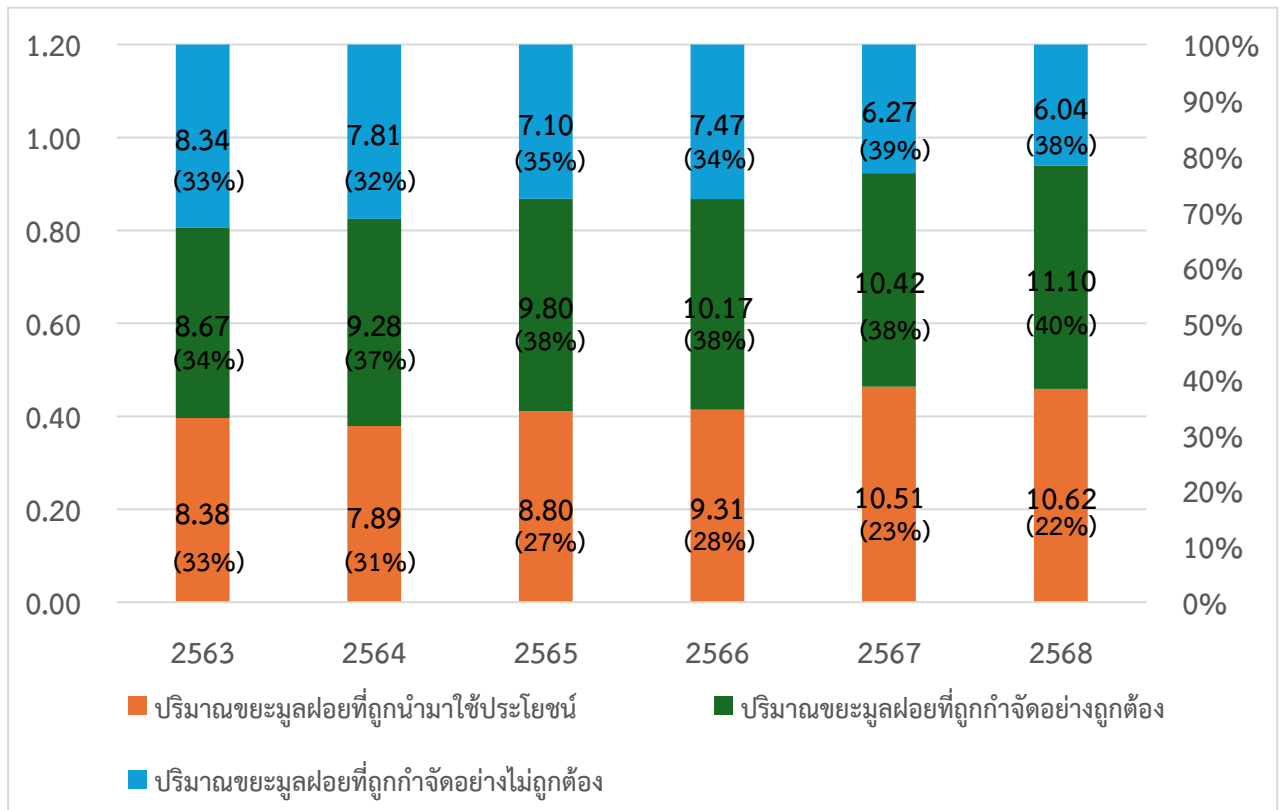
ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

หมายเหตุ : อัตราขยะมูลฝอยเมื่อเทียบกับประชากรตามทะเบียนราษฎร

นอกจากนี้ ปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ก็เปลี่ยนแปลงลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 34.54 ในปี 2566 และร้อยละ 38.63 ในปี 2567 เป็นร้อยละ 38.24 ในปี 2568 ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณขยะทั้งหมด ในปี 2570 อย่างไรก็ตาม ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้ถูกกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 37.73 (10.17 ล้านตัน) ในปี 2566 เป็นร้อยละ 38.30 (10.42 ล้านตัน) ในปี 2567 และเป็นร้อยละ 40.0 (11.10 ล้านตัน) ในปี 2568 ขณะที่ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง ลดจากร้อยละ 27.71 (7.47 ล้านตัน) ในปี 2566 เหลือร้อยละ 22.0 (6.04 ล้านตัน) ในปี 2568

แผนภาพที่ 1.35 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง และที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ปี 2563-2568

หน่วย : ล้านตัน (ร้อยละ)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

4.2.2 ระบบนิเวศทางธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู มีการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาและขยายเครือข่ายนักอนุรักษ์รุ่นใหม่ โดยตั้งแต่ปี 2562 – 2568 ได้มีการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น 10 แห่ง (ตารางที่ 1.12) มีการดำเนินการฟื้นฟูเขตพื้นที่คุ้มครองฯ จากสภาพป่าที่เสื่อมโทรมให้เกิดความสมบูรณ์ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ และช่วยสนับสนุนการสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ด้วย โดยมุ่งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ตัวอย่างการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ พื้นที่ป่าคู้บางกะเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งยังคงสภาพเป็นป่าธรรมชาติ สามารถพบต้นไม้ที่ขึ้นตามป่าชายเลนหลายชนิด มีความหลากหลายทางชีวภาพกลายเป็นแหล่งโอโซนใหญ่ในเมืองที่ใกล้กรุงเทพฯ และถือเป็นแหล่งผลิตโอโซนลำดับที่ 7 ของโลก นับเป็นแหล่ง Blue Carbon ที่สำคัญจนได้รับการยกย่องจากนิตยสาร “ไทม์ (Times)” ให้เป็น The Best Urban Oasis of Asia

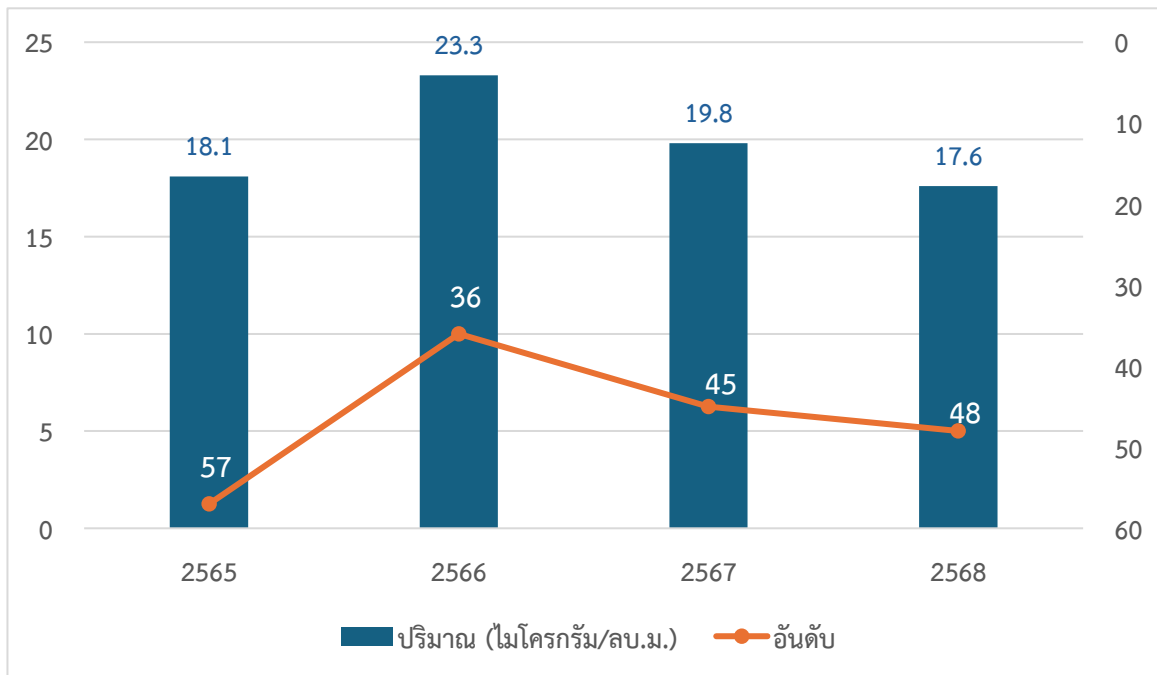
ตารางที่ 1.4 เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการประกาศแล้ว จำนวน 11 แห่ง

ลำดับที่	ปี พ.ศ. ที่ประกาศ	จังหวัด	พื้นที่ (ตร. กม.)	จำนวน (แห่ง)
1	2539	มหาสารคาม	0.55	1
2	2562	สมุทรปราการ	18.91	1
3	2563	ชลบุรี	395	1
4	2565	เชียงใหม่และลำพูน	1.28	3
5		ตาก	238	
6		ระยอง	1,016	
7	2566	สุราษฎร์ธานี	3,517	1
8	2567	ภูเก็ต	4,285	1
9	2568	เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	873	3
10		พังงา	3,314	
11		กระบี่	3,677	
รวมพื้นที่			17,335.74	11

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.2.3 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้นเล็กน้อย แต่ค่าเฉลี่ย PM2.5 ยังอยู่ในระดับสูง พิจารณาจากรายงานคุณภาพอากาศโลก พัฒนาโดย ไอควิแอร์ (IQAir) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จากการสำรวจทั้งหมด 138 ประเทศ โดยข้อมูลจากรายงานปี 2025 ระบุว่า ค่าเฉลี่ย PM2.5 ของประเทศไทยปรับตัวลดลง ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 48 ของโลกที่มีคุณภาพอากาศแย่ที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 ที่ 17.8 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยและต่ำสุดในรอบ 5 ปี แต่ช่วงที่มีมลพิษสูงยังคงรุนแรง โดยเฉพาะในเดือนมกราคม อีกทั้งหลายเมืองยังคงเผชิญปัญหาฝุ่น PM2.5 อย่างต่อเนื่อง กรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ย PM2.5 รายปีอยู่ที่ 17.6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ขณะที่เมืองใหญ่อย่างเชียงใหม่ นครราชสีมา และขอนแก่น ยังมีระดับฝุ่นอยู่ในเกณฑ์น่ากังวลตลอดทั้งปี และที่สำคัญคือยังไม่มีเมืองใดในประเทศไทยที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศรายปีขององค์การอนามัยโลกได้เลย สะท้อนให้เห็นว่าปัญหามลพิษทางอากาศของไทยยังคงเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

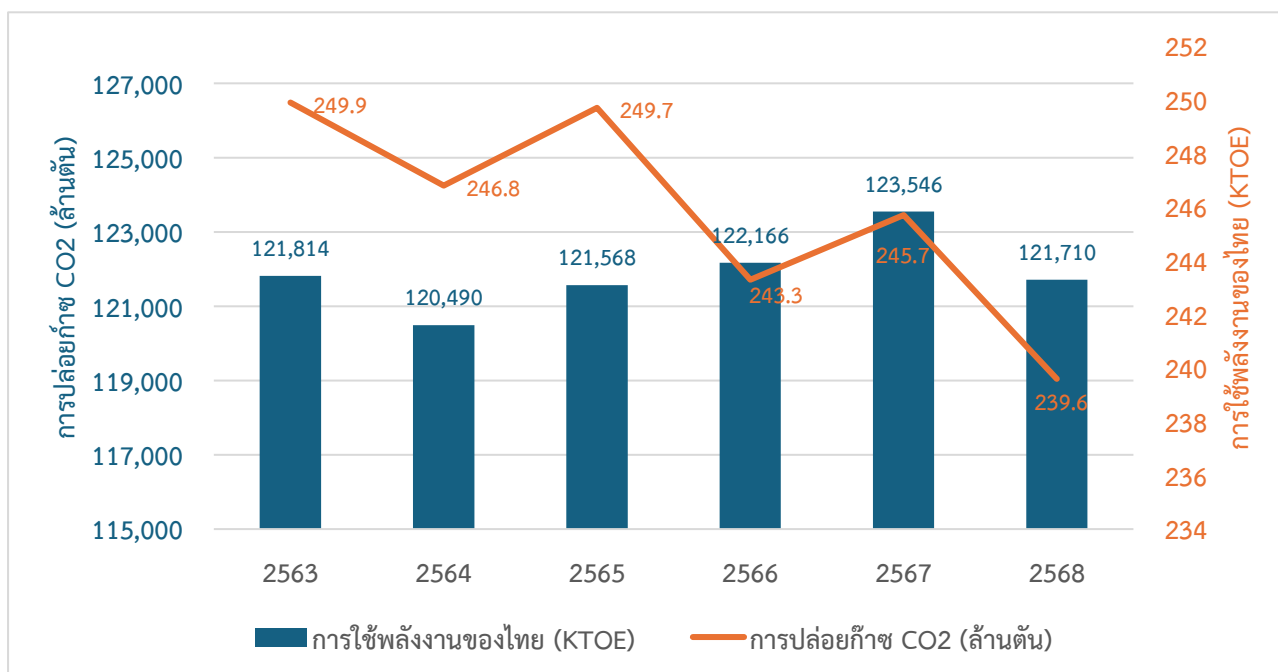
แผนภาพที่ 1.36 ค่าเฉลี่ยปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (Pm 2.5) เฉลี่ยของประเทศไทย

ที่มา : รายงานคุณภาพอากาศโลก โดย IQAir

4.2.4 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเริ่มมีแนวโน้มลดลง จากข้อมูลรายงานของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (สนพ.) พบว่า ในปี 2568 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานของประเทศไทย อยู่ที่ 239.6 ล้านตัน CO₂ ลดลงร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งสอดคล้องกับการใช้พลังงานของประเทศไทยที่ลดลงร้อยละ 1.5 อยู่ที่ระดับ 121,710 KTOE โดยทุกภาคเศรษฐกิจ มีการปล่อยก๊าซ CO₂ ลดลง ทั้งภาคการผลิตไฟฟ้ามีการปล่อยลดลงร้อยละ 7.2 ภาคการขนส่งมีการปล่อยลดลงร้อยละ 1.1 ภาคอุตสาหกรรมมีการปล่อยลดลงร้อยละ 0.9 และภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ (ภาคครัวเรือน เกษตรกรรม พาณิชยกรรม และกิจกรรมอื่น ๆ) มีการปล่อยลดลงร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับปีก่อน

แผนภาพที่ 1.37 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และการใช้พลังงานของไทย

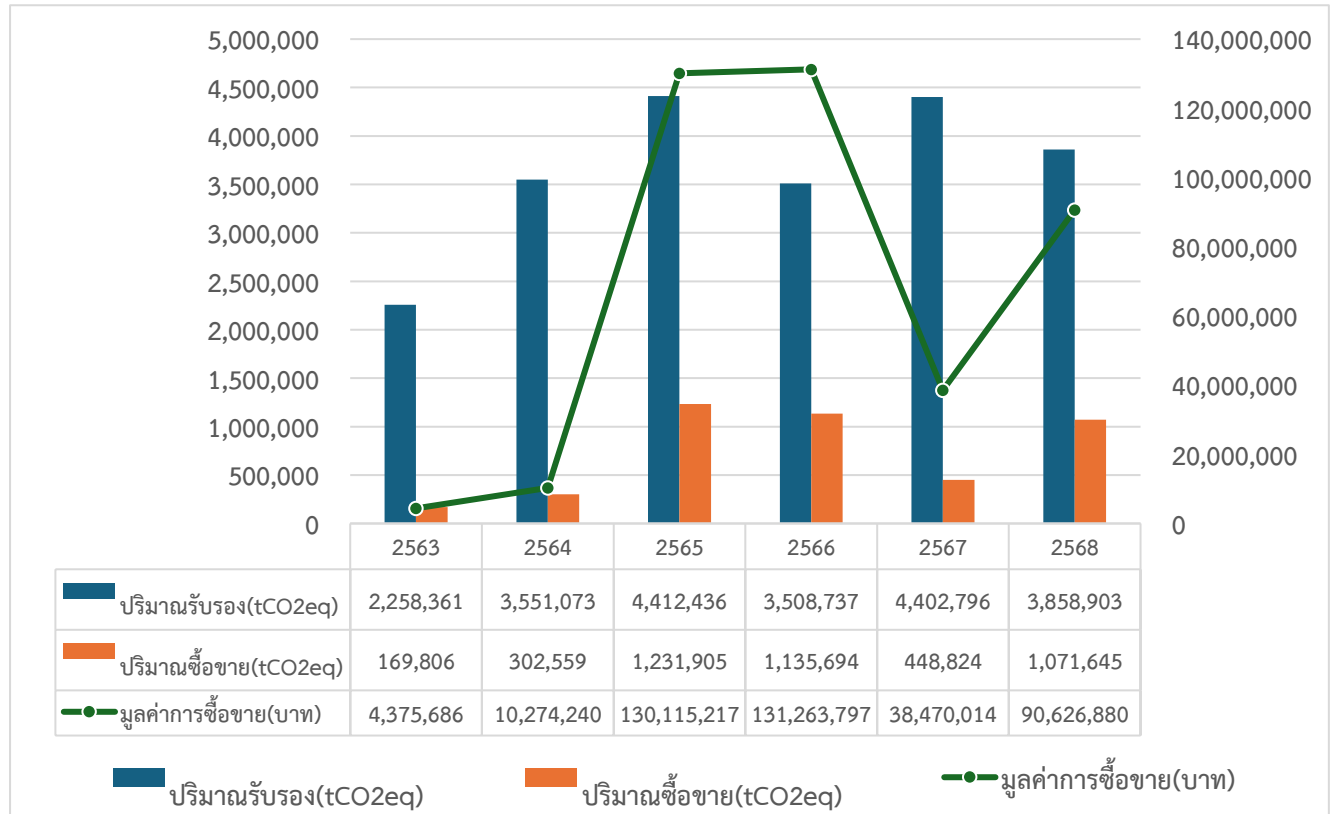
ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (สนพ.)

นอกจากนี้ ภาครัฐยังมีมาตรการส่งเสริมการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ส่งผลให้ปริมาณและมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในตลาดคาร์บอนไทยเติบโตต่อเนื่อง ข้อมูลสถิติตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจของประเทศไทย โดย องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมและความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจของตลาดคาร์บอนเครดิตของประเทศไทย โดยตั้งแต่ปี 2565 ปริมาณการซื้อขายคาร์บอนเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการชะลอตัวจากการปรับตัวอย่างรวดเร็วในปี 2567 เนื่องจากการปรับฐานของตลาดที่ซบเซาในช่วงก่อนหน้านี้ แต่มูลค่าการซื้อขายเพิ่มขึ้นจากราคาเฉลี่ยต่อหน่วยที่มีการปรับตัวสูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2568 มีปริมาณการซื้อขายคาร์บอนเครดิตทั้งสิ้น 1,071,645 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂e) คิดเป็นมูลค่ารวม 90,626,880 บาท (แผนภาพที่ 1.37) อย่างไรก็ตาม ปริมาณการใช้คาร์บอนเครดิตยังคงอยู่ในระดับต่ำ โดยคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 10 ของปริมาณการรับรองคาร์บอนเครดิตในประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยยังคงมีอุปทานคาร์บอนเครดิตสะสมอยู่ในตลาดในระดับสูง โดยประเภทโครงการที่มีปริมาณการซื้อขายสูงสุด คือ ชีวมวล รองลงมาคือ พลังงานแสงอาทิตย์ และ ป่าไม้ ในขณะที่โครงการประเภทอื่น ๆ ก็มีการซื้อขายในปริมาณและมูลค่าที่แตกต่างกันไป

การเปลี่ยนแปลงของปริมาณและมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิตมีความซับซ้อน โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อปริมาณและมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิตสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ อุปสงค์ (Demand) และ อุปทาน (Supply) ปัจจัยทางด้านอุปสงค์ เช่น ความต้องการชดเชยคาร์บอน (Carbon Offsetting) ในระดับองค์กร ระดับบุคคลที่มีความพยายามในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยด้านอุปทาน ได้แก่ จำนวนและประเภทของโครงการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 อบก. พิจารณาขึ้นทะเบียนโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทยทั้งสิ้น 52 โครงการ

แนวโน้มของตลาดคาร์บอนเครดิตในประเทศไทย²⁵ระยะยาวกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีปัจจัยหลายด้านที่ต้องพัฒนา ทั้งด้านความรู้, การสนับสนุนด้านกฎระเบียบ, และการสร้างกลไกตลาดที่โปร่งใสและเข้าถึงง่าย เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการทุกขนาดสามารถเข้าร่วมและเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายด้านความยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 1.38 ปริมาณและมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิตของประเทศไทย ปี 2563-2568

ที่มา : เว็บไซต์ตลาดคาร์บอน (<https://carbonmarket.tgo.or.th/>)

กล่าวโดยสรุป ภาพรวมการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักที่ 4 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังไม่มีความก้าวหน้าการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่ชัดเจน เนื่องจากข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ก่อนข้างมีการจัดเก็บและเผยแพร่ล่าช้า รวมทั้งข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มีการเผยแพร่โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ล่าสุดอยู่ที่ปี 2565 (ซึ่งอยู่ในช่วงปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12) ดังนั้น ผลการดำเนินงานที่น่าเสนอในส่วนนี้จึงอาจไม่สามารถสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ได้

ในส่วนของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยที่มีแนวโน้มดีขึ้น เป็นผลมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศมากขึ้น โดยรัฐบาลมีมาตรการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี/ดิจิทัลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ มากขึ้น รวมทั้งมีการสนับสนุนการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม อัตราการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 แต่รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายภาคประชาชน

²⁵ ผลสำรวจตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจประเทศไทย ปี 2568 ของ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเข้ามามีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ป่าและระบบนิเวศในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจากสภาพเดิมที่เป็นป่าเสื่อมโทรม ได้รับการฟื้นฟูให้สมบูรณ์ขึ้นและทำให้ระบบนิเวศมีความสมดุลมากขึ้น

5. เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

เป้าหมายที่ 5 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มุ่งเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ ทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พร้อมทั้งแสวงหาโอกาสจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันให้เอื้อต่อการปรับตัว และยกระดับโครงสร้างและระบบบริหารงานภาครัฐให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

การติดตามผลการพัฒนาในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ใช้ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีค่าเป้าหมายร้อยละ 100 ในปี 2570 และประกอบด้วย 4 ดัชนีย่อย ได้แก่ (1) ชีตความสามารถของการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพ มีค่าเป้าหมายร้อยละ 90 และสมรรถนะหลักทั้ง 8 ด้านมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (2) ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ กำหนดให้อยู่ในอันดับเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570) ไม่ต่ำกว่าอันดับ 40 (3) ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล กำหนดให้อยู่ในอันดับที่ 30 และ (4) ประสิทธิภาพของรัฐบาล กำหนดให้อยู่ในอันดับที่ 15 ในปี 2570

5.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลัก

ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ร้อยละ 88.61 ในปี 2566 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 89.85 ในปี 2567 โดยยังอยู่ในระดับดีทั้งสองปี ส่วนปี 2568 ยังไม่สามารถคำนวณค่าดัชนีรวมได้ เนื่องจากข้อมูลดัชนีย่อยบางด้านยังไม่ครบถ้วน

ตารางที่ 1.5 ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ปี 2560-2568

หน่วย : ร้อยละ

	แผนฯ 12						แผนฯ 13		
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ดัชนีรวม	69.94	83.82	83.23	84.30	87.96	80.59	88.23	89.73	-
1. ชีตความสามารถของการปฏิบัติตามกฎ อนามัยระหว่างประเทศและการเตรียมความ พร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพ**	98.50	77.12	88.65	88.65	94.00	93.50	93.50	94.50	95.50
2. ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ	25.00	100.00	85.00	92.50	92.50	92.50	92.50	100.00	-
3. ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล	66.67	72.73	69.70	72.73	75.76	69.70	85.29	81.08	79.49
4. ประสิทธิภาพของรัฐบาล	89.58	85.42	89.58	83.33	89.58	66.67	81.63	83.33	68.52

ที่มา : กองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สศช.

หมายเหตุ : 1. เป้าหมายที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดย สศช. ได้จัดทำดัชนีรวม (Composite Index) แบ่งกลุ่มคะแนน และกำหนดระดับคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ต้องปรับปรุง ระดับปานกลางหรือไม่เปลี่ยนแปลง ระดับดี และระดับดีมาก ดังนี้

90 – 100	ดีมาก	80 – 89.9	ดี
70 – 79.9	ปานกลาง	60 – 69.9	ต้องปรับปรุง
≤ 59.9	เร่งแก้ไข		

2. ** คำนวณจากกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations: IHR) ขององค์การอนามัยโลก ประกอบด้วย 8 สมรรถนะหลัก ได้แก่ (1) กฎหมายและนโยบาย (2) กลไกการประสานความร่วมมือ (3) การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (4) การตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (5) การเตรียมความพร้อมในการรองรับภัยฉุกเฉินด้านสาธารณสุข (6) การสื่อสารความเสี่ยง (7) การพัฒนาบุคลากร และ (8) ด้านห้องปฏิบัติการ

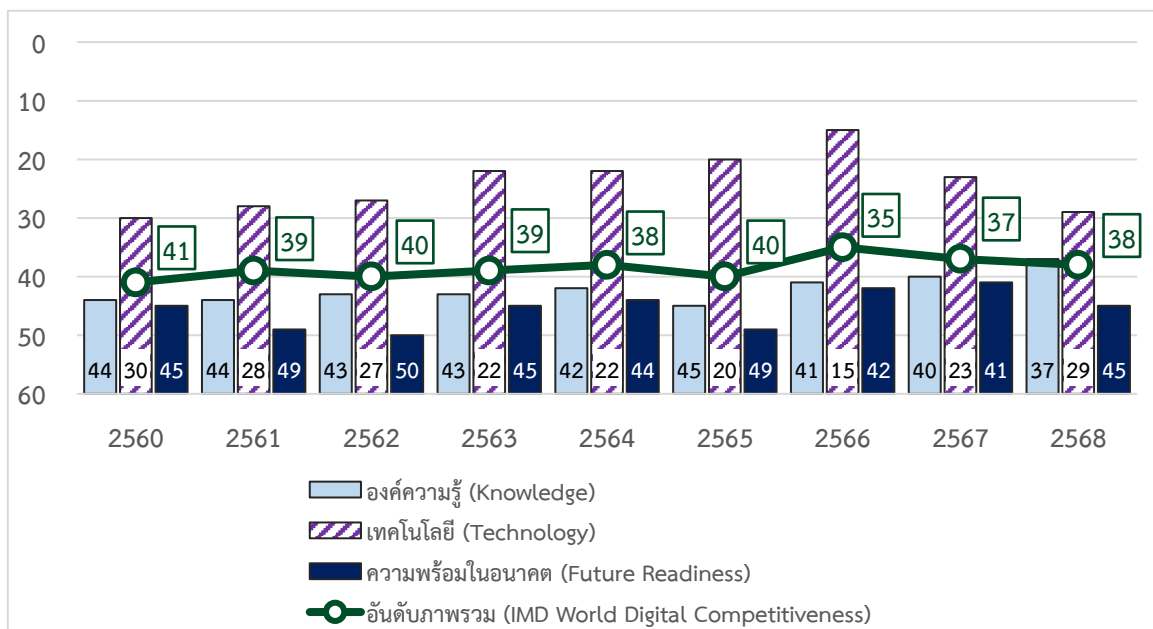
เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของดัชนีรวมความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี 2566–2567 ดัชนีย่อยที่สนับสนุนให้ดัชนีรวมเพิ่มขึ้น ได้แก่ ด้านความเสี่ยงด้านภูมิอากาศและด้านประสิทธิภาพของรัฐบาล โดยคะแนนด้านความเสี่ยงด้านภูมิอากาศเพิ่มจากร้อยละ 92.50 เป็นร้อยละ 100.00 และอยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตาม รายงาน Climate Risk Index 2026 ของ Germanwatch ซึ่งเผยแพร่ในปี 2568 และประเมินผลกระทบจากเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วที่เกิดขึ้นในปี 2567 ระบุว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับ 17 จาก 174 ประเทศ ขยับขึ้นจากอันดับ 69 ในปี 2566 โดยอันดับที่น้อยหมายถึงประเทศได้รับผลกระทบรุนแรงกว่า (ยิ่งอันดับน้อย ยิ่งมีสถานะไม่ดี) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลกระทบสะสมในระยะยาวช่วงปี 2538–2567 ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 22 ของโลก สะท้อนว่าประเทศไทยเผชิญทั้งผลกระทบที่รุนแรงในปีล่าสุดและความเสียหายสะสมจากเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ดัชนีดังกล่าวเป็นการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วจากจำนวนผู้เสียชีวิต จำนวนประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และความเสียหายทางเศรษฐกิจ ทั้งในค่ารวมและเมื่อเทียบกับขนาดประชากรหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มิใช่การคาดการณ์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยตรง อีกทั้งรายงานฉบับนี้มีการ

ปรับปรุงระเบียบวิธีคำนวณ จึงควรใช้ความระมัดระวังในการเปรียบเทียบอันดับกับรายงานฉบับก่อนหน้า และควรพิจารณาพร้อมกับรายละเอียดของเหตุการณ์และตัวชี้วัดย่อยแต่ละด้านด้วย

ดัชนีย่อยด้านความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลลดลงต่อเนื่อง จากร้อยละ 85.29 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 81.08 ในปี 2567 และร้อยละ 79.49 ในปี 2568 โดยในปี 2568 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลอยู่ในอันดับ 38 จาก 69 เขตเศรษฐกิจ ลดลง 1 อันดับจากอันดับ 37 ในปี 2567 เมื่อพิจารณารายละเอียดขององค์ประกอบหลัก พบว่า **ด้านความรู้** ปรับตัวดีขึ้น 3 อันดับ จากอันดับ 40 เป็นอันดับ 37 โดยเฉพาะการฝึกอบรมและการศึกษา ซึ่งดีขึ้นจากอันดับ 40 เป็นอันดับ 35 และ **ความสามารถด้านบุคลากร** มีอันดับดีขึ้นจากอันดับ 39 เป็นอันดับ 37 แม้ความเข้มข้นทางวิทยาศาสตร์ลดลงเล็กน้อยจากอันดับ 42 เป็นอันดับ 43 ก็ตาม ในทางกลับกัน ด้านเทคโนโลยี ลดลง 6 อันดับ จากอันดับ 23 เป็นอันดับ 29 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากด้านเงินทุนที่ลดลงจากอันดับ 13 เป็นอันดับ 21 รวมทั้งการกำกับดูแลที่ลดลงจากอันดับ 36 เป็นอันดับ 37 และโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีลดลงจากอันดับ 21 เป็นอันดับ 23 นอกจากนี้ ด้านความพร้อมสำหรับอนาคต ลดลง 4 อันดับ จากอันดับ 41 เป็นอันดับ 45 โดยแม้ความสามารถในการปรับตัวจะดีขึ้นจากอันดับ 36 เป็นอันดับ 34 แต่ **ความคล่องตัวทางธุรกิจ** ลดลงจากอันดับ 25 เป็นอันดับ 33 และการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศยังคงที่อยู่ในอันดับ 55 จึงสะท้อนว่า การลดลงอย่างต่อเนื่องของอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศไทยในปี 2568 ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังมาจากข้อจำกัดด้านความพร้อมในอนาคต โดยเฉพาะความคล่องตัวทางธุรกิจและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ แม้ศักยภาพด้านความรู้และการพัฒนาบุคลากรจะมีทิศทางดีขึ้นก็ตาม

แผนภาพที่ 1.39 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปี 2560-2568

หน่วย : อันดับ

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD World Digital Competitiveness Ranking)

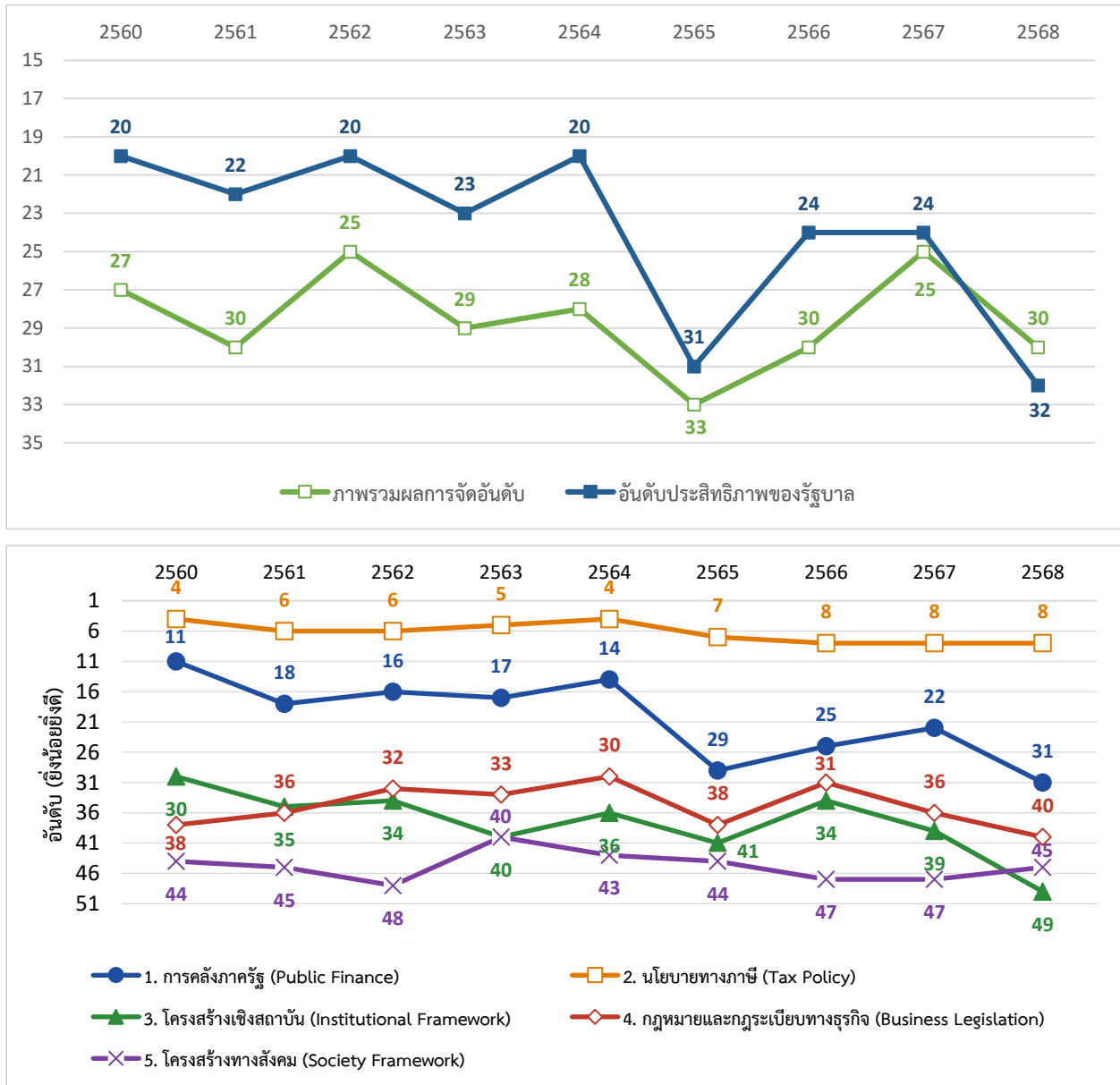
ดัชนีย่อยด้านขีดความสามารถของการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี 2568 อยู่ที่ร้อยละ 95.50 เพิ่มขึ้นจาก 94.50 ในปี 2567 และเพิ่มขึ้นจาก 93.50 ในปี 2566 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากและสูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 90 การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมาจากคะแนนเฉลี่ยของไทยในการประเมินตนเองตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ (SPAR) ที่สูงขึ้นจาก 87 เป็น 89 และ 91 ตามลำดับ ขณะที่สมรรถนะหลักทุกด้านมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ตลอดช่วงเวลา ปัจจัยสำคัญในปี 2567 คือการพัฒนาด้านภาวะฉุกเฉินทางรังสีจาก 80 เป็น 100 และด้านช่องทางเข้าออกประเทศและสุขภาพชายแดน จาก 80 เป็น 87 ส่วนในปี 2568 คือด้านโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนจาก 80 เป็น 100 ด้านช่องทางเข้าออกประเทศฯ จาก 87 เป็น 93 และด้านห้องปฏิบัติการจาก 84 เป็น 88 อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายด้านที่คะแนนอยู่ที่ร้อยละ 80 พอได้แก่ ด้านการเงิน ทรัพยากรบุคคล การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ และความปลอดภัยด้านอาหาร ซึ่งควรเร่งพัฒนา

ดัชนีย่อยด้านประสิทธิภาพของรัฐบาล ยังเป็นข้อจำกัดสำคัญ โดยในปี 2568 อยู่ที่ร้อยละ 68.52 ลดลงอย่างมากจากปี 2567 ที่อยู่ที่ร้อยละ 83.33 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 81.63 ในปี 2566 และเป็นการเปลี่ยนสถานะจากระดับดีเป็นระดับต้องปรับปรุง ผลคะแนนดังกล่าวสอดคล้องกับอันดับประสิทธิภาพภาครัฐของไทย ตามการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ IMD ที่ปรับลดลงจากอันดับ 24 ในปี 2567 มาอยู่ที่อันดับ 32 ในปี 2568 หรือลดลง 8 อันดับ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า กรอบโครงสร้างเชิงสถาบัน ลดลงมากที่สุดจากอันดับ 39 เป็นอันดับ 49 หรือลดลง 10 อันดับ รองลงมาคือ การคลังภาครัฐ ลดลงจากอันดับ 22 เป็นอันดับ 31 หรือลดลง 9 อันดับ และ กฎหมายและกฎระเบียบทางธุรกิจ ลดลงเล็กน้อยจากอันดับ 39 เป็นอันดับ 40 ขณะที่ นโยบายภาษี ยังคงอยู่ที่อันดับ 8 และ โครงสร้างทางสังคม ปรับดีขึ้นจากอันดับ 47 เป็นอันดับ 45 หรือดีขึ้น 2 อันดับ จากการจัดอันดับทั้งหมด 69 เขตเศรษฐกิจ ผลดังกล่าวสะท้อนว่า ข้อจำกัดสำคัญของประสิทธิภาพภาครัฐไทย ในปี 2568 อยู่ที่ความเข้มแข็งของสถาบันภาครัฐและการบริหารการคลัง โดยยังมีการปรับลดลงของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงจากความไม่มั่นคงทางการเมือง ความโปร่งใส การปรับตัวของนโยบายภาครัฐ ประสิทธิภาพระบบราชการ การหลีกเลี่ยงภาษี และคุณภาพการบริหารการคลัง แม้ประเทศไทยยังสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านนโยบายภาษีไว้ในระดับค่อนข้างดี และมีพัฒนาการเชิงบวกเล็กน้อยในด้านโครงสร้างทางสังคมก็ตาม

แผนภาพที่ 1.40 อันดับประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Efficiency) ปี 2560-2568

หน่วย : อันดับ

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD World Competitiveness Ranking) หมายเหตุ : อันดับยิ่งน้อย ยิ่งดี

5.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 5

การติดตามผลการพัฒนาในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภายใต้เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) ความก้าวหน้าของการพัฒนาประเทศสู่รัฐบาลดิจิทัลและการมีส่วนร่วมของประชาชน และ (2) ความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

5.2.1 การพัฒนาประเทศสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลมีความก้าวหน้า แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายรัฐยังต้องเร่งปรับปรุง

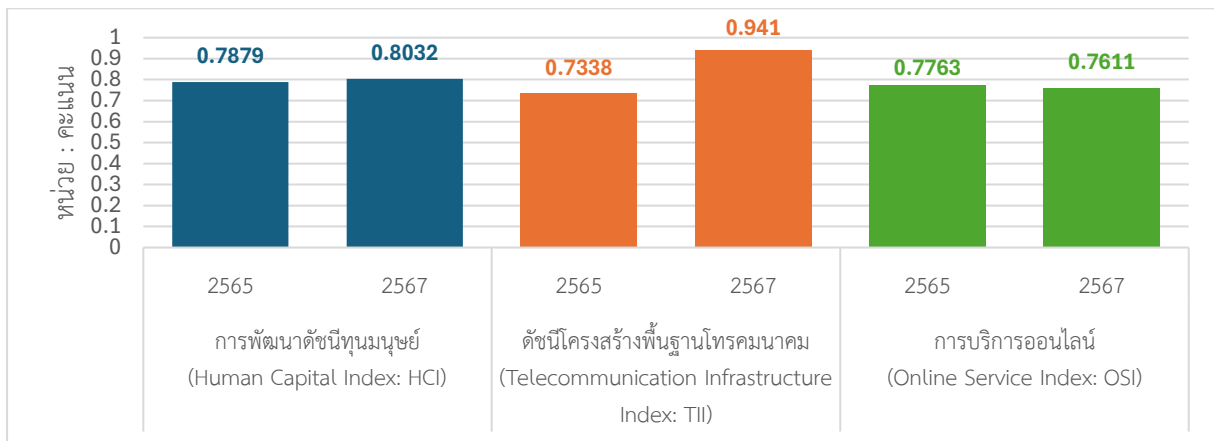
1) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของไทยมีความก้าวหน้าต่อเนื่อง พิจารณาจากดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index: EGDI) ซึ่งองค์การสหประชาชาติจัดทำทุก 2 ปี ครอบคลุม 193 ประเทศ เพื่อประเมินความพร้อมของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ใน 3 มิติ ได้แก่ (1) การให้บริการออนไลน์ (Online Service Index: OSI) (2) โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index: TII) และ (3) ทุมนมนุษย์ (Human Capital Index: HCI)

ในปี 2567 ประเทศไทยมีคะแนน EGDI อยู่ที่ 0.8351 และอยู่ในอันดับ 52 ของโลก ดีขึ้นจากอันดับ 55 ในปี 2565 โดยอยู่ในอันดับ 2 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์ เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม เพิ่มขึ้นจาก 0.7338 เป็น 0.9410 และดัชนีทุนมนุษย์ เพิ่มขึ้นจาก 0.7879 เป็น 0.8032 ขณะที่ดัชนีการให้บริการออนไลน์ ลดจาก 0.7763 เป็น 0.7611 สะท้อนว่าความก้าวหน้าในภาพรวมได้รับแรงสนับสนุนจากโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมและทุนมนุษย์เป็นหลัก ส่วนการพัฒนาบริการออนไลน์ยังเป็นประเด็นที่ต้องเร่งยกระดับให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน และมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

ความก้าวหน้าดังกล่าวเป็นผลจากการขยายบริการภาครัฐดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรมในปี 2568 โดยคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนในการนำงานบริการภาครัฐ 2,633 งานเข้าสู่แพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง เพื่อมุ่งสู่การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (Single Point of Service) ผ่านแพลตฟอร์มสำคัญ ได้แก่ Citizen Portal หรือแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” ซึ่งเปิดให้บริการสะสม 465 งาน จาก 129 หน่วยงาน โดยเป็นบริการที่พัฒนาเพิ่มในปี 2568 จำนวน 272 งาน จาก 55 หน่วยงาน และ Biz Portal ซึ่งเปิดให้บริการ 289 ใบอนุญาต จาก 41 หน่วยงาน ในจำนวนนี้เป็นบริการแบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ 191 ใบอนุญาต ผลการดำเนินงานดังกล่าวช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนและภาคธุรกิจ และสะท้อนการเปลี่ยนผ่านจากการมีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ไปสู่การนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการจริงมากขึ้น

นอกจากนี้ ภาครัฐได้เปิดบริการจดทะเบียนออนไลน์แล้ว 171 งานบริการ และเชื่อมโยงข้อมูลนิติบุคคลระหว่างกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากับ 22 หน่วยงาน ทำให้สามารถยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารสำคัญบางรายการได้ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานของรัฐ 8,286 แห่ง มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับให้บริการประชาชนและปฏิบัติงานภายในครบถ้วน โดยมีเว็บไซต์ info.go.th เป็นศูนย์กลางข้อมูลบริการภาครัฐ ซึ่งช่วยลดความซ้ำซ้อนของเอกสาร ลดระยะเวลา และลดต้นทุนในการติดต่อราชการ

แผนภาพที่ 1.41 ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของไทย ปี 2565 - 2567

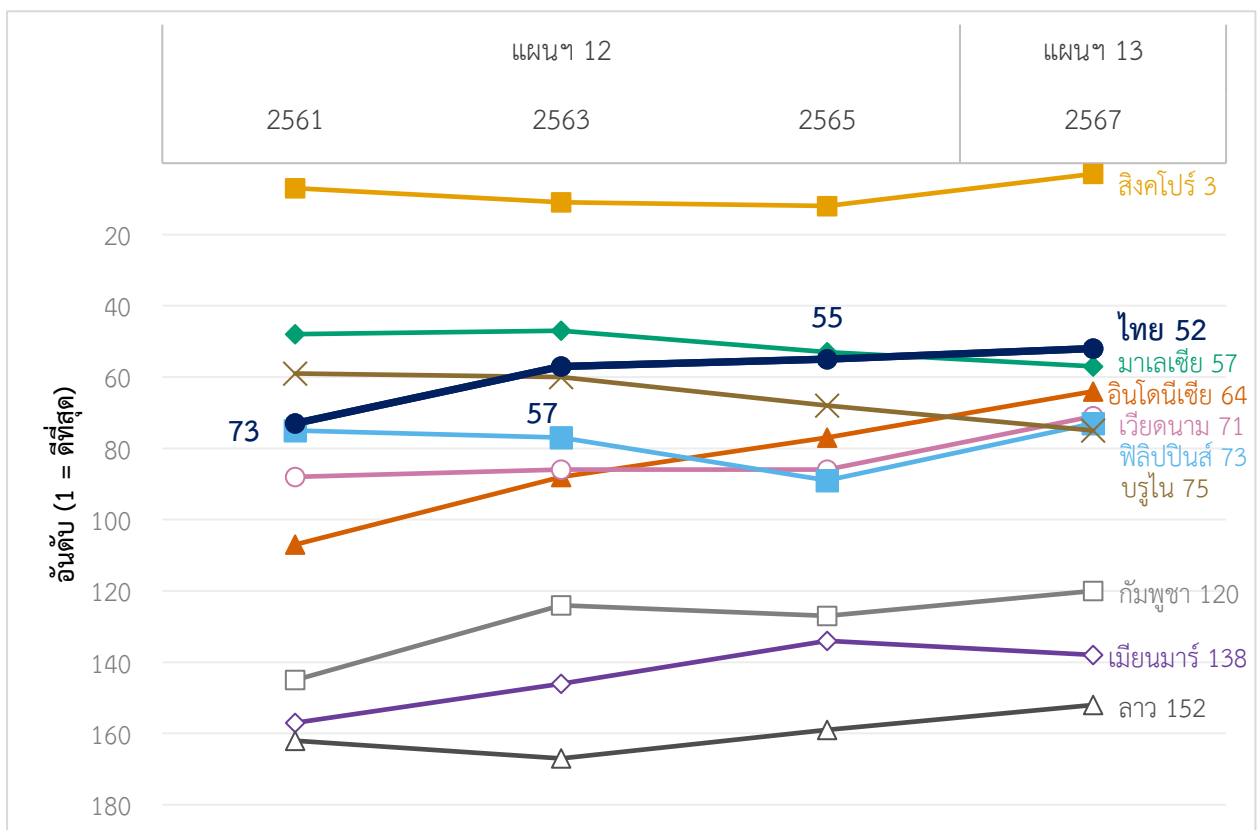

ที่มา : สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย

(United Nations Department of Economic and Social Affairs: UN DESA)

หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 1

แผนภาพที่ 1.42 ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน ปี 2561 - 2567

ที่มา : สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย

(United Nations Department of Economic and Social Affairs: UN DESA)

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 90 โดยผลสำรวจของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่เผยแพร่ในปี 2568 ระบุว่าคะแนนความพึงพอใจอยู่ที่ร้อยละ 83.20 ใกล้เคียงกับร้อยละ 83.03 ในปีก่อนหน้า ด้านที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ผู้

ให้บริการ ร้อยละ 85.70 ขณะที่ความพึงพอใจต่อบริการออนไลน์อยู่ที่ร้อยละ 81.99 ลดลงจากร้อยละ 84.31 โดยเป็นผลมาจากความกังวลเรื่องการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญ สะท้อนว่าแม้การบริการของภาครัฐผ่านช่องทางดิจิทัลจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเร่งยกระดับความมั่นคงปลอดภัยของธุรกรรมและข้อมูล การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และคุณภาพการให้บริการและประสบการณ์ของผู้ใช้ควบคู่กัน

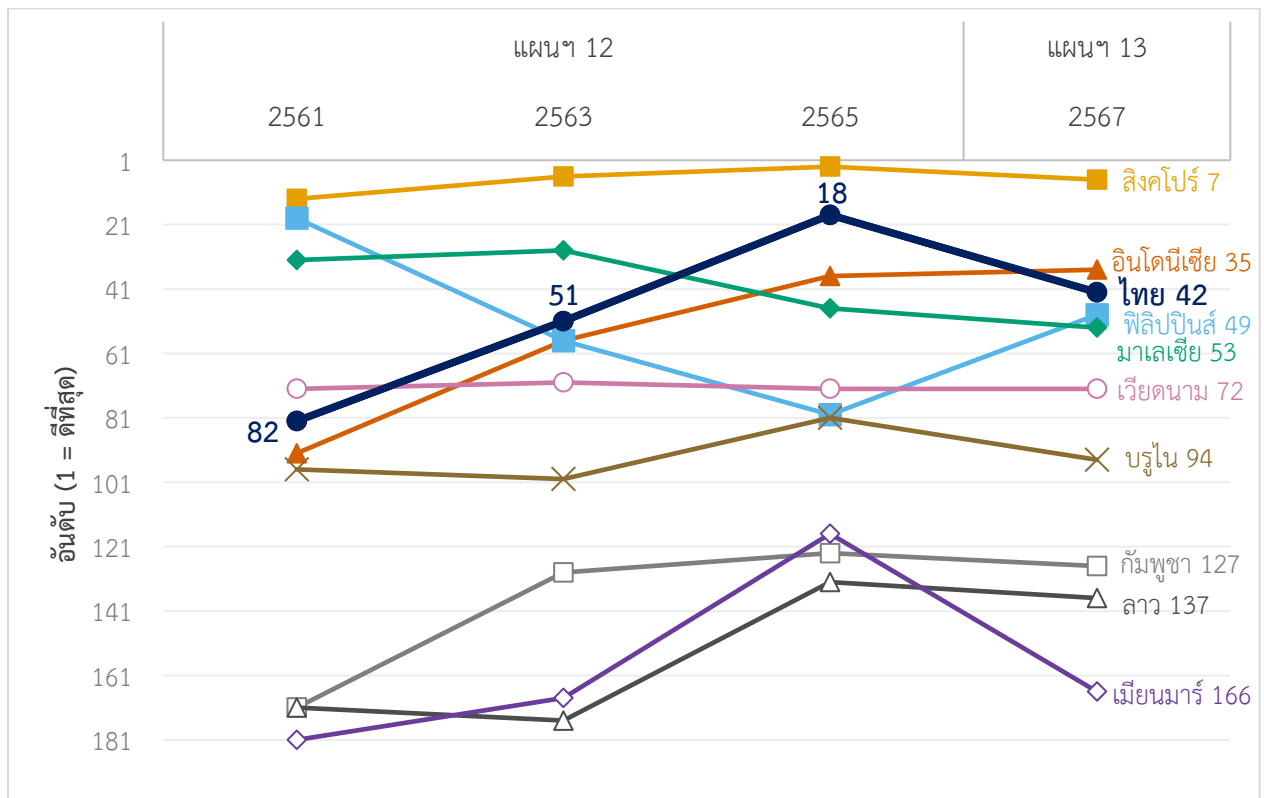
ในด้านโครงสร้างพื้นฐานข้อมูล ปี 2568 มีหน่วยงานภาครัฐให้บริการคลาวด์กลางภาครัฐ (Government Data Center and Cloud Service: GDCC) จำนวน 1,190 แห่ง มีหน่วยงานลงทะเบียนข้อมูลในระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog) 296 หน่วยงาน ครอบคลุมชุดข้อมูลสำคัญกว่า 19,263 รายการ และศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) มีชุดข้อมูลเปิดสะสม 39,147 ชุด โดยร้อยละ 80 เป็นข้อมูลที่พร้อมนำไปใช้เชิงนวัตกรรม จำนวนผู้เข้าใช้งานสะสมมากกว่า 45 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 68 จากปีก่อนหน้า แสดงถึงการขยายฐานข้อมูลภาครัฐเพื่อสนับสนุนการบริการ การวิเคราะห์ และการตัดสินใจเชิงนโยบาย ขณะเดียวกัน ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ (Government Data Exchange: GDX) มีชุดข้อมูลให้บริการ 95 ชุดจากหน่วยงานผู้ให้บริการ 22 แห่ง มีหน่วยงานผู้ให้บริการ 222 แห่ง และมีปริมาณการเชื่อมโยงข้อมูลสะสม 420,431,206 ครั้ง ความก้าวหน้านี้สนับสนุนหลักการ Once Only Principle ซึ่งมุ่งให้ประชาชนให้ข้อมูลแก่ภาครัฐเพียงครั้งเดียว และให้หน่วยงานเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันแทนการเรียกเอกสารซ้ำ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในระยะต่อไปขึ้นอยู่กับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานข้อมูล ความพร้อมของบุคลากร ตลอดจนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยและสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล

2) ประชาชนไทยเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ของภาครัฐ แต่การแสดงความคิดเห็นในนโยบายสำคัญของรัฐบาลลดลง

2.1) ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation Index: EPI) ของไทยลดลงอย่างมาก จากอันดับ 18 ในปี 2565 เป็นอันดับ 42 ในปี 2567 หรือลดลง 24 อันดับ และอันดับในอาเซียนลดจากอันดับ 2 เป็นอันดับ 3 แม้ประชาชนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ดีขึ้น แต่การมีส่วนร่วมผ่านช่องทางออนไลน์กลับลดลง ข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ ทักษะดิจิทัลของประชาชน การขาดแคลนบุคลากรดิจิทัล ความกังวลด้านความปลอดภัยของข้อมูล ความไม่เสถียรของธุรกรรมออนไลน์ และบริการภาครัฐบางส่วนที่ยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ สะท้อนว่าการขยายช่องทางดิจิทัลเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ หากขาดกลไกที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีคุณภาพ

อย่างไรก็ดี ในด้านกลไกภาครัฐระบบเปิด (Open Government) มีพัฒนาการเชิงบวก โดยในปี 2568 องค์การ Open Government Partnership (OGP) ประกาศว่าประเทศไทยผ่านเกณฑ์คุณสมบัติเบื้องต้นด้วยคะแนนร้อยละ 94 และมีการนำกรอบ OGP มาใช้จัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ เพื่อกำหนดพันธสัญญาด้านความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วมของประชาชน และการต่อต้านการทุจริต ผลดังกล่าวสะท้อนว่ากลไกเชิงสถาบันมีความก้าวหน้า แต่ยังจำเป็นต้องแปลงความก้าวหน้าด้านการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นการมีส่วนร่วมเชิงนโยบายที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย มีผลต่อการตัดสินใจ และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างชัดเจน

แผนภาพที่ 1.43 ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์

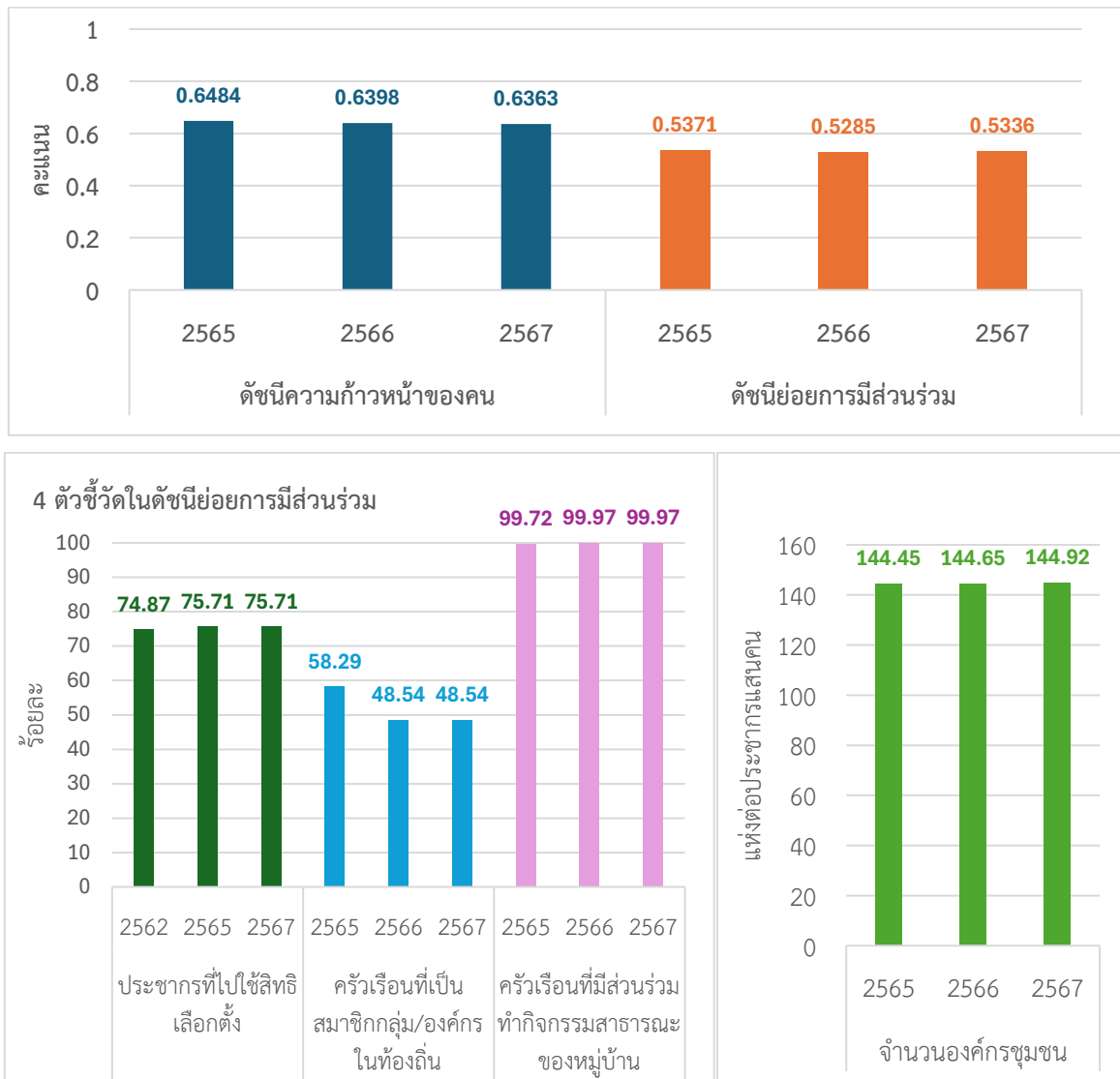
ที่มา : สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ

(United Nations Department of Economic and Social Affairs: UN DESA)

หมายเหตุ : การสำรวจประเมินสมาชิกองค์การสหประชาชาติ จำนวน 193 ประเทศ ทุก 2 ปี

2.2) ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วมของดัชนีความก้าวหน้าของคนลดลงจาก 0.5371 ในปี 2565 เป็น 0.5285 ในปี 2566 ก่อนปรับเพิ่มเป็น 0.5336 ในปี 2567 อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีในปี 2567 ยังคงต่ำกว่าปี 2565 สะท้อนว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนฟื้นตัวขึ้นเพียงบางส่วน และยังเป็นหนึ่งในมิติที่มีระดับการพัฒนาค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับมิติอื่นของดัชนี และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ แล้วพบว่า **สัดส่วนครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่น** ลดจากร้อยละ 58.29 เป็นร้อยละ 48.54 ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการลดลงของคะแนนดัชนี แม้**สัดส่วนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง** จำนวนองค์กรชุมชน และการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านจะปรับตัวดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสอดคล้องกับวิถีชีวิตที่มีความเป็นปัจเจกและใช้ช่องทางออนไลน์มากขึ้น

แผนภาพที่ 1.44 ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วมของดัชนีความก้าวหน้าของคน ภาพรวมทั้งประเทศ
ปี 2565 – 2567

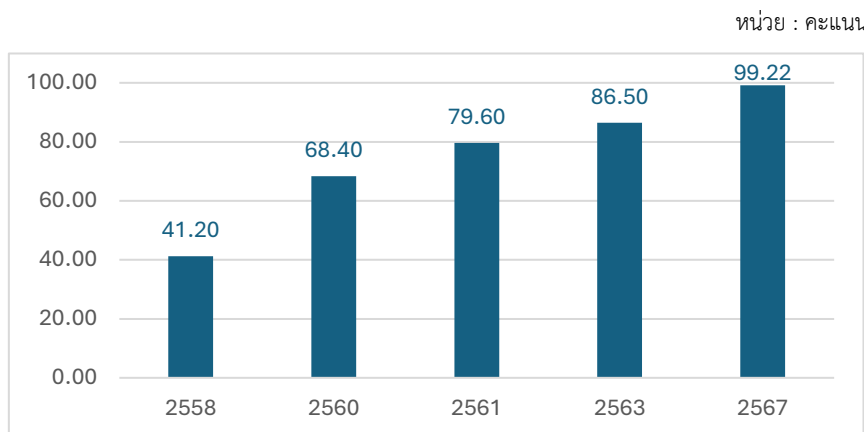

ที่มา : รวบรวมและประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัด สศช.

5.2.2 ไทยสามารถรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ดีขึ้น

ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Global Cybersecurity Index: GCI) ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ประเมินผลการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ กฎหมาย เทคนิค หน่วยงานและนโยบาย การพัฒนาศักยภาพ และความร่วมมือ โดยอันดับของประเทศไทยดีขึ้นจากอันดับ 44 ในปี 2563 เป็นอันดับ 7 ของโลกในปี 2567 ด้วยคะแนน 99.22 และอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำ Tier 1 สะท้อนความก้าวหน้าจากความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการมีส่วนร่วมในกลไกความร่วมมือระดับอาเซียน เช่น ASEAN Cyber Coordinating Committee และ ASEAN-EU Statement on Cybersecurity Cooperation

แผนภาพที่ 1.45 คะแนนดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศไทย ปี 2558 - 2567

ที่มา : สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU)

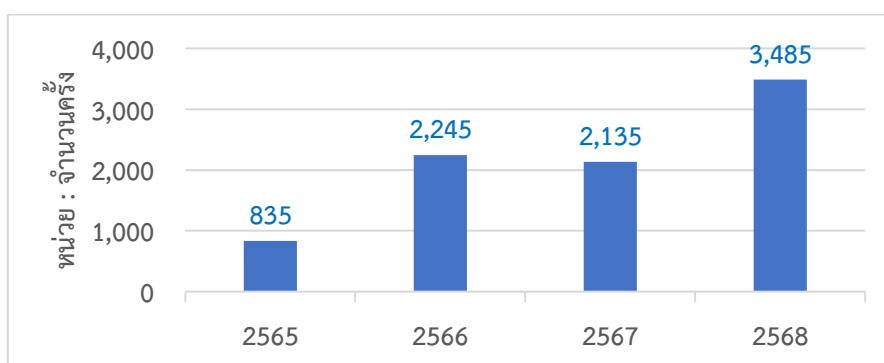
หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 100

ITU รายงาน GCI ทุก 2-4 ปี

ในช่วงปี 2566–2568 ประเทศไทยยังคงเผชิญภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานด้านการเงินการธนาคารเป็นกลุ่มที่ถูกโจมตีในระดับสูง ในปี 2568 มีจำนวนการคุกคามทางไซเบอร์ 3,485 ครั้ง เพิ่มขึ้นจาก ปี 2567 ที่มีจำนวนภัยคุกคาม 2,135 ครั้ง หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 63.23

นอกจากนี้ รูปแบบภัยคุกคามมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ทั้งการบุกรุกระบบ การฝังหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาเว็บไซต์ เว็บไซต์ปลอม การเข้าถึงบัญชีโดยไม่ได้รับอนุญาต มัลแวร์เรียกค่าไถ่ และการหลอกลวงทางการเงิน สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่า แม้ประเทศไทยมีความก้าวหน้าด้านกลไกและขีดความสามารถในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แต่ยังคงจำเป็นต้องยกระดับการป้องกัน การตรวจจับ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ และการสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 1.46 สถิติภัยคุกคามทางไซเบอร์ ปี 2565 - 2568

ที่มา : ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ThaiCERT)

สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.)

เข้าถึงได้จาก <https://www.ncsa.or.th/news/47eeaf5b61373614bc00004b?category=news>

5.2.3 ประเทศไทยมีความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในระดับดี แต่ยังต้องยกระดับความพร้อมต่อโรคอุบัติใหม่

ผลการประเมินสมรรถนะตามกฎหมายระหว่างประเทศขององค์การอนามัยโลก หรือ States Parties Self-Assessment Annual Reporting ประจำปี 2567 ซึ่งได้รับการรับรองและเผยแพร่ในปี 2568 ระบุว่า ประเทศไทยมีคะแนนความสามารถโดยรวมร้อยละ 89 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาค ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 66 และค่าเฉลี่ยโลกที่ร้อยละ 64 สะท้อนว่าประเทศไทยมีระบบความมั่นคงด้านสุขภาพและความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉินในระดับค่อนข้างสูง จุดแข็งสำคัญ ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 100 ด้านกฎหมายและเครื่องมือในการดำเนินงานตามกฎหมายระหว่างประเทศร้อยละ 100 กลไกประสานงานระหว่างหลายภาคส่วนร้อยละ 100 ตลอดจนการวางแผนและการบริหารการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขที่ได้คะแนนร้อยละ 100 นอกจากนี้ ด้านการสื่อสารความเสี่ยงและกรอบการบริหารภาวะฉุกเฉินแห่งชาติมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93 แสดงถึงความพร้อมของโครงสร้าง กลไกการบัญชาการ และการสื่อสารในสถานการณ์วิกฤต

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินยังสะท้อนข้อจำกัดในหลายด้าน โดยสมรรถนะด้านโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน การให้บริการสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน การรับมือเหตุการณ์สารเคมี และเหตุฉุกเฉินทางรังสีมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขณะที่การจัดหาเงินทุนสำหรับการดำเนินงานตามกฎหมายระหว่างประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์ประสานงานกฎหมายระหว่างประเทศ การระดมทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน และการตอบโต้เหตุการณ์ที่ช่องทางเข้าออกประเทศได้คะแนนร้อยละ 80 เช่นเดียวกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า จุดแข็งของประเทศไทยอยู่ที่โครงสร้างทางกฎหมาย บุคลากร การประสานงาน และระบบบัญชาการเหตุการณ์ ส่วนจุดอ่อนอยู่ที่ความพร้อมด้านทรัพยากร การเงิน การให้บริการสุขภาพอย่างต่อเนื่อง และการรับมือภัยเฉพาะด้านที่มีความซับซ้อน แม้คะแนนรวมจะยังอยู่ในระดับสูงก็ตาม

5.2.4 ประเทศไทยมีคะแนนตัวชี้วัดด้านภูมิอากาศอยู่ในระดับดี แต่ยังได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศสุดขั้วในระดับสูง

ผลการติดตามตามดัชนีรวมของเป้าหมายหลักที่ 5 พบว่า คะแนนด้านความเสี่ยงจากภูมิอากาศเพิ่มจากร้อยละ 92.50 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 100.00 ในปี 2567 และอยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสถานการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากรายงาน Climate Risk Index 2026 ซึ่งประเมินผลกระทบของเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วในปี 2567 ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 17 จาก 174 ประเทศ โดยอันดับที่น้อยหมายถึงได้รับผลกระทบรุนแรงกว่า และเมื่อพิจารณาผลกระทบสะสมในช่วงปี 2538–2567 ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 22 ของโลก สะท้อนว่าแม้คะแนนตามกรอบตัวชี้วัดของแผนจะอยู่ในระดับสูง แต่ประเทศไทยยังมีความเปราะบางต่อภัยจากสภาพภูมิอากาศและความเสียหายสะสมในระยะยาวอยู่ในระดับสูง

จุดแข็งของประเทศไทยตามผลการประเมินอยู่ที่ค่าดัชนีซึ่งยังเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายและสะท้อนความสามารถบางส่วนในการรับมือกับความเสี่ยง ขณะที่จุดอ่อนคือความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงต่อชีวิตประชาชนและระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งความผันผวนของอันดับในแต่ละปีตามขนาดของภัยพิบัติ นอกจากนี้ Climate Risk Index เป็นดัชนีที่วัดความเสียหายซึ่งเกิดขึ้นแล้วจากจำนวนผู้เสียชีวิต จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ และความสูญเสียทางเศรษฐกิจ มิได้วัดความพร้อมในการป้องกันภัยหรือความสามารถในการปรับตัวในอนาคตโดยตรง ดังนั้น คะแนนตามดัชนีของแผนและอันดับความเสียหายจาก Climate Risk Index จึงอาจมีทิศทาง

แตกต่างกัน และควรอธิบายแยกกันเพื่อไม่ให้เกิดข้อสรุปว่าคะแนนที่อยู่ในระดับดีหมายถึงประเทศไทยมีความเสี่ยงด้านภูมิอากาศลดลงแล้ว

เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาภายใต้เป้าหมายหลักที่ 5 ในภาพรวม พบว่า ประเทศไทยมีจุดแข็งด้านการมีโครงสร้างและกลไกเพื่อรองรับความเสี่ยง บนพื้นฐานความพร้อมด้านกฎหมาย บุคลากร การประสานงาน และการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับสูง สำหรับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐมีความก้าวหน้าในระดับดี ส่วนด้านความมั่นคงและความปลอดภัยไซเบอร์ได้รับการประเมินอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำ อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนสำคัญคือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงยังไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของการดำเนินการด้านโครงสร้างและกลไก กล่าวคือ ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลและประสิทธิภาพของรัฐบาลลดลง ความพึงพอใจต่อบริการออนไลน์และการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ยังเป็นจุดอ่อน รวมถึงเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศสุดขั้วในระดับสูง สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่า ประเทศไทยมีความพร้อมเชิงระบบในหลายด้าน แต่ยังมีข้อจำกัดในการเปลี่ยนความพร้อมดังกล่าวให้เป็นผลลัพธ์ที่ลดความเสียหาย ลดความเปราะบาง และเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างชัดเจน

โดยสรุป ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2568) ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล การเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ และความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โดยดัชนี GCI อยู่ในอันดับ 7 ของโลกในปี 2567 และมีการขยายบริการผ่านแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” Biz Portal ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ และศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ประสิทธิภาพของรัฐบาล ความพึงพอใจของประชาชน และการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 90 จึงควรเร่งปรับปรุงและพัฒนาบริการดิจิทัลแบบบูรณาการ ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานข้อมูล คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เสริมทักษะดิจิทัลของบุคลากรและประชาชน รวมถึงสร้างกลไกการมีส่วนร่วมที่ทำให้ความคิดเห็นของประชาชนเชื่อมโยงกับการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ 2

ความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ
ตามเป้าหมายหลักของแผนฯ

ในส่วนนี้เป็นการรายงานการติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ราย หมายเหตุทั้ง 13 หมายเหตุภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการ ดำเนินงานที่สำคัญแบ่งตามเป้าหมายการพัฒนาหลักของแผนฯ 5 เป้าหมาย ดังนี้

1. เป้าหมายหลักที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม

หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์รายหมายเหตุผ่านมาตรการและโครงการต่าง ๆ เพื่อบรรลุ เป้าหมายการปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม ที่สำคัญมีดังนี้

1.1 ด้านการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบ โจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.1.1 การปรับโครงสร้างภาคการเกษตรด้วยการเพิ่มมูลค่าผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน และ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร ควบคู่กับการส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน โดยกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ได้ดำเนินการ ที่สำคัญ ดังนี้

1) สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปแบบมุ่ง เป้า โดยการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาศักยภาพการ ผลิต 24 แปลง และจัดทำแปลงต้นแบบในการผลิตพืชในพื้นที่ชุมชนเกษตรกร 20 ชุมชน

2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและทำธุรกิจผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงที่มี ศักยภาพทางการตลาดในอนาคต มีการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม 152 ราย พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ขนมจีนอบแห้ง และน้ำมันรำข้าว รวมทั้งจ้างพัฒนา ผลิตภัณฑ์ต้นแบบอาหารเสริมสำหรับนกกีฬา และแคปซูลสารสกัดจากข้าว พัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เพื่อเป็น สินค้า OTOP 9 ผลิตภัณฑ์ อาทิ ขนมเปียะไข่เค็ม เนื้อฟอย ลูกชิ้นหมูหลุม ไข่แดงเค็ม และโยเกิร์ต พัฒนา ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สัตว์น้ำ 30 ผลิตภัณฑ์ อาทิ ปลาตุ๋นเส้น แฮมปลากระพง หอยจ๊อปูม้า ข้าวเกรียบกุ้ง และกรอบเค็มปลาสาม รับรองตราสัญลักษณ์ประมงธงเขียว 122 ผลิตภัณฑ์ อาทิ ปลานิลแผ่นอบกรอบเสริม แคลเซียม ชลูปปลานิล และปลาสดแดดเดียวหั่นชิ้นทอดพร้อมทาน

1.1.2 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการในประเทศให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และ นวัตกรรมดิจิทัล รวมถึงนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ มาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มผลิต ภาพ และความสามารถในการทำกำไรให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น อาทิ การจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะตลอดห่วงโซ่คุณค่า ดำเนินการกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมฯ ให้มีศักยภาพในการ ออกแบบอิเล็กทรอนิกส์ และการบูรณาการระบบจำนวน 104 คน และสนับสนุนสถานประกอบการใน อุตสาหกรรมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้มีความสามารถในการพัฒนาอุปกรณ์หรือระบบอัจฉริยะ โดยมี มูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์/บริการ 6 กิจกรรม และการดำเนินโครงการ SMEs GROWTH พลิก SMEs ไทยเติบโต ได้อย่างยั่งยืน โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) มีการลงพื้นที่จัด Roadshow ใน 4 ภูมิภาค รวม 16 จังหวัด มุ่งเน้น 3 ภาคส่วนหลัก ได้แก่ ธุรกิจภาคการค้า ธุรกิจภาคบริการ (ท่องเที่ยว โรงแรม ฯลฯ) และธุรกิจภาคอุตสาหกรรม

1.1.3 สนับสนุนให้ผู้ประกอบการและสตาร์ทอัพประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เอกลักษณะทางวัฒนธรรม เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการท่องเที่ยว

แห่งประเทศไทย (ททท.) ส่งเสริมการนำแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้สนับสนุนการดำเนินธุรกิจในกลุ่มการท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ กลุ่มเรือยอร์ช กลุ่ม Wellness และกลุ่มรถเช่า และสนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่ม TAT Travel Tech Startup ให้เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดกระบี่

1.2 ด้านการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

1.2.1 สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการท่องเที่ยวในเมืองนำเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ดำเนินการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านโครงการกระจายประโยชน์ทางการท่องเที่ยวสู่ชุมชน เพื่อยกระดับสินค้าและบริการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสร้างรายได้แก่ชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผ่านโครงการ Local Co-Creation และ Thai Craft Destination รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลสินค้าและบริการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านระบบ Tourism Product และ TATIC ของ ททท. เพื่อสนับสนุนการตลาดและเชื่อมโยงสู่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั่วประเทศ

1.2.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในสาขาและกับรายใหญ่ภายในห่วงโซ่อุปทาน ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือ การพัฒนาเครือข่าย และการเชื่อมโยงผู้ประกอบการ SMEs กับผู้ประกอบการรายใหญ่ ทั้งในระดับอุตสาหกรรมและตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสามารถสร้างมูลค่าการเชื่อมโยงทางอุตสาหกรรมได้รวม 13,818 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าการเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการรายใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44 ของมูลค่าการเชื่อมโยงทั้งหมด

1.2.3 พัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อและจูงใจให้เอกชนลงทุนและพัฒนาตลาดกลางภูมิภาค/ตลาดในชุมชน มีการส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรเมืองร้อนมูลค่าสูงสู่ตลาดโลก อาทิ การส่งเสริมตลาดผู้บริโภคผลไม้ไทย โดยพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่ายตลาดผู้บริโภคผลไม้ไทย สามารถระบายผลผลิตผลไม้รวม 193.66 ตัน มูลค่าการจำหน่ายรวม 17.28 ล้านบาท การพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร เช่น การเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP เกิดการจัดตั้งธุรกิจและจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายกับผู้ประกอบการค้าข้าว 406 ฉบับ เกษตรกร 6,206 ราย ผลผลิต 5,585 ตัน

1.3 ด้านการพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

1.3.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล มีการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพและมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

1.1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ รวมถึงกระบวนการทดสอบคุณภาพที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนาดใหญ่ (Mega Projects) โดยเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งของสถาบันเกษตรกรด้วยระบบควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) 20 แห่ง บริหารจัดการตลาดกลาง/ศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบโลจิสติกส์ 150 แห่ง และส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจกับภาคเอกชนของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์เดินรถ 61 แห่ง

1.2) การปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและสนใจให้เกษตรกรมีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น ด้วยการพัฒนาศักยภาพด้านมาตรฐาน 1,651 ราย โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) อบรมการใช้งานระบบตามสอสินค้าเกษตรบนระบบคลาวด์ (QR Trace on Cloud) และเว็บไซต์สินค้าเกษตรมาตรฐานออนไลน์ (DGTFarm) 483 ราย จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกเกษตรกร ที่ปลูกข้าว ผัก ผลไม้ และพืชอื่น ๆ เพื่อขอการรับรองมาตรฐาน GAP 114 แห่ง

2) ปฏิรูประบบกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มีการดำเนินการยกระดับระบบกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีความทันสมัย โปร่งใส และเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพของประเทศ โดยการพัฒนาระบบ FDA One Platform เพื่อให้บริการด้านการอนุญาตผลิตภัณฑ์สุขภาพในรูปแบบดิจิทัลแบบครบวงจร ประกอบด้วย e-Service, e-Submission, e-Payment, e-Review, e-Tracking และ e-License ครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การยื่นคำขอ การชำระค่าธรรมเนียม การพิจารณาอนุญาต การติดตามสถานะ จนถึงการออกใบอนุญาต รวมทั้งมีระบบ e-Consult สำหรับให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการผ่านช่องทางออนไลน์ รวมทั้งทบทวนและปรับปรุงกระบวนการพิจารณาอนุญาตผลิตภัณฑ์สุขภาพจำนวน 245 กระบวนการ โดยสามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการได้มากกว่าร้อยละ 50 ในหลายประเภทคำขอ อาทิ การอนุญาตผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่ไม่ต้องเสนอผู้เชี่ยวชาญหรือคณะกรรมการ ซึ่งสามารถลดระยะเวลาการพิจารณาจาก 215 วัน เหลือ 86 วัน

3) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล ในปี 2567 อาทิ มีผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของโลกมาลงทุนในประเทศไทยจำนวน 4 ราย มีโครงการ Data Center และ Cloud Service²⁶ จากต่างประเทศขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI รวม 46 โครงการ มูลค่าเงินลงทุน 167,989 ล้านบาท ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ชลบุรี และระยอง อีกทั้งมีบริษัทชั้นนำระดับโลกได้เข้ามาลงทุนจัดตั้ง Data Center ในประเทศไทยแล้ว อาทิ Amazon Web Services (AWS) ที่ประกาศลงทุนในไทยกว่า 2 แสนล้านบาท ภายในปี 2580 สำหรับปี 2568²⁷ มีการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนใน Data Center รวม 36 โครงการ มูลค่าเงินลงทุนรวม 728,000 ล้านบาท

4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและระบบมาตรฐานให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงได้ด้วยต้นทุนต่ำ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ดำเนินการ อาทิ โครงการหนึ่งรหัส หนึ่งผู้ประกอบการ (SME ONE ID) ซึ่งเป็นรหัสอ้างอิงผู้ประกอบการ เพื่อลดขั้นตอนการติดต่อและลดระยะเวลาเข้ารับบริการและการส่งเสริมจากภาครัฐ พัฒนาแอปพลิเคชัน SME Connex เป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงบริการภาครัฐ

1.3.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบข้อมูล มีการดำเนินการอื่น ๆ ดังนี้

1) พัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านการเกษตรให้เชื่อมโยงกัน และเป็นข้อมูลเปิด ด้วยการจัดทำข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการทางการเกษตร อาทิ กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำข้อมูลผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัล 3.62 ล้านแปลง ปรับปรุงข้อมูลและขึ้นทะเบียนเกษตรกรด้านพืชหรือกิจกรรมทาง

²⁶ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สืบค้นจาก

https://www.boei.go.th/un/boei_event_detail?module=news&topic_id=135998

²⁷ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สืบค้นจาก

https://www.boei.go.th/index.php?page=press_releases_detail&topic_id=138444&_module=news&from_page=press_releases2

การเกษตร 6.13 ล้านครัวเรือน เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 3.24 ล้านราย เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 362,529 ราย และเกษตรกรหม่อนไหม 10,582 ราย จัดทำสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสินค้าเกษตร การจัดทำสารสนเทศการเกษตรและการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจการเกษตร โดยพัฒนาศักยภาพการติดตามและวิเคราะห์ภัยเศรษฐกิจการเกษตร อาทิ รายงานการวิเคราะห์นโยบายหม่อนไหม 2.0 และวิกฤติสภาพภูมิอากาศโลก

2) **สนับสนุนการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของภาครัฐและเอกชนด้านการท่องเที่ยว** โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดทำบัญชีข้อมูล (TAT Data Catalog) และมาตรฐานข้อมูลเพื่อรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานชุดข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้มีความเป็นสากล สามารถขยายฐานการเชื่อมโยงข้อมูลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับหน่วยงานพันธมิตร และเปิดให้หน่วยงานภายนอกเข้าถึงข้อมูลของ ททท. ได้แบบอัตโนมัติ ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกได้สำเร็จจำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA) ในชุดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (TCEB) ในชุดข้อมูลกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจหลัก และธุรกิจเกี่ยวเนื่อง

3) **พัฒนาและรวบรวมข้อมูลที่จะสนับสนุนการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการกับต่างประเทศ** โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้จัดทำชุดข้อมูล Market Intelligence ที่รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศครอบคลุม 40 ประเทศ พร้อมพัฒนา Dashboard ข้อมูลตลาดและติดตามมาตรการการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ

1.3.3 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านวิชาการ การเจรจาการค้าและพัฒนาตลาดที่มีการดำเนินการอื่น ๆ ดังนี้

1) **ส่งเสริมให้เอกชนมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน** โดยจัดกิจกรรมเจรจาธุรกิจออนไลน์ (Business Matching) ผ่านระบบ SMART CBT ซึ่งมีการนัดหมายเจรจาธุรกิจกว่า 180 คู่ และเกิดการจับคู่ทางธุรกิจจำนวน 167 คู่ ส่งเสริมให้บริษัท ประชากรรัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ทั้ง 76 แห่งทั่วประเทศ ร่วมมือกับจังหวัดผ่านกลไกคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับพื้นที่ของแต่ละจังหวัดในรูปแบบเชิงพื้นที่ (Area-based)

2) **สนับสนุนบทบาทของเอกชนในการเชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกร ที่ได้มาตรฐานเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า และเจรจาหรือทำข้อตกลงให้มาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ** ดำเนินการประชุมเจรจาหรือระหว่างภาครัฐและเอกชนของประเทศคู่ค้า 406 ครั้ง เข้าร่วมประชุมเจรจา ประสานงานและกำหนดท่าทีของประเทศไทย 104 ครั้ง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และข่าวสารด้านการเกษตรของไทย 986 ครั้ง ดำเนินการพัฒนาความร่วมมือด้านต่างประเทศ ด้วยการเข้าร่วมประชุมในเวทีนานาชาติ การประชุมกรอบความร่วมมือด้านทวิภาคี พหุภาคี และการประชุมความร่วมมือด้านองค์การระหว่างประเทศ 63 ครั้ง เสริมสร้างความร่วมมือในด้านเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและอาหาร ประชุมเจรจาเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร 28 ครั้ง และจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่กฎระเบียบของประเทศ คู่ค้า 3 ครั้ง นอกจากนี้ ยังมีการเจรจาตามกรอบความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ (FTA) ด้วยการสนับสนุนมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) 19 ครั้ง

3) **พัฒนาแพลตฟอร์มการค้าระหว่างประเทศให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วไปเข้าถึงได้ และเชื่อมโยงธุรกิจสตาร์ทอัพสู่ตลาดโลก** โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ดำเนินการบูรณาการการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกผ่านการพัฒนาาระบบตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (www.thaitrade.com) ให้เป็นศูนย์กลางการซื้อขายออนไลน์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายทั้งในและต่างประเทศ การส่งเสริมการขายสินค้า TOPTHAI บนแพลตฟอร์มพันธมิตรพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ชั้นนำในตลาดต่างประเทศ อาทิ Amazon, Bigbasket, Shopee, Klongthai, PChomeThai, Blibli, Tmall ฯลฯ โดยในปี 2568 มีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 82,540 ราย และสร้างมูลค่าการค้ากว่า 7,758 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมระบบนิเวศสตาร์ทอัพไทยให้สามารถแข่งขันและขยายธุรกิจสู่ตลาดโลก ผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ การเชื่อมโยงกับนักลงทุนและเครือข่ายธุรกิจระดับนานาชาติ รวมถึงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนและโอกาสทางธุรกิจ โดยมีสตาร์ทอัพที่ได้รับการสนับสนุนให้เติบโตในระดับ Series A จำนวน 11 ราย และ Series B จำนวน 2 ราย ตลอดจนมีสตาร์ทอัพที่สามารถขยายธุรกิจสู่ต่างประเทศ จำนวน 15 ราย

1.3.4 การปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการค้าการลงทุนและนวัตกรรม มีการดำเนินการอื่น ๆ ดังนี้

1) **ปรับปรุงข้อจำกัดของกฎหมาย และลดขั้นตอนที่ล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจและการขอใบอนุญาตของสถานประกอบการ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี** โดยการพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบ ตม.6 ออนไลน์ หรือ Thailand Digital Arrival Card (TDAC) ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) เพื่อทดแทนแบบฟอร์ม ตม.6 แบบเดิม ลดภาระการใช้เอกสาร ลดขั้นตอนการดำเนินงาน และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวก่อนเดินทางเข้าประเทศ นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ยังดำเนินการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลข้อมูลให้สอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) กฎหมายการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล และมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ โดยมุ่งผลักดันกฎหมายและมาตรฐานด้านข้อมูลดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการใช้ Big Data, AI และระบบวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการลดข้อจำกัดในการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลด้านการท่องเที่ยว อาทิ ระบบ e-Booking, Digital Platform, Online Travel Agency (OTA) และระบบยืนยันการจองหรือเอกสารดิจิทัลสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง ลดขั้นตอนเอกสาร และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และยังมีแผนพัฒนา TAT Data Catalog และ Tourism Data Platform (TATIC) เพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลอัตโนมัติระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น AI, Big Data Analytics, Metaverse Tourism, AR/VR Tourism และ Smart Tourism Platform โดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ การใช้งานระบบอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติและมาตรฐานสากล อาทิ ISO 38500 และ ISO 27001 รวมทั้งดำเนินโครงการจัดทำและพัฒนาแบบมาตรฐานข้อมูลกลาง (Common Data & Data Governance Repository) ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบมาตรฐานข้อมูลกลางให้รองรับการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

2) **ส่งเสริมมาตรการจูงใจและปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการใช้จ่ายยานยนต์ไฟฟ้า** โดยกรมสรรพสามิตได้ดำเนินมาตรการส่งเสริมการใช้จ่ายยานยนต์ไฟฟ้าผ่านมาตรการ EV3 และ EV3.5 เพื่อเร่ง

การเปลี่ยนผ่านจากยานยนต์เครื่องยนต์สันดาปภายใน (Internal Combustion Engine: ICE) ไปสู่นานยนต์ไฟฟ้า โดยให้สิทธิประโยชน์แก่รถยนต์ไฟฟ้าประเภท Battery Electric Vehicle (BEV) ทั้งการงดหรือลดอากรขาเข้า การลดอัตราภาษีสรรพสามิต และการให้เงินอุดหนุนตามขนาดแบตเตอรี่และประเภทของรถยนต์ นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 เห็นชอบมาตรการส่งเสริมการผลิตรถยนต์ไฮบริดและไมลต์ไฮบริด (HEV และ MHEV) ผ่านสิทธิประโยชน์ด้านภาษีสรรพสามิตและการส่งเสริมการลงทุน ภายใต้เงื่อนไขด้านการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (CO₂) การใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ และการติดตั้งระบบช่วยเหลือการขับขี่ขั้นสูง (ADAS) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนแก่กิจการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าทุกประเภท แบตเตอรี่ มอเตอร์ขับเคลื่อน ระบบบริหารจัดการแบตเตอรี่ อินเวอร์เตอร์ เครื่องอัดประจุ ชุดสายไฟแรงดันสูง และโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์นำเข้าวัตถุดิบ และภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประเภทกิจการและความสำคัญทางเทคโนโลยี โดยช่วงปี 2566–2568 มีโครงการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ ชิ้นส่วน และโครงสร้างพื้นฐานได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนรวม 112 โครงการ เงินลงทุน 47,751 ล้านบาท ซึ่งสะท้อนว่ากรอบส่งเสริมการลงทุนสามารถดึงดูดโครงการในห่วงโซ่อุตสาหกรรมได้หลายระดับ

3) **ผลักดันและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล** โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ได้ดำเนินการ อาทิ การเฝ้าระวังและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเข้าข่ายอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้

ปรับปรุงกฎหมายและความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสตาร์ทอัพ อาทิ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2569 ที่มีผลบังคับใช้แล้ว ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนด้านการเงินผ่านการปรับปรุงกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเข้าถือหุ้นและร่วมลงทุนกับบริษัทเอกชนและสตาร์ทอัพได้โดยตรง ตลอดจนอนุญาตให้ร่วมลงทุนผ่านกองทรัสต์เพื่อประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital Trust) รวมทั้งการผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพ พ.ศ. ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อทลายข้อจำกัดทางกฎหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) ที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการระดมทุนและการประกอบธุรกิจสมัยใหม่ และเร่งออกกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคม

2. เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่

ภาครัฐและภาคีเครือข่ายได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีการดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้

2.1.1 ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน โดยในปี 2568 ดัชนีเด็กมีพัฒนาการสมวัยอยู่ที่ร้อยละ 82.31 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 77.1 ในปี 2567 แม้เด็กไทยยังมีปัญหาการใช้และการเข้าใจภาษา ซึ่งส่วนหนึ่งสัมพันธ์กับการใช้หน้าจอมากเกินไปและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองไม่เพียงพอ ภาครัฐโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จึงขับเคลื่อนนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” เพื่อเร่งสร้างความเข้าใจแก่ผู้ดูแล ลดการใช้หน้าจอ ความรุนแรง และความเครียด และเพิ่มกิจกรรมการเล่นที่หลากหลาย ควบคู่กับโครงการมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus สู่ 2,500 วัน ซึ่งใช้เครือข่ายระดับตำบลดูแลสตรีและเด็กทั้งด้านโภชนาการ นมแม่ อาหารตามวัย สุขภาพช่องปาก การเล่น กิจกรรมทางกาย และปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ตลอดจนศึกษาแนวทางจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า 2 ปี นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2568 ได้ขยายวันลาคลอดจาก 98 วันเป็น 120 วัน โดยได้รับค่าจ้างเต็มจำนวน 60 วัน และเพิ่มสิทธิให้ลูกจ้างชายลาเพื่อดูแลภรรยาคลอดบุตรได้สูงสุด 15 วัน โดยได้รับค่าจ้าง ส่งผลให้ครอบครัวมีเวลาและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพมากขึ้น

2.1.2 ยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาและคุณภาพครูของผู้เรียน โดยผลการทดสอบระดับชาตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี 2568 เทียบกับปี 2565 พบว่า คะแนนภาษาอังกฤษเพิ่มจาก 32.05 เป็น 32.46 คะแนน คณิตศาสตร์เพิ่มจาก 24.39 เป็น 26.81 คะแนน และวิทยาศาสตร์เพิ่มจาก 33.32 เป็น 33.95 คะแนน ขณะที่ภาษาไทยลดจาก 52.95 เป็น 47.49 คะแนน ส่วนทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยอยู่ที่ 78.27 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 76.97 ในช่วงก่อนเริ่มแผนฯ สำหรับผล PISA ปี 2568 ยังอยู่ระหว่างประมวลผล ภาครัฐ โดยกระทรวงศึกษาธิการ จึงจัดตั้งคณะกรรมการ PISA และพัฒนาคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ จัดทำชุดพัฒนาความรู้ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568 ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน อบรมครูด้านการสร้างข้อสอบวัดความรู้ และกำหนดการยกระดับ PISA เป็นตัวชี้วัดร่วมของหน่วยงาน พร้อมดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพใน 900 อำเภอ ขยายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็น 1,695 สถานศึกษาใน 20 จังหวัด และต่ออายุพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาถึงปี 2576 รวมทั้งนำร่องหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในโรงเรียนสังกัด สพฐ. 4,000 แห่ง โดยใช้ Active Learning และวัดผลจากสิ่งที่ผู้เรียนทำได้จริงตามสมรรถนะหลัก 6 ด้าน

2.1.3 ป้องกันเด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษาและเพิ่มทางเลือกที่ยืดหยุ่น โดยสัดส่วนประชากรอายุ 15-24 ปีที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้ฝึกอบรม (NEET) ลดจากร้อยละ 13.74 ในปี 2565 เป็นร้อยละ 12.63 ในปี 2568 กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้จัดทำฐานข้อมูลเด็กและเยาวชนที่ไม่มีชื่อในระบบการศึกษา ซึ่งปัจจุบันพบ 603,095 คน เพื่อนำไปสู่การค้นหา ติดตามช่วยเหลือ และส่งต่อภายใต้นโยบาย Thailand Zero Dropout การดำเนินงานเชื่อมความช่วยเหลือด้านการศึกษา สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ พร้อมจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสลับระหว่างการเรียนกับการทำงานได้ นอกจากนี้ กสศ. ร่วมกับ สพฐ. จัดทำแนวทาง “1 โรงเรียน 3 รูปแบบ” เชื่อมผลลัพธ์การเรียนรู้ในระบบ นอก

ระบบ และตามอัยยาศัย โดยกำหนดทั้งการพัฒนาผู้บริหาร ระบบข้อมูล การมีส่วนร่วมของภาคี การนิเทศ ติดตาม และกลไกคณะกรรมการระดับตำบลแบบทีมสหวิชาชีพ ส่งผลให้พื้นที่ที่สามารถเห็นสถานการณ์เด็กเป็น องค์กรรวมและวางแผนช่วยเหลือได้ตรงกับเงื่อนไขชีวิตมากขึ้น

2.1.4 พัฒนาระบบนิเวศและทางเลือกสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนสะสมและเทียบโอนผลการเรียนรู้จากการศึกษา การฝึกอบรม และประสบการณ์ทำงาน และปรับเส้นทางการเรียนรู้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม การสำรวจทักษะพื้นฐานชีวิตของประชาชนอายุ 15–64 ปี โดย กสศ. ธนาคารโลก และสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ร้อยละ 64.7 มีทักษะการรู้หนังสือต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 74.1 มีทักษะดิจิทัลต่ำกว่าเกณฑ์ และร้อยละ 30.3 มีทักษะด้านอารมณ์และสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ ขณะที่ดัชนีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย พ.ศ. 2567 อยู่เพียงระดับพอใช้ และแหล่งเรียนรู้คุณภาพยังกระจุกตัวในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และหัว เมืองใหญ่ สะท้อนจากเยาวชนเพียงร้อยละ 5.4 ที่เข้าพิพิธภัณฑ์หรือหอศิลป์เป็นประจำทุกเดือนหรือทุก สัปดาห์ ภาครัฐจึงต้องเร่งเชื่อมระบบสะสมทักษะ พัฒนารฐานข้อมูลและมาตรฐานแหล่งเรียนรู้ และสร้าง แรงจูงใจให้ทั้งประชาชนและสถานประกอบการลงทุนในการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแรงงาน นอกระบบและประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

2.2 ด้านการเตรียมพร้อมกำลังคนวัยแรงงานให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

2.2.1 เชื่อมการศึกษากับโลกการทำงานและผลิตบัณฑิตฐานสมรรถนะ โดยปี 2568 นักศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาแบบทวิภาคีและ Cooperative and Work Integrated Education (CWIE) รวมคิดเป็นร้อยละ 25.99 ยังต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 30 แบ่งเป็น CWIE ร้อยละ 5.39 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.16 ในปีก่อน และทวิภาคีร้อยละ 20.60 ลดจากร้อยละ 21.71 ภาครัฐจึงร่วมกับสถาน ประกอบการพัฒนาหลักสูตร ระบบสะสมและเทียบโอนผลการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการเรียนรู้จาก การทำงาน โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่พัฒนาสมรรถนะรวม 15,435 คน แบ่งเป็นบัณฑิตพันธุ์ใหม่ 4,455 คน และกำลังคนในสถานประกอบการ สังคม ชุมชน และท้องถิ่น 10,980 คน ผ่านหลักสูตร 272 หลักสูตร ส่วนโครงการ CWIE+EEC Model Type A มี 39 หลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษา 16 แห่ง ครอบคลุม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย มีสถานประกอบการร่วม 48 แห่ง และนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน 162 คน ส่งผลให้การ ออกแบบหลักสูตรเชื่อมกับความต้องการจริงของอุตสาหกรรมและเพิ่มประสบการณ์ทำงานก่อนสำเร็จ การศึกษา

2.2.2 พัฒนาทักษะแรงงานสำหรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต กรมพัฒนาฝีมือแรงงานดำเนิน โครงการยกระดับบุคลากรด้านดิจิทัล ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ เมคคาทรอนิกส์ ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ มีผู้เข้าอบรม 4,394 คน สูงกว่าเป้าหมาย 4,040 คน และผ่านการอบรม 3,847 คน โครงการเสริมสมรรถนะแรงงานด้านเทคโนโลยีรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีผู้เข้าอบรม 6,640 คน สูง กว่าเป้าหมาย 6,080 คน และผ่านการอบรม 6,290 คน และโครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานชั้นสูงในเขต พัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีผู้เข้าอบรม 2,914 คน สูงกว่าเป้าหมาย 2,700 คน และผ่านการอบรม 2,843 คน การดำเนินงานช่วยเพิ่มจำนวนแรงงานที่มีทักษะรองรับ 12 อุตสาหกรรมเป้าหมายและเทคโนโลยีขั้นสูง แต่ยัง ต้องเชื่อมผลการฝึกอบรมกับผลผลิตภาพ รายได้ และความก้าวหน้าในอาชีพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.3 ยกระดับทักษะอาชีพของเยาวชน แรงงานนอกระบบ และกำลังคนในอุตสาหกรรมใหม่ โดยดำเนินโครงการ Future Skills Upskilling และคู่มือพัฒนาทักษะสำหรับเยาวชนแรงงานนอกระบบอายุ 15–18 ปี ให้เข้าถึงหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ภาคอุตสาหกรรมร่วมออกแบบและเชื่อมโยงกับการจ้างงาน ควบคู่กับการเปิดแพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านแอปพลิเคชันทางรัฐ สำหรับกำลังคนทักษะสูง มีโครงการ อว. For EV ซึ่งพัฒนากำลังคนกว่า 5,000 คน ผ่านการเรียนรู้ทฤษฎีออนไลน์บนแพลตฟอร์ม MHESI Skill และฝึกปฏิบัติด้านยานยนต์ไฟฟ้า เครื่องชาร์จ และโซลาร์เซลล์ รวมทั้งโครงการ อว. For AI ที่จัด AI Bootcamp ต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 พัฒนาศักยภาพในระบบอุดมศึกษาแล้วกว่า 10,000 คน และเมื่อรวมการเรียนรู้ออนไลน์ หลักสูตรระยะสั้น และการฝึกงานจริง สามารถพัฒนากำลังคนด้าน AI ได้มากกว่า 100,000 คน ช่วยขยายโอกาสการเรียนรู้และเตรียมคนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดงาน

2.2.4 ส่งเสริมผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคมและดำรงชีวิตอย่างปลอดภัย โดยปี 2568 ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ เพิ่มจาก 2,193 เป็น 2,258 แห่ง และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมสะสม 219,571 คน โรงเรียนผู้สูงอายุเพิ่มเป็น 3,497 แห่ง มีนักเรียนผู้สูงอายุสะสม 240,911 คน และกองทุนผู้สูงอายุสนับสนุนเงินกู้ไม่มีดอกเบี้ยแก่ผู้สูงอายุ 2,321 ราย วงเงิน 66.3 ล้านบาท นอกจากนี้ โครงการอาชีพสุขใจ วัยใกล้เกษียณ พัฒนาทักษะให้กลุ่มอายุ 50–59 ปี 11,903 คน โครงการคลังปัญญาสำหรับผู้ร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญา 5,435 คน และพัฒนาผู้สูงอายุเป็นวิทยากร 607 คน ซึ่งสามารถสร้างรายได้จากการถ่ายทอดความรู้ ด้านการจ้างงาน แพลตฟอร์ม HAPPY JOB งานใหม่วัยเกษียณ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับยังแสบปี และกรมกิจการผู้สูงอายุ มีผู้ลงทะเบียน 1,300 คน และเชื่อมกับโครงการจ้างงานและพื้นที่จำหน่ายสินค้าในภาคเอกชน ควบคู่กับการเสริมทักษะรู้เท่าทันสื่อและภัยออนไลน์ รวมถึงพัฒนาแพลตฟอร์มอุ่นใจวัยสุขที่ใช้เซนเซอร์และปัญญาประดิษฐ์ตรวจจับเหตุฉุกเฉิน ช่วยให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเอง มีรายได้ มีส่วนร่วมทางสังคม และลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิต

2.2.5 พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงให้ตรงกับความต้องการของภาคการผลิต โดยปี 2568 ประเทศไทยมีคะแนน World Talent Ranking เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.55 และขยับจากอันดับ 47 เป็นอันดับ 43 ของโลก Higher Education Sandbox ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) อนุมัติหลักสูตรระหว่างปี 2565–2568 รวม 24 หลักสูตร เปิดจัดการศึกษาแล้ว 16 ข้อเสนอ มีนักศึกษา 2,077 คน โดยหลักสูตรด้านเคมีคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูงมีสถาบันนำร่อง 5 แห่ง นักศึกษารุ่นแรก 165 คน และจัดตั้งศูนย์พัฒนากำลังคนด้านเคมีคอนดักเตอร์แห่งชาติ 4 แห่ง ขณะเดียวกัน สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) สำรวจความต้องการกำลังคนปี 2568–2572 พบความต้องการรวม 1,087,448 ตำแหน่งใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยสูงสุดในอุตสาหกรรมการบิน และโลจิสติกส์ 440,573 ตำแหน่ง และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและหุ่นยนต์ 226,423 ตำแหน่ง ข้อมูลดังกล่าวถูกใช้เป็นฐานออกแบบหลักสูตรแบบ Demand-driven และวางแผนพัฒนาทักษะเพื่อลดปัญหาการผลิตบัณฑิตไม่ตรงสาย นอกจากนี้ มาตรการ LTR Visa ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ระหว่างปี 2565–2568 อนุมัติให้ชาวต่างชาติสมรรถนะสูงประมาณ 7,000 คน และสร้างผลกระทบเศรษฐกิจกว่า 23,000 ล้านบาทจากค่าธรรมเนียม การใช้จ่าย การลงทุน และภาษีเงินได้

2.2.6 สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะและระบบบ่มเพาะธุรกิจนวัตกรรม โดย TED Fund สนับสนุนทุนและเทคโนโลยีแก่สตาร์ทอัพและผู้ประกอบการ SMEs ในปีงบประมาณ 2568 ผลักดันให้เกิดสตาร์ทอัพ 282 รายใน 13 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ผ่านวงเงินกว่า 272 ล้านบาท ครอบคลุมทุนยุววิสาหกิจเริ่มต้น การขยายตลาดและธุรกิจ และการยกระดับระบบนิเวศผู้ประกอบการ ขณะเดียวกัน กลไก University

Business Incubator (UBI) มีหน่วยบ่มเพาะในสถาบันอุดมศึกษา 94 หน่วยทั่วประเทศ ทำหน้าที่นำองค์ความรู้ เทคโนโลยี ผลงานวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ พร้อมฝึกทักษะธุรกิจและเชื่อมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาครัฐ และเอกชน ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาจากระยะเริ่มต้นไปสู่การจัดตั้งบริษัทใหม่และบริษัทต่อยอดจากมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น

2.3 ด้านการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

2.3.1 สนับสนุนการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 เงินสงเคราะห์บุตรสำหรับผู้ประกันตนมาตรา 33 และ 39 เพิ่มขึ้นจาก 800 บาทเป็น 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน จนถึงอายุ 6 ปี และมีเด็กแรกเกิดจากครัวเรือนรายได้น้อยได้รับเงินอุดหนุนจากกรมกิจการเด็กและเยาวชน 600 บาทต่อเดือนจำนวน 2,605,566 ราย การสนับสนุนดังกล่าวช่วยลดข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายและเอื้อต่อโภชนาการ สุขภาพ และการเรียนรู้ในช่วงวัยที่สำคัญ

3. เป้าหมายหลักที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

3.1 ด้านการสนับสนุนโอกาสกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้สามารถเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

3.1.1 การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยการดำเนินการที่สำคัญ คือ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับประชากรวัยแรงงานนอกระบบและครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนาให้มีรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยสนับสนุนให้องค์กรต่าง ๆ อาทิ องค์กรชุมชน มูลนิธิ องค์กรสาธารณประโยชน์ ธุรกิจเพื่อสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านการพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจน นอกจากนี้ ภาครัฐได้ดำเนินโครงการยกระดับทักษะอาชีพเพื่ออนาคต (Future Skills Upskilling) และการแจกคู่มือพัฒนาทักษะสำหรับเยาวชนแรงงานนอกระบบ (Skill Vouchers) เพื่อสนับสนุนกลุ่มเยาวชนอายุ 15-18 ปี ที่อยู่นอกระบบการศึกษาให้สามารถเข้าถึงหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและภาคเอกชนชั้นนำในการร่วมจัดหลักสูตร “เรียนจบมีงานทำทันที” พร้อมทั้งให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษี 2 เท่า แก่สถานประกอบการที่รับเยาวชนกลุ่มนี้เข้าฝึกงานและบรรจุเป็นพนักงาน ขณะเดียวกัน ได้มีการเปิดตัวแพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิตแห่งชาติ (National Lifelong Learning Platform) เพื่อเป็นช่องทางบริการการศึกษาทางเลือกฟรีแก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงการเรียนรู้

3.1.2 การบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลของประชาชนกลุ่มเปราะบางและคนพิการของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความเชื่อมโยง ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นระบบเดียวกัน เพื่อนำฐานข้อมูล ที่มีการปรับปรุงดังกล่าวมาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) หรือ Big Data Institute (BDI) ให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งได้กำหนดชุดข้อมูล และหน่วยงานเจ้าของชุดข้อมูลใน 5 ด้านหลัก อันประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านการมีงานทำ ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการสังคม และด้านการศึกษา และได้จัดทำร่างบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) การเชื่อมโยงและปรับปรุงฐานข้อมูลประชาชนในกลุ่มเปราะบางและกลุ่มคนพิการฯ

3.1.3 การพัฒนาต่อยอดเพื่อเติมเต็มข้อมูลระดับพื้นที่ โดยพัฒนาระบบการวิเคราะห์ข้อมูลครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ซึ่งประมวลผลจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อใช้สำหรับการศึกษา วิเคราะห์ และการออกแบบนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างเหมาะสมและตรงกับปัญหา โดยข้อมูลที่สำคัญและ

จัดเก็บ ประกอบด้วย ข้อมูลครัวเรือน เช่น ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน ข้อมูลด้านกายภาพและระบบสาธารณูปโภคของครัวเรือน สถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เป็นต้น และข้อมูลบุคคล อาทิ การเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพของการศึกษาที่ได้รับ รายได้ รายจ่าย สวัสดิการและความคุ้มครองทางสังคม โดยภาครัฐได้ดำเนินมาตรการและโครงการเพื่อเพิ่มรายได้และลดภาระค่าครองชีพของประชาชน ควบคู่กับการส่งเสริมการประกอบอาชีพและพัฒนาทักษะแรงงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงแรงงานและกระทรวงมหาดไทย ผ่านการฝึกอบรมทักษะอาชีพ ทักษะดิจิทัล ภาษาต่างประเทศ และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

3.1.4 ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น การปรับสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการให้สอดคล้องกับความผันผวนทางเศรษฐกิจ อาทิ บรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์เศรษฐกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัว โดยกระทรวงการคลังจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพิ่มเติมเป็นการชั่วคราวให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตามมติ ครม. วันที่ 30 กันยายน 2568 ปรับวงเงินซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากเดิม 300 บาทต่อคนต่อเดือน เป็น 850 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นระยะเวลา 2 เดือน (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2568) รวมถึงมติ ครม. เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2569 เห็นชอบการปรับเพิ่มวงเงินซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคเป็น 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นระยะเวลา 4 เดือน (มิถุนายน - กันยายน 2569) พร้อมทั้ง มีการดำเนินงานด้านการตรวจสอบข้อมูลผู้ตกสำรวจจากการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐโดยกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุม โดยสิทธิประโยชน์พื้นฐานของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ประกอบด้วย (1) วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค 300 บาทต่อคนต่อเดือน (2) วงเงินส่วนลดค่าก๊าซหุงต้ม 80 บาทต่อคนต่อ 3 เดือน (3) วงเงินค่าเดินทางผ่านระบบขนส่งสาธารณะ (ขสมก. ขส. รถไฟฟ้า รถไฟ เรือ และรถโดยสารเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ) 750 บาทต่อคนต่อเดือน (4) มาตรการบรรเทาภาระค่าน้ำประปา 100 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน (5) มาตรการบรรเทาภาระค่าไฟฟ้า 315 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน (6) สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับคนพิการ สนับสนุนเบี้ยความพิการ 200 บาทต่อคนต่อเดือน สำหรับคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ และ (7) สิทธิประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ เพิ่มเงินช่วยเหลือพิเศษสำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย 100 บาทต่อคนต่อเดือน

3.1.5 สนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึง ปฐมวัย ได้อย่างมีคุณภาพ บังคับใช้กฎกระทรวงการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 (มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568) โดยปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์บุตรของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม (มาตรา 33 และมาตรา 39) จากเดิม 800 บาท เป็น 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน สำหรับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน ภายในระยะเวลา 36 เดือนก่อนเดือนที่มีสิทธิ โดยจะได้รับเงินสงเคราะห์ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ คราวละไม่เกิน 3 คน นอกจากนี้ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน 600 บาท สำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ ภายใต้เงื่อนไขสมาชิกในครัวเรือนต้องมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาทต่อคนต่อปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เด็กแรกเกิดได้รับเงินอุดหนุนจำนวน 2,605,566 ราย เป็นเงิน 16,998,120,800 บาท²⁸

3.1.6 การยกระดับคุณภาพชีวิตและการช่วยเหลือดูแลกลุ่มเปราะบาง โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดำเนินการสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Community Core) ในช่วงเวลาที่ไม่มีคนดูแลและพัฒนาาระบบแจ้งเตือนฉุกเฉินสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวและไม่แข็งแรง เพื่อขอความช่วยเหลือในกรณีเร่งด่วน รวมถึงพัฒนาระบบการดูแลและติดตามโดยชุมชนหลังจากออกจากโรงพยาบาลสำหรับดูแลคนพิการ

²⁸ รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568. กรมกิจการเด็กและเยาวชน.

และผู้ป่วยจิตเวช สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีระบบการช่วยเหลือทางสังคมร่วมกันดูแลสมาชิกและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ก่อให้เกิดรูปธรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการและบริบทของพื้นที่ เช่น การพัฒนาเด็กเล็ก การดูแลผู้สูงอายุ การสร้างความมั่นคงทางอาหารโดยการผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงชีพ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ในบริเวณบ้าน หรือพื้นที่ส่วนกลาง ของชุมชน ตลอดจนดำเนินการพัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงในชีวิต *กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ* ร่วมกับภาคีเครือข่ายส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิด้านอาชีพการมีงานทำ รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล โดยพัฒนาทักษะเดิม (Reskill) เพิ่มเติมทักษะใหม่ (Upskill) ทางวิชาชีพและสร้างโอกาสให้คนพิการมีงานทำ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อยอดสู่อาชีพได้ เพื่อให้เปลี่ยนบทบาทจากผู้พึ่งพิงกลายเป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และช่วยลดภาระการดูแลและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ และ *ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร* ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรกลุ่มเปราะบาง โดยการพักชำระหนี้ ซึ่งในปี 2567-2568 มีลูกค้ำผ่านการพัฒนา จำนวนรวม 636,777 ราย (ปี 2567 จำนวน 320,048 ราย และปี 2568 จำนวน 316,729 ราย) โดยเป็นการช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเกษตรกร กลุ่มเปราะบางรายย่อย ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มั่นคงและยั่งยืน ยกระดับให้เกษตรกรไทยมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและช่วยเหลือลูกหนี้ในการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน รวมถึง *การเคหะแห่งชาติ* ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยและกลุ่มเปราะบาง ด้วยการพัฒนาพื้นที่แฟลตดินแดงเดิมให้เป็นชุมชนอัจฉริยะที่ยั่งยืน ภายใต้โครงการเมืองอัจฉริยะเคหะชุมชนดินแดง (Smart City) ซึ่งอยู่ระหว่างการสรุปผลการศึกษาโครงการฯ

3.2 ด้านบริการสาธารณะมีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมในทุกพื้นที่ ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ได้ขยายโครงข่ายโทรคมนาคมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการโทรคมนาคมขั้นพื้นฐานได้ โดยในปี 2559 สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการขยายโครงข่ายไปแล้วจำนวน 3,920 หมู่บ้าน ในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และหมู่บ้านที่เหลือเพิ่มเติมอีกจำนวน 15,732 หมู่บ้าน ในพื้นที่ห่างไกล (Zone C) ประกอบด้วย Wi-Fi หมู่บ้าน Wi-Fi โรงเรียน Wi-Fi โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง USO Net และห้องบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง USO Wrap ทั้งนี้ บริการดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2565 นอกจากนี้ ยังได้มีการสำรวจและเก็บข้อมูลสำหรับการวัดการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ (Fixed Broadband) โดยพิจารณาจากอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร²⁹ พบว่าในปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 16.03 ลดลงจากปี พ.ศ. 2566 ซึ่งมีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 17.09

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) มีการดำเนินงานหลายโครงการที่สำคัญ ดังนี้ *โครงการการให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะและบำรุงรักษาโครงข่ายเน็ตประชารัฐ และส่วนต่อขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต* เป็นส่วนต่อขยายจากโครงข่ายภายใต้โครงการเน็ตประชารัฐ ไปยังโรงเรียนและโรงพยาบาลของรัฐที่ยังไม่มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้าถึง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสุศาลาพระราชทานใน

²⁹ ที่มา: https://ttid.nbtc.go.th/Internet-Market/internet_pop.aspx

สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ยังไม่มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวน 1,671 แห่ง นอกจากนี้ยังมีการเปิดโครงข่ายดังกล่าวให้เป็นแบบ Open Access Network ซึ่งเป็นการเปิดพอร์ตให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมเข้าใช้โครงข่ายโดยเชื่อมต่อจากโครงข่ายเน็ตประชารัฐไปยังครัวเรือนปลายทางได้ (Last Mile) เพื่อให้การใช้โครงข่ายที่มีอยู่เดิมเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการเข้าถึงการให้บริการขั้นพื้นฐาน โครงการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทย เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ได้มาช่วยให้ภาครัฐเข้าใจระดับทักษะและความพร้อมของประชาชนในการใช้เทคโนโลยี ส่งผลให้สามารถออกแบบบริการดิจิทัลให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครดิจิทัล (อสด.) ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงประชาชนกับบริการดิจิทัลของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมี อสด. จำนวนประมาณ 190,000 คน และโครงการยกระดับศูนย์ ICT ชุมชนสู่ศูนย์ดิจิทัลชุมชน เป็นช่องทางการให้บริการประชาชน ผ่านศูนย์ที่มีโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรพร้อมรองรับบริการออนไลน์ ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการภาครัฐ โดยปัจจุบันมีศูนย์ดิจิทัลชุมชนทั้งหมด จำนวน 1,722 แห่งทั่วประเทศ

นอกจากนี้ หน่วยงานด้านสุขภาพของประเทศไทยและหน่วยงานด้านดิจิทัลเทคโนโลยีได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการพัฒนาเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศด้านสุขภาพ โดยมีการขึ้นทะเบียนเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อรังสีวินิจฉัยและให้บริการแล้ว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขยายการเข้าถึงบริการการแพทย์ทางไกลมากยิ่งขึ้น ทั้งการเพิ่มจำนวนการจัดบริการของกระทรวงสาธารณสุขและการกำหนดอัตราค่าบริการทางการแพทย์ทางไกลโดยกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และมีการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลสุขภาพระหว่างผู้จัดบริการและส่งคืนข้อมูลสุขภาพให้แก่ประชาชน ซึ่งปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อให้เกิดแพลตฟอร์มกลางระดับชาติอย่างแท้จริง

3.3 ด้านการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

3.3.1 การเพิ่มศักยภาพและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ด้วยการสนับสนุนความรู้และแหล่งเงินทุนสำหรับการปรับปรุงโมเดลธุรกิจให้ทันสมัยตามแนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social and Governance: ESG) รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลที่เหมาะสมกับขนาดและประเภทธุรกิจ โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ให้บริการศูนย์บ่มเพาะการจัดหาที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี การดำเนินการตามแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีการสนับสนุนจาก องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ในการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ และการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศด.) ช่วยสนับสนุนการจับคู่ผู้ประกอบการกับผู้ให้บริการดิจิทัล พร้อมทั้ง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดำเนินการ Upskill/reskill แรงงานไปสู่แรงงานทักษะดิจิทัล

3.3.2 การสร้างระบบดิจิทัลที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Foreign Business) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (พค.) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวก ลดเวลา และค่าใช้จ่ายในการติดต่อกับหน่วยงานราชการ การพัฒนาระบบศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่ออำนวยความสะดวกในการยื่นคำขออนุญาตแบบบูรณาการระหว่าง

หน่วยงานโดยใช้แบบฟอร์มคำขออนุญาตเดียว (Integrated Digital Licensing) โดยในปี 2567 ได้มีการขยายผลระบบ Biz Portal ให้ครอบคลุมบริการอนุมัติอนุญาตเพิ่มเติม 23 ใบอนุญาต (รวม 157 ใบอนุญาต) ในพื้นที่กรุงเทพฯ และ 23 ใบอนุญาต (รวม 131 ใบอนุญาต) ในต่างจังหวัด โดยเป็นการอนุมัติอนุญาตแบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Fully Digital) ครอบคลุมบริการยื่นคำขออนุญาตออนไลน์ บริการชำระเงินออนไลน์ และบริการรับใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์ รวม 105 ใบอนุญาตในพื้นที่กรุงเทพฯ และ 69 ใบอนุญาตในต่างจังหวัด รวมถึงการพัฒนาระบบ DFT SMART-I ของกรมการค้าต่างประเทศ (คต.) รวบรวมระบบงานบริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก-นำเข้าสินค้าภายในระบบงานเดียวกัน สามารถรองรับการขึ้นทะเบียนและออกหนังสือสำคัญ อาทิ ใบอนุญาต/หนังสือรับรองการส่งออก-นำเข้าสินค้า นอกจากนี้ ยังมีการให้บริการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าผ่านระบบ DFT SMART C/O แทนระบบ EDI เพื่อยื่นคำขอติดตามสถานะ และติดต่อรับหนังสือรับรองฯ ที่เจ้าหน้าที่อนุมัติ โดยปัจจุบันให้บริการออกหนังสือรับรองฯ จำนวน 10 ประเภท

3.3.3 การส่งเสริมและปรับปรุงการเข้าถึงสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้วยการส่งเสริมให้สถาบันการเงินหรือธนาคารและผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงินใช้ข้อมูลธุรกิจและร่องรอยดิจิทัลในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายยกระดับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ผ่านหลักการ "3Opens" เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนให้แก่ผู้ประกอบการ โดย (1) **Open Data** ผ่านโครงการ Your Data "ข้อมูลของคุณ สู่บริการทางการเงินที่ตอบโจทย์" ได้ผลักดันให้ผู้ให้บริการสามารถส่งข้อมูลทางการเงินของตนเอง ทั้งข้อมูลเงินฝากสินเชื่อ รวมถึงข้อมูลนอกภาคการเงิน เช่น ประวัติการชำระค่าน้ำ-ค่าไฟผ่านแอปพลิเคชัน "ทางรัฐ" และข้อมูลแบบภาษีจากกรมสรรพากร เพื่อประกอบการขอสินเชื่อได้สะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น โดยมีสถาบันการเงินทั้งธนาคารและ Non-Bank เข้าร่วมแล้ว 16 ราย (2) **Open Competition** ผ่านการเปิดให้มีผู้ให้บริการใหม่อย่างธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้ง Virtual Bank จำนวน 3 ราย ซึ่งคาดว่าจะเริ่มให้บริการได้ในช่วงกลางปี 2569 และ (3) **Open Infrastructure** ผ่านโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าและการชำระเงินกลางสำหรับภาคธุรกิจ (PromptBiz) ที่เชื่อมโยงข้อมูลการค้าตั้งแต่ใบแจ้งหนี้ไปจนถึงการชำระเงิน พร้อมเปิดให้ SMEs ใช้ข้อมูลธุรกรรมการค้าในระบบ PromptBiz ที่ผ่านการตรวจสอบความจริงแท้และการใช้ซ้ำ มาประกอบการขอสินเชื่อประเภท invoice factoring/financing ได้ ซึ่งมาตรการเหล่านี้สะท้อนการนำข้อมูลธุรกิจและร่องรอยดิจิทัลมาใช้เป็นกลไกหลักในการอำนวยความสะดวกด้านสินเชื่อให้กับ SMEs อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้ง "ศูนย์ช่วยเหลือ SMEs" ของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในภูมิภาค เพื่อให้คำปรึกษาและเสริมสร้างองค์ความรู้ทั้งด้านนวัตกรรมการผลิต การตลาด และการวางแผนทางการเงินโดยไม่ค่าใช้จ่าย เพื่อผลักดันให้ SMEs สามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ **ได้มีการดำเนินมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับ SME แต่ละกลุ่มอย่างชัดเจนผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) โดยโครงการเด่นที่สำคัญ อาทิ ธนาคารออมสิน ดำเนินโครงการ GSB พลิกฟื้นธุรกิจไทย วงเงินรวม 100,000 ล้านบาท ซึ่งครอบคลุม SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายการค้าโลก ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) ดำเนินโครงการสินเชื่อปลุกพลัง SME วงเงิน 5,000 ล้านบาท สำหรับผู้ประกอบการรายย่อย และโครงการ Beyond ติดปีก SME วงเงิน 15,000 ล้านบาท สำหรับการลงทุนและขยายกิจการ และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดทำ โครงการสินเชื่อไทยยั่งยืน วงเงิน 21,700 ล้านบาท มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและเศรษฐกิจสีเขียวสำหรับเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ควบคู่กับโครงการสินเชื่อเพื่อ SME ไทยไซโย วงเงิน 30,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี สำหรับ SMEs ในภาคการเกษตร นอกจากนี้ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ยังเข้ามาลดข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านการดำเนินโครงการค้าประกันสินเชื่อ SMEs Quick Big Win วงเงินรวม 50,000 ล้าน**

บาท โดยไม่คิดค่าธรรมเนียมใน 3 ปีแรก ครอบคลุมทั้ง SMEs ทั่วไป Micro SMEs กลุ่มอาชีพอิสระ และผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง สะท้อนการกำหนดบทบาท SFIs ที่ตอบสนองความต้องการของ SME แต่ละประเภทอย่างตรงจุด

3.3.4 การพัฒนาและผ่อนคลายข้อจำกัดด้านการระดมทุน โดยที่ผ่านมาสํานักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีการดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืน โดยขยายเกณฑ์การเสนอขายในวงจำกัดสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (PP-SME) ให้รองรับตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) ตราสารหนี้เพื่อสังคม (Social Bond) และตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) รวมถึงขยายเกณฑ์การเสนอขายหุ้นกู้ผ่าน Crowdfunding ให้รองรับการออกและเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืนทุกประเภท ซึ่งช่วยให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาความยั่งยืน นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้เปิดให้บริการ LiVEx ตั้งแต่ปี 2565 ซึ่งเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่มีหลักเกณฑ์เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจ SMEs และ Startups เพื่อเป็นทางเลือกในการระดมทุนผ่านตลาดทุน และเป็นตลาดรองสำหรับการซื้อขายเปลี่ยนมือสำหรับผู้ลงทุนที่สนใจ โดยในปี 2568 มีบริษัทที่เข้าจดทะเบียนใน LiVEx รวมทั้งสิ้น 3 บริษัท มีมูลค่าการระดมทุนกว่า 72 ล้านบาท และมีบริษัทที่จดทะเบียนใน LiVEx ณ สิ้นปี 2568 จำนวน 8 บริษัท (ณ สิ้นพฤษภาคม 2569 มี 10 บริษัท) และมีบริษัทที่สามารถย้ายจาก LiVEx ไปเข้าจดทะเบียนใน mai ได้ 1 บริษัท

3.3.5 การสร้างความพร้อมในการแข่งขันในบริบทใหม่ทางเศรษฐกิจ โดยสร้างความตระหนักส่งเสริมองค์ความรู้ และปรับทัศนคติในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้การบริหารจัดการธุรกิจ (Digital Literacy) พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี (Digital System Integrator) ในสถานประกอบการ ให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกในการปรับปรุงกระบวนการผลิตแก่ SME อาทิ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud และใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์จำลองสถานการณ์การทำงานเพื่อลดระยะเวลาในกระบวนการผลิต พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา การเข้าถึงทุน และการขยายตลาดและช่องทางการตลาดแนวใหม่

นอกจากนี้ยังมีการจัดทำโครงการ SMEs GROWTH พลิก SMEs ไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME D Bank) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ที่มีการลงพื้นที่จัด Roadshow ใน 4 ภูมิภาค รวม 16 จังหวัด มุ่งเน้น 3 ภาคส่วนหลัก ได้แก่ ธุรกิจภาคการค้า ธุรกิจภาคบริการ (ท่องเที่ยว โรงแรม ฯลฯ) และธุรกิจภาคอุตสาหกรรม เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านดิจิทัลผ่านการจัด Workshop เปิดคลินิกให้คำปรึกษา จัด Booth Showcase เทคโนโลยีดิจิทัลหลากหลายบริการพร้อมโปรโมชั่นพิเศษ และจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) มีเป้าหมายให้ SMEs ไทยมีโอกาสเติบโตเพิ่มขึ้น ก้าวผ่านช่วงวิกฤติทางเศรษฐกิจด้วยองค์ความรู้และเครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลที่ครอบคลุมทั้ง (1) e-Tax Invoice by Timestamp (2) Digital ID (3) e-Signature (4) e-Contract (5) เครื่องมือวัดความพร้อม Digital Maturity Index (DMI) และ (6) AI Readiness ซึ่งสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ศักยภาพและทิศทางการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ รวมถึงการมีหลักสูตรการพัฒนาทักษะดิจิทัล และเครือข่าย Digital Provider เพื่อเพิ่มช่องทางการสร้างรายได้และลดต้นทุน

3.3.6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์ โดยมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาระบบบริหารจัดการโลจิสติกส์และอำนวยความสะดวกทางการค้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำเข้า-ส่งออก ลด

ขั้นตอนการดำเนินงาน และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **การพัฒนา ระบบ National Single Window (NSW) ของกรมศุลกากร** เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการนำเข้าและส่งออกสินค้า โดยปัจจุบันมีการดำเนินธุรกรรมในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ NSW ได้แล้วจำนวน 469 กระบวนงาน จาก 470 กระบวนงาน ของกระบวนงานที่ผ่านพิธีการศุลกากรทั้งหมด (อยู่ระหว่างทดสอบระบบ 1 กระบวนงาน คือ กระบวนงานเกี่ยวกับการขออนุญาตทำ ชื้อ มี ใช้ ส่ง นำเข้า ค่า หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งวัตถุประสงค์ ของกรมการปกครอง) รวมทั้งอยู่ระหว่างพัฒนาระบบการยื่นคำขอรับใบอนุญาตและใบรับรองแบบเบ็ดเสร็จ (Single Submission) โดยนำร่องในกลุ่มสินค้าเกษตรเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

2) **การเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า** ผ่านระบบ NSW โดยมีการพัฒนาระบบเชื่อมโยงเอกสารสำคัญในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ หนังสือรับรองสุขอนามัยพืช อิเล็กทรอนิกส์ (e-Phyto) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ (e-CO) และใบส่งปล่อยสินค้า อิเล็กทรอนิกส์ (e-D/O) รวมทั้งมีการลงนามความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า อิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน (ATIGA e-Form D) เพื่อยกระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงยกระดับการให้บริการภาครัฐด้านการค้าระหว่างประเทศสู่ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

3.3.7 สร้างระบบดิจิทัลที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน โดยได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ แพลตฟอร์มการค้าแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการค้าในรูปแบบธุรกิจกับธุรกิจ (B2B) และระบบธุรกรรมการเงินดิจิทัลเพื่อเอื้อต่อการลงทุน ควบคู่กับการปรับปรุงกฎหมายธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพ พร้อมการกำกับดูแลเชิงรุกในตลาดดิจิทัลแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ (E-Commerce) ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สชค.) ผ่านการยกเว้นแนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและการกระทำอันเป็นการผูกขาดในธุรกิจแพลตฟอร์มหลายด้าน ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมและกระตุ้นนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยและ SMEs นอกจากนี้ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ยังมีการเจรจาจัดทำความตกลงด้านเศรษฐกิจดิจิทัล การค้าดิจิทัลและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในระดับสากล ทั้งกรอบเจรจาที่สรุปผลแล้ว อาทิ บทเศรษฐกิจดิจิทัลภายใต้ความตกลง ACFTA 3.0 และกรอบ DEFA และกรอบที่อยู่ระหว่างการเจรจาร่วมกับสหภาพยุโรป (Thailand - EU FTA) เกาหลีใต้ (KTCEPA และ AKFTA) และแคนาดา (ACAFTA) เพื่อส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่คาดการณ์ได้ อำนาจความสะดวกการค้าและการลงทุน ลดต้นทุนธุรกิจ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นในห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนการพัฒนาระบบสิทธิประโยชน์ทางภาษี (tax.dtn.go.th) เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้ภาคธุรกิจสามารถเปรียบเทียบและเลือกใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ทุกกรอบ ความตกลง FTA ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนการพัฒนา ระบบนิเวศดิจิทัลที่เอื้อต่อการค้าและการลงทุน ลดต้นทุนการค้าในธุรกิจ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาด และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในเศรษฐกิจดิจิทัลและห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก

3.4 ด้านการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่

3.4.1 การขับเคลื่อนการพัฒนาภาค ตามเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. 2566-2570 เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาติ นโยบายรัฐบาล และประเด็นการพัฒนาภาคสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่ และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนทุกกลุ่ม ภายใต้กลไก**คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)** โดยส่วนราชการจัดทำข้อเสนอโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 จำนวนรวม 1,345 โครงการ (ปี 2567 จำนวน 628 โครงการ และปี 2568 จำนวน 717 โครงการ) วงเงินรวม 1,260,075.17 ล้านบาท (ปี 2567 วงเงิน 864,090.35 ล้านบาท และปี 2568 วงเงิน 395,984.82 ล้านบาท) เป็นโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค จำนวนรวม 831 โครงการ (ปี 2567 จำนวน 364 โครงการ และปี 2568 จำนวน 467 โครงการ) วงเงินรวม 985,264.68 ล้านบาท (ปี 2567 วงเงิน 787,765.02 ล้านบาท และปี 2568 วงเงิน 197,499.66 ล้านบาท)

3.4.2 การขับเคลื่อนการพัฒนากระเปาะเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ให้เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญในแต่ละภาค โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้พร้อมรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดึงดูดการลงทุน ภายใต้กลไก**คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.)** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ดังนี้ (1) เร่งดำเนินโครงการสำคัญให้แล้วเสร็จตามแผน เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้มีความพร้อมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม (2) เตรียมความพร้อมด้านแรงงานที่มีศักยภาพ (3) ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน และ (4) ดึงดูดการลงทุนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในระเบียบฯ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2568 มีการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจาก **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน** มูลค่ารวมสะสม 262,726 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 66,070 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 91,180 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 105,476 ล้านบาท) นอกจากนี้ การลงทุนของภาคเอกชนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ปีงบประมาณ 2566-2568 มีมูลค่ารวมสะสม 36,594 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 13,781 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 12,457 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 10,356 ล้านบาท)

3.4.3 การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ให้เกิดเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และบรรลุวัตถุประสงค์ในการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค เพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน ดำเนินการผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคส่วนต่าง ๆ จนมีความก้าวหน้ามาเป็นลำดับ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2568 มีมูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และดำเนินการลงทุนแล้วจาก **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน** มูลค่าทุนจดทะเบียนของธุรกิจจัดตั้งใหม่ จาก **กรมพัฒนาธุรกิจการค้า** และการให้สินเชื่อของ **ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย** รวมประมาณ 17,648.162 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 6,553.74 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 8,087.39 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 3,007.03 ล้านบาท) ซึ่งในปี 2568 มูลค่าการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนลดลง โดยคาดว่าส่วนหนึ่งเป็นผลจากสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งส่งผลให้ภาคเอกชนชะลอการเริ่มดำเนินการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมทั้งได้มีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนในพื้นที่ โดย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงาน อาทิ **สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS) **กรมการจัดหางาน** บริหารจัดการและการอำนวยความสะดวกการจ้างงานแรงงานต่างด้าวในเขตฯ **กรมสรรพากร** ดำเนินการออกมาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อดึงดูดการลงทุนตาม 13 กลุ่มกิจการเป้าหมาย 88 ประเภทกิจการ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตฯ และเชื่อมโยงกับพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ทั้งถนนและด่านศุลกากร/ด่านชายแดนแล้วเสร็จกว่าร้อยละ 93 รวมถึงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ/ชุมชน/ตามผังเมืองรวมอย่างเป็นเอกภาพและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของ 23 อำเภอ เพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ประชาชนและทักษะอาชีพตามความต้องการ และสอดคล้องกับกิจการเป้าหมายที่ส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ

3.4.4 การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยดำเนินการตามแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566 – 2570 ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมายและบริการแห่งอนาคต เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ยกกระตือรือร้นให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรม และพัฒนาเมืองให้มีความทันสมัย น่าอยู่อาศัย รวมทั้งเชื่อมโยงประโยชน์จากการลงทุนสู่ความยั่งยืนของชุมชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2568 **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน** ได้ออกบัตรส่งเสริมการลงทุน มูลค่ารวมสะสม 1,125,227 ล้านบาท (ปี 2566 มูลค่า 232,735 ล้านบาท, ปี 2567 มูลค่า 350,807 ล้านบาท และปี 2568 มูลค่า 541,685 ล้านบาท) รวมถึง**สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** ดำเนินการชักชวนให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ และความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ ซึ่งในปี 2568 มีผู้ประกอบการสนใจลงทุนใน 5 คลัสเตอร์เป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจ BCG และอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 143 ราย มีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมฯ รวม 227,529 ล้านบาท

3.4.5 การเชื่อมโยงผู้ประกอบการวิสาหกิจเข้ากับห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ กระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชน โดยในปี 2567-2568 **ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร** ดำเนินการยกระดับขีดความสามารถลูกค้าเกษตรกรผู้ประกอบการและ SME ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ โดยมีลูกค้าที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ประกอบด้วย SME หักขบวน จำนวนรวม 6,760 ราย (ปี 2567 จำนวน 3,093 ราย และปี 2568 จำนวน 3,667 ราย) และเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวนรวม 22,859 ราย (ปี 2567 จำนวน 12,789 ราย และปี 2568 จำนวน 10,070 ราย)

3.4.6 การจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาเชิงพื้นที่ทางกายภาพของประเทศ ให้มีการจัดระบบการใช้ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การกระจายโครงสร้างพื้นฐาน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนนั้น ดำเนินงานโดย**กรมโยธาธิการและผังเมือง** ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เสนอให้นายกรัฐมนตรีลงนามเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2569 นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างการจัดทำร่างผังนโยบายระดับภาค ครอบคลุมพื้นที่ 6 ภาค ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศด้วยเช่นกัน

3.4.7 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อสนับสนุนพื้นที่ที่มีศักยภาพและเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและ

สิ่งอำนวยความสะดวกตามเส้นทางสำคัญ เพื่อสนับสนุนการลงทุนและการค้าชายแดนและเชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจสำคัญอย่างต่อเนื่อง ผ่านโครงการสำคัญ อาทิ โครงการก่อสร้างสายแยกทางหลวงหมายเลข 4 – ด่านสะเดาแห่งที่ 2 ตอน 2 (คูขนานมอเตอร์เวย์ M84 หาดใหญ่ - สะเดา) ของกรมทางหลวง (ทล.) ซึ่งดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ และโครงการถนนสายเชื่อมศูนย์ซ่อมอากาศยาน – ศูนย์กลางการค้าส่งชายแดน บริเวณสะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 – ถนนเชื่อมทางหลวงหมายเลข 212 อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ของกรมทางหลวงชนบท (ทช.) เชื่อมต่อระหว่างสนามบินนครพนมกับสะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 ให้ระบบโครงข่ายคมนาคมของจังหวัดนครพนมและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนครพนมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. เป้าหมายหลักที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

ในระยะที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายการเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืนที่สำคัญ ดังนี้

4.1 ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ความสมดุลของระบบนิเวศ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคม และรักษาสีเขียวตลอด

4.1.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1) **การทำการเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน** โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน ดังนี้ 1) เกษตรอินทรีย์ อาทิ พัฒนาสูตรอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ 1 สูตร และถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ 30 ราย ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS 12,048 ไร่ 2) เกษตรทฤษฎีใหม่ อาทิ ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ 37,095 ราย พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนในเขตปฏิรูปที่ดิน 36,086 ไร่ 3) เกษตรผสมผสาน อาทิ ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 800 ราย 4) บริหารจัดการทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน อาทิ พัฒนาความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ 16 แห่ง บำรุงแหล่งน้ำ 2 แห่ง ได้แก่ บึงบอระเพ็ด และกว๊านพะเยา ผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่น และสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์ 35 ชนิด 789,400 ตัว (4) ส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน และพัฒนาความรู้และทักษะการผลิตในระบบวนเกษตรแก่เกษตรกร (5) บริหารจัดการทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน ด้วยการกำหนดมาตรการในการควบคุม การทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย ติดตาม ตรวจสอบ กำกับ เฝ้าระวังการทำประมงในพื้นที่น่านน้ำภายในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสัตว์น้ำควบคุม รวมทั้งตรวจประเมินและรับรองด้านสุขอนามัยในเรือประมง บริหารจัดการทรัพยากรประมงทะเลด้วยการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ

2) **การสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน** โดยกรมการท่องเที่ยวมีการดำเนินงานผ่านโครงการสำคัญ ดังนี้ (1) โครงการยกระดับคุณภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวสีเขียวต้นแบบ (Green Premium) โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมีการบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยลดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่ รวมถึงเป็นกลไกในการส่งเสริมการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น (2) โครงการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอน (Low Carbon Tourism) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอนให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำต้นแบบเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) จำนวน 11 เส้นทาง เชื่อมโยง 2 จังหวัด เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) (3) โครงการ CBT Smart Environment โดยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการจัดอบรมตามหลักการแนวคิด CBT Smart Environment จำนวน 371 คน รวมทั้งมีเกณฑ์คุณภาพการประเมิน CBT Smart Environment และ (4) โครงการพัฒนาองค์ความรู้และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแคมป์ปิ้งและรถบ้าน (Camping and Recreational Vehicle Parks) โดยศึกษาและจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวแคมป์ปิ้งและรถบ้านในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม และองค์ความรู้ที่น่าสนใจต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม เป็นคู่มือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับรถบ้านและแคมป์ปิ้งโดยเฉพาะ (Design Guideline) นอกจากนี้ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.)

ได้ขับเคลื่อนและสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยยึดแนวทางการพัฒนาพื้นที่เชิงบูรณาการ เพื่อเพิ่มรายได้และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้ง 9 พื้นที่ โดยมีผลสำเร็จสำคัญ เช่น การผลักดันให้แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษได้รับการยอมรับในระดับสากล การได้รับการประกาศจาก UNESCO ให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ (UCCN) และการที่แหล่งท่องเที่ยวเมืองเก่าสุโขทัยได้รับการรับรองมาตรฐาน Green Destinations ระดับ Gold Award ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวลำดับที่ 2 ของประเทศไทยที่ได้รับการรับรองในระดับดังกล่าว ต่อจากเมืองเก่าน่าน

3) **เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพของการผลิตสินค้าและบริการโดยยึดหลัก BCG**
ภาครัฐได้เร่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจผ่านโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) ได้สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs พร้อมทั้งเข้าไปปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดความสูญเสีย ตลอดจนสนับสนุนการนำวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมาสร้างมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ยังได้พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมชีวภาพให้ตระหนัก ถึงการลดคาร์บอน ยกระดับสถานประกอบการด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพสู่เชิงพาณิชย์ (เช่น เวชสำอาง ชีวเภสัชภัณฑ์ และเคมีชีวภาพ) ขณะเดียวกัน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ขับเคลื่อนกลุ่ม MSME เพื่อรับมือกับมาตรฐานและการกีดกันทางการค้า โดยศึกษาและรวบรวมมาตรฐาน Green Economy อีกทั้งยังได้เผยแพร่ Green SME Index และพัฒนาผู้ประกอบการผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านธุรกิจสีเขียว ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มเติม 130.13 ล้านบาท

4) **การบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ** โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้รวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะขยะมูลฝอยและขยะอันตรายในระดับพื้นที่ และมีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหาร เพื่อรองรับเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2566 โดยมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ เป็นองค์กรหลักและกลไกของประเทศในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับอาหารในทุกมิติ พัฒนาระบบอาหารของประเทศให้ครอบคลุมห่วงโซ่อาหาร และในการประชุมเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. 2566–2573) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566–2570) โดยได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปศึกษาองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ติดตามผลการดำเนินงานในการลดปริมาณขยะอาหารที่ต้องกำจัด ณ ปลายทาง จัดทำแนวทางความปลอดภัยและวิธีการบริจาคอาหารส่วนเกิน และแนวทางการจัดการขยะอาหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการจัดการขยะอาหารสำหรับผู้ประกอบการประเภทโรงแรม คาเฟ่ และครัวเรือน ตลอดจนจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอาหารสำหรับการบริจาคอาหารส่วนเกิน โดยใช้แนวปฏิบัติการรับบริจาคอาหารส่วนเกินของมูลนิธิ สโกลาร์ส์ ออฟ ซีเอสทีแอนด์เอส (SOS) เป็นต้นแบบ

5) **การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** โดย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้พัฒนาระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (TH-BIF) มาตั้งแต่

ปี 2561 ปัจจุบันมีข้อมูลสิ่งมีชีวิตในระบบแล้ว 44,010 ชนิด รวมกว่า 150,000 รายการ (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มิถุนายน 2569) โดยได้รับความร่วมมือและการลงนาม MOU เชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับ 33 หน่วยงาน และในปี 2568 ได้พัฒนาแอปพลิเคชัน *THBIF Journey* เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนร่วมสำรวจและระบุชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิตผ่านภาพถ่ายได้ รวมทั้งมีการจัดทำบัญชีเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมด้านระบบนิเวศ (SEEA Ecosystem Accounting) ตามกรอบของ UN โดยในปีงบประมาณ 2568 ได้จัดทำบัญชีพื้นที่ป่าไม้ ทรัพยากรไม้ และระบบนิเวศป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ รวมถึงระบบนิเวศพื้นที่สีเขียวในคุ้งบางกะเจ้าเสร็จสิ้น พร้อมจัดทำฉากทัศน์ (Scenario) เพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย สอดคล้องกับโครงการ Integration of Natural Capital Accounting (NCA) ที่จัดทำบัญชีทุนทางธรรมชาติ 5 ประเภทในจังหวัดกระบี่ บูรณาการเข้าสู่บัญชีดาวเทียมการท่องเที่ยว (TSA) และบัญชีดาวเทียมทรัพยากรน้ำ (WRSA) พร้อมนำร่องกลไกการจ่ายค่าตอบแทนการบริการของระบบนิเวศ (PES) ผ่านกิจกรรมทัวร์ดูนกอพยพที่ ต.คลองประสงค์ เพื่อจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์ท้องถิ่น และเสนอแนวทางการร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) ในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำและระบบนิเวศทางทะเล

นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย (EPI Thailand) ร่วมกับ 24 หน่วยงาน ส่งผลให้ค่าคะแนนปี 2568 เพิ่มขึ้นเป็น 79.2 คะแนน (จาก 74.4 คะแนนในปี 2567) โดยได้จัดทำรายงานสถานการณ์ในรูปแบบฉบับเต็มและ Infographic พร้อมสร้างเครือข่ายผู้รู้ต้นแบบ (Train the trainer) ในภาคการศึกษาและระดับท้องถิ่น ขณะที่ด้านกฎหมาย สผ. อยู่ระหว่างเตรียมการเสนอ (ร่าง) พ.ร.บ. ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี

6) **การเพิ่มประสิทธิภาพและขยายเชื่อมต่อเครือข่ายคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย** โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (TH-BIF) เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบริหารจัดการในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ปัจจุบันได้มีการดำเนินการเชื่อมต่อข้อมูลแล้ว 31 หน่วยงาน (หน่วยงานภายในประเทศ 27 หน่วยงาน ต่างประเทศ 4 หน่วยงาน) และมีการเชื่อมต่อข้อมูลและให้บริการเผยแพร่ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ มากกว่า 150,000 รายการ การดำเนินการดังกล่าวถือเป็นการขับเคลื่อนการสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตให้เพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากส่วนเหลือให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายปราศจากเศษเหลือและของเสีย (Zero Waste) จากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และขยะอาหาร รวมถึงบริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

4.1.2 การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและขยายผลงานวิจัยสู่สาธารณะและขับเคลื่อนผลงานสู่การใช้ประโยชน์ โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1) **ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี อาทิ ระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรม 4.0 และเทคโนโลยีอื่น ๆ รวมถึงเทคโนโลยีสื่อสารไร้สาย 5G มาใช้ในการบริหารจัดการการผลิต** โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีการดำเนินการสำคัญ เพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิต อาทิ การเตรียมความพร้อมบุคลากรด้านมาตรฐานการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ (IATF 16949:2016) การเพิ่มพูนทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออกแบบและดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้า การให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกแก่สถานประกอบการด้านเทคโนโลยีหุ่นยนต์ระบบอัตโนมัติ และดิจิทัล ปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud มาประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการ การ

ประยุกต์ใช้ IoT ในสถานประกอบการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต Lean IoT Plant Management and Execution (LIPE) การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรภาคอุตสาหกรรมด้าน Lean Automation

2) **เร่งรัดการปรับการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และโลจิสติกส์** โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ (1) *การพัฒนาและขับเคลื่อนการประเมินระดับความพร้อมของโรงงานด้วยตนเอง (Online Self-assessment)* ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เพื่อให้ผู้ประกอบการประเมินระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ “Thailand i4.0 Checkup” โดยไม่มีค่าใช้จ่าย (2) *การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนในการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนเครื่องจักร* เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือลดต้นทุนด้านพลังงาน (3) *การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud มาประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการ* รวมถึงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ที่มุ่งเน้นเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและยกระดับสถานประกอบการด้วยการบริหารจัดการอัจฉริยะ (4) *การพัฒนาเทคโนโลยี Carbon Capture and Utilization (CCU)* โดยผลักดันให้มีการจัดตั้ง National CCUS consortium เพื่อเร่งยกระดับเทคโนโลยี CCUS ของประเทศไทยสู่การนำไปใช้จริง (5) *การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพระบบนิเวศของพลังงานสะอาด* โดยพัฒนาต้นแบบแผงระดับห้องปฏิบัติการที่มีน้ำหนักเบากว่าแผงโซลาร์เซลล์ทั่วไปร้อยละ 30 แต่ยังแข็งแรงทนทานต่อสภาพแวดล้อม และ (6) *การส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมเป้าหมาย* ผ่านการให้สิทธิประโยชน์การลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการผ่านคลินิกเทคโนโลยีเครือข่าย

3) **ส่งเสริมการผลิตยานยนต์ตามมาตรฐานสากล** ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมการผลิตและการใช้ยานยนต์ที่ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกควบคู่กับการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย โดยให้ความสำคัญทั้งการส่งเสริมยานยนต์ไร้มลพิษ (ZEV) และเทคโนโลยีเปลี่ยนผ่าน (xEV) เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถต่อยอดฐานการผลิตและห่วงโซ่อุปทานเดิมได้อย่างต่อเนื่อง โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 เห็นชอบมาตรการส่งเสริมการผลิตรถยนต์ไฮบริดและมอเตอร์ไฮบริด (HEV และ MHEV) ผ่านสิทธิประโยชน์ด้านภาษีสรรพสามิตและการส่งเสริมการลงทุน ของกรมสรรพสามิตและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ภายใต้เงื่อนไขด้านการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (CO₂) การใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ และการติดตั้งระบบช่วยเหลือการขับขี่ขั้นสูง (ADAS) ซึ่งสะท้อนแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มุ่งสร้างสมดุลระหว่างการรักษารฐานการผลิตเดิม การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย และการเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์แห่งอนาคตอย่างยั่งยืน

4) **ส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยจากหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน และองค์กรเกษตรกรที่มีส่วนในการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม** โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยไปเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร 40 เรื่อง อาทิ สร้างชุมชนต้นแบบพืชปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในภาคอีสานตอนบน แผ่นเทียบสีสำหรับการเก็บเกี่ยวผลผลิตกาแฟในระยะที่เหมาะสม เปลือกมังคุดหุดยกลิ่นเต้า รวมทั้งมีการขับเคลื่อนผลงานไปสู่การใช้ประโยชน์ อาทิ การขยายผลการผลิตและการใช้ประโยชน์ัญพิชเมืองหนาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การขยายผลเครื่อง

อบแห้งระบบถาดหมุนใช้สำหรับแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียวคุณภาพสายพันธุ์ KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต รวมทั้งพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับการใช้งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อ “สร้างคุณค่า” กับหน่วยงานวิจัยหรือสถาบันการศึกษา จำนวน 77 ผลิตภัณฑ์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่พัฒนามีมูลค่าเพิ่มขึ้น

5) **เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรมด้วยโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด** โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ได้เข้าให้คำปรึกษาสำหรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพการบริหารจัดการน้ำ เพื่อลดการใช้น้ำ และการจัดการมลพิษน้ำของสถานประกอบการ (ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการวัตถุดิบและสิ่งแวดล้อม) โดยเข้าให้คำปรึกษาโรงงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ลดการใช้ทรัพยากรของเสียตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน และลดการปลดปล่อยปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า 30 แห่ง และโรงงานภายใต้โครงการ “Application of industry-urban symbiosis and green chemistry for low emission and persistent organic pollutants free industrial development in Thailand” จำนวน 127 แห่ง เพื่อตรวจประเมินด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด โดยประยุกต์แนวทางตามมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) และหาโอกาสในการเอื้อประโยชน์ร่วมกันระหว่างภาคอุตสาหกรรมเอง และระหว่างอุตสาหกรรมกับชุมชน ตามแนวเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรม

4.1.3 การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การขยายผลรูปแบบเกษตรกรรมที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1) **การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตร** รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการขยายผลรูปแบบเกษตรกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์เพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ ด้วยการส่งเสริมองค์ความรู้แก่ชุมชนในการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นปุ๋ย ไบโอดีเซล ไบโอดีเซล บรจุภัณฑ์ชีวภาพ สารสกัดมูลค่าสูง และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ จัดทำแปลงสาธิตต้นแบบการย่อยสลายฟาง ส่งเสริมการผลิตวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สถาบันเกษตรกร 130 แห่ง บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อปรับปรุงบำรุงดินด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ 180 ตำบล ถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากเศษปลาเหลือทิ้งมาเป็นอาหารสัตว์น้ำ ถ่ายทอดความรู้และให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรในการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรผลิตเป็นอาหารสัตว์และเลี้ยงอาหารสัตว์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการใช้สารเคมี โดยถ่ายทอดความรู้ให้สามารถจัดการสุขภาพพืช (ดิน ปุ๋ย และศัตรูพืช) อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังดำเนินการส่งเสริมการทำเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) หรือ BCG/Carbon Credit โดยนำวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตที่ก่อให้เกิดมลพิษและพื้นที่ระบบนิเวศ ด้วยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับคาร์บอนเครดิตและการลดก๊าซเรือนกระจกให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเกษตรกร และปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกจากพืชระยะสั้นเป็นพืชที่มีศักยภาพเพื่อลดการเผาแบบยั่งยืน และส่งเสริมโรงงานผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก/Carbon Credit ด้วยการปรับปรุง พื้นที่เกษตรกรรมในการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนที่นำไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน รวมทั้งศึกษาแนวทาง การซื้อขายคาร์บอนเครดิต และประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตตามมาตรฐานโครงการลดก๊าซเรือน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน ดังนี้

2) **ปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและจูงใจให้เกษตรกรมีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน ดังนี้

2.1) **มาตรฐานด้านพืช** ด้วยการถ่ายทอดความรู้ตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agriculture Practices: GAP) แก่เกษตรกร 15,000 ราย ตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มตามมาตรฐาน GAP 171,413 แปลง เกษตรกร 138,655 ราย ตรวจประเมินแบบกลุ่มระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 1,470 กลุ่ม ข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP 38,309 แปลง เกษตรกร 32,494 ราย ตรวจรับรองสุขลักษณะโรงงาน แหล่งผลิต และสถานแปรรูปตามมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ (Good Manufacturing Practice: GMP) 662 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าพืช 126,649 ตัวอย่าง ออกใบอนุญาต/ใบรับรองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และงานภายใต้พระราชบัญญัติ 6 ฉบับ รวม 588,262 ฉบับ ตรวจปัจจัยการผลิตนำเข้าและสินค้าจากผู้จำหน่ายปุ๋ย วัตถุอันตราย และเมล็ดพันธุ์ 55,400 ราย รวมทั้งตรวจรับรองแหล่งผลิตผลไม้ส่งออก 33,046 ตู้

2.2) **มาตรฐานด้านปศุสัตว์** ด้วยการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP 20,224 แห่ง ตรวจรับรองสุขลักษณะโรงงาน แหล่งผลิต และสถานแปรรูปตามมาตรฐาน GMP 70,608 แห่ง ตรวจวิเคราะห์ คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ 294,515 ตัวอย่าง ตรวจประเมินสถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐาน ฮาลาล 281 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล 700 ตัวอย่าง ตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน 8,440 โรงเรียน

2.3) **มาตรฐานด้านประมง** ด้วยการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มตามมาตรฐาน GAP 648 แห่ง ตรวจรับรองสุขลักษณะโรงงาน แหล่งผลิต และสถานแปรรูปตามมาตรฐาน GMP 15,724 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าประมง 20,208 ตัวอย่าง ควบคุมและตรวจสอบผู้ผลิต ผู้นำเข้า-ส่งออก 122,432 ครั้ง ออกหนังสือรับรอง ใบรับรอง หนังสืออนุญาต ใบอนุญาต 632,202 ราย รักษาระบบเพื่อรับรองคุณภาพ ความปลอดภัยสินค้าประมงตามระบบมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 จำนวน 264 รายการ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ด้วยการลดการใช้ยาปฏิชีวนะและลดการตกค้างในผลผลิตสัตว์น้ำเกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภค 43,496 ตัวอย่าง

2.4) **มาตรฐานด้านหม่อนไหม** ด้วยการตรวจรับรองมาตรฐานหม่อน 401 แปลง และตรวจรับรองมาตรฐานไหม 39 กลุ่ม

2.5) **ด้านการตลาด** เช่น ส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริโภคให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยด้วยการสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรมาตรฐานด้วยระบบตามสอบสินค้าเกษตรบนระบบคลาวด์ (QR Trace on Cloud) และเว็บไซต์สินค้าเกษตรมาตรฐานออนไลน์ (DGT Farm) 198 ราย ส่งเสริมการใช้เครื่องหมาย Q และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตร 1 กลุ่มสินค้า รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนามาตรฐานและการรับรองระบบงานสินค้าเกษตรให้สามารถรองรับปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน 9 เรื่อง อาทิ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้งชันโรง (มกษ. 8205-2565) ทิศทางการจัดทำมาตรฐานและระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรอง

มาตรฐานสินค้าเกษตร และตรวจรับรองมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 540 ราย รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัยแก่สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 2,420 ราย

3) **สนับสนุนบทบาทของเอกชนในการเชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรที่ได้มาตรฐานเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า** โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านศูนย์แสดงสินค้ารวม 6 ครั้ง ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตข้าวมาตรฐานอินทรีย์ไทย GAP และมาตรฐานอินทรีย์ต่างประเทศ 15 จังหวัด ด้วยการจับคู่ธุรกิจและจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายกับผู้ประกอบการค้าข้าว 24 ราย กลุ่มเกษตรกร 195 กลุ่ม เกษตรกร 4,611 ราย พื้นที่การผลิต 54,109.85 ไร่ ผลผลิตซื้อขาย 15,272.43 ตัน และส่งเสริมการซื้อขายผลผลิตระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว 4,735.73 ตัน มูลค่าการซื้อขาย 64.72 ล้านบาท รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง ให้มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอนเพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4) **ปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน** โดยถือเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งในการปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมการนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ โดย

4.1) **สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดในสังคม กระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม** ดำเนินงานผ่าน โครงการสำคัญ เช่น โครงการเสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเผาในที่โล่ง ไฟป่า และลดหมอกควัน และ**กรมส่งเสริมการเกษตร (กสอ.)** ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรในป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยดำเนินการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จัดกิจกรรมนำเสนอทางเลือกและสาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จัดงานรณรงค์หยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาแก่เกษตรกร 17,640 ราย ในพื้นที่ 62 จังหวัด รวมทั้ง**สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)** จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไปสู่การเป็นองค์กรคาร์บอนต่ำ เพื่อประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดและสร้างองค์ความรู้ เรื่อง คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO) ให้กับคณะทำงานฯ เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลภายนอก คำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร วิเคราะห์ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และจัดทำแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น

4.2) **สร้างแรงจูงใจและทัศนคติในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน** โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (สส.) ได้เผยแพร่ความรู้ผ่านกิจกรรมใน Thailand Pavilion ผลิตคลิปออนไลน์ร่วมกับอินฟลูเอนเซอร์ และจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2569–2573 มีการจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก ประจำปี 2568 (ผู้เข้าร่วม 3,350 คน เครือข่ายเอกชนร่วมจัดงาน 10 แห่ง) พร้อมเผยแพร่สื่อผ่านโทรทัศน์ 25 ครั้ง สื่อออนไลน์ 135 ครั้ง และวิทยุ Green Wave 20 ชั่วโมง เข้าถึงประชาชนออนไลน์กว่า 2.96 ล้านครั้ง นอกจากนี้ยังได้พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ประสานงานในระดับพื้นที่ 120 คน จาก 11 องค์กร สร้างเครือข่ายโรงเรียนรักษ์คลองแสนแสบ 160 คน และจัดทำคู่มือ *Climate Change Education: Marine*

ในมิติด้านการผลิตและบริการ ได้ส่งเสริมสถานประกอบการเข้าสู่มาตรฐาน G-Green ผ่านเกณฑ์แล้ว 3,493 แห่ง และขึ้นทะเบียนหน่วยตรวจประเมิน 12 แห่ง ด้านการลดการเผาในที่โล่งและไฟฟ้า ได้สร้างเครือข่ายอาสาสมัครระดับหมู่บ้านใน 17 จังหวัดภาคเหนือ รวม 74,089 คน ครอบคลุม 10,862 หมู่บ้าน ขณะเดียวกัน กรมสรรพสามิต ได้นำมาตรการกลไกราคาคาร์บอน (Carbon Pricing Mechanism) มาใช้ในโครงสร้างภาษีน้ำมัน โดยกำหนดราคาคาร์บอนที่ 200 บาทต่อตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และ สวทช. อยู่ระหว่างดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการใช้ไม้เศรษฐกิจในงานก่อสร้างในจังหวัดลำปาง 2 แห่ง เพื่อออกแบบกระบวนการแปรรูปไม้ที่ลดการใช้พลังงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2569

ในการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและนวัตกรรมประหยัดพลังงาน พพ. ได้รณรงค์การติดตั้ง Solar Rooftop ผ่านสื่อออนไลน์และเครือข่าย LED บนรถไฟฟ้า BTS เพื่อสร้างความมั่นใจและให้ความรู้ข้อมูลหมายแก่ประชาชน พร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้การอนุรักษ์พลังงานในบ้านและสำนักงานแก่ผู้สนใจ 1,752 คน และจัดหลักสูตรสาธิตการใช้ระบบไฟฟ้าแสงอาทิตย์ในระดับครัวเรือนและชุมชน แก่ภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน รวม 20 รุ่น มีผู้เข้าร่วม 633 คน

4.3) **ส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** โดยสนข. ได้รายงานผลการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่งปี 2566 (รายงานประจำปีงบประมาณ 2568) สามารถลดได้รวม 8.17 MtCO₂e จาก 3 มาตรการหลัก คือ กลุ่มรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในเมือง 8 เส้นทาง (ลดได้ 0.41 MtCO₂e) กลุ่มรถไฟฟ้าระหว่างเมือง 2 เส้นทาง (ลดได้ 0.16 MtCO₂e) และกลุ่มมาตรการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) และเพิ่มประสิทธิภาพยานยนต์ Light-Duty Vehicle เฉพาะรถยนต์ส่วนบุคคล (ลดได้ 7.60 MtCO₂e) สอดรับกับมาตรการของ กรมสรรพสามิต (พ.ศ. 2565–2568) ที่จ่ายเงินอุดหนุนซื้อยานยนต์ไฟฟ้าไปแล้วรวม 14,896,945,000 บาท สำหรับรถยนต์ไฟฟ้า 103,217 คัน และรถจักรยานยนต์ไฟฟ้า 27,060 คัน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

5) **ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการลงทุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและภาครัฐ** การประชุมคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจัดขึ้นในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้หน่วยงานรัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกำหนดเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการ รวมถึงสามารถใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการดำเนินงานได้ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ชัดเจน แต่มีการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 6 พฤษภาคม 2568 เห็นชอบแนวทางความร่วมมือจัดแคมเปญ “Amazing Thailand Grand Tourism & Sports Year 2025” ที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและชุมชนร่วมขับเคลื่อนผ่านแผนงานร่วมกัน และโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT Thailand)

6) **ส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** กรมการท่องเที่ยว ได้พัฒนาและยกระดับศักยภาพการให้บริการด้านการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของไทยให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและได้มาตรฐานสากล โดยในปีงบประมาณ 2566-2567 ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จำนวน 8,196 คน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ ส่งเสริมและยกระดับการให้บริการของผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

ให้มีความสะอาด ปลอดภัย เป็นธรรม (ท่องเที่ยวสีขาว) การส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของบุคลากรภาครัฐในการบริหารจัดการและการให้บริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามหลัก BCG Model เพื่อการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ยกระดับศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อมุสลิม การฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานขับรถสาธารณะ

4.2 ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

4.2.1 การฟื้นฟูทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากขึ้น ด้วยการส่งเสริมและผลักดันการเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ/ป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ฟื้นฟูทรัพยากรดินด้วยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนมีการวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล

1) ส่งเสริมและผลักดันการเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ/ป่าเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและเร่งแก้ไขปัญหาสำคัญบนพื้นที่สูง อาทิ ปัญหาความยากจน การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ และป่าไม้) การบุกรุกพื้นที่ป่า และการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งขยายผลสำเร็จของการพัฒนาไปสู่พื้นที่สูงต่าง ๆ จำนวน 2,608 กลุ่มบ้าน 18 จังหวัด 733,417 ราย ด้วยการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การตลาด เทคโนโลยี และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ และประมงแก่เกษตรกร 85,886 ราย ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ 1,387,500 ตัว ฟื้นฟูทรัพยากรดินด้วยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 7,400 ไร่ บริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร 70 ชุมชน 245 แห่ง

2) บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้น้ำซ้ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการบริหารจัดการน้ำและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ประกอบด้วย (1) ก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ 14 แห่ง อาทิ โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำร้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี เมื่อสิ้นสุดโครงการในช่วงปี 2568 - 2573 จะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ ประมาณ 123,000 ครัวเรือน (2) จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน โดยก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดกลาง ก่อสร้างแหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชน/ชนบท ก่อสร้างโครงการแก้มลิง ทำให้ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 52.71 ล้านลูกบาศก์เมตร และพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 54,190 ไร่ (3) บริหารจัดการนํ้านอกเขตชลประทาน ด้วยการขุดสระน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานและในพื้นที่ที่ระบบส่งน้ำไปไม่ถึง เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง 25,923 บ่อ และปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก 1,085 แห่ง และ (4) พัฒนาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้วยการขุดสระเก็บน้ำสาธารณะ 1 แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ 21 ไร่ ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน 4,500 ล้านลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ 5 แห่ง ทำให้ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 163,700 ล้านลูกบาศก์เมตร และสร้างฝายชะลอน้ำชั่วคราว 153 แห่ง ส่งผลให้พื้นที่ได้รับความชุ่มชื้น 9,680 ไร่ ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 70,078 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถช่วยชะลอการไหลของน้ำ ช่วยดักตะกอนดิน/ทราย ส่งผลให้แหล่งน้ำไม่ตื้นเขินลดแรงดันน้ำช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และยกระดับความสูงของน้ำในลำห้วยรวมถึงเกษตรกรสามารถวางแผนเตรียมการเพาะปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว

3) ลดการก่อกมลพิษในประเทศ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

3.1) ส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศ ลงทุนและยกระดับอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและรถยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชนด้วยนวัตกรรมลดโลกร้อน

3.1.1) ส่งเสริมมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการใช้นยานยนต์ไฟฟ้า มีการดำเนินงาน อาทิ มาตรการจูงใจด้านภาษีและมีใช้ภาษี เพื่อเร่งส่งเสริมการใช้นยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศ ภายใต้กรอบมาตรการสนับสนุนการใช้นยานยนต์ไฟฟ้าในระยะที่ 1 (EV3) และระยะที่ 2 (EV3.5) โดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นการใช้รถยนต์ไฟฟ้าและรถจักรยานยนต์ไฟฟ้าควบคู่กับการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและฐานการผลิตยานยนต์ของประเทศในระยะยาว โดยผู้ได้รับสิทธิจะต้องมีการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยด้วย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ ตั้งแต่เริ่มมาตรการในปี 2565 จนถึงปี 2568 กรมสรรพสามิตมีการอนุมัติเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการใช้นยานยนต์ไฟฟ้าภายใต้โครงการ EV3 แล้ว รวมทั้งสิ้น 93,774 คัน เป็นเงินอุดหนุน 11,269.77 ล้านบาท และภายใต้โครงการ EV3.5 อีก 7,532 คัน เป็นเงินอุดหนุน 736.5 ล้านบาท รวมกว่า 101,306 คัน คิดเป็นเงินอุดหนุนสะสม 12,006.27 ล้านบาท สะท้อนถึงการตอบรับของตลาดที่ชัดเจน และสามารถผลักดันให้นยานยนต์ไฟฟ้าเข้าสู่ระบบการใช้งานในระดับมหภาคได้อย่างรวดเร็ว

3.1.2) รักษาความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์กลุ่มที่ยังมีความสามารถในการทำตลาดและยังไม่สามารถพัฒนาไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าในระยะเวลาอันสั้น (5 ปี) มีมาตรการที่สำคัญ อาทิ มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมยานยนต์ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เพื่อสนับสนุนให้ผู้ผลิตรถยนต์มีการลงทุนเพิ่มเติมเพื่อนำระบบอัตโนมัติหรือหุ่นยนต์ มาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสำหรับการผลิตรถยนต์ มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศมีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรฝึกอบรมบุคลากร หรือนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ หรือยกระดับมาตรฐาน เพื่อให้แข่งขันได้หรือขยายธุรกิจไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ ๆ อาทิ มาตรการส่งเสริมการร่วมทุนระหว่างบริษัทไทยและต่างชาติในกิจการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ มาตรการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์แบบไฮบริด (HEV) ของกรมสรรพสามิต เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนผ่านรถยนต์ ICE ไปสู่ยานยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเพิ่มโอกาสให้ไทยเป็นฐานการผลิต HEV ระดับโลกที่มุ่งเน้นการลดการปล่อยคาร์บอน การลงทุนเพิ่มเติม การใช้ชิ้นส่วนสำคัญในประเทศ และการติดตั้งระบบความปลอดภัยของรถยนต์ มาตรการส่งเสริมการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ

3.1.3) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชน และการเพิ่มรายได้ชุมชนจากแนวทางขยะสุทธิเป็นศูนย์ทั้งจากขยะและวัสดุทางการเกษตร โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สธ.) จึงได้ดำเนินโครงการ "ถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศไทย" ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2562 – 30 มิถุนายน 2569 ครอบคลุมครัวเรือน 36,644,309 ครัวเรือน โรงเรียน 1,701 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 18,935 แห่ง ทั่วประเทศ (ยกเว้น กทม.) เพื่อเปลี่ยนขยะเศษอาหารเป็นสารปรับปรุงดินและลดก๊าซเรือนกระจกจากการฝังกลบ โครงการนี้ได้รับการขึ้นทะเบียน T-VER ประเภทการจัดการของเสีย และมีการทวนสอบปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง รวม 4 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 785,671 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂eq) นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) ได้ขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อมุ่งสู่แนวทางขยะสุทธิ

เป็นศูนย์ (Zero Waste) โดยมุ่งลดมลพิษทางอากาศจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรและส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย ผ่านกิจกรรมสร้างการรับรู้ (Green Day) การจัดทำแปลงทดสอบ แปลงขยายผลการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซัง และแปลงเรียนรู้การจัดการพื้นที่เกษตร รวมถึงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบลดการเผาในพื้นที่ปลูกข้าวโพดตามหลัก R2 ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ 16,503 ราย และสามารถสร้างรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 9,305 บาท

ด้านการจัดการปลายทางและการบังคับใช้กฎหมาย กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้ติดตามตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ อปท. ให้ถูกต้องตามมาตรฐานไม่น้อยกว่า 170 พื้นที่ทั่วประเทศ พร้อมประสานกระทรวงมหาดไทยขับเคลื่อนการกำหนดอัตราค่าบริการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน มีติ๊กหมายได้จัดทำ (ร่าง) พ.ร.บ. การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. และ (ร่าง) พ.ร.บ. จัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างเตรียมเสนอต่อคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้เข้ามาพัฒนาแพลตฟอร์มติดตามขยะอาหารจากแหล่งกำเนิดและระบบ Food Loss & Food Waste โดยใช้เทคโนโลยี Image processing และ GIS พร้อมพัฒนาระบบธนาคารอาหารเพื่อบริหารจัดการอาหารส่วนเกิน ซึ่งผลลัพธ์จากการขยายผลสามารถลดปริมาณขยะอาหารได้ 675.63 ตัน

3.2) บริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่สังคม คาร์บอนต่ำ และกำหนดแผนที่นำทางพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตภาคเกษตร รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และสุขภาพดีอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.2.1) แจ้งขอขึ้นทะเบียนโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ภายใต้โครงการ "คุณดูแลป่า เราดูแลคุณ" ในพื้นที่ป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 โดยกรมป่าไม้ จำนวน 12 โครงการ (12 ป่าชุมชน) ครอบคลุม 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา และแม่ฮ่องสอน โดยมีระยะเวลาคิดคาร์บอนเครดิตของโครงการ 10 ปี ซึ่งมีระยะเวลาตรวจติดตามผลการดำเนินโครงการ ทุก 3-5 ปี พบว่า ในการติดตามครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานในช่วงระหว่างปี 2563-2567 มีโครงการบางส่วนที่ อบก. ได้รับรองปริมาณการดูดกลืน/การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จำนวนทั้งสิ้น 8 โครงการ จาก 12 โครงการ มีปริมาณการดูดกลืน/การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่ อบก. รับรองทั้งสิ้น 30,017 (tCO₂e) และในปีงบประมาณ 2569 มีป่าชุมชนได้รับการรับรองเพิ่มเติมอีก 4 แห่ง รวมปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการรับรองทั้งสิ้น 58,824 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂e)

3.2.2) กำหนดแผนที่นำทางในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตร ของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตภาคเกษตร และผลพลอยได้อื่น อาทิ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ด้วยการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร (พืช ปศุสัตว์ และประมง) 24,474 ราย สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 119 แห่ง เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากกากมันสำปะหลังและซังอ้อย การผลิตกระถางต้นไม้จากฟางข้าว เป็นต้น และจัดทำแปลงต้นแบบการจัดการฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยว 40 ไร่ พร้อมทั้งได้มีการส่งเสริม พัฒนา ถ่ายทอดความรู้และศึกษาวิจัยผ่านกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(1) *ด้านการส่งเสริม* ประกอบด้วย การส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกระบวนการผลิตสินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ลิปบาล์มจากรำข้าว และผลิตภัณฑ์ Rice Aroma Stick และส่งเสริมนวัตกรรมโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในการแปรรูปสมุนไพรแก่กลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 5 แห่ง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในสถาบันเกษตรกร 73 แห่ง ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์จากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น 73 แห่ง

(2) *ด้านการพัฒนา* อาทิ การพัฒนาระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพืชอุตสาหกรรมและไม้ผลเศรษฐกิจ อาทิ ระบบการใช้โรงปุ๋ยหมักเติมอากาศ ระบบการใช้เตาเผาชีวภาพไร้ควัน ได้แก่ กาแฟ และพืชผัก จังหวัดเชียงใหม่ กล้วย จังหวัดพิษณุโลก และมันสำปะหลัง/อ้อย จังหวัดขอนแก่น พัฒนาโรงแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้มาตรฐานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไร่อาราทิพย์ ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ผ่านการจัดทำแปลง 9 แปลง อาทิ เพิ่มศักยภาพในการขยายพันธุ์พืช

(3) *ด้านการถ่ายทอดความรู้และบริหารจัดการ* เช่น การถ่ายทอดความรู้การผลิตและการแปรรูปพืชสมุนไพรแก่เกษตรกร 1,110 ราย รวมทั้งสนับสนุนเกษตรกรผลิตสินค้าแมลงเศรษฐกิจที่ได้คุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์แมลงเศรษฐกิจด้วยการถ่ายทอดความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 700 ราย ตลอดจนมีการบริหารจัดการสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในเขตปฏิรูปที่ดิน 200,000 ไร่ เป็นต้น

(4) *ด้านการศึกษาวิจัย* ได้แก่ การศึกษาห่วงโซ่คุณค่าวัสดุเหลือใช้จากมังคุดของกลุ่มเกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปวัสดุเหลือใช้จากกาแฟในภาคใต้ตอนล่าง ศึกษาการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรในการลดการเผาวัสดุเหลือใช้จากการทำนาข้าว ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเปลือกทุเรียนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลในการผลิตก๊าซชีวภาพของฟาร์มโคนม เพื่อให้ภาครัฐสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประกอบการกำหนดแนวทางและมาตรการจูงใจที่เหมาะสมของภาครัฐในการสนับสนุนและส่งเสริมการลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

3.2.3) **พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน** สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูล Thai Green Urban (TGU) เพื่อจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง โดยจัดอบรมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 ภาค รวมถึงริเริ่มจัดทำผังชุมชนต้นแบบ และพัฒนา API สำหรับเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมธนารักษ์ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในระดับเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน กรมอนามัย ได้ขับเคลื่อนเมืองสุขภาพดี พัฒนาเว็บไซต์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและจัดเก็บข้อมูลด้านการพัฒนาเมือง โดยสนับสนุนการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHDC) เพื่อเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูลระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน สำหรับการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนพัฒนาเมืองและสุขภาพระยะยาวของประชาชน

3.2.4) **ส่งเสริมการพัฒนาเมืองสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและเมืองสุขภาพดี** ผ่านการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันของหลายหน่วยงาน ได้แก่ *กรมโรงงานอุตสาหกรรม* ดำเนินโครงการพัฒนาและยกระดับเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่เมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การตรวจประเมินภายในเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจประเมินตามเกณฑ์เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในปีงบประมาณ 2568 และโครงการส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DIW) เพื่อยกระดับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อสร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชนรอบโรงงาน โดยมีโรงงานเข้าร่วมและผ่านมาตรฐาน CSR-DIW รวมทั้งสิ้น 585 โรงงาน สอดคล้องกับการดำเนินงานของ *กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม* ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาใช้ระบบประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ผ่านเว็บไซต์ <https://sar.dcce.go.th/> *กรมอนามัย* ดำเนินการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานเมืองสุขภาพดี และคู่มือแนวทางดำเนินการเพื่อใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งยกระดับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมุ่งพัฒนากระบวนการให้ความรู้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ต้นแบบ และ *สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)* มีโครงการ “MagicFresh Pavilion” ซึ่งช่วยแก้ไขปัญหามลพิษ PM2.5 ในพื้นที่กึ่งเปิดปิด โดยพัฒนาเครื่องกรองอากาศขนาดใหญ่และสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้ประชาชนสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ แม้ในช่วงที่ค่าฝุ่นเกินมาตรฐาน

4) **ด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก** มีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

4.1) **การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเศรษฐกิจคาร์บอนต้นแบบ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** โดยมุ่งให้ทุกสาขาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง และส่งเสริมความร่วมมือให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รวมทั้งผลิตยานยนต์ปล่อยมลพิษต่ำหรือปล่อยมลพิษ และบริหารจัดการตลาดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน

4.1.1) **ยกระดับชุมชนตามโครงการโคกหนองนาโมเดลให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ** โดยกรมการท่องเที่ยว ได้พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเศรษฐกิจคาร์บอนต้นแบบ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรเกิดการสร้างงานสร้างรายได้ เพื่อความยั่งยืนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงจัดทำแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจคาร์บอนในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและสร้างเครือข่ายความร่วมมือเกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจคาร์บอนในแหล่งท่องเที่ยว

4.1.2) **ส่งเสริมให้เอกชนมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน** องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) มีการส่งเสริมผู้ประกอบการด้านโรงแรมในการเป็นโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมศักยภาพสถานประกอบการให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ยกระดับมาตรฐานการบริการพร้อมขยายจำนวนเครือข่ายโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมขึ้นมาก นอกจากนี้ อพท. ยังมีการส่งเสริมภาคีเครือข่ายให้มีการทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Product) ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ

4.1.3) สนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยกรมการท่องเที่ยวได้ดำเนินโครงการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอน (Low Carbon Tourism) โดยได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอนให้แก่ผู้ประกอบการชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดย จัดทำต้นแบบเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) 11 เส้นทาง เชื่อมโยงจังหวัด 2 จังหวัด เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism)

4.2) ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ด้วยการรับรองเครื่องหมายฉลากคาร์บอน และการพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการของอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างกลไกด้านภาษีคาร์บอน ตลอดจนการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ตามการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ มีการดำเนินการ ดังนี้

4.2.1) รับรองเครื่องหมายฉลากคาร์บอน โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ได้ให้การรับรองเครื่องหมายคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน (Carbon Footprint of Circular Economy Product: CE-CFP) เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมผลิตสินค้าตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เพิ่มขึ้น มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเชื่อมโยงสู่การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งในระดับภาคอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงสู่ระดับประเทศ ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของไทยในตลาดโลกและเตรียมความพร้อมรับมือกับมาตรการทางการค้าในระยะยาวทั้งในระดับอาเซียนและระดับสากล โดยพบว่าเมื่อสิ้นสุทปีงบประมาณ 2567 มีการให้การรับรองฉลากคาร์บอนทั้งสิ้น ดังนี้ (1) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ 11,069 ผลิตภัณฑ์ (2) ฉลากลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ 1,502 ผลิตภัณฑ์ (3) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน 387 ผลิตภัณฑ์ และ (4) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร 2,323 องค์กร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน จำนวนทั้งสิ้น 387 ผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรอง CE-CFP สูงที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมกระดาษและบรรจุภัณฑ์ ได้รับการรับรองมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง และกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติกและบรรจุภัณฑ์ โดยการให้การรับรองฉลากคาร์บอน ถือเป็นกลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เพิ่มขึ้นในระบบอุตสาหกรรม ที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำต่อไป

4.2.2) พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการ โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ประกาศมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ (มตช.) ที่เกี่ยวกับมาตรฐานคาร์บอนต่ำ และยกระดับระบบงานตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบก๊าซเรือนกระจก โดยมีหน่วยงานได้รับรองระบบงานแล้ว 25 ราย ครอบคลุมทั้งระบบห้องปฏิบัติการ หน่วยตรวจ และหน่วยรับรองในหลายสาขาเศรษฐกิจ สอดรับกับการดำเนินงานของ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. ที่ส่งเสริมขีดความสามารถการแข่งขันของไทยในตลาดโลกผ่านการให้เครื่องหมายรับรองคาร์บอนและเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยในกระบวนการงบประมาณปี 2569 ได้ให้การรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ 3,081 ผลิตภัณฑ์ ฉลากลดโลกร้อน 193 ผลิตภัณฑ์ คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน 205 ผลิตภัณฑ์ คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร 533 องค์กร และเครื่องหมาย쿨โหมด (CoolMode) 4 บริษัท

นอกจากนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ยังได้ดำเนินโครงการยกระดับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยจัดทำกรอบ แพลตฟอรม์ และคู่มือการรายงานความยั่งยืนที่เหมาะสมตามประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของ MSME เพื่อผลักดันแนวคิด ESG เข้าสู่กระบวนการธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม

4.2.3) การใช้เครื่องมือและกลไกในตลาดเงินตลาดทุนและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมมือกับองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) และภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการ PAGE (Partnership for Action on Green Economy) เพื่อศึกษาและออกแบบระบบการซื้อขายสิทธิในการปล่อยคาร์บอน (Emissions Trading System: ETS) ในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย มีการจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยคาร์บอนจาก 10 อุตสาหกรรมหลักที่มีการใช้พลังงานสูง และใช้แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ เช่น CGE และ JTAM-FRAMES ประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และแรงงาน เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางบรรเทาผลกระทบ ควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรสร้างความเข้าใจเรื่อง ETS แก่ผู้เกี่ยวข้อง และการปรับปรุงระบบรายได้ รายจ่าย แหล่งทุน ตลอดจนความร่วมมือด้านการลงทุน เพื่อเสริมสร้างกลไกทางการเงินสำหรับการจัดการขยะและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ กรมสรรพสามิต ผลักดันการออกกฎกระทรวง “ภาษีคาร์บอน” 200 บาท/ตันคาร์บอนเทียบเท่า จัดเก็บภาษีคาร์บอนในฟักัดอัตราภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน โดยรวมไว้ในอัตราภาษีสรรพสามิต ครอบคลุม 8 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ที่กำหนดให้มิกลไกรราคาคาร์บอน ในโครงสร้างภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ภาครัฐสามารถใช้มาตรการทางภาษีนีเป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริโภคและผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคและผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

4.2.4) ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์นั่งเพื่อส่งเสริมการผลิตยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าในประเทศ รวมถึงโครงการพัฒนาและติดตามผลมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยการจัดทำ (ร่าง) แนวทางและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร วัสดุ และอุปกรณ์ ประสิทธิภาพสูงด้วยสิทธิประโยชน์ทางภาษี (ผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ 5 ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูงของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ในระหว่างเตรียมประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร เพื่อปรับปรุง (ร่าง) แนวทางและหลักเกณฑ์การส่งเสริมก่อนจะใช้กลไกการกระตุ้นและส่งเสริมในภาษีถัดไป

4.3) การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยมีการดำเนินการดังนี้

4.3.1) การพัฒนาเทคโนโลยี ฐานข้อมูล องค์กรความรู้ ตลอดจนแพลตฟอร์มเพื่อสนับสนุน เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ สวทช. ได้ขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและความยั่งยืน โดยปรับปรุงฐานข้อมูลด้านความยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันรวม 5 ฐานข้อมูลร่วมกับ 9 หน่วยงานพันธมิตร พัฒนาทักษะบุคลากรด้านระบบโรงงานและเศรษฐกิจหมุนเวียน 1,115 คน (ร้อยละ 97 พร้อมนำความรู้ไปประยุกต์ใช้) พัฒนาแพลตฟอร์มลดขยะอาหารที่ช่วยลดขยะได้

675.63 ตัน และลดการปล่อยคาร์บอน 1,709.31 tCO₂e รวมถึงการพัฒนาต้นแบบ 5 เทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอน (CCUS) พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้าน CCUS 73 หน่วยงาน ส่วนในภาคขนส่ง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ได้ดำเนินโครงการจัดทำข้อมูลฐาน (Baseline Data) และระบบติดตามประเมินผล (Tracking) การลดก๊าซเรือนกระจกจากมาตรการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของยานพาหนะ โดยพัฒนาระบบตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) เพื่อ สนับสนุนเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ

4.3.2) **การประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมสีเขียว** กรม โรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) ได้นำเทคโนโลยีความร้อนทิ้งระบบ Ammonia Heat Pump มาใช้ในโรงงาน 8 แห่ง ประหยัดพลังงานได้ 17.72 ล้าน kWh/ปี ศึกษาปัจจัยการเกิดฝุ่น PM2.5 จากภาคอุตสาหกรรม และยกระดับ โรงงานเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ได้ 71 แห่ง ซึ่งช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 155,421 tCO₂e นอกจากนี้ยังเพิ่มประสิทธิภาพการบำบัดและลดการใช้น้ำในโรงงาน 31 แห่ง ได้ถึง 2.38 ล้าน ลูกบาศก์เมตรต่อปี ตลอดจนพัฒนาระบบกากอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำกากเข้าสู่ระบบได้ 29.729 ล้านตัน และนำของเสียอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ได้ 1.165 ล้านตัน (คิดเป็นร้อยละ 82.57)

4.3.3) **การพัฒนามาตรฐานทางด้านอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการผลิตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ** สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ประกาศมาตรฐาน มตช. ที่ เกี่ยวกับมาตรฐานคาร์บอนต่ำรวม 9 เรื่อง พร้อมสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญไทยเข้าร่วมทำงานใน ISO/TC 323 (ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน) 7 ราย และ ISO/TC 207/SC 7 (ด้านมาตรฐานคาร์บอนต่ำ) ในระดับสากลอีก 3 ราย

4.3.4) **การขับเคลื่อนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด** กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้ดำเนินหลากหลายโครงการเพื่อเปลี่ยน ผ่านสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ได้แก่ การส่งเสริมความรู้การติดตั้ง Solar Rooftop ในบ้านและภาครัฐ การตรวจ ประเมินและอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคารควบคุม 120 แห่ง (ประหยัดพลังงานได้ 12.88 ktoe) การ จัดทำข้อเสนอปรับปรุงกฎหมายอนุรักษ์พลังงาน 1 ฉบับ และกฎหมายผลิตพลังงานควบคุม 2 ฉบับ การตรวจ วิเคราะห์และออกแบบมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานด้วยกลไก ESCO ในสถานีสบน้ำและระบายน้ำ 25 แห่ง (ลดการใช้พลังงานได้ 100 toe/ปี) การจัดอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานในบ้านและสำนักงาน 43 รุ่น (1,752 คน) การสาธิตเทคโนโลยีโซลาร์เซลล์ระดับชุมชน 20 รุ่น (633 คน) การพัฒนาบุคลากรภาคปฏิบัติ 7 รุ่น (322 คน) พร้อมคัดเลือกหน่วยงานต้นแบบ 20 แห่ง ตลอดจนการศึกษารูปแบบซื้อขายเชื้อเพลิงขยะ (RDF) จากชุมชนสู่โรงงานอุตสาหกรรม และการนำใบและยอดอ้อยมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าชีวมวลนำร่องเพื่อลด ปัญหาการเผาในที่โล่ง

5. เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

ภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

5.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและกลไกที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสู่รัฐบาลดิจิทัล

5.1.1 การปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นระบบดิจิทัล เพื่อรองรับการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **ยกระดับคุณภาพและความพึงพอใจในการบริการ** ผลสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานรัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ที่รายงานในปี 2568 อยู่ที่ร้อยละ 83.20 ใกล้เคียงกับปีก่อนที่ร้อยละ 83.03 โดยด้านเจ้าหน้าที่ได้คะแนนสูงสุดร้อยละ 85.70 สะท้อนการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเต็มใจให้บริการ ส่วนด้านขั้นตอนและระยะเวลา และด้านสถานที่/การอำนวยความสะดวกได้คะแนนร้อยละ 84.64 ขณะที่บริการออนไลน์ได้ร้อยละ 81.99 ลดลงจากร้อยละ 84.31 เนื่องจากประชาชนยังมีความกังวลเรื่องการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ประเทศไทยมีค่าดัชนี EGD I ปี 2567 เท่ากับ 0.8351 บรรลุเกณฑ์คะแนนเป้าหมายที่ไม่ต่ำกว่า 0.82 แต่อยู่ในอันดับที่ 52 จาก 193 ประเทศ ยังไม่ถึงเป้าหมาย 40 อันดับแรก โดยดัชนีทุนมนุษย์อยู่ลำดับที่ 52 คะแนน 0.8032 ดีขึ้นจากลำดับที่ 76 คะแนน 0.7879 ในปี 2565 ขณะที่ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ลำดับที่ 42 คะแนน 0.7534 และดัชนีบริการภาครัฐออนไลน์อยู่ลำดับที่ 62 คะแนน 0.76105 ผลดังกล่าวชี้ว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าด้านโครงสร้างพื้นฐานและทุนมนุษย์ แต่ยังคงต้องเร่งยกระดับบริการออนไลน์ การมีส่วนร่วม และความเชื่อมั่นด้านการคุ้มครองข้อมูล

2) **ขยายบริการผ่านแพลตฟอร์มกลางและลดต้นทุนการติดต่อราชการ** คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้นำงานบริการภาครัฐ 2,633 งานเข้าสู่แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว โดย Citizen Portal หรือแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) เปิดให้บริการสะสม 465 งานจาก 129 หน่วยงาน ในจำนวนนี้เป็นบริการที่เพิ่มในปี 2568 จำนวน 272 งานจาก 55 หน่วยงาน อาทิ การตรวจและรับรองเอกสารทะเบียนราษฎร์ การขอประโยชน์ทดแทนกองทุนประกันสังคม และการแพทย์ทางไกล ช่วยประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายแฝงสะสม 3,787.68 ล้านบาท เพิ่มจาก 2,025.49 ล้านบาทในปีก่อน ขณะที่ Biz Portal ของสำนักงาน ก.พ.ร. เปิดให้บริการ 289 ใบอนุญาตจาก 41 หน่วยงาน เป็นบริการดิจิทัลเต็มรูปแบบ 191 ใบอนุญาต และเชื่อมโยงเพิ่มในปี 2568 อีก 30 งานจาก 4 หน่วยงาน ช่วยภาครัฐกิจประหยัดค่าใช้จ่ายแฝงสะสม 81.14 ล้านบาท นอกจากนี้ มีบริการจดแจ้งออนไลน์ 171 งาน ช่วยลดต้นทุนประชาชนและผู้ประกอบการประมาณ 1,050 ล้านบาทต่อปี เชื่อมโยงข้อมูลนิติบุคคลกับ 22 หน่วยงานจนยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารได้ 3 รายการ และผลักดันให้หน่วยงานรัฐ 8,286 แห่งมีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ครบถ้วน ส่งผลให้ประชาชนและธุรกิจเดินทางน้อยลง ลดการยื่นเอกสารซ้ำ และเข้าถึงบริการได้รวดเร็วขึ้น

3) **เชื่อมโยงข้อมูลและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคลาวด์ภาครัฐ** ปัจจุบันคลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC) ของสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) ร่วมกับบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) มีหน่วยงานใช้งานแล้ว 1,190 แห่ง และมีการขยายโครงสร้างพื้นฐานสุขภาพดิจิทัล โดยติดตั้ง MOPH Data Exchange Gateway 292 แห่ง แพลตฟอร์มบริการผู้ป่วยนอกสำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 545 แห่ง และให้บริการคลาวด์ด้านสาธารณสุข 5,428 Virtual Machines ช่วยให้การจัดเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูลสุขภาพมีความต่อเนื่องมากขึ้น ด้านข้อมูลเปิด มีหน่วยงานลงทะเบียนใน GD Catalog 296 หน่วยงาน ครอบคลุมข้อมูล 19,263 รายการ และ data.go.th มีชุดข้อมูลเปิดสะสม 39,147 ชุด โดยร้อยละ 80 พร้อมใช้เชิงนวัตกรรม มีผู้ใช้งานสะสมกว่า 45 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 68 จากปีก่อน สำหรับ Government Data Exchange มีข้อมูลให้บริการ 95 ชุดจากผู้ให้บริการ 22 หน่วยงาน มีหน่วยงานผู้ใช้ 222 แห่ง และเกิดการเชื่อมโยงข้อมูลสะสม 420,431,206 ครั้ง ผ่านแพลตฟอร์มสำคัญ เช่น Linkage Center, DXC, NSW, Health Link และ Travel Link ภายใต้อาณาเขตความมั่นคงปลอดภัยและ ISO/IEC 9001 การดำเนินงานช่วยลดการจัดเก็บและร้องขอข้อมูลซ้ำ สนับสนุนหลัก Once Only Principle และทำให้หน่วยงานใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้รวดเร็วขึ้น

4) **ปรับปรุงกฎหมายและระบบอนุญาตให้ทันต่อเศรษฐกิจใหม่** ภาครัฐประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย 72 ฉบับเพื่อคัดกรองกฎระเบียบที่หมดความจำเป็นหรือเป็นอุปสรรค พร้อมผลักดันร่างกฎหมายสำคัญ อาทิ ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตและการให้บริการแก่ประชาชน ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตัวร่วม และกฎหมายด้านตลาดทุนและสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลและเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ ควบคู่กับการพัฒนาระบบ Super License ของสำนักงาน ก.พ.ร. ให้ผู้ประกอบการยื่นคำขอครั้งเดียวแต่ครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหลายประเภท และนำ AI ผ่านระบบ TH2OECD ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาช่วยวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างกฎหมายไทยกับมาตรฐาน OECD ตรวจสอบความซ้ำซ้อนหรือความขัดแย้ง จัดหมวดหมู่ และจัดลำดับกฎหมายที่ควรปรับปรุง โดยยังให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลขั้นสุดท้าย การดำเนินงานช่วยลดภาระเอกสาร ระยะเวลา และการใช้ดุลพินิจที่ไม่จำเป็น พร้อมเตรียมความพร้อมของไทยสู่มาตรฐาน OECD

5.2 ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและสมรรถนะบุคลากรภาครัฐให้เอื้อต่อการให้บริการ

5.2.1 **พัฒนากำลังคนภาครัฐสำหรับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัล** โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารและพัฒนากำลังคนดิจิทัล และปรับอัตราค่าตอบแทนแรกบรรจุของพนักงานราชการให้เหมาะสมกับตลาดแรงงานและค่าครองชีพ เพื่อเพิ่มความสามารถในการดึงดูดและรักษานักวิชาการคุณภาพ ภาครัฐยังปรับปรุงโครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ให้พร้อมร่วมขับเคลื่อนนโยบายสำคัญ และเพิ่มสมรรถนะตามกรอบ OECD ได้แก่ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ชีตความสามารถด้านดิจิทัลและนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญในสายอาชีพ ควบคู่กับทักษะการใช้ข้อมูล การทำงานแบบคล่องตัว การประสานภาคี และการใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์อย่างรับผิดชอบ โดยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ผลที่มุ่งหวังคือให้หน่วยงานมีบุคลากรที่สามารถออกแบบและให้บริการดิจิทัลได้จริง ตัดสินใจบนฐานข้อมูล และปรับตัวต่อการกิจใหม่ได้รวดเร็วขึ้น

5.3 ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ

5.3.1 ถ่ายโอนภารกิจและเพิ่มบทบาทพื้นที่ โดยปี 2568 มีภารกิจที่ถ่ายโอนให้ภาคส่วนอื่นดำเนินการสำเร็จสะสม 106 งานจาก 161 งาน คิดเป็นร้อยละ 65.84 เพิ่มจาก 100 งานจาก 163 งาน หรือร้อยละ 61.35 ในปี 2567 ภารกิจส่วนใหญ่ถ่ายโอนให้ภาคเอกชน สมาคมวิชาชีพ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การตรวจประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ การบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและระบบสารสนเทศ การจัดเก็บขยะ และการดูแลสวนสาธารณะ ด้านการกระจายอำนาจ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.อ.) มีการถ่ายโอนสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปสู่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่ม 263 แห่ง พร้อมบุคลากร 2,122 คน ถ่ายโอนสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ 763 แห่งทั่วประเทศ และถ่ายโอนงานบำรุงรักษาดูแลสายรองและทางหลวงชนบทที่ตัดผ่านชุมชนให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ ทำให้การจัดบริการสาธารณสุข น้ำ และโครงสร้างพื้นฐานตอบโจทย์สภาพพื้นที่และแก้ปัญหาได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ มีการนำร่องบริหารงบบุคลากรแบบวงเงินรวม (Block Grant) เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นด้านโครงสร้าง การจ้างงาน และกำลังคน และผลักดันร่างพระราชบัญญัติยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย เพื่อเปิดทางให้ภาครัฐร่วมจัดบริการกับเอกชนและภาคประชาสังคมอย่างเป็นระบบ

5.4 ด้านการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.4.1 ส่งเสริมรัฐบาลเปิดและธรรมาภิบาล โดยบูรณาการผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) เข้ากับการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data) เพื่อลดการใช้ดุลพินิจ เพิ่มการตรวจสอบ และทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกขึ้น ในปี 2568 องค์กร Open Government Partnership ประกาศให้ประเทศไทยผ่านเกณฑ์คุณสมบัติเบื้องต้นด้วยคะแนนร้อยละ 94 สะท้อนความก้าวหน้าด้านความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล และการยอมรับบทบาทของภาคประชาสังคม ภาครัฐ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. จึงนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ เพื่อกำหนดพันธสัญญาการปฏิรูปร่วมกับประชาชน ครอบคลุมความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วม และการต่อต้านการทุจริต พร้อมพัฒนากลไกให้ประชาชนร่วมออกแบบ ติดตาม และประเมินบริการสาธารณะ ขณะเดียวกัน ในการเตรียมเข้าสู่การเป็นสมาชิก OECD ภายในปี 2573 หน่วยงาน 39 แห่งได้ร่วมจัดทำ Initial Memorandum และประเมินธรรมาภิบาลตามตราสารสากล 21 ฉบับ ส่งผลให้การยกระดับระบบราชการมีการเทียบเคียงสากลและมีการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น

5.5 ด้านการมีข้อมูลและระบบป้องกันและรับมือภัยพิบัติที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย

5.5.1 ยกระดับแผนและระบบเตือนภัยในพื้นที่สำคัญ โดยในปี 2568 มีผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ 6,771,939 คน โดยร้อยละ 98 หรือ 6,650,737 คนได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากมหาอุทกภัยภาคใต้ โดยเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีปริมาณฝนสูงสุด 335 มิลลิเมตรในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2568 และฝนสะสม 3 วันสูงถึง 630 มิลลิเมตร มากกว่าเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ปี 2543 และ 2553 ส่งผลให้เงินทอรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยเพิ่มเป็น 1,094.10 ล้านบาท จาก 405.83 ล้านบาทในปี 2567 ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงระดับพื้นที่ครบ 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีการแจ้งเตือนในปี 2568 สำหรับอุทกภัย 28 ครั้ง วาตภัย 18 ครั้ง และน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม 26 ครั้ง ช่วยให้หน่วยงานและประชาชนเตรียมพร้อม อพยพ และจัดสรรความช่วยเหลือได้ทันต่อสถานการณ์มากขึ้น

5.5.2 ใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่และแบบจำลองบริหารสถานการณ์ โดยกรมทรัพยากรน้ำจัดทำระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่และแบบจำลองน้ำท่วมในลุ่มน้ำมูลตอนล่างและลุ่มน้ำชีตอนกลาง ครอบคลุม 7 จังหวัด เพื่อคาดการณ์สถานการณ์และแจ้งข้อมูลแก่ประชาชน พร้อมติดตั้งสถานีเตือนภัยสะสม 2,275 สถานี ครอบคลุม 6,087 หมู่บ้าน ข้อมูลปี 2568 ยังระบุพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย 75 จังหวัด รวม 23,169 หมู่บ้าน/ชุมชน และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง 22 จังหวัด รวม 3,627 หมู่บ้าน/ชุมชน ทำให้หน่วยงานสามารถกำหนดพื้นที่เฝ้าระวังวางแผนจัดสรรทรัพยากร และสื่อสารเตือนภัยได้ตรงจุดมากขึ้น ช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการรับมือและลดความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

5.5.3 บูรณาการผังเมืองและผังน้ำกับการลดความเสี่ยง และการทดลองแนวคิดเมืองซับน้ำ ในเชียงใหม่ เชียงราย ชลบุรี ระยอง อุดรธานี และขอนแก่น โดยเพิ่มพื้นที่ซึมน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ และบ่อหน่วงน้ำ พร้อมประกาศผังน้ำ 16 ลุ่มน้ำ ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อใช้กำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับทางน้ำและระดับความเสี่ยง

5.5.4 เพิ่มศักยภาพการจัดการภัยของท้องถิ่นและชุมชน ปี 2568 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแล้ว 7,558 แห่ง หรือร้อยละ 97.24 เพิ่มขึ้น 402 แห่งจากปี 2567 ขณะเดียวกัน ภายใต้การดำเนินงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีชุมชนและหมู่บ้านผ่านการฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสะสม 18,102 แห่ง อาสาสมัคร “มิสเตอร์เตือนภัย” 14,934 คน และสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 647,846 คน รวมทั้งมีการรับแจ้งเหตุ ขอความช่วยเหลือ และให้ข้อมูลผ่านสายด่วนนิรภัย 1784 และ Call Center รวม 55,149 ครั้ง การดำเนินงานช่วยให้ชุมชน อาสาสมัคร และภาคีเครือข่ายสามารถเฝ้าระวัง แจ้งเหตุ เตรียมพร้อม และจัดการเหตุเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง ทำให้แผนระดับชาติถ่ายทอดสู่การปฏิบัติในพื้นที่ได้ชัดเจนขึ้น

5.5.5 นวัตกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี และข้อมูลภูมิอากาศมาใช้ในการตัดสินใจ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรระดับจังหวัดด้านเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และใช้ข้อมูลดาวเทียม ระบบ GIS การพยากรณ์อากาศ และฐานข้อมูลสถิติความเสียหายวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับพื้นที่เร่งด่วน นอกจากนี้ ได้พัฒนาฐานข้อมูลความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามกรอบ IPCC ครอบคลุม 6 สาขา ได้แก่ ทรัพยากรน้ำ เกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การท่องเที่ยว สาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติ และการตั้งถิ่นฐาน พร้อมแสดงแนวโน้มภูมิอากาศรายจังหวัดในช่วง 30 ปีข้างหน้า และพัฒนาดัชนี Climate Risk Index ระยะที่ 2 ให้ประเมินความเสี่ยงละเอียดจากระดับจังหวัดถึงระดับตำบล รวมทั้งพิจารณาความสามารถในการรับมือ การปรับตัว และการเปลี่ยนผ่าน ช่วยให้การสั่งการ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร และการกำหนดมาตรการปรับตัวสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่มากขึ้น

5.5.6 ยกกระดับมาตรฐานข้อมูลและความร่วมมือโลก ประเทศไทยนำกรอบ Global Disaster-Related Statistics Framework มาใช้เป็นแนวทางจัดทำสถิติภัยพิบัติ และขับเคลื่อนกรอบเซนได เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติร่วมกับ UNDRR พร้อมเข้าร่วมการประชุม UNFCCC COP และเตรียมใช้ประโยชน์จากกองทุน Loss and Damage เพื่อสนับสนุนการฟื้นฟู การจัดการน้ำ และการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางจากผลกระทบของสภาพภูมิอากาศ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อนและข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อน

1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ยังต่ำกว่าเป้าหมาย ขณะที่การยกระดับผลิตภาพด้วยนวัตกรรมยังไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เต็มศักยภาพ ในปี 2568 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.4 ชะลอลงจากร้อยละ 2.9 ในปี 2567 และรายได้ประชาชาติต่อหัวในปี 2567 อยู่ที่ 7,300 ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อคนต่อปี ซึ่งยังห่างจากเป้าหมาย 9,300 ดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2570 แม้ผลิตภาพการผลิตรวมมีบทบาทต่อการขยายตัวมากขึ้น แต่สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ลดลงต่อเนื่องจากร้อยละ 1.16 ในปี 2565 เหลือประมาณร้อยละ 0.92 ในปี 2568 (ข้อมูลประมาณการ) และอันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีลดจากอันดับ 25 ในปี 2567 เป็นอันดับ 32 ในปี 2568 สะท้อนว่าการลงทุนวิจัย โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี มาตรฐาน การทดสอบ และการถ่ายทอดเทคโนโลยียังเชื่อมต่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และการยกระดับผู้ประกอบการไทยได้ไม่เพียงพอ
2. คุณภาพการเรียนรู้และระบบพัฒนาทักษะ ยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน แม้พัฒนาการเด็กปฐมวัยและผลการเรียนรู้บางด้านดีขึ้น แต่เด็กยังมีข้อจำกัดด้านภาษา และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำ ขณะเดียวกัน ยังมีประชาชนที่มีทักษะการรู้หนังสือ ทักษะดิจิทัล และทักษะทางอารมณ์และสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ และสัดส่วนนักศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่เข้าร่วมการศึกษาทวิภาคีและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอยู่ไม่ถึงร้อยละ 30 สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำของคุณภาพแหล่งเรียนรู้ ความไม่ต่อเนื่องของระบบธนาคารหน่วยกิต และการเชื่อมโยงอุปสงค์-อุปทานทักษะที่ยังไม่เป็นระบบ
3. การเข้าสู่สังคมสูงวัยกระทบกำลังแรงงาน ความมั่นคงทางรายได้ และความยั่งยืนของระบบคุ้มครองทางสังคม ประเทศไทยมีประชากรสูงอายุที่ทำงาน 5.41 ล้านคน หรือร้อยละ 36.8 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ประกอบกับการลดลงของประชากรวัยแรงงาน นอกจากนี้ ผู้เข้าถึงประกันสังคมมาตรา 33 39 และ 40 มี จำนวน 24,869,211 คน คิดเป็นร้อยละ 62.76 โดย มีแรงงานนอกระบบ 20.9 ล้านคนที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม แสดงถึงความไม่พร้อมในวัยเกษียณของคนไทย จึงยังเป็นการท้าทายในการส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้คนไทยมีระบบบำนาญบำนาญที่เป็นรูปธรรมในอนาคต
4. ประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และพื้นที่ รวมทั้งการเชื่อมโยงการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางยังไม่สมบูรณ์ โดยความแตกต่างด้านรายจ่ายของประชากรมีถึง 5.22 เท่า ขณะที่อัตราการเข้าเรียนของเด็กจากครัวเรือนยากจนลดลง การเข้าถึงหลักประกันทางสังคม กระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงบริการสาธารณะ อาทิ บริการโทรคมนาคม รวมทั้งการกระจุกตัวของการทำงานที่อยู่ในกรุงเทพฯ และภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ การเชื่อมโยงข้อมูลกลุ่มเปราะบางระหว่างหน่วยงานยังอยู่ระหว่างพัฒนาไม่สามารถติดตามและส่งต่อความช่วยเหลือแบบรายบุคคลได้อย่างครบถ้วน
5. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เข้าถึงเงินทุนที่จำกัด สัดส่วน GDP ของ SME เพียงร้อยละ 34.8 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนก็ลดลง สัดส่วนสินเชื่อ SME ต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 44.0 ขณะเดียวกัน ความสามารถด้านเทคโนโลยีของประเทศลดลงต่อเนื่อง ผู้ประกอบการรายย่อยจำนวนมากยังขาดข้อมูลทางธุรกิจ หลักประกัน ทักษะดิจิทัล และความพร้อมด้านมาตรฐาน

6. **การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำยังเป็นความท้าทายของประเทศ** เพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2050 หรือปี พ.ศ. 2593 พบว่าการออกแบบมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกยังมีข้อจำกัด ระบบตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ มาตรฐานคาร์บอน ฐานข้อมูลรายสาขา และกลไกกำหนดราคาคาร์บอนยังต้องเร่งพัฒนา ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SMEs ต้องแบกรับต้นทุนในการปรับตัวต่อมาตรการทางการค้าและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เช่น CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) และ EUDR เนื่องจากยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี เงินทุน และบริการรับรองมาตรฐานได้ นอกจากนี้ ตลาดคาร์บอนในไทยยังเป็นภาคสมัครใจ ซึ่งหากมาตรการ CBAM มีผลบังคับใช้จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าที่ไทยส่งออกไปยังประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าในอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง อาทิ เหล็ก ซีเมนต์ อลูมิเนียม
7. **ระบบบริหารจัดการภัยพิบัติและมลพิษยังไม่มีประสิทธิภาพ** ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 22 ของโลกเมื่อพิจารณาผลกระทบสะสมระยะยาว รวมทั้งมีผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ 6.77 ล้านคน ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย แม้แผนป้องกันความเสี่ยงระดับจังหวัด สถานิเตือนภัย และเครือข่ายชุมชนจะมีการเพิ่มขึ้น แต่การเชื่อมข้อมูล การเตือนภัยถึงประชาชน การบูรณาการสำหรับการปรับตัวระดับท้องถิ่นยังไม่สม่ำเสมอ นอกจากนี้สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ของประเทศอยู่ที่ 17.8 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยไม่มีจังหวัดใดผ่านเกณฑ์รายปีขององค์การอนามัยโลก ปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงกับการเผาในที่โล่ง ไฟป่า รูปแบบการผลิตและบริโภค และข้อจำกัดของการจัดการขยะระดับท้องถิ่น
8. **การพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัลยังพบข้อจำกัด ทั้งด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ความเชื่อมั่น การมีส่วนร่วม และความมั่นคงปลอดภัยของบริการ** ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลลดลงเหลืออยู่ในอันดับ 38 จาก 69 เขตเศรษฐกิจ ขณะที่ดัชนีย่อยด้านประสิทธิภาพของรัฐบาลลดเหลือร้อยละ 68.52 และอันดับประสิทธิภาพภาครัฐของ IMD ลดลง 8 อันดับมาอยู่ที่อันดับ 32 ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการภาครัฐอยู่ที่ร้อยละ 83.20 ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 90 โดยคะแนนบริการออนไลน์ลดลงจากความกังวลด้านข้อมูลส่วนบุคคล ขณะที่ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ลดจากอันดับ 18 ในปี 2565 เป็นอันดับ 42 ในปี 2567 นอกจากนี้ แม้ไทยมีอันดับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อยู่ในกลุ่มชั้นนำ แต่เหตุคุกคามมีจำนวนและความซับซ้อนเพิ่มขึ้น สะท้อนว่าการเชื่อมโยงข้อมูล กฎหมาย โครงสร้างเชิงสถาบัน ทักษะบุคลากร และกลไกรับผิดชอบยังไม่เปลี่ยนผ่านพร้อมกัน

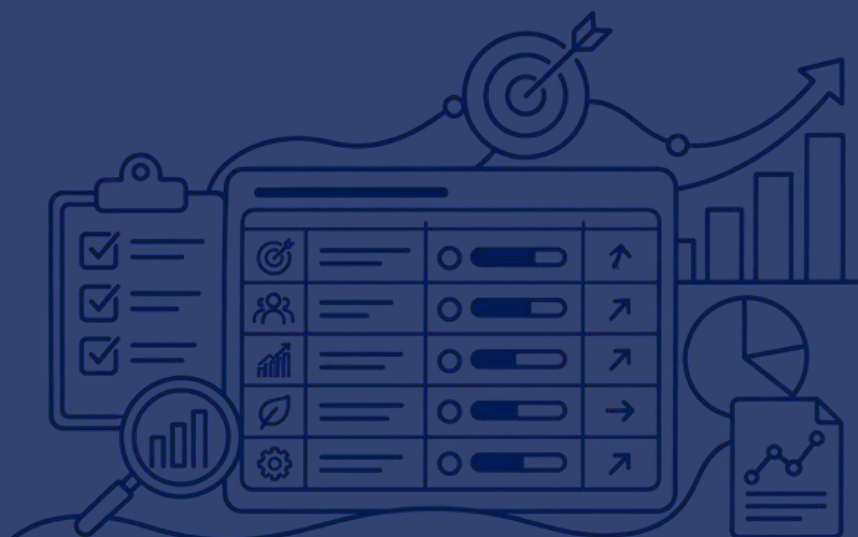
ข้อเสนอแนะ

1. **เร่งปรับปรุงการบริหารจัดการการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ** อาทิ (1) **ด้านการเกษตร** ยกระดับการผลิตด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ ปรับเปลี่ยนจากเกษตรดั้งเดิม โดยใช้ Big Data ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI ทำการผลิตแบบเกษตรแม่นยำ รวมทั้งผลักดันผู้ให้บริการทางการเกษตรในชุมชนดำเนินการให้เกษตรกรรายย่อยเข้าถึงเครื่องจักรกลได้อย่างทั่วถึง (2) **ด้านการท่องเที่ยว** ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการดำเนินงานด้านการตลาด การบริหารจัดการข้อมูล และการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (3) **ด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า** ยกระดับเทคโนโลยีการผลิตในประเทศ เร่งรัดการจัดทำกฎหมาย มาตรฐาน และระบบตรวจสอบรับรองให้ทันต่อเทคโนโลยี จัดทำฐานข้อมูลกลางด้านเทคโนโลยีและระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ (4) **ด้านการแพทย์** เร่งพัฒนาระบบนิเวศด้านการวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ให้สามารถเชื่อมโยงตั้งแต่การวิจัย การพัฒนา การทดสอบ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการประยุกต์ใช้แนวทางกำกับดูแลที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์รูปแบบใหม่ (5) **ด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์** ปรับเปลี่ยนการส่งเสริมการลงทุนจากการเพิ่มปริมาณการลงทุนสู่การยกระดับคุณภาพการลงทุน และกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่มุ่งเน้นกิจกรรมมูลค่าสูง (High Value-added Activities) อาทิ IC Design, Advanced Packaging, Photonics และการวิจัยและพัฒนา โดยกำหนดเงื่อนไขการลงทุนที่เชื่อมโยงกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากรไทย การจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนา และการใช้ผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่อุปทาน โดยกำหนดภารกิจวิจัยร่วมระหว่างรัฐ มหาวิทยาลัย และเอกชนในสาขาที่ประเทศมีศักยภาพ จัดสรรงบประมาณตามผลลัพธ์ที่วัดได้ทั้งการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ การลดการนำเข้า การเพิ่มผลิตภาพ และการสร้างผู้ประกอบการไทย พร้อมเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการทดสอบ มาตรฐาน ห้องปฏิบัติการ ทรัพยากรทางปัญญา และกลไกถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักลงทุนและบริษัทขนาดใหญ่สู่ SME และผู้ประกอบการในภูมิภาค
2. **ปฏิรูประบบการเรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัยถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต** เร่งขยายการดูแลเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ลดการใช้หน้าจอและเพิ่มปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ยกระดับการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะดิจิทัลผ่านการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินที่วัดการนำความรู้ไปใช้จริง ขยายพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาและรูปแบบ “1 โรงเรียน 3 รูปแบบ” ควบคู่กับ Thailand Zero Dropout เพื่อค้นหาช่วยเหลือ และจัดเส้นทางเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นแก่เด็กนอกระบบ รวมทั้งเชื่อมระบบธนาคารหน่วยกิตและแหล่งเรียนรู้คุณภาพให้ประชาชนทุกพื้นที่สะสมและเทียบโอนผลการเรียนรู้ได้จริง
3. **จัดระบบพัฒนากำลังคนที่เชื่อมโยงข้อมูลความต้องการทักษะกับการศึกษา การฝึกอบรม และการจ้างงาน** จัดทำ Skill Mapping รายอุตสาหกรรมและรายพื้นที่ กำหนดสมรรถนะพื้นฐานร่วมและมาตรฐานวิชาชีพที่ภาคเอกชนยอมรับ ขยายทวิภาคี CWIE หลักสูตรระยะสั้น คุปองพัฒนาทักษะ และการฝึกอบรมในสถานประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับทักษะพื้นฐาน ดิจิทัล และ Soft Skills พร้อมติดตามผลหลังการฝึกอบรมถึงการได้งาน รายได้ ผลิตภาพ และความก้าวหน้าในอาชีพ และสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการรายย่อยร่วมลงทุนพัฒนาทักษะผ่านกลไก Levy-grant หรือมาตรการทางภาษีที่เหมาะสม

4. **ยกระดับ SME แบบบูรณาการและเชื่อมผู้ประกอบการท้องถิ่นเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่า** เชื่อม SME One ID ข้อมูลธุรกรรมและ PromptBiz ข้อมูลภาษี และข้อมูลการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประเมินศักยภาพและส่งต่อความช่วยเหลือโดยไม่ซ้ำซ้อน ใช้ข้อมูลทางเลือกในการพิจารณาสินเชื่อ พัฒนาผลิตภัณฑ์การเงินและการค้าประกันที่เหมาะสมกับขนาดและวงจรธุรกิจ และส่งเสริมช่องทางระดมทุน เช่น Crowdfunding และ LiVEx ควบคู่กับบริการที่ปรึกษาด้านดิจิทัล AI มาตรฐาน ESG/คาร์บอน การตลาดและทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาค รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขการส่งเสริมการลงทุนให้เกิดการจัดซื้อในประเทศ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเชื่อมโยง SME กับผู้ประกอบการรายใหญ่
5. **ออกแบบระบบคุ้มครองทางสังคมและการรองรับสังคมสูงวัยให้เชื่อมโยงและครอบคลุม** บูรณาการสิทธิประโยชน์และฐานข้อมูลสวัสดิการ ลดความซ้ำซ้อนและช่องว่างระหว่างแรงงานในระบบกับแรงงานนอกระบบ ส่งเสริมการออมและระบบบำนาญที่ถ่ายโอนสิทธิได้ พัฒนาบริการดูแลระยะยาวที่บ้านและชุมชน ระบบแจ้งเหตุสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง และกำลังคน Caregiver/Care Manager ควบคู่กับการส่งเสริมงานที่เหมาะสม เช่น การทำงานต่อหลังเกษียณ การกลับเข้าสู่ตลาดงาน อาชีพที่สอง และการเป็นผู้ประกอบการสูงวัย โดยคุ้มครองสิทธิ ความปลอดภัย และสุขภาวะในการทำงาน และใช้แนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างคนหลายรุ่น
6. **ลดความเหลื่อมล้ำแบบมุ่งเป้ารายบุคคลและเชิงพื้นที่** ด้วยการเร่งเชื่อมฐานข้อมูลเด็กนอกระบบ คนพิการ ผู้สูงอายุ แรงงาน และข้อมูลสิทธิของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้หลักคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อระบุปัญหา ส่งต่อบริการ และติดตามผลลัพธ์ของครัวเรือนเปราะบางอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการคงอยู่ในระบบการศึกษาของเด็กยากจน การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองแรงงานนอกระบบและบริการสุขภาพเชิงป้องกัน พร้อมลงทุนโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล น้ำ ไฟฟ้า การเดินทาง และบริการสาธารณะในพื้นที่ที่ยังมีช่องว่าง รวมทั้งกระจายงบประมาณและอำนาจให้ท้องถิ่นออกแบบบริการตามบริบทของพื้นที่
7. **จัดทำบัญชีกระแสเงินสดและมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียนตามมาตรฐานสากล** พัฒนาดัชนีการบริโภควัสดุในประเทศและการหมุนเวียนวัสดุ และกำหนดเป้าหมายลดใช้-ใช้ซ้ำ-รีไซเคิลรายสาขา ผลักดันความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต การแยกขยะต้นทาง ตลาดวัสดุทุติยภูมิ และระบบจัดการขยะของท้องถิ่น ควบคู่กับการฟื้นฟูป่าและระบบนิเวศ การจัดการไฟฟ้าและการเผาในที่โล่ง การนำเศษวัสดุเกษตรไปใช้ประโยชน์ และการควบคุม PM2.5 จากเกษตร อุตสาหกรรม และคมนาคมด้วยข้อมูลแหล่งกำเนิดและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
8. **ยกระดับการบริหารความเสี่ยงให้เชื่อมตั้งแต่ระดับชาติถึงชุมชนให้สามารถลดความสูญเสียได้จริง** ขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติให้เป็นแผนลงทุนรายพื้นที่ เชื่อม Climate Risk Map ข้อมูลดาวเทียม แบบจำลองน้ำ ผังเมือง-ผังน้ำ และระบบเตือนภัยหลายช่องทางที่ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงได้ สนับสนุนกองทุนความเสี่ยง ประกันภัยพืชผลและภัยพิบัติ กลไก Loss and Damage และโครงสร้างพื้นฐานที่อาศัยธรรมชาติ พร้อมเพิ่มศักยภาพ อปท. อาสาสมัคร และชุมชนในการเตรียมพร้อมและฟื้นฟู สำหรับภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ ควรจัดงบประมาณและระบบระดมทรัพยากรที่ชัดเจน รักษาความต่อเนื่องของบริการ และฝึกซ้อมรับมือโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน เหตุสารเคมี รั่วสี และภัยอุบัติใหม่อย่างสม่ำเสมอ
9. **เร่งพลิกโฉมภาครัฐจากการเพิ่มช่องทางดิจิทัลไปสู่การเปลี่ยนโครงสร้าง กระบวนการ และวัฒนธรรมการทำงาน** โดยยึดผลลัพธ์ต่อประชาชน ความโปร่งใส ความปลอดภัย และความรับผิดชอบเป็นหลัก

- 9.1 ออกแบบบริการดิจิทัลแบบครบวงจรตามเหตุการณ์ชีวิตและธุรกิจ ใช้หลักยื่นข้อมูลครั้งเดียว (Once Only) เชื่อมแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” Biz Portal ระบบอนุญาต และศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล ให้ผู้ใช้ติดตามสถานะ ชำระเงิน และรับผลบริการได้ในช่องทางเดียว พร้อมจัดช่องทางช่วยเหลือประชาชนที่มีข้อจำกัดด้านทักษะหรือการเข้าถึงดิจิทัล
- 9.2 ทบทวนบทบาทและโครงสร้างหน่วยงาน ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายและใบอนุญาตที่ซ้ำซ้อน ใช้การกำกับดูแลตามระดับความเสี่ยง และถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่น เอกชน หรือภาคสังคม ดำเนินการได้ดีกว่า โดยกำหนดมาตรฐานบริการ งบประมาณ บุคลากร และระบบตรวจสอบควบคุม
- 9.3 ยกระดับธรรมาภิบาลข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ กำหนดเจ้าของข้อมูล มาตรฐานคุณภาพ สิทธิการเข้าถึง การแลกเปลี่ยน และวงจรชีวิตข้อมูลให้ชัดเจน บังคับใช้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและแนวทาง Zero Trust พัฒนาการเฝ้าระวังและตอบสนองเหตุร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และกำกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และไม่เลือกปฏิบัติ
- 9.4 สร้างรัฐบาลเปิดและการมีส่วนร่วมที่เชื่อมกับการตัดสินใจ เปิดเผยข้อมูล งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และผลการดำเนินงานในรูปแบบที่นำไปใช้ได้ ลดการใช้ดุลพินิจด้วยระบบดิจิทัล และจัดให้มีวงจรรับฟัง-ตอบกลับ-ชี้แจงว่าความเห็นของประชาชนถูกนำไปใช้หรือไม่อย่างไร เพื่อยกระดับความไว้วางใจและป้องกันการทุจริต
- 9.5 ปรับระบบบริหารบุคลากรและการประเมินผลภาครัฐให้รองรับการเปลี่ยนผ่าน พัฒนาทักษะข้อมูลดิจิทัล AI การออกแบบบริการ และการทำงานข้ามหน่วยงาน ดึงดูดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเปลี่ยนตัวชี้วัดจากจำนวนกิจกรรมหรือระบบที่พัฒนาไปสู่เวลาและต้นทุนที่ประชาชนลดลง อัตราการใช้บริการ ความพึงพอใจ ความปลอดภัย คุณภาพข้อมูล และผลลัพธ์เชิงนโยบายที่ตรวจสอบได้

การพัฒน

หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. มูลค่าเพิ่มของ สินค้าเกษตร และเกษตร แปรรูปสูงขึ้น	1. ผลิตภัณฑ์มวล รวมในประเทศ สาขาเกษตร เติบโต ร้อยละ 4.5 ต่อปี ¹	6.1	-1.0	-3.2	2.2	2.4	2.4	1.9	3.7
	2. รายได้สุทธิต่อ ครัวเรือน เกษตรกร ไม่ต่ำกว่า 537,000 บาท ต่อครัวเรือน เมื่อสิ้นสุดแผน	247,150	269,448	285,453	288,459	294,159	302,552	308,294	318,230
	3. พื้นที่เกษตร อินทรีย์ เพิ่มขึ้นเป็น 2.0 ล้านไร่ และ พื้นที่เกษตรที่ ได้รับการรับรอง ตามหลักปฏิบัติ ทางการเกษตร ที่ดีเพิ่มเป็น 2.5 ล้านไร่ เมื่อสิ้นสุดแผน	พื้นที่ เกษตร อินทรีย์ 319,914	พื้นที่ เกษตร อินทรีย์ 608,006	พื้นที่ เกษตร อินทรีย์ 915,280	พื้นที่ เกษตร อินทรีย์ 1,348,155	พื้นที่ เกษตร อินทรีย์ 1,403,441	N/A	N/A	N/A
		พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 724,252	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 847,303	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,382,369	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,680,002	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,818,743	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,947,636	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 2,047,057	พื้นที่ เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 2,217,845
	4. พื้นที่เพาะปลูก พืชที่ไม่เหมาะสม ลดลงร้อยละ 10 เมื่อสิ้นสุดแผน (พ.ศ. 2566- 2570)	93,055 ไร่ คงเหลือ 44,276,308	63,886 ไร่ คงเหลือ 44,212,422	107,181 ไร่ คงเหลือ 44,105,241	93,297 ไร่ คงเหลือ 44,011,944	77,472 ไร่ คงเหลือ 43,934,472	930,113 ไร่ คงเหลือ 43,004,359 (ลดลงร้อยละ 2.12)	877,732 ไร่ คงเหลือ 42,126,627 (ลดลงร้อยละ 2.04)	862,361 ไร่ คงเหลือ 41,264,267 (ลดลงร้อยละ 2.05)
2. การพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานและ ระบบบริหาร จัดการ เพื่อ คุณภาพ ความมั่นคง ทางอาหาร และความ ยั่งยืนของภาค การเกษตร	5. ภาคเกษตรมี ผลผลิตภาพ การผลิตรวม เฉลี่ยร้อยละ 1.5 เมื่อสิ้นสุดแผน	3.14	-1.78	-2.32	1.30	1.23	1.05	-0.98	NA

[illegible]

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
3. การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเป็นธรรม	11. จำนวนสหกรณ์ภาคเกษตรในชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 18 เมื่อสิ้นสุดแผน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	14.80	16.82	20.42
	12. จำนวนกลุ่มเกษตรกรในชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 6 เมื่อสิ้นสุดแผน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	0.44	0.76	0.91
	13. จำนวนวิสาหกิจชุมชนในระดับดี ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 35 เมื่อสิ้นสุดแผน	30.85	29.95	25.59	26.44	35.84	30.05	32.42	34.91
	14. ผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้นปีละ 4,000 ราย	N/A	N/A	78	N/A	6,124	5,614	N/A	N/A

หมายเหตุ : ¹ พิจารณาเฉพาะผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร ไม่รวมมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. การเปลี่ยน การท่องเที่ยว ไทยเป็น การท่องเที่ยว คุณภาพสูง ที่เชื่อมโยงกับ อุตสาหกรรม และบริการที่ มีศักยภาพอื่น	1. นักท่องเที่ยว ชาวไทย มี ค่าใช้จ่ายต่อวัน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10 ต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.34 คชจ./วัน 2,526.30 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.51 คชจ./วัน 2,564.47 บาท	ลดลง ร้อยละ 10.64 คชจ./วัน 2,291.53 บาท	ลดลง ร้อยละ 10.51 คชจ./วัน 2,050.71 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.27 คชจ./วัน 2,220.29 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.90 คชจ./วัน 2,528.83 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.94 คชจ./วัน 2,603.08 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.66 คชจ./วัน 2,646.19 บาท
	- นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ มีค่าใช้จ่ายต่อวัน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10 ต่อปี	ลดลง ร้อยละ 2.12 คชจ./วัน 5,289.72 บาท	ลดลง ร้อยละ 2.22 คชจ./วัน 5,172.29 บาท	ลดลง ร้อยละ 27.72 คชจ./วัน 3,738.38 บาท	ลดลง ร้อยละ 38.19 คชจ./วัน 2,310.59 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 51.93 คชจ./วัน 3,510.51 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.63 คชจ./วัน 4,129.27 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.94 คชจ./วัน 4,828.61 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.79 คชจ./วัน 4,866.94 บาท
	2. อันดับดัชนี การพัฒนา การเดินทาง และการ ท่องเที่ยว ดีขึ้น โดยมี อันดับรวม ไม่เกินอันดับ ที่ 25		อันดับ 41		อันดับ 35		N/A	อันดับ 47	อันดับการ พัฒนาการ เดินทาง และการ ท่องเที่ยว (TTDI) จัดทำโดย The World Economic Forum ซึ่งจัดทำ ทุกๆ 2 ปี และในปี 2568 ใช้ผลเดิม ของปี 2567 อันดับที่ 47
	- ด้านความ ปลอดภัย และการรักษา ความปลอดภัย ไม่เกินอันดับ ที่ 50		อันดับ 88		อันดับ 86		N/A	อันดับ 102	อันดับการ พัฒนา การเดินทาง และการ ท่องเที่ยว (TTDI) จัดทำโดย The World Economic Forum ซึ่งจัดทำ ทุกๆ 2 ปี และในปี 2568

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
									ใช้ผลเดิม ของปี 2567 อันดับที่ 102
	- ด้านความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่เกินอันดับ ที่ 50		อันดับ 60		อันดับ 69		N/A	อันดับ 70	อันดับ การพัฒนา การเดินทาง และการ ท่องเที่ยว (TTDI) จัดทำโดย The World Economic Forum ซึ่งจัดทำ ทุกๆ 2 ปี และในปี 2568 ใช้ผลเดิม ของปี 2567 อันดับที่ 70
	- ด้านสุขภาพ และสุขอนามัย ไม่เกินอันดับ ที่ 50		อันดับ 79		อันดับ 78		N/A	อันดับ 79	อันดับ การพัฒนา การเดินทาง และการ ท่องเที่ยว (TTDI) จัดทำโดย The World Economic Forum ซึ่งจัดทำ ทุกๆ 2 ปี และในปี 2568 ใช้ผล เดิมของปี 2567 อันดับที่ 79
	- ด้านทรัพยากร ทางวัฒนธรรม และการ ท่องเที่ยว เชิงธุรกิจ ไม่เกินอันดับ ที่ 25		อันดับ 38		อันดับ 30		N/A	อันดับ 26	อันดับ การพัฒนา การเดินทาง และการ ท่องเที่ยว (TTDI) จัดทำโดย The World

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
									Economic Forum ซึ่งจัดทำ ทุกๆ 2 ปี และในปี 2568 ใช้ผลเดิม ของปี 2567 อันดับที่ 26
	3. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 0.05 คะแนนต่อปี								
	- นักท่องเที่ยวชาวไทย	เพิ่มขึ้น 0.03 คะแนน (4.27 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.02 คะแนน (4.29 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.04 คะแนน (4.33 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.14 คะแนน (4.47 คะแนน)	ลดลง 0.01 คะแนน (4.46 คะแนน)	ลดลง 0.05 คะแนน (4.41 คะแนน)	ลดลง 0.19 คะแนน (4.22 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.12 คะแนน (4.34 คะแนน)
	- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	เท่ากับ ปีที่ผ่านมา (4.45 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.05 คะแนน (4.50 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.12 คะแนน (4.62 คะแนน) (ม.ค. - มิ.ย.)	ไม่มีกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากสถานการณ์ Covid19	เพิ่มขึ้น 0.03 คะแนน เทียบกับ ปี 2563 (4.65 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.16 คะแนน (4.81 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.05 คะแนน (4.86 คะแนน)	เท่ากับ ปีที่ผ่านมา (4.86 คะแนน)
	4. จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเดินทางซ้ำเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.58 จำนวน 24,870,495 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.44 จำนวน 26,222,956 คน	ลดลง ร้อยละ 82.05 จำนวน 4,706,946 คน	ลดลง ร้อยละ 90.82 จำนวน 431,944 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2,058.28 จำนวน 9,322,580 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 117.38 จำนวน 20,265,596 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.94 จำนวน 23,090,814 คน	ลดลง ร้อยละ 18.48 จำนวน 18,824,105 คน
2. การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทาง	5.รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองท่องเที่ยวรองเฉลี่ยทุกเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี (ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเมืองรองทั้งหมด)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 48.04 รายได้ 258,257.67 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.61 รายได้ 270,168. 87 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 40.70 รายได้ 160,213. 65 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 50.04 รายได้ 80,038.90 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 99.14 รายได้ 159,391.52 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 76.07 รายได้ 280,641.73 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.23 รายได้ 343,024.04 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.55 รายได้ 362,277.53 ลบ.

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
เศรษฐกิจ มากขึ้น									
	6. รายได้จาก นักท่องเที่ยว ชาวไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.26 รายได้ 1,071,342 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.97 รายได้ 1,081,759 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 53.90 รายได้ 498,738 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 49.04 รายได้ 254,159 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 182.07 รายได้ 716,896 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 42.98 รายได้ 1,025,044 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.56 รายได้ 1,112,787 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.18 รายได้ 1,125,203 ลบ.
	7. มีชุมชนที่เป็น วิสาหกิจเพื่อ สังคมเพิ่มขึ้น เฉลี่ยปีละ 50 ชุมชน	ร้อยละ 6.5 จำนวน 240 ชุมชน	ร้อยละ 6.5 จำนวน 240 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน (เนื่องจาก ภารกิจ พช. เป็นการ ดำเนินการ พัฒนา บุคลากร/ ชุมชน ด้านการ ท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการ ท่องเที่ยว โดยชุมชน ให้มีความ พร้อม รองรับ นักท่องเที่ยว สนับสนุน ให้มีการ พัฒนา องค์ความรู้ ที่เหมาะสม ให้กับผู้นำ ชุมชนและ ผู้ประกอบการ ชุมชน จึงไม่สามารถ ตอบ ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย “มีชุมชนที่

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
									เป็นวิสาหกิจ เพื่อสังคม เพิ่มขึ้น เฉลี่ยปีละ 50 ชุมชน” ได้โดยตรง)
3. การท่องเที่ยว ไทยต้องมี การบริหาร จัดการ อย่างยั่งยืน ในทุกมิติ	8. ผู้ประกอบการ และแหล่ง ท่องเที่ยวได้รับ มาตรฐานการ ท่องเที่ยวไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี		ลดลง ร้อยละ 58.80	ลดลง ร้อยละ 6.06 (1,133 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.14 (1,024 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.30 (1,401 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.30 (1,567 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 53.03 (1,567 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.06 (1,570 ราย)
	9. ชุมชนท่องเที่ยว ได้รับมาตรฐาน การท่องเที่ยว โดยชุมชน เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ปีละ 50 ชุมชน		เพิ่มขึ้น 19 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 58 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 35 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 50 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 13 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 63 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 53 ชุมชน

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. การสร้าง อุปสงค์ของ รถยนต์ไฟฟ้า ประเภทต่างๆ เพื่อการใช้ใน ประเทศและ ส่งออก	1.1 ปริมาณการใช้ ยานยนต์ไฟฟ้า (ยานยนต์ที่ ปล่อยมลพิษ เป็นศูนย์ ซึ่งหมายถึง จำนวน จดทะเบียน รถยนต์ใหม่ ประกอบด้วย รถยนต์ประเภท ยานยนต์ไฟฟ้า พลังงาน แบตเตอรี่ และ ยานยนต์ไฟฟ้า เซลล์เชื้อเพลิง) จำนวน 282,240 คัน คิดเป็นร้อยละ 26 ของยานยนต์ ทั้งหมดภายใน ปี 2570	57 คัน	651 คัน	1,278 คัน	1,956 คัน	9,614 คัน	75,932 คัน	68,627 คัน	119,401 คัน
	1.2 ปริมาณการผลิต ยานยนต์ไฟฟ้า (ยานยนต์ที่ ปล่อยมลพิษ เป็นศูนย์) จำนวน 380,250 คัน คิดเป็นร้อยละ 17 ของยานยนต์ ทั้งหมดภายใน ปี 2570					132 คัน	181 คัน	23,473 คัน	70,913 คัน
	1.3 ปริมาณ รถยนต์ที่ได้ ปรับเปลี่ยน เป็นยานยนต์ ไฟฟ้าดัดแปลง 1.4 เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า	1	2	6	7	37	36	58	72

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	40,000 คับ ภายในปี 2570								
	1.4 อัตราการ ขยายตัวของ มูลค่าการ ส่งออกยาน ยนต์ไฟฟ้า เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี หรือ อัตราการ ขยายตัวของ มูลค่าส่งออก ชิ้นส่วนยาน ยนต์ไฟฟ้าของ ไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อ ปี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 168.00 เมื่อเทียบกับ ปี 2565	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.87 เมื่อเทียบกับ ปี 2567
2 ผู้ประกอบการ เดิมสามารถ ปรับตัวไปสู่ การผลิต ยานยนต์ ไฟฟ้า และ มีการลงทุน เทคโนโลยี ยานยนต์ ไฟฟ้าที่สำคัญ ภายในประเทศ	2.1 อุตสาหกรรม ยานยนต์ไทย เป็นฐานการ ผลิตอันดับ 1 ในอาเซียน และอยู่อันดับ 1 ใน 10 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 11 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 11 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 11 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 10 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 10 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 10 ของโลก	N/A	อันดับ 1 ของอาเซียน และ อันดับ 11 ของโลก
	2.2 มูลค่าส่งเสริม การลงทุนใน อุตสาหกรรม ยานยนต์ไฟฟ้า และชิ้นส่วน รวม ³⁰ ไม่น้อย กว่า 130,000 ล้านบาท ภายในปี 2570	37,382.8 ล้านบาท	41,236.7 ล้านบาท	48,937.3 ล้านบาท	56,060.3 ล้านบาท	88,834.8 ล้านบาท	10,084 ล้านบาท	21,676 ล้านบาท	6,323 ล้านบาท

³⁰ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	2.3 จำนวนผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานของยานยนต์ไฟฟ้า ³¹ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 14 ราย และเกิดการลงทุนเทคโนโลยีสำคัญของยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยภายในปี 2570	11 ราย	9 ราย	10 ราย	7 ราย	13 ราย	14 ราย	34 ราย	35 ราย
	2.4 สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการเดิมที่สามารถปรับเปลี่ยนธุรกิจไปสู่ธุรกิจใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570							N/A	
	2.5 จำนวนแรงงานเดิมที่ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านยานยนต์ไฟฟ้าและเข้ามาเป็นแรงงานในอุตสาหกรรมใหม่ ³² เพิ่มขึ้น 5,000 คน ภายในปี 2570					152,527 คน	244,647 คน	333,467 คน	สคช. เข้ารับรองฯ 101 คน (ผ่านรับรองฯ 71 คน)

³¹ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

³² ที่มา : สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
3. การสร้าง ความพร้อม ของปัจจัย สนับสนุน อย่างเป็น ระบบ	3.1 มูลค่าการ ลงทุนด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับ ยานยนต์ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 ต่อปี ³³	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 344.95	ลดลง ร้อยละ 42.39	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.07	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2590.6 ³⁴	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 79.69	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.30	ลดลง ร้อยละ 19.42	
	3.2 แรงงานที่ได้รับ การพัฒนา ฝีมือแรงงาน ด้านยานยนต์ ไฟฟ้า ³⁵ มี จำนวนไม่น้อย กว่า 30,000 คน ภายใน ปี 2570						244,713 คน	247,588 คน	สคช. เข้ารับรองฯ 101 คน (ผ่าน รับรองฯ 71 คน)
	3.3 จำนวนสถานี อัดประจุไฟฟ้า สาธารณะ/ หัวจ่ายชาร์จเร็ว เพิ่มขึ้น 5,000 หัวจ่าย ภายใน ปี 2570				2,285 หัวจ่าย	2,572 หัวจ่าย	9,694 หัวจ่าย	10,723 หัวจ่าย	13,042 หัวจ่าย
	3.4 จำนวนมาตรฐาน ด้านคุณสมบัติ และความ ปลอดภัยของ ชิ้นส่วนหลัก ทั้งหมดของ ยานยนต์ไฟฟ้า เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 15 ฉบับต่อปี					เพิ่มขึ้น 29 ฉบับ เมื่อเทียบกับ กับปี 2564	เพิ่มขึ้น 16 ฉบับ เมื่อเทียบกับ กับปี 2565	เพิ่มขึ้น 17 ฉบับ เมื่อเทียบกับ กับปี 2566	เพิ่มขึ้น 19 ฉบับ เมื่อเทียบกับ กับปี 2567

³³ เป็นข้อมูลที่มาจากการอนุมัติโครงการเฉพาะที่ สอวช. มี อาจยังไม่ครอบคลุมมูลค่าทั้งหมดที่อาจขอรับการลงทุนด้านการวิจัยจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น สกสว.

³⁴ เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูลจากภาคเอกชน จึงทำให้ตัวเลขเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

³⁵ ที่มา : สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	3.5 มลพิษทางอากาศ (ฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน) และปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่งลดลง ร้อยละ 4 ต่อปี	เพิ่มขึ้น อยู่ที่ ร้อยละ 1.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน	ลดลง อยู่ที่ ร้อยละ 4.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน	ลดลง อยู่ที่ ร้อยละ 7.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน	ลดลง อยู่ที่ ร้อยละ 7.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน	เพิ่มขึ้น อยู่ที่ ร้อยละ 14.9 เมื่อเทียบกับปี 2564	เพิ่มขึ้น อยู่ที่ ร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับปี 2565	เพิ่มขึ้น อยู่ที่ ร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี 2566	ลดลง อยู่ที่ ร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับปี 2567

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการและสุขภาพ	1. สัดส่วนมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการสุขภาพต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 1.7	1.23	1.30	1.47	1.47	1.47	1.47	1.48	-
2. องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพเอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ	2. มูลค่าการนำเข้าครุภัณฑ์ทางการแพทย์ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (20,000 ล้านบาท) เมื่อสิ้นสุดแผน	138,158.39 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 1,369.90 ล้านบาท (ร้อยละ 1 จากปีก่อนหน้า)	140,164.07 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 2,005.68 ล้านบาท (ร้อยละ 1.45 จากปีก่อนหน้า)	125,146.52 ล้านบาท (ลดลง) 15,017.55 ล้านบาท (ร้อยละ 10.71 จากปีก่อนหน้า)	150,566.59 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 25,420.07 ล้านบาท (ร้อยละ 20.31 จากปีก่อนหน้า)	198,885.80 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 48,319.21 ล้านบาท (ร้อยละ 32.09 จากปีก่อนหน้า) (และเพิ่มขึ้น 62,097.31 ล้านบาท (ร้อยละ 45.4 จากปี 2560)	194,631.75 ล้านบาท (ลดลง) 4,300 ล้านบาท (ร้อยละ 2.16 จากปีก่อนหน้า)	201,741.67 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 7,109.92 ล้านบาท (ร้อยละ 3.65 จากปีก่อนหน้า)	227,171.33 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 25,429.66 ล้านบาท (ร้อยละ 12.61 จากปีก่อนหน้า) ³⁶
3. ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ	3. สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายสุขภาพทั้งหมดไม่เกินร้อยละ 12	ร้อยละ 10.07	ร้อยละ 8.65	ร้อยละ 10.48	ร้อยละ 9.14	ร้อยละ 9.37	ร้อยละ 9.79	-	-

³⁶ ข้อมูลจากรายงานสินค้านำเข้าสำคัญของไทยตามโครงสร้างสินค้านำเข้าโลก รายการเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ จากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
<https://tradereport.moc.go.th/th/stat/reportcomcodeimport01>

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
4. ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพมีความพร้อมรองรับภัยคุกคามสุขภาพ	4. การประเมินผลสมรรถนะหลักในการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศทุกตัวชี้วัดมีค่าไม่ต่ำกว่า 4	-	-	-	-	4.25 มี 2 ตัวชี้วัดที่ต่ำกว่า 4 ³⁷	- (ประเมินทุก 5 ปี)		

หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูก้าการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. ไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุนในภูมิภาค	1. อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ (โดยสถาบันนานาชาติเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ) มีอันดับดีขึ้น	10	8	14	21	34	16	5	8
2. ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค (มีตัวชี้วัดร่วมเป้าหมายระดับหมายเหตุที่ 1 และ 2)	2.1 มูลค่าการลงทุนรวมในประเทศขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6 ต่อปี หรือ	3.9	2.0	-4.7	3.1	2.2	1.2	-0.3	4.9
	2.2 สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 27 ต่อปี	25.22	23.81	23.76	28.67	27.86	22.39	21.45	22.07
	3.1 มูลค่าการส่งออกของไทยกับประเทศทั่วโลกขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี	1.27	-5.92	-5.83	19.29	16.20	-1.30	7.41	5.52
	3.2 สัดส่วนการเติบโตของปริมาณการส่งออกสินค้าของไทยต่อการเติบโตของปริมาณการส่งออกสินค้าของโลกเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ต่อปี	1.12	-16.34	1.06	1.53	1.51	-24.36	1.23	เผยแพร่ข้อมูลในช่วงปลายปี 2569
3. ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค	4. ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอยู่ในอันดับไม่ต่ำกว่าอันดับ	32 (3.41)	N/A	N/A	N/A	N/A	34 (3.5)	N/A	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ที่ 25 หรือ คะแนนไม่ต่ำ กว่า 3.60								
	5. สัดส่วนต้นทุนโล จิสติกส์ของ ประเทศไทยต่อ ผลิตภัณฑ์ มวล รวมในประเทศ น้อยกว่า ร้อยละ 11	13.4	13.4	13.9	14.0	14.0	14.1	13.5	เผยแพร่ ข้อมูล ในช่วงเดือน กันยายน 2569

หมายเหตุที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	1.1 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ³⁸	10.78	12.12	11.70	12.66	12.92	13.30	13.87	14.29
	1.2 มีกระดานข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ ³⁹ ที่สามารถติดตามจำนวนธุรกรรมงานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลได้ภายในปี 2566 และงานบริการประชาชนของภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลทั้งหมดในปี 2570	NA	NA	NA	NA	NA	มีงานบริการภาครัฐรวม 3,830 งาน สามารถพัฒนาเป็น e-Service 2,420 งาน โดยเป็นงานที่เป็น e-Service แล้ว 1,421 งาน อยู่ระหว่างดำเนินการ 999 งาน	ปัจจุบันมีงานบริการภาครัฐรวม 4,628 งาน สามารถพัฒนาเป็น e-Service 3,504 งาน โดยเป็นงานที่เป็น e-Service แล้ว 2,701 งาน อยู่ระหว่างดำเนินการ 803 งาน	มีงานบริการภาครัฐรวม 5,146 งาน สามารถพัฒนาเป็น e-Service 4,169 งาน โดยเป็นงานที่เป็น e-Service แล้ว 3,491 งาน อยู่ระหว่างดำเนินการ 678 งาน

³⁸ ที่มา : รายงานการวัดมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัล ประจำปี 2568 โดยสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมแห่งชาติ, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/AYq92> (หมายเหตุ: (1) ข้อมูลประกอบ <https://mdes.eoffice.go.th/d/5a71a1ca> (2)

มูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยแบบกว้าง (Borad) มีมูลค่า 5,324,687.71

ล้านบาท หรือร้อยละ 28.15 ต่อ GDP และ (3) มูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลแบบแคบ (Narrow level) มีมูลค่า 2,702,887.16 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.29 ต่อ GDP)

³⁹ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (หมายเหตุ: สำนักงาน ก.พ.ร. มีการสำรวจเพื่อทบทวนรายชื่อและจำนวนงานบริการภาครัฐร่วมกับหน่วยงานในทุกปีงบประมาณ เพื่อให้รายชื่อและจำนวนงานบริการเป็นปัจจุบัน)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	1.3 มูลค่าของ ค่าใช้จ่าย ทางการวิจัย และ พัฒนา ด้านนวัตกรรม เพิ่มขึ้นเป็น อย่างน้อย ร้อยละ 5 ของ ปีฐาน ภายใน ปี 2570 ⁴⁰	1.11	1.14	1.33	1.21	1.16* (*วช.)	0.94* (*วช.)	0.93 (รวบรวม โดย กคพ.)	0.92 (รวบรวม โดย กคพ.)
								1.07* (*วช.)	NA (*วช.)
	1.4 มีบริการ อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงที่ สามารถเข้าถึง และพร้อมใช้ แก่ประชาชน โดยครอบคลุม พื้นที่ทุก หมู่บ้าน พื้นที่ ชุมชนและ สถานที่ ท่องเที่ยว (ร้อยละต่อ จำนวน ประชากร) ⁴¹	13.84	15.19	17.31	18.77	19.01	15.75	16.18	NA
2. การส่งออก ของ อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะของ ประเทศ เพิ่มขึ้น	2.1 สัดส่วนการ ส่งออกใน อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะใน ประเทศคิด เป็นร้อยละ 60 ของมูลค่า การส่งออก อุตสาหกรรม ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมดภายใน	NA	NA	NA	47	50	55	54.3	62.41

⁴⁰ ที่มา : รายงานการสำรวจค่าใช้จ่ายและบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ประจำปี 2567-2568 โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ,

สืบค้นจาก <https://www.nrct.go.th/knowledge/detail/6387>

⁴¹ ที่มา : รายงานวิเคราะห์ (ร่าง) แผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566-2570) ระยะ
5 ปี, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/D6U5l>

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ปี 2570 (ร้อยละ) ⁴²								
	2.2 มีบุคลากรที่มี ทักษะด้าน “ผู้ บูรณาการ ระบบ อิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะ” ⁴³ เพื่อรองรับ การขยายตัว ของ อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะ จำนวน 400,000 ราย ภายในปี 2570	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	1,349
3. อุตสาหกรรม ดิจิทัลและ อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะของ ประเทศมีความ เข้มแข็งขึ้น	3.1 จำนวน ผู้ประกอบการ ด้านเทคโนโลยี ขนาดใหญ่ของ โลก ⁴⁴ ลงทุนใน ประเทศไทย อย่างน้อย 3 ราย ภายในปี 2570	NA	NA	NA	NA	5	NA	4	1
	3.2 จำนวน สตาร์ทอัพ ด้าน เทคโนโลยี ⁴⁵ เพิ่มขึ้นไม่น้อย กว่า 6,000	NA	NA	NA	NA	NA	1,000	2,100	NA

⁴² ที่มา : รายงานความคืบหน้าผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566-2570) โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ณ วันที่ 17 มิถุนายน 2569

⁴³ ที่มา : รวบรวมข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

⁴⁴ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

⁴⁵ ที่มา : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA), สืบค้นจาก <https://www.nia.or.th/Thai-Startup-2024>

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	แห่ง ในปี 2570 โดย 1 ใน 3 เป็นผู้ประกอบการที่ย้ายมาจากต่างประเทศ (ราย)								
	3.3 มีแรงงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางดิจิทัล (ระดับ 4) ⁴⁶ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6 ของจำนวนประชากรไทยภายในปี 2570	0.61	0.65	0.71	0.79	0.97	0.96	0.96	0.92
	3.4 มีจุดเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลจราจรอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ ⁴⁷ ที่ทำให้บริการดิจิทัลของไทยสามารถแข่งขันได้ภายในปี 2570	10	10	10	11	11	11	11 (รวบรวมโดย กคพ.)	11 (รวบรวมโดย กคพ.)
								12* (*ดศ.)	5* (*ดศ.)

⁴⁶ สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (หมายเหตุ: นำข้อมูลผู้ใช้งานทำที่ประกอบอาชีพด้านดิจิทัลหารด้วยค่าคาดการณ์จำนวนประชากร ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

⁴⁷ ที่มา : กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (หมายเหตุ: นับเฉพาะของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน))

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. วิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อม มี สภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวย ต่อ การเติบโตและ แข่งขันได้	1.1 สัดส่วนวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อม ที่ขึ้นทะเบียนกับ สำนักงาน ประกันสังคม (มาตรา 33) ต่อ วิสาหกิจขนาด กลางและขนาด ย่อมรวม เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 20	NA	9.4	9.4	9.5	9.9	9.8	10.5	10.2
	1.2 สัดส่วนวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อมที่จัด ทะเบียนนิติ บุคคลต่อ วิสาหกิจขนาด กลางและขนาด ย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อย ละ 40	22.9	23.7	24.1	25.1	26.2	27.1	28.1	28.9
	1.3 สัดส่วนวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อมที่จัด ทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ต่อวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อย ละ 5 ในปี 2570	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	ลดลง 17.06%	ลดลง 36.92%	N/A
	1.4 สัดส่วนวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อม ที่จดทะเบียน พาณิชย์ ต่อวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อย	5.6	5.0	4.5	5.3	5.2	4.4	4.2	5.7

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ละ 20 ในปี 2570								
	2.1มูลค่าการระดม ทุนผ่าน ตลาดทุน ขยายตัวเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 12 ต่อปี (ร้อยละ)	N/A	N/A	1,231.1	479.1	215.6	37.3	(-13.48)	(-62.48)
	2.2สัดส่วนการ เข้าถึงสินเชื่อ ของวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อมต่อ สินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นเป็น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570 (ร้อยละ) ⁴⁸	65.1	65.5	47.7	47.8	46.1	44.5	45.5	44.0
	3.1อันดับ ความสามารถ ในการแข่งขัน ด้านกฎระเบียบ ทางการค้า ไม่เกินอันดับที่ 40 ในปี 2570	45	39	49	46	52	50	44	52
	3.2มีการออก กฎหมาย ลำดับรอง ⁴⁹ ภายใต้ พระราชบัญญัติ	12	3	4	2	2	0	2	2

⁴⁸ (1) นิยาม **SMES** สำหรับข้อมูลปี 2563 เป็นต้นไป เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 (พิจารณาจากจำนวนแรงงานและรายได้ต่อปี) ขณะที่ข้อมูลก่อนหน้าปี 2563 จะเป็นข้อมูลตามนิยามเดิม (พิจารณาจากจำนวนแรงงานและปริมาณสินทรัพย์ถาวร) (2) ขอบเขตข้อมูลเฉพาะเงินให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจ ที่ปล่อยโดยธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ สาขาธนาคารต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ (3) ไม่นับรวมสินเชื่อ **interbank** และ **soft loan** ของกระทรวงการคลังที่ปล่อยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแห่งหนึ่งเพื่อปล่อยต่อให้กับสถาบันการเงินอื่นในช่วงโควิด

⁴⁹ กฎหมายลำดับรอง 2 ฉบับ ได้แก่

1. ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่องหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด
2. ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยการรับเรื่องร้องเรียนและการแสวงหาข้อเท็จจริง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2568

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	การแข่งขันทาง การค้า พ.ศ.2560 จำนวนเฉลี่ยไม่ น้อยกว่า 2 ฉบับต่อปี ⁵⁰ (ฉบับ)								
	3.3จำนวนเรื่อง ร้องเรียน ที่พิจารณาแล้ว เสร็จ ต่อจำนวนเรื่อง ที่มี การร้องเรียน รวม เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 80- 90 ต่อปี (ร้อยละ)	100	100	96.6	95.8	79.4	93.3	63.5	68.57
	4. ระบบ ฐานข้อมูล วิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อมที่ รัฐบาลและ ผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาด กลางและ ขนาดย่อมใช้ได้ เป็นปัจจุบัน และทั่วถึง (จำนวน หน่วยงานที่มี การเชื่อมโยง ข้อมูลกับ สสว. (หน่วยงาน) (จำนวนสะสม))	4	4	5	5	7	7	7	7
2. วิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อม มีศักยภาพสูง ในการดำเนิน ธุรกิจสามารถ	1.1 สัดส่วน ผลิตภัณฑ์มวล รวมใน ประเทศของ วิสาหกิจ ขนาดกลาง	34.5	35.1	34.2	34.5	35.1	35.2	35.2	34.8

⁵⁰ จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการแล้วเสร็จ 24 เรื่อง จากทั้งหมด 35 เรื่อง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่	และขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40								
	1.2สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ในปี 2570	12.5	13.3	11.7	12.0	10.6	11.4	11.3	12.5
	2.1สัดส่วนมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้นจากปีฐาน (ปี 2565) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ในปี 2570	0.31	0.34	0.42	0.31	0.32	0.17	0.13	0.15
	3.1วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นผู้ส่งออกรายใหม่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 รายต่อปี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	จำนวนSMEผู้ส่งออกในแต่ละปี	N/A	N/A	N/A	N/A (21,923)	-218 (21,705)	619 (22,324)	-92 (22,231)	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	4.1 ส่วนแบ่งตลาด ภายในประเทศ ของวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อม เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 25 ภายในปี 2570	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	รายได้รวมของ SME (ล้านบาท) (ตัวชี้วัดทดแทน)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	5.1 มูลค่าการจัดซื้อ จัดจ้างจาก วิสาหกิจขนาด กลางและขนาด ย่อม ขยายตัว ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	-11.7	15.8	30.1	-13.8
	6.1 มูลค่าการ จัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่ม จากวิสาหกิจ ขนาดกลางและ ขนาดย่อม ขยายตัวเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ต่อปี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3. วิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาด ย่อมสามารถ เข้าถึงและ ได้รับการ ส่งเสริมอย่าง มีประสิทธิภาพ จากภาครัฐ	1.1 จำนวน สตาร์ทอัพ ซีรีส์ ซี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็น 20 รายในปี 2570 (ราย)	2	6	5	2	5	3	2	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	1.2 จำนวนการจดทะเบียน วิสาหกิจเพื่อ สังคมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ต่อปี (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	3.9	17.0	25.8

หมายเหตุที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น้อยอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น	1.1 อัตราการเติบโตของรายได้ต่อประชากรในภาคเพิ่มไม่น้อยกว่าอัตราเติบโตของรายได้ต่อประชากรของประเทศ ⁵¹ (ร้อยละ)	อัตราการเติบโตของรายได้ต่อประชากรในภาค เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย							
	- ภาคตะวันออก	-1.1	-1.7	9.5	2.6	-1.8	-0.8	1.3	
	- ภาคเหนือ	1.4	0.1	2.6	-0.5	-0.9	4.9	-1.8	
	- ภาคใต้	-4.0	0.7	-4.9	-3.5	1.4	3.2	7.8	
	- ภาคตะวันออก	-0.8	-2.8	-5.7	5.4	1.6	-6.8	-2.7	
	- ภาคตะวันตก	0.6	-0.4	1.0	0.6	5.4	-6.1	-0.9	
	- ภาคกลาง	-1.1	-3.3	3.7	2.7	-5.1	-4.5	-4.5	
	- กรุงเทพฯและปริมณฑล	-0.1	0.7	-0.6	-3.0	-1.0	1.6	-0.7	
	1.2 มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ประเด็น 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดย EEC มีมูลค่าการลงทุนรวม 500,000 ลบ. ระเบียงฯ ภาคใต้ 100,000 ลบ. และเขตฯ	327,344	374,281	240,494	212,349	236,116	253,070	371,351	555,048.32

⁵¹ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per capita) ปีล่าสุดคือ ปี 2567

ตัวชี้วัดจะพิจารณาภาคที่มี อัตราการเติบโตผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว ในปี 2567 ที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคกลาง และกรุงเทพฯและปริมณฑล

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ชายแดน 10,000 ลบ. ⁵² (หน่วย: ล้านบาท)	*มูลค่าการลงทุนรวม EEC ระเบียบฯ 4 ภาค และเขตฯ ชายแดน					319,140	410,320	660,524.32
	-เขตพัฒนา พิเศษภาค ตะวันออก (มูลค่าการออก บัตรส่งเสริม การลงทุนจาก BOI) ⁵³ (หน่วย: ล้านบาท)	324,967	368,278	231,020	195,682	221,650	232,735	350,807	541,685
	-พื้นที่ระเบียง เศรษฐกิจพิเศษ ภาคใต้ (SEC) (มูลค่าการออก บัตรส่งเสริม การลงทุนจาก BOI) ⁵⁴ (หน่วย: ล้านบาท)	-	-	5,678 ล้านบาท	12,733 ล้านบาท	6,500 ล้านบาท	13,781 ล้านบาท	12,457 ล้านบาท	10,356 ล้านบาท
		*มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนรวมของระเบียบฯ 4 ภาค ⁵⁵					66,070	91,180	105,476
	-เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน 1. มูลค่าการ ลงทุนที่ได้รับ การส่งเสริมจาก BOI และ ดำเนินการ ลงทุนแล้ว 2. โครงการ ลงทุน ของภาคเอกชน	2,377.79	6,003.21	3,796.91	3,934.56	7,966.57	6,553.74	8,087.39	3,007.03

⁵² ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (EEC+ระเบียบฯ 4 ภาค+เขตฯ ชายแดน) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท

ในปี พ.ศ. 2570 (มีการปรับตัวชี้วัดในแผนแม่บทฯ โดยในห้วง พ.ศ. 2561 – 2565 ตัวชี้วัดเดิมกำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (EEC+ระเบียบฯ ภาคใต้+เขตฯ ชายแดน) เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 600,000 ล้านบาท)

⁵³ ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท

⁵⁴ ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท

⁵⁵ ค่าเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ในพื้นที่พัฒนา ซึ่งเป็นที่ดิน ราชพัสดุในเขต ฯ ตราด กาญจนบุรี และ นครพนม 3. การลงทุนใน นิคม อุตสาหกรรมใน เขตฯ สระแก้ว และสงขลา 4. มูลค่าทุนจด ทะเบียน ของธุรกิจจัดตั้ง ใหม่ 5. การจัดตั้ง เขตปลอดอากร ในเขตฯ ตาก มุกดาหาร สงขลา หนองคาย และ เชียงราย 6. การให้สินเชื่อ ของธนาคาร เพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่ง ประเทศไทย (Exim Bank) เพื่อการลงทุน ในเขตฯ เชียงรายและ สงขลา) ⁵⁶ (หน่วย: ล้านบาท)								
2. ความไม่เสมอ ภาคของการ กระจาย รายได้ลดลง	2.1สัมประสิทธิ์ ความไม่ เสมอภาคใน การกระจาย รายได้ของภาค ต่ำกว่า สัมประสิทธิ์ ความไม่	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาค เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย							

⁵⁶ ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	เสมอภาคของ ประเทศ ⁵⁷								
	- ภาคเหนือ		-0.018		-0.026				
	- ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ		0.003		-0.007				
	- ภาคกลาง		-0.042		-0.044				
	- ภาคใต้		0.015		0.004				
	- กรุงเทพมหานคร ร		-0.090		-0.055				
	2.2 สัดส่วนผู้มี งานทำใน แต่ละภาคเพิ่ม สูงกว่าปี 2563 ยกเว้น กรุงเทพมหานคร มีสัดส่วนผู้มี งานทำไม่เกิน ร้อยละ 13 ของ ผู้มีงานทำ ทั้งหมด ⁵⁸								
		สัดส่วนผู้มีงานทำในแต่ละภาค เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย (ปีฐาน)							
	- ภาคเหนือ	N/A	N/A	N/A	-0.001	-0.441	-0.566	-1.586	-1.892
	- ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ	N/A	N/A	N/A	-0.205	-0.992	-1.181	-0.735	-0.880
	- ภาคกลาง	N/A	N/A	N/A	0.197	1.320	1.681	-0.264	-0.149
	- ภาคใต้	N/A	N/A	N/A	-0.119	-0.244	-0.227	2.203	2.576
	- กรุงเทพฯ	N/A	N/A	N/A	1.157	1.387	1.323	1.412	1.375
	3. การพัฒนา เมืองให้มี ความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มี ความพร้อม ในการรับมือ และปรับตัว	N/A	N/A	N/A	15	30	36	36	37
	3.1 เมือง อัจฉริยะมี จำนวนรวม ทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 105 พื้นที่								

⁵⁷ ข้อมูลสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้จัดทำทุก 2 ปี https://www.nesdc.go.th/info/statistics_social/

⁵⁸ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ต่อการเปลี่ยนแปลง ทุกรูปแบบ เพื่อให้ ประชาชนทุก กลุ่มมี คุณภาพชีวิต ที่ดีอย่างทั่วถึง	ภายในปี 2570 ⁵⁹								
	3.2 เมืองน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีจำนวนมาก ขึ้น	N/A	N/A	N/A	N/A	0	7	24	N/A

⁵⁹ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) และผลการพัฒนาฯ แสดงข้อมูลเมืองสะสม

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. ครีวเรือน ยากจนข้าม รุ่นมีโอกาสใน การเลื่อน สถานะทาง เศรษฐกิจและ สังคม	1. ทุกครัวเรือนที่ ถูกคัดกรองว่ามี แนวโน้ม กลายเป็น ครัวเรือน ยากจนข้ามรุ่น ในปี 2564 สามารถ หลุดพ้นจาก สถานะการมี แนวโน้มเป็น ครัวเรือน ยากจนข้ามรุ่น ได้ภายในปี 2570 ⁶⁰	N/A	จำนวน ครัวเรือน ยากจนข้าม รุ่น 512,600 ครัวเรือน	N/A	N/A	จำนวน ครัวเรือน ยากจนข้าม รุ่น 597,248 ครัวเรือน	จำนวน ครัวเรือน ยากจนข้าม รุ่น 200,138 ครัวเรือน	จำนวน ครัวเรือน ยากจนข้าม รุ่น 101,905 ครัวเรือน	จำนวน ครัวเรือน ยากจนข้าม รุ่น 68,285 ครัวเรือน
	2. อัตราการเข้า เรียนสุทธิแบบ ปรับ (ANER) ของเด็กจาก ครัวเรือน ยากจนข้ามรุ่น (ใช้ครัวเรือน ยากจนเป็น Proxy Indicator ทา ANER ในการ ประมาณค่า แทน)	59.0	62.4	63.6	66.3	68.2	68.6	67.6	66.11
	- ม.ปลายหรือ เทียบเท่าไม่ต่ำ กว่า ร้อยละ 70	37.9	41.2	44.4	50.7	50.4	41.5	45.2	43.05
	- อุดมศึกษาหรือ เทียบเท่า	6.5	5.7	7.0	8.5	9.1	4.0	8.1	5.77

⁶⁰ คำนวณโดยการประมวลผลข้อมูลจากระบบ TP MAP ในปีที่ย่างงาน ซึ่งใช้ข้อมูล จปฐ. ของปีก่อนหน้า

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	3. เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นเติบโตไปเป็นแรงงานที่มีทักษะ หรือสำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 (ใช้ครัวเรือนยากจนที่สำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าเป็นตัวชี้วัดทดแทน)	27.48 (45,443 คน)	-23.86 (34,601 คน)	-45.12 (18,989 คน)	67.15 (31,740 คน)	2.76 (32,617 คน)	-67.84 (10,490 คน)	160.75 (27,353 คน)	-27.57 (19,813 คน)
	4. สัดส่วนเด็กปฐมวัยในครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีปัญหาพัฒนาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ลดลง ร้อยละ 20	อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล							
2. คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	5. ดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคมมีค่าไม่ต่ำกว่า 100 โดยมีตัวชี้วัดย่อย ดังนี้								
	5.1 อัตราการเข้าถึงบริการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย (0-2 ปี) เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล					5,890 คน	160,231 คน	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	5.2 สัดส่วนแรงงานในระบบประกันสังคมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	41.62	43.42	42.63	59.63	61.14	61.75	62.33	62.76
	5.3 จำนวนผู้ที่อยู่ในระบบการออมเพื่อการเกษียณภาคสมัครใจที่ภาครัฐจ่ายสมทบ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100	N/A	N/A	2.63	2.60	2.34	2.37	5.27	5.03
	5.4 แรงงานที่อยู่ภายใต้การจ้างงานทุกประเภทได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายแรงงาน						อยู่ระหว่างการเปิดให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นต่อ(ร่าง)พรบ.ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ...		อยู่ระหว่างการพิจารณา(ร่าง)พรบ.ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ...
	5.5 สัดส่วนผู้สูงอายุที่ยากจนไม่เกินร้อยละ 4	10.83	7.20	8.30	6.78	6.50	3.61	5.68	3.45
	5.6 สัดส่วนผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงเข้าถึงระบบบริการดูแลระยะยาวและได้รับการเยี่ยมบ้านตามชุดสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 ⁶¹	N/A	92.46	89.42	95.49	93.44	96.20	96.75	85.73 (มีการปรับปรุงตัวชี้วัดเป็นปีแรก)

⁶¹ หมายเหตุ: ตัวชี้วัด 5.6 (เดิม) คือ สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

[illegible]

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
2.การอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรร มชาติอย่าง ยั่งยืน	4. คะแนนดัชนี สมรรถนะด้าน สิ่งแวดล้อมดี ขึ้น ติดอันดับ 1 ใน 3 ของ ประเทศใน ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้ โดยมีคะแนน ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ในปี 2570	49.88	N/A	45.4	N/A	38.1	N/A	45.70	N/A
	5. พื้นที่ป่าไม้ เพิ่มขึ้น โดย เป็นป่าไม้ ธรรมชาติ ร้อยละ 33 และพื้นที่ป่า เศรษฐกิจเพื่อ การใช้ ประโยชน์ ร้อย ละ 12 ของ พื้นที่ประเทศ ภายในปี 2570 - พื้นที่ป่าไม้ ธรรมชาติ (ร้อยละ)	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้	พื้นที่ป่า ตามนิยาม ของกรมป่า ไม้
	- พื้นที่ป่าไม้ ธรรมชาติ (ร้อยละ)	ร้อยละ 31.68	ร้อยละ 31.68	ร้อยละ 31.64	ร้อยละ 31.59	ร้อยละ 31.57	ร้อยละ 31.47	ร้อยละ 31.46	ร้อยละ 31.43
	- พื้นที่ป่าไม้ เศรษฐกิจเพื่อ การใช้ ประโยชน์	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.การสร้าง สังคมคาร์บอน ต่ำและยั่งยืน	6. สัดส่วนของการ ใช้พลังงาน ทดแทนต่อ ปริมาณการใช้ พลังงานขั้น สุดท้ายเพิ่มขึ้น มีสัดส่วน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 24 ในปี 2570	ร้อยละ 15.48	ร้อยละ 16.49	ร้อยละ 15.51	ร้อยละ 14.49	ร้อยละ 14.06	ร้อยละ 14.62	ร้อยละ 14.65	ร้อยละ 15.09

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	7. การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ของประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ภายในปี 2570	ร้อยละ 34.94	ร้อยละ 43.61	ร้อยละ 32.95	ร้อยละ 31.59	ร้อยละ 34.24	ร้อยละ 34.55	ร้อยละ 38.64	ร้อยละ 38.26
	8. ปริมาณขยะต่อหัวในปี 2570 ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.77 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.15 กิโลกรัม/ คน/วัน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.42 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.18 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 7.08 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.05 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 8.85 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.03 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 5.31 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.07 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 0.88 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.12 กิโลกรัม/ คน/วัน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.77 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.15 กิโลกรัม/ คน/วัน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.54 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1.17 กิโลกรัม/ คน/วัน)

หมายเหตุ: * ตัวชี้วัดดัชนีการหมุนเวียนวัสดุสำหรับผลิตภัณฑ์เป้าหมาย เป็นค่าเฉพาะกลุ่มวัสดุก่อสร้างโดยเปรียบเทียบกับปีฐานใน พ.ศ. 2564 (สวทช. <https://www.nstda.or.th/nac/2026/exhibition/toolrt36/>)

**หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. ความเสียหาย และ ผลกระทบ จากภัย ธรรมชาติและ การเปลี่ยน แปลงสภาพ ภูมิอากาศ ลดลง	1. จำนวน ประชาชนที่ เสียชีวิต สูญหาย และ ได้รับ ผลกระทบ โดยตรงจาก ภัยธรรมชาติ ลดลง เมื่อ เทียบกับ ค่าเฉลี่ยใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ใน แต่ละภัย (คน)*								
	อุทกภัย								
	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	23	18	33	68	79	42	78	272
	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)	1,009,289	1,593,430	3,576,314	2,515,313	4,083,913	1,128,169	3,752,172	6,650,737
	ภัยแล้ง								
	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	ไม่มี รายงาน	0	0	0	0	0	0	0
	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)	ไม่มี รายงาน	1,604,189	1,434,635	18,412	0	271,061	476,487	47,130
	วาตภัย								
	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	29	46	25	33	23	25	23	16

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)	199,086	1,028,204	1,028,246	203,286	200,850	298,302	202,505	52,321
	ภัยหนาว								
	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	0	0	0	0	0	0	0	0
	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)	0	123,204	0	0	0	0	25,978	21,751
	รวม								
	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	52	64	58	101	102	67	101	288
	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)	1,208,375	4,349,069	5,332,164	2,737,012	4,284,763	1,697,532	4,457,142	6,771,939

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	2. ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยธรรมชาติโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (รวมถึงความเสียหายที่เกิดกับโครงสร้างพื้นฐานและการหยุดชะงักของการบริการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ) ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	3. จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12								
	อุทกภัย								
	พื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	66	60	65	73	75	72 จ. และ กทม.	71 จ. และ กทม.	74
	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	1,841,801,874.13	828,444,484.80	40,365,580.25	809,321,381.16	1,023,844,298.44	1,230,257,416.82	405,827,825.08	1,094,095,133.56

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ภัยแล้ง								
	พื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	ไม่มี รายงาน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	มูลค่าความ เสียหาย (บาท)	41,805,13	127,617,5	312,294,0	58,142,38	55,116,39	75,650,20	70,266,96	37,603,07
		9.53	02.74	11.70	9.99	9.39	5.93	5.18	2.93
	วาตภัย								
	พื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	75	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	มูลค่าความ เสียหาย (บาท)	47,033,65	81,941,48	39,635,05	17,679,04	13,155,40	32,671,56	30,209,11	9,402,841
		2.63	9.48	7.09	8.23	9.30	9.64	1.22	.92
	ภัยหนาว								
	พื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	0	4	0	0	0	0	1	2
	มูลค่าความ เสียหาย (บาท)	ไม่มี รายงาน	ไม่มี รายงาน	30,028,00 0.00	ไม่มี รายงาน	ไม่มี รายงาน	ไม่มี รายงาน	ไม่มี รายงาน	ไม่มี รายงาน
	รวมมูลค่าความ เสียหาย (บาท)	1,930,640 ,666.29	1,038,003 ,477.02	922,322,6 49.04	885,142,8 19.38	1,092,116 ,107.13	1,338,579 ,192.39	506,303,9 01.48	1,141,101 ,048.41

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	6. การเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ (ครอบคลุมภัยสำคัญสามารถเชื่อมโยงระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับโลก แม่นยำทันต่อเวลา เข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้)				61 ครั้ง (อุทกภัย 24 ครั้ง/ วาตภัย 13 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและ ดินโคลนถล่ม 24 ครั้ง)	158 ครั้ง (อุทกภัย 87 ครั้ง/ วาตภัย 33 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและ ดินโคลนถล่ม 38 ครั้ง)	64 ครั้ง (อุทกภัย 23 ครั้ง/ วาตภัย 20 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและ ดินโคลนถล่ม 21 ครั้ง)	79 ครั้ง (อุทกภัย 25 ครั้ง/ วาตภัย 34 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและ ดินโคลนถล่ม 20 ครั้ง)	72 ครั้ง (อุทกภัย 28 ครั้ง/ วาตภัย 18 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและ ดินโคลนถล่ม 26 ครั้ง)
3. สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	7. ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ภายในปี 2570 และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ								

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	- ชุมชน/ หมู่บ้าน ที่ ได้รับการ ฝึกอบรมฯ	14,633 ชุมชน/ หมู่บ้าน	15,786 ชุมชน/ หมู่บ้าน	15,828 ชุมชน/ หมู่บ้าน	16,144 ชุมชน/ หมู่บ้าน	16,145 ชุมชน/ หมู่บ้าน	16,188 ชุมชน/ หมู่บ้าน	18,037 ชุมชน/ หมู่บ้าน	18,102 ชุมชน/ หมู่บ้าน
	- อาสาสมัครที่ ได้รับการ ฝึกอบรม โครงการเพิ่ม ศักยภาพ เครือข่าย อาสาสมัคร (มิสเตอร์ เตือนภัย)	32,439 คน	33,789 คน	33,789 คน	33,789 คน	35,289 คน	35,789 คน	14,754 คน (ใน ปีงบประมาณ ณ พ.ศ. 2567 มี การสำรวจ จำนวน อาสาฯ ที่ ปฏิบัติงาน ในพื้นที่ให้ สอดคล้อง กับ ปัจจุบัน)	14,934 คน
	- เครือข่าย อาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน (อปพร.)	620,465 คน	633,739 คน	640,409 คน	645,332 คน	647,238 คน	626,768 คน	646,610 คน	647,846 คน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	8. ระดับความสำเร็จในการสร้างวัฒนธรรมที่รู้ในระดัชมุขชนและการมีส่วนร่วมในการส่งข้อมูลจากพื้นที่เกิดภัยเข้าสู่ระบบเตือนภัยส่วนกลาง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,086 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 6,671 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 12,319 ครั้ง อื่นๆ 24,924 ครั้ง รวม 45,000 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,399 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 4,737 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 4,378 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 1,553 ครั้ง อื่นๆ 35,013 ครั้ง รวม 47,080 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,331 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 7,086 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 6,899 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 1,802 ครั้ง อื่นๆ 104,015 ครั้ง รวม 121,133 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,153 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 4,746 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 8,663 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 1,186 ครั้ง อื่นๆ 91,944 ครั้ง รวม 107,692 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,593 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 11,025 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 6,745 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 2,564 ครั้ง อื่นๆ 159,439 ครั้ง รวม 181,366 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 3,945 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 14,210 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 9,179 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 5,464 ครั้ง อื่นๆ 25,631 ครั้ง รวม 58,429 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 4,106 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 12,445 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 11,145 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 2,772 ครั้ง อื่นๆ 30,827 ครั้ง รวม 61,295 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 4,968 ครั้ง ขอความ ช่วยเหลือ 9,408 ครั้ง สอบถาม ข้อมูล 18,808 ครั้ง ติดต่อ ภายใน 1,266 ครั้ง อื่นๆ 20,699 ครั้ง รวม 55,149 ครั้ง
	9. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ความรู้และมีแผนในการจัดการด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	N/A	N/A	N/A	อปท. จัดทำแผน ฯ 3,372 แห่ง คิด เป็น ร้อยละ 43.37	อปท. จัดทำแผน ฯ 5,352 แห่ง คิด เป็น ร้อยละ 68.84 (เพิ่มขึ้น จาก พ.ศ. 2564 1,980 แห่ง)	อปท. จัดทำแผน ฯ 5,467 แห่ง คิด เป็น ร้อยละ 70.32 (เพิ่มขึ้น จาก พ.ศ. 2565 115 แห่ง)	อปท. จัดทำแผน ฯ 7,156 แห่ง คิด เป็น ร้อยละ 92.07 (เพิ่มขึ้น จาก พ.ศ. 2566 1,689 แห่ง)	อปท. จัดทำแผน ฯ 7,558 แห่ง คิด เป็น ร้อยละ 97.24 (เพิ่มขึ้น จาก พ.ศ. 2567 402 แห่ง)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	10. ประชาชน สามารถเข้าถึง และใช้ ผลประโยชน์ จากระบบ ประกันภัย พืชผลทาง การเกษตร และภัย ธรรมชาติ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	11. มีกองทุนเพื่อ สนับสนุนการ ป้องกันและลด ผลกระทบจาก ภัยธรรมชาติ และการ เปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ รวมถึงการ ศึกษาวิจัยและ เป็นแหล่งเงิน รับประกันต่อ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

หมายเหตุ: * เป้าหมายที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.1 ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนประชาชนที่สูญหายจากภัยธรรมชาติ และข้อมูลภัยธรรมชาติสำหรับตัวชี้วัดนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลอุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย และภัยหนาว

** เป้าหมายที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.3 จำนวนพื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย เก็บข้อมูลจากจำนวนจังหวัดที่ได้รับความเสียหาย มากสุดจากภัยธรรมชาติแต่ละภัย

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับใหม่ของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	1. ดัชนีพัฒนาการเด็กสมัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 88 เมื่อสิ้นสุดแผน	N/A	87.12	88.12	82.53	85.1	83.4	77.1	82.31
	2. ร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะจากการประเมินโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลไม่ถึงระดับพื้นฐานทั้ง 3 วิชา ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ลดลงร้อยละ 8 เมื่อสิ้นสุดแผน	เทียบกับปี 2558	N/A	N/A	N/A	เทียบกับปี 2561	N/A	N/A	อยู่ระหว่างการประมวลผลสอบ

[illegible]

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	- โรงเรียนสังกัด อว. (เน้นวิทย์) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 78.82 ลดลง 91.48 ลดลง 9.07				เพิ่มขึ้น 122.9 เพิ่มขึ้น 1097.762 เพิ่มขึ้น 69.7			
	3.ทุนชีวิตเด็ก และเยาวชน ไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 เมื่อสิ้นสุด แผน	N/A	N/A	N/A	-2.4	23.9	4.6	-4.04	1.32
	4.จำนวน นักศึกษา ที่เข้าร่วมการ จัดการศึกษา เพื่อพัฒนา บัณฑิตฐาน สมรรถนะ เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 30	N/A	N/A	N/A	16.80	15.11	21.9	26.87	25.99
	5.ผลิตภาพ แรงงาน เพิ่มขึ้นไม่ต่ำ กว่า ร้อยละ 4 ต่อ ปี	3.1	2.8	-6.4	-1.4	1.6	2.9	3.0	2.4
	6. จำนวน ผู้สูงอายุ ที่ประสบ ปัญหาความ ยากจน หลายมิติลดลง ร้อยละ 20 ต่อ ปี	-49.17	-21.48	-24.51	57.48	-	80.60	-287.90 (จากข้อมูล TPMAP ระบุตัวเลข ความ ยากจนในปี 2566 = 168,042 คน ขณะที่ปี ก่อนหน้าอยู่ ที่ 866,115 คน ทั้งนี้ ได้ รับค่าชี้แจง ว่าเป็นผล จากข้อมูล ของ จปฐ.ที่ ได้มีการ ยืนยันแล้ว)	7.70

62 คำนวณจากร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะไม่ถึงระดับพื้นฐานในวิชาวิทยาศาสตร์ในปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 0.1 กับ ปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 0.6

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
2. กำลังคน ที่มีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับ ความต้องการ ของภาคการ ผลิตเป้าหมาย และสามารถ สร้างงาน อนาคต	7. ดัชนี ความสามารถ ในการแข่งขัน ของสภา เศรษฐกิจโลก ด้านทักษะ คะแนนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 เมื่อสิ้นสุดแผน	N/A	-1.11	-					
				WEF 2020 ไม่มีการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ แต่เป็นการประเมินความพร้อมของแต่ละประเทศในการ ฟื้นตัวจากวิกฤตโควิด 19 และการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่ออนาคต และตั้งแต่ปี 2021 เป็นการประเมิน Future Business					
	8. การจัดอันดับ ในด้าน บุคลากรผู้มี ความสามารถ ของสถาบัน การจัดการ นานาชาติ มี คะแนนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี	N/A	-3.53	-1.08	-0.49	-6.17	9.21	-3.19	4.55
	9. จำนวนและ มูลค่าของ ธุรกิจ สตาร์ทอัพ เพิ่มขึ้น								
	จำนวนธุรกิจ สตาร์ท อัพ	1,000	N/A	N/A	N/A	1,500	N/A	2,100	2,100
	มูลค่าธุรกิจ สตาร์ทอัพ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
3. ประชาชนทุก กลุ่มเข้าถึงการ เรียนรู้ตลอด ชีวิต	10. การประเมิน สมรรถนะ ผู้ใหญ่ ในระดับ นานาชาติของ คนไทยในทุก ด้านไม่ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของ ประเทศ ที่เข้ารับการ ประเมิน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		N/A
	-การสำรวจ ข้อมูลทักษะ พื้นฐานชีวิต (foundational skills) ใน กลุ่มเยาวชน และ วัยแรงงาน (15 - 64 ปี) โดยรายงาน สำรวจทักษะ และความ พร้อมของ เยาวชน และ ประชากร วัยแรงงาน เป็นการ ประเมินใน 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการอ่าน ออกเขียนได้ (Literacy)							ทักษะ การอ่านออก เขียนได้ ต่ำกว่า ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 64.7	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	ทักษะด้านดิจิทัล (Digital skills)							ทักษะด้าน ดิจิทัลต่ำ กว่า ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 74.1	
	ทักษะด้านอารมณ์ และสังคม (Socio- emotional)							ทักษะด้าน อารมณ์ และสังคม ต่ำกว่า ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 30.3	
	11. กลุ่มประชากร อายุ 15 - 24 ปี ที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้ ฝึกอบรม ไม่เกินร้อยละ 5 เมื่อสิ้นสุดแผน	15.23	15.34	15.64	15.16	13.74	12.81	12.94	12.63

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1.การบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ (สะดวก ประหยัด ตอบโจทย์ประชาชน)	1. ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	ร้อยละ 84.00	ร้อยละ 84.75	-	ร้อยละ 84.81	ร้อยละ 81.69	ร้อยละ 83.24	ร้อยละ 83.03	ร้อยละ 83.20
2.ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว (เปิดกว้าง ทันสมัย โปร่งใส)	2. ผลการสำรวจรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในองค์ประกอบดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีทุนมนุษย์ และดัชนีการให้บริการภาครัฐออนไลน์ ไม่เกินอันดับที่ 40 ของโลก และมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 0.82								
	- ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	อันดับที่ 73 มีคะแนน 0.654 คะแนน		อันดับที่ 57 มีคะแนน 0.7565 คะแนน		อันดับที่ 55 มีคะแนน 0.766 คะแนน		อันดับที่ 52 มีคะแนน 0.8351 คะแนน	
	- ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์	อันดับที่ 82 มีคะแนน 0.6517 คะแนน		อันดับที่ 51 มีคะแนน 0.7738 คะแนน		อันดับที่ 18 มีคะแนน 0.7841 คะแนน		อันดับที่ 42 มีคะแนน 0.7534 คะแนน	
	- ดัชนีทุนมนุษย์	อันดับที่ xx มีคะแนน 0.7903 คะแนน		อันดับที่ xx มีคะแนน 0.7751 คะแนน		อันดับที่ 76 มีคะแนน 0.7879 คะแนน		อันดับที่ 52 มีคะแนน 0.8032 คะแนน	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13		
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
	- ดัชนีการ ให้บริการ ภาครัฐออนไลน์	อันดับที่ xx มีคะแนน 0.6389 คะแนน		อันดับที่ xx มีคะแนน 0.7941 คะแนน		อันดับที่ 47 มีคะแนน 0.7763 คะแนน		อันดับที่ 62 มีคะแนน 0.7610 คะแนน	

